EPISCOPIA ORTODOXĂ ROMÂNĂ A ORADIEI

MĂNĂSTIREA SFINTEI CRUCI

ORADEA

DATE AGIOGRAFICE REFERITOARE LA SFINȚII ALE CĂROR PĂRTICELE DE SFINTE MOAŞTE SE AFLĂ LA MĂNĂSTIREA SFINTEI CRUCI

ORADEA

2014

I Racla (conținând sfinte moaşte de la Sfântul Ierarh nectarie de Eghina)

Sfântul Nectarie din Eghina (n. 1 octombrie 1846 la Silivria, în Thrakia, d. 8 noiembrie 1920 la Atena) a fost episcop al Pentapolei și ctitor al mănăstirii "Sfânta Treime" din insula Eghina. În 1961 Sfântul Sinod al Bisericii Constantinopolului l-a proclamat sfânt al Bisericii Ortodoxe, prăznuirea lui făcându-se în ziua de 9 noiembrie.

Acest sfânt, unul dintre cei mai noi sfinți canonizați de Biserica Ortodoxă a Greciei în acest secol, s-a născut la 1 octombrie 1846, în Silivria, un orăşel situat în provincia Tracia din nordul Greciei, pe malul mării Marmara. Părinții săi au fost oameni săraci, dar foarte evlavioşi. Din botez a primit numele de Anastasie, bucurându-se din pruncie de o aleasă educație creştinească. După primii ani de şcoală, Anastasie este trimis să învețe carte la Constantinopol, unde studiază teologia şi scrierile Sfinților Părinți. Aici, sufletul său începe să-L descopere pe Hristos prin rugăciune, prin citirea cărților sfinte şi prin cugetarea la cele dumnezeieşti.

La vârsta de douăzeci de ani, povățuit de Duhul Sfânt, tânărul Anastasie se stabileşte în insula Hios, unde predă religia la o şcoală. Apoi, fiind chemat de Hristos, intră în nevoința monahală în vestita chinovie numită "Noua Mânăstire" (Nea Moni), primind tunderea în monahism la 7 noiembrie 1876, sub numele de Lazăr. După câteva luni, pe 15 ianuarie 1877, este hirotonit diacon de către mitropolitul de Hios, Grigorie, ocazie cu care primeşte numele Nectarie, pe care avea să-l poarte toată viața.

Următorii trei ani, ierodiaconul Nectarie îi petrece la Atena cu scopul de a-şi completa studiile preuniversitare. În toamna anului 1881, se întoarce la mănăstire după ce absolvă liceul cu calificative excepționale.

În 1882, părintele Nectarie îşi va începe studiile la Facultatea de Teologie din Atena, după ce, între timp, la recomandarea lui Ioan Horemis, prietenul său, va fi intrat în legătură cu patriarhul de Alexandria, Sofronie, şi va fi acceptat de către acesta în cadrul patriarhiei.

După ce-şi termină studiile teologice, în anul 1886, părintele Nectarie se întoarce la Alexandria, unde este hirotonit preot, iar după câteva luni este ridicat la treapta de arhimandrit şi trimis la Cairo, în calitate de consilier patriarhal. La 15 ianuarie 1889, patriarhul Sofronie îl hirotoneşte mitropolit onorific de Pentapole, o veche eparhie ortodoxă din Libia Superioară. Mai mulți ani, evlaviosul mitropolit a slujit ca responsabil cu problemele patriarhiei pentru oraşul Cairo şi predicator la biserica Sfântul Nicolae din capitala Egiptului, devenind un iscusit slujitor şi povățuitor de suflete, fiind dăruit de Dumnezeu cu multă răbdare, smerenie şi blândețe. De aceea, era mult căutat de credincioşi şi iubit de toți.

Văzând diavolul că nu-l poate birui cu mândria şi iubirea de sine, a încercat să-l lovească pe fericitul ierarh Nectarie cu o altă armă, tot aşa de periculoasă, adică cu invidia celorlalți ierarhi şi slujitori ai Patriarhiei Alexandriei, aceştia vorbindu-l de rău către patriarh, cum că

doreşte să-i ia locul. Acest lucru a făcut ca, la 3 mai 1890, în urma unei ordonanțe date de patriarhul Sofronie, să fie eliberat din cinstea arhierească în care se afla, permițându-i-se să slujească mai departe în biserica Sfântul Nicolae. După mai puțin de două luni însă, la 11 iunie 1890, părintele Nectarie primeşte de la patriarh o scrisoare prin care i se cere să părăsească Egiptul. Cerându-şi iertare de la toți, cu toate că nu greşise nimănui cu nimic, dovedind o adâncă smerenie, sfântul se supuse, dând slavă lui Dumnezeu, căci şi cu dânsul s-a împlinit cuvântul lui Iisus Hristos, Mântuitorul nostru, Care zice: „Fericiți veți fi, când vă vor ocărî şi vă vor prigoni, şi vor zice tot cuvântul rău împotriva voastră, minținд din pricina Mea" (Matei 5,11). S-a retras la Atena, în luna august a anului 1890, sărac, defăimat de ai săi şi nebăgat în seamă, având toată nădejdea numai în Dumnezeu şi în rugăciunile Maicii Domnului.

Aici a fost câțiva ani predicator, profesor şi director al unei şcoli teologice pentru preoți, până în anul 1894, reuşind să formeze duhovniceşte mulți tineri iubitori de Hristos, pe care îi hrănea din cuvintele Sfintei Evanghelii şi cu scrierile Sfinților Părinți. Apoi făcea slujbe misionare în parohiile din jurul Atenei.

În taina inimii sale, fericitul ierarh Nectarie era un adevărat isihast şi un mare lucrător al rugăciunii lui Iisus, care îi dădea multă pace, bucurie, blândețe şi îndelungă răbdare. Cu aceste arme el biruia neîncetat pe diavoli, creştea duhovniceşte pe cei din jurul său şi avea întotdeauna pace si bucurie în Hristos, nebăgând în seamă defăimarea şi osândirea celor din jurul său.

Dorind la bătrânețe să se retragă la mai multă linişte, a construit între anii 1904-1907, cu ajutorul multor credincioşi si ucenici, o frumoasă mănăstire de călugărițe, în insula Eghina, din apropierea Atenei, rânduind aici viață desăvârşită de obşte, după tradiția Sfinților Părinți. Apoi se retrage definitiv în această mănăstire şi duce o viață înaltă de smerenie şi slujire, de dăruire totală şi rugăciune neadormită, arzând cu duhul pentru Hristos, Mântuitorul lumii şi pentru toți care veneau şi îi cereau binecuvântare, rugăciune şi cuvânt de folos sufletesc. Aici l-a avut ucenic şi pe Sfântul cuvios Sava cel Nou (1862–1948), mare ascet al secolului XX, care a pustnicit o vreme în pustiul Hozeva, Palestina. După adormirea Sfântului Nectarie, s-a retras în insula Kalymnos, unde a şi adormit întru Domnul.

Pentru viața sa înaltă, Dumnezeu l-a învrednicit pe Cuviosul Nectarie de Harul Duhului Sfânt. Pentru aceasta mulți bolnavi şi săraci alergau la biserica mânăstirii din Eghina şi cereau ajutorul lui. Mai ales după primul Război Mondial, numeroşi săraci şi bolnavi, lipsiți de orice ajutor, veneau la el ca la părintele lor sufletesc. Iar Sfântul Nectarie a dat poruncă maicilor ce se nevoiau în mânăstirea sa să împartă la cei lipsiți, orice fel de alimente şi să nu păstreze nimic pentru ele, căci Dumnezeu, prin mila Sa, îi hrănea şi pe unii şi pe alții. Dar şi cei bolnavi se vindecau cu rugăciunile fericitului Nectarie, căci se învrednicise de darul facerii de minuni.

Într-o vară, fiind mare secetă în insula Eghina, cu rugăciunile Sfântului Nectarie, a venit ploaie din belșug şi au rodit țarinile, încât toți s-au îndestulat de hrană. De aceea, toți - mireni şi călugări, săraci şi bogați -, cinsteau pe Sfântul Nectarie, ca pe un păstor şi vas ales al Duhului Sfânt şi urmau întru toate cuvântul lui. Astfel, el era totul pentru toți, căci putea toate prin Hristos, Care locuia în el. Apoi era foarte smerit și blând şi nu căuta cinste de la nimeni. Iar în timpul liber lucra la grădina mânăstirii, îmbrăcat într-o haină simplă, încât toți se foloseau de tăcerea şi smerenia lui. Pe lângă multele sale ocupații duhovnicești, Sfântul Nectarie a scris şi a redactat mai multe scrieri teologice de morală şi de istorie a Bisericii, intrând astfel în tradiția Sfinților Părinți din patria sa, împotriva influențelor occidentale care asaltau țările ortodoxe.

Pentru toate acestea, diavolul a ridicat asupra Sfântului Nectarie numeroase ispite, căutând să-l biruiască. Astfel, numeroşi slujitori şi ierarhi ai Bisericii din Grecia s-au ridicat cu invidie asupra fericitului, făcându-i multe ispite. Dar Dumnezeu îl izbăvea din toate necazurile.

Trăind ca un înger în trup şi iubind neîncetata rugăciune, tăcerea, smerenia, postul şi milostenia, Sfântul Nectarie trăgea pe mulți la Hristos, revărsând în jurul lui, pacea, bucuria şi lumina cea necreată a Duhului Sfânt, prin care mângâia şi odihnea pe toți care veneau la chilia lui. Din această cauză, diavolul, nerăbdând nevoința lui, până la sfârşitul vieții sale a ridicat împotriva Sfântului multe calomnii şi vorbe rele din partea multor clerici şi ierarhi greci, care, din cauza invidiei, îl cleveteau şi îl acuzau, atât pe el, cât şi mânăstirea lui. Dar fericitul Nectarie le răbda pe toate, în numele lui Hristos, Care locuia în inima sa.

Simțindu-şi sfârşitul aproape, pe când făcea un pelerinaj cu icoana Maicii Domnului în insula Eghina, Sfântul Nectarie a descoperit ucenicilor săi că în curând va pleca la Hristos. Apoi, îmbolnăvindu-se, a fost dus la un spital din Atena. El răbda cu tărie toată boala şi ispita, aşteptând cu bucurie ceasul ieşirii sale din această viața.

După aproape două luni de suferință, Sfântul Nectarie şi-a dat sufletul cu pace în mâinile lui Hristos, la 8 noiembrie 1920, izbăvindu-se de toate ispitele acestei vieți, pentru care s-a învrednicit să se numere în ceata Sfinților lui Dumnezeu. Ucenicii săi, după ce l-au plâns mult, l-au înmormântat, după rânduială, în biserica zidită de el, făcând multe minuni de vindecare cu cei bolnavi, care alergau cu credință la ajutorul lui.

Trecând mai bine de douăzeci de ani, trupul său s-a aflat în mormânt întreg şi nestricat, răspândind multă mireasmă. La 3 septembrie 1953, sfintele sale moaşte au fost scoase din mormânt şi aşezate în biserica mănăstirii din Eghina, pentru cinstire și binecuvântare. Iar în anul 1961, Sinodul Bisericii din Grecia, văzând numeroasele minuni care se făceau la moaştele sale, l-au declarat sfânt, devenind astfel cel mai venerat Sfânt din această binecuvântată țară

ortodoxă. Zilnic credincioşii se închină la moaştele Sfântului Nectarie şi la mormântul său, făcând din mânăstirea sa din insula Eghina cel mai iubit loc de pelerinaj din toată Grecia.

Cu rugăciunile Sfântului Ierarh Nectarie, Doamne, Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluieşte-ne pe noi. Amin.

Prăznuirea Sfântului Nectarie se face pe data de 9 noiembrie.

II Icoana Sfântului Serafim de Sarov, conținând sfinte moşte în medalionul alăturat

Sfântul Serafim de Sarov (1759-1833) este socotit printre cei mai cunoscuți şi mai îndrăgiți sfinți ai Bisericii Ortodoxe. Încă din vremea vieții sale mii de pelerini se îmbulzeau către mănăstirea Sarov pentru a-l vedea. La 70 de ani după adormirea sa întru Domnul dragostea față de el se înrădăcinase atât de mult printre credincioşii ruşi încât sute de mii de oameni au participat la slujba de canonizare a sfântului.

Sfântul Serafim de Sarov s-a născut la 19 iulie 1759 în oraşul Kursk din Rusia, primind la botez numele de Prohor. Părinții săi, Isidor şi Agatia Mosnin, erau oameni înstăriți, însă evlavioşi şi foarte milostivi. Rămas orfan de tată la 3 ani, micuțul Prohor a fost crescut de mama sa. Încă din copilarie s-a bucurat de vădita ocrotire a Maicii Domnului.

De copil, s-a afundat în scrierile şi în slujbele bisericii. A început viața monahală în mănăstirea Sarovului, la vârsta de 19 ani. După opt ani petrecuți ca frate, Prohor s-a învrednicit a primi chipul îngeresc, primind numele de Serafim, iar un an mai târziu a fost făcut ierodiacon. În 1793, la 35 de ani, a fost hirotonit ieromonah.

Curând după aceasta, împlinind 16 ani de manastire, cu binecuvântarea bătrânului său, egumenul Pahomie, Sfântul Serafim s-a retras la pustie, într-o chiliuță din desişul pădurii, aflată pe malul râului Sarovka, la câțiva kilometri de mănăstire.

Aici şi-a făcut o grădină de zarzavat şi a adus doi stupi, iar ziua şi-o petrecea muncind, în rugăciune neîncetata şi citind Noul Testament cu precădere Sfintele Evanghelii. Nu neglija nici cele 7 laude, metaniile şi alte nevoințe. După cum chiar el a mărturisit unui ucenic al său, obişnuia să plece din chilia sa seara şi, pe o piatră anume, priveghea toată noaptea în rugăciune, iar dimineața se întorcea la chilie şi priveghea pe o altă piatră, toată ziua. Această nevoință a ținut-o sfântul vreme de o mie de zile şi o mie de nopti.

Sfântul Serafim a petrecut trei ani în zăvorâre, în tăcere desăvârşită. În anul 1804, într-o noapte, trei tâlhari, crezând că Sfântul primeşte bani de la oameni, au gândit să-l prade. Deşi era în putere (46 de ani) şi ar fi putut opune rezistență, Sfântul Serafim şi-a încrucişat mâinile pe piept şi le-a zis: "Faceți ce vreți", iar tâlharii l-au bătut, lăsându-l abia viu. Nu au găsit decât o iconiță şi nişte cartofi. Sfântul a fost aflat a doua zi, plin de sânge, de nişte părinți, care l-au dus la mănăstire. Acolo a refuzat ajutorul doctorilor şi Maica Domnului i s-a arătat şi l-a vindecat întocmai cum o mai făcuse odinioară.

Supunându-se cererii Stareților (Bătrânilor) mănăstirii, s-a întors în mănăstire în 1810, continuându-şi însă viața în rugăciune şi zăvorâre tăcută pentru încă zece ani. În 1825 s-a întors la chilia sa din pădure, unde primea mii de pelerini din întreaga Rusie. Fiindu-i dat darul înainte-vederii, Sfântul Serafim de Sarov, făcătorul de minuni, oferea tuturor mângâiere şi povață. Sfântul întâmpina pe oricine venea la el cu o închinăciune, un sărut duhovnicesc şi

cuvintele urării pascale "Hristos a înviat!". Îi numea pe toți "bucuria mea". El era binecunoscut pentru afecțiunea materna pe care o arăta tuturor celor care veneau la el cu sinceritate. Dând sfaturi unui viitor stareț îi spuse acestuia: „fii ca o mama şi nu ca un tată față de frați". Acest mare sfânt îşi revărsa dragostea dumnezeiască către toți cei care îl vizitau, țărani şi nobili, mireni şi mirence, monahi şi monahii. Simpla sa prezență îi întărea, îi înveselea duhovniceşte şi îi vindeca. Câțiva dintre fiii săi duhovniceşti au fost binecuvântați să vadă o mai mare strălucire a sfântului în Duhul Sfânt. Ei povestesc faptul că chipul său era atât de plin de strălucire încât era imposibil să-l priveşti. Învățătura sa cu privire la țelul vieții creştine - dobândirea Duhului Sfânt - a fost oferită într-un astfel de moment de strălucire. El ne descrie şi felul în care se dobândeşte acest dar al lui Dumnezeu: prin sfânta ascultare monahală şi prin asceză severă.

În data de 2 ianuarie 1833, Sfântul Serafim de Sarov a fost aflat adormit întru Domnul în chilia sa, la rugăciune, în genunchi, cu mâinile încrucişate pe piept în fața icoanei Maicii Domnului...

Canonizat la: 19 iulie 1903

Sărbători închinate Sf. Serafim de Sarov:

2 ianuarie → ziua de prăznuire

19 iulie → pomenirea naşterii, a aflării sfintelor moaşte şi a canonizării Sf. Serafim

III Raclă cu 50 de părticele de sfinte moaşte (situată în biserica mare a mănăstirii, lângă icoana Maicii Domnului)

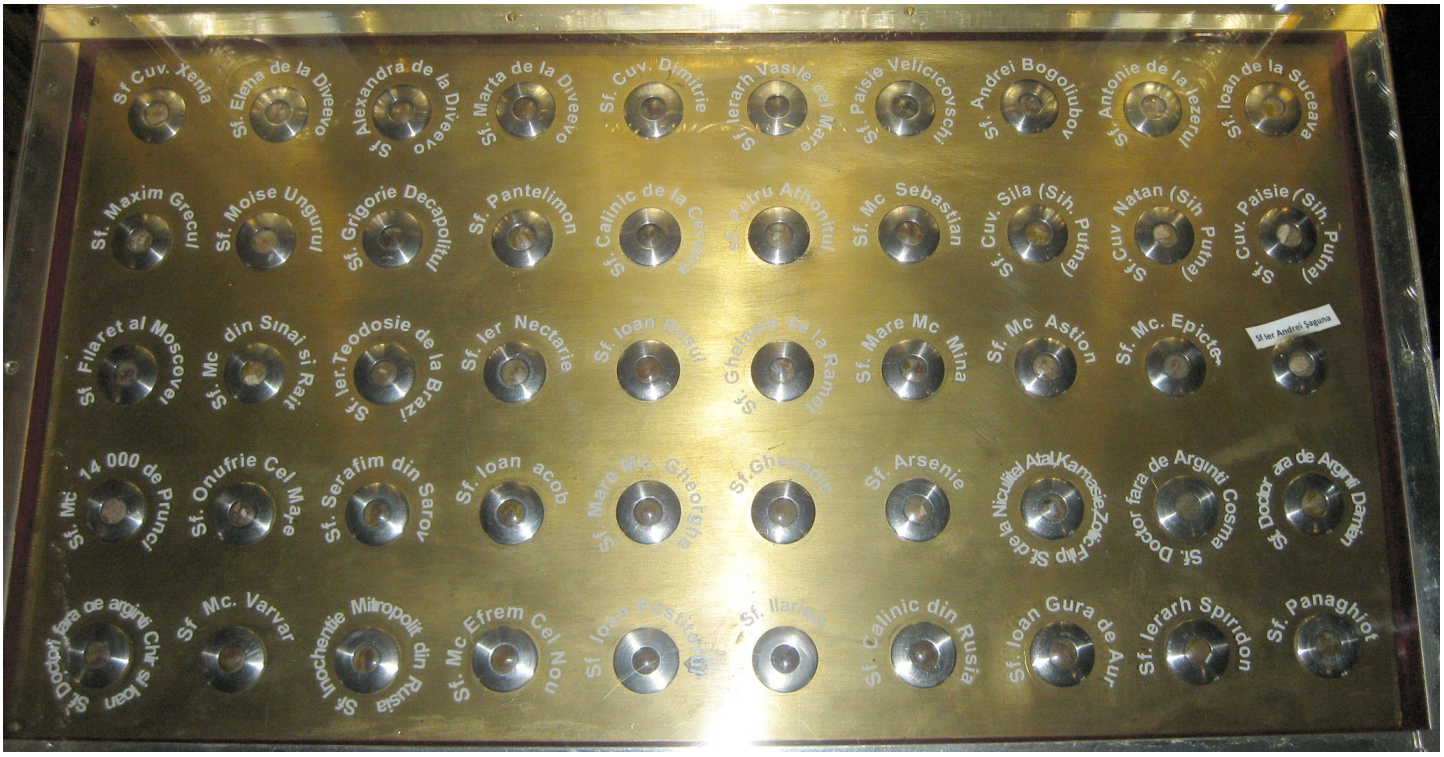

Sfanta Xenia era originară din Roma. În momentul în care părinții au hotărât să o mărite, ea a ales să fugă împreună cu două slujitoare în Insula Cos. Face acest lucru din dragoste față de Hristos, căci pentru ea adevărata logodnă era unirea cu El. Renunță la numele Eusebia şi îşi ia numele de Xenia, care se tâlcuieşte "străina", vrând să arate prin acest gest, că se înstrăinează de lumea aceasta. În urma rugăciunilor, îl întâlneşte pe ieromonahul Pavel, iar la îndemnul acestuia se stabileşte în cetatea Milassa din Careia şi îmbracă haina monahală. Aici va ridica o bisericuță închinată Sfântului Mucenic Ştefan. Va fi locul în care se va nevoi împreună cu cele doua slujitoare şi cu alte fecioare.

Sfânta Xenia era într-o continuă priveghere, înfrânare şi smerenie. Purta nişte haine vechi, dar considera că trupul său este nevrednic şi de acestea. Toată viața ei era întru umilință şi vărsare a lacrimilor. Diavolii se temeau de înfrânarea ei şi nu îndrăzneau să se apropie de ea. Mânca uneori a doua zi, alteori în a treia zi, iar de multe ori şi toată săptămâna petrecea fără hrană. Iar când era să primească hrana, nu mânca verdețuri, linte, poame de grădină, ci numai puțina pâine, udată cu lacrimile sale. Lua din cădelniță cenuşa şi presăra pâinea sa. Aceasta o făcea în tot timpul vieții sale, împlinind cuvântul prorocesc: "Cenuşa cu pâine am mâncat şi băutura mea cu plângere am amestecat".

În momentul în care cuvioasa Xenia a trecut la cele veşnice, pe la amiază, pe cer s-a arătat, deasupra mănăstirii, o cunună de stele foarte luminoasă având în mijlocul ei o cruce. Această

cunună strălucea mai mult decăt soarele. Prin acest semn, Dumnezeu a dorit să arate tuturor, sfințenia cuvioasei Xenia.

Viața sa a fost cunoscută de ceilalți, după moartea ei. Cuvioasa Xenia le ceruse celor doua slujnice să nu spună nimănui nimic despre viața sa. Astfel, nimeni nu a ştiut unde şi când s-a născut, din ce fel de familie şi de ce a ales să părăsească lumea aceasta, până în momentul în care una din slujnicele ei va face cunoscut motivul înstrăinării ei pentru Hristos.

Când creștinii ortodocși greci au fost forțat să iasă din Asia Mică în anul 1922, au adus in Grecia moaștele Sfintei Xenia și le-au pus în Biserica Sfântul Ioan din Kavala și în Biserica Sfintei Xenia din Niceea, Piraeus.

Prăznuirea ei se face la 24 ianuarie.

Schimonahia Marta

Maria Semenovna Meliukova a avut o legătura duuhovnicească apropiată cu Sf Serafim şi cu ucenicul său. Ea s-a alăturat obştii în 1823 şi la vârsta de 13 ani şi-a luat asupra-şi votul tăcerii. „Întotdeauna se afla în profundă şi neîntreruptă rugăciune” Viața sa ascetică întrecea în strictețe cele mai aspre vieți ale surorilor sale şi ascultarea sa față de Sf. Serafim era nestrămutată. Era atât de apropiată duhovniceşte de Sf. Serafim încât părintele i-a dezvăluit toate tainele despre viitorul mănăstirii şi toate descoperirile primite de la Născătoarea de Dumnezeu. După moartea sa la 21 august 1829, Sf. Serafim a dezvăluit maicilor din Diveevo că a tuns-o în marea schimă şi că acum „sufletul ei era în Împărăția Cerurilor, alături de Sfanta Treime, la tronul Domnului si toti vor fi ajutati prin ea!”

Toți s-au bucurat atunci că s-a ivit în ceruri o noua mijlocitoare pentru mănăstire şi pentru întreaga lume, în timp ce starețul Serafim a chemat pe toți la înmormântarea schimonahiei Marta, promițându-le celor prezenți iertarea păcatelor. În timpul înmormântării, bătrâna Praskovya Semenovna, sora răposatei, a văzut clar pe uşile împărăteşti pe Împărăteasa Cerurilor şi pe maica Marta stând în aer. Praskovia Semenovna a început apoi să facă pe nebuna, să profețească şi să-şi rupă hainele. Apoi, toți au auzit țipetele şi scrâşnetele ieşirii demonilor. Când a aflat acestea, Sf. Serafim a zis: „Acesta a fost Dumnezeu si Împărăteasa Cerurilor care au vrut sa preacinstească pe Fecioara Maria şi pe maica Marta. Şi daca eu, sărmanul Serafim, am fost la înmormântare, am vazut cum mulți au primit vindecare de la duhul ei!” Mai târziu, prin Sfantul Duh, Sfântul Serafim a primit înca o data încredințarea că maica Marta „ se află în Împărăția Cerurilor, lângă Tronul Domnului şi lângă Împărăteasa Cerurilor, alături de sfintele fecioare! Este o mijlocitoare pentru toată omenirea!” Şi a îndemnat pe toți să se roage la mormântul ei.

Sfânta Alexandra Schimonahia, Stareța şi Întemeietoarea Mănăstirii Diveevo

Agatha Semionovna Melgunova pe când trăia în lume, a fost o proprietara înstărită de pământuri din ținuturile Iaroslavl, Vladimir şi Riazan. Rămasă văduvă de tânără, în jurul anului 1760, ea a intrat la mănăstirea de maici Florovski din Kiev, unde a fost tunsă în monahism sub numele de Alexandra, începând să ducă o viață ascetică plină de zel. Totuşi, nu-i fusese rânduit să rămână mult timp acolo: Maica Domnului i-a apărut într-o vedenie şi i-a arătat voința sa, spunându-i ca ea e aleasă să întemeieze o mănăstire nouă.

Sub îndrumarea Maicii Domnului şi după numeroase pelerinaje, Sf. Alexandra a ajuns în sfârşit la locul ales de Maica Domnului pentru întemeierea noii mănăstiri . Acest loc era satul Diveevo din provincia Nijzhni-Novgorod. În acele vremuri, nu departe, înflorise şi mănăstirea de călugări din Sarov. Erau mulți pustnici care trăiau după reguli stricte mănăstirea fiind fondată în 1705. Se pare că acolo tradiția monahală datează încă de pe vremea sfinților isihaşti din Peşterile Kievului.

Nu departe de acest loc, sub îndrumarea pustnicilor din Sarov, Maica Alexandra şi-a început viața isihastă într-o chilie aflată lângă o biserică ridicată în cinstea icoanei Maicii Domnului din Kazan. Ea a donat din averea sa pentru construirea şi renovarea bisericilor, a ajutat mulți orfani, văduve şi oameni săraci, trăind doar de pe urma muncii mâinilor sale, înfruntând condițiile grele ale muncii fizice (curăța staulul vitelor şi spăla haine). Țăranii din Diveevo şi-au amintit mult timp despre smerenia sa adâncă şi despre faptele ei bune făcute în taină.

Curând, au început să i se alăture şi ucenice, astfel că se formase o comunitate mică. Sărăcia de bună voie, primirea pelerinilor, lucrul mâinilor, neîntrerupta rugăciune a lui Iisus – iata ce a insuflat Maica Alexandra obştii din Kazan – „os din osul şi carne din carnea deşertului Sarov”. Toate acestea au adus obştea pe calea şi tradiția vieții monahale ortodoxe, înca de la început.

Încă din timpul vieții Maica Alexandra a fost cunoscută şi cinstită drept ca o pustnică foarte iscusită în viața duhovnicească. „Veneau la ea tot felul de oameni: nu doar cei simpli, ci şi oameni sus puşi, comercianți sau chiar funcționari, să asculte îndemnurile sale, să primească binecuvântarea sa şi să fie numărați printre cei care erau primiți de ea.

Sfânta Alexandra a adormit pe 13 iunie, 1789. Înainte de moartea sa, ea a prezis construcția unei mănăstiri mari şi de asemenea tulburările care vor avea loc acolo. Cu o saptămână sau doua înainte de moarte, a fost tunsă în marea schima îngerească sub numele de Alexandra.

Sf. Serafim însuşi a vorbit despre ea cu o profundă cinstire în timpul vieții ei, iar după moartea sa, el a mărturisit că ea se află lângă tronul Domnului şi a învățat pe o sora să le ceară tuturor să i se roage:" Îmbrăcămintea ei avea multe cârpeli, şalul era vechi, în timp ce ochii ei erau mereu înlăcrimați.

În mănăstire s-au scris mărturii despre minunile şi vindecările făcute de Maica Alexandra după moartea sa. De exemplu, în 1879, fiind la un pas de moarte, locotenentul în rezervă F.N. Sergeyev s-a vindecat de o boala incurabilă. El a primit îndemnul Sf. Serafim să meargă la Diveevo, la Maica Alexandra unde s-a vindecat prin ungere cu mir din moaştele Sf. Alexandra. În acel moment el însuşi a vazut moaştele – „scheletul întreg, oasele de culoarea chihlimbarului iar din craniu izvora sfântul mir din 3 parți: din mijlocul frunții şi din cele doua orbite." O data Sf. Alexandra i-a apărut în vis unei femei grav bolnave şi i-a poruncit să se ducă la Sf. Serafim ca să se vindece. Sfânta Alexandra a continuat să facă minuni şi semne şi prin icoana sa, care a început să fie cinstită drept făcătoare de minuni.

Sfânta Maică Elena

Elena Vasilievna Manturova a continuat tradiția Maicii Alexandra cu binecuvântarea Sfântului Serafim. Domnul a osebit-o pentru Sine. Având încă din copilărie „ un caracter extrem de vesel, dragoste de lume, de socializare şi o atracție pentru distracție" ea se pregătea să se mărite când, dintr-o dată, fără nici un motiv anume, şi-a respins mirele. Curând, Domnul şi-a condus aleasa în afara lumii, arătându-i într-o viziune un şarpe monstruos gata să o devoreze, dar fu salvată de Maica Domnului. Apoi Elena Vasilievna a făgăduit să meargă la mănăstire. A respins viața lumească în totalitate, citea mult din operele Sfinților Părinți, se ruga şi muncea. Trei ani a pregătit-o Sf. Serafim pentru intrarea ei în obşte, fapt petrecut în anul 1825. El a proorocit calea vieții sale şi i-a poruncit să urmeze întocmai viața maicii Alexandra. Maica Elena petrecea în rugăciune neîncetată, în contemplare şi tăcere deplină. O dată, când Elena o căuta pe sora sa de chilie Ustinia, care era bolnavă de tuberculoză, aceasta a fost luata în Rai şi i-a spus că Domnul le gătise loc pentru amândouă.

Viața ei a luat sfârşit într-un mod minunat: sub ascultarea Sf. Serafim, ea a murit în locul fratelui său Mihai Vasilievici Manturov. Înainte de moarte, ea a fost dusă în încăperile raiului, unde L-a văzut pe Dumnezeu sub chipul unui foc de nedescris, unit cu Prea Sfânta Nascatoare de Dumnezeu care i-a aratat lotul de pamânt al prezentelor, fostelor şi viitoarelor maici din Diveevo. Ea a adormit întru Domnul pe 28 mai 1832, iar în timpul înmormântării a zâmbit de trei ori în sciriu ca şi cum ar fi fost vie. Curând Sf. Serafim a arătat că Sfânta maică Elena „ se număra printre cei care sunt vrednici să stea alături de Sfânta Treime, ca şi fecioară" şi că este în ceata de fecioare a Împărătesei Cerurilor, iar Dumnezeu o dăruise pe Sf. Marta cu sfinte moaşte nestricăcioase pentru ascultarea ei desăvârşită.

Acest între Sfinți, Părintele nostru Vasilie cel Mare a trăit între anii 330-379, în vremea Sfântului şi marelui împărat Constantin şi, până în zilele împăratului Valens, cel căzut în rătăcirea lui Arie. S-a născut în Cezareea Capadochiei, din părinți dreptcredincioşi şi înstăriți, Emilia şi Vasilie, tatăl său fiind un luminat dascăl în cetate.

Iubitor de învățătură şi înzestrat pentru carte, Sfântul Vasilie şi-a îmbogățit mintea cercetând, rând pe rând, şcolile din oraşul său Cezareea, apoi din Bizanț, mergând până şi la Atena, cea mai înaltă şcoală din timpul său, unde a întâlnit pe Sfântul Grigorie de Nazians, cu care a legat o strânsă şi sfântă prietenie.

A fost înălțat la scaunul de Arhiepiscop al Cezareei în anul 370, în vremuri grele pentru Biserică, când ereticii lui Arie şi Macedonie izbutiseră să aibă de partea lor pe însuşi împăratul Valens. Sfântul Vasilie a dus o luptă aprigă, cu scrisul şi cuvântul, luminând creştinătatea şi apărând dogma Sfintei Treimi. Şi-a atras mânia împăratului şi a suferit multe prigoniri din partea lui, pentru apărarea acestei dogme de căpetenie a creştinătății.

Sfântul Vasilie a îndreptat şi unele lipsuri ale monahismului din timpul său, chemându-i pe moanahi să se nevoiască nu numai în folosul mântuirii persoanale, ci şi în folosul aproapelui. Este cel dintâi ierarh care a întemeiat, pe lângă Biserică, azile şi spitale, în ajutorul celor săraci şi neputincioşi, îndemnând pe cei înstăriți să folosească avuțiile lor, ajutând pe cei nevoiaşi şi lipsiți.

S-a mutat către Domnul la vârsta de 50 de ani, în ziua de 1 ianuarie, plâns de credincioşi şi de necredincioşi, care-l iubeau şi-l cinsteau pentru bunătatea şi înțelepciunea lui. Cei zece ani ca arhiepiscop în Cezareea Capadochiei i-au fost deajuns, pentru ca el să intre în istorie cu numele de Sfântul Vasile cel Mare.

Sfântul Cneaz Andrei Bogoliubsky (1110-1174), nepot al lui Vladimir Monomahul, a fost fiul lui Yurii Dolgoruky și al prințesei Polovetsian (după botez, Maria) . Încă din tinerețe el a fost numit " Bogoliubsky" ("iubitor de Dumnezeu") pentru viața sa de rugăciune. De la bunicul său, Vladimir Monomakh, nepotul a moștenit o mare aplecare spre viața spirituală, dragostea pentru cuvântul lui Dumnezeu și obiceiul de a transpune învățăturile Sfintei Scripturi în toate împrejurările vieții .

A fost de asemenea un războinic curajos, a participat la mai multe campanii ale tatălui său şi de mai multe ori în timpul luptelor s-a aflat în pericol de moarte. Dar de fiecare dată Providența Divină l-a salvat. Astfel, de exemplu, pe 08 februarie 1150, într-o bătălie în apropiere de Lutsk , Sf. Andrei a fost salvat de lancea unui inamic, căci s-a rugat Sfântului Mare Mucenic Teodor Stratilat , care era prăznuit în acea zi.

Cronicile subliniază , de asemenea, activitatea de pace a Sf. Andrei, o trăsătură rară printre prinții și comandanții militari ai acelor vremuri dure. Combinația de curaj militar şi dragoste pentru pace și milă, marea smerenie şi dragostea pentru Biserică au fost trăsături definitorii ale sfântului Andrei Bogoliubsky.

A fost un mare ctitor de biserici şi locaşe sfinte.

Sfântului Andrei i s-a înfățișat Maica Domnului cerându-i sa îi aşeze icoana sa, care se afla la Vyshgorod lângă Kiev, la Vladimir.

Construi o biserică de piatră aici în memoria acestui eveniment miraculos. Sfântul Andrei a comandat unui iconograf să picteze o icoană a Maicii Domnului aşa cum i s-a înfățişat lui. Ulterior, aceasta icoana a devenit făcătoare de minuni şi este prăznuită la 18 iunie.

Când tatăl său a murit Yurii Dolgoruky (+ 15 mai 1157) , Sfântul Andrei nu a luat tronul tatălui său de la Kiev, ci a rămas prinț la Vladimir . Pe parcursul anilor 1158-1160 a fost construită catedrala Adormirii Maicii Domnului de la Vladimir, în care a fost pusă Icoana Maicii Domnului din Vladimir . Treizeci de biserici au fost construite de către Cneazul Andrei în timpul anilor săi de domnie.

Pericolul bulgar de la Volga reprezenta o mare amenințare pentru statul rus de atunci astfel că cneazului Andrei îi revenea sarcina de a continua inițiativele militare ale lui Svyatoslav.

O lovitură zdrobitoare a fost dată împotriva inamicului în 1164 , când forțele ruse au ars și au distrus mai multe cetăți bulgare. Sf. Andrei a luat cu el în această campanie Icoana Maicii Domnului din Vladimir și o icoană cu două fețe, pe o parte, a fost pictată IcoanaMântuitorului " Nefăcută de mînă, " și " Cinstirea Sfintei Cruci " pe partea opusă . [În prezent ambele icoane sunt în Galeria de Stat Tretyakov .]

O minune mare săvârşită de sfintele icoane au avut loc pentru armata rusă în ziua victoriei decisivă asupra bulgarilor , 1 august 1164 . După distrugerea armatei bulgare, prinții (Andrei, fratele lui, Yaroslav, fiul său Izyaslav și alții) au revenit la soldații din infanterie cu icoana Maicii Domnului din Vladimir, și au făcut metanie înaintea icoanei lăudându-o cu cântări duhovniceşti. Și atunci din icoane a ieşit o lumină orbitoare, asemeni razelor de soare.

Spre sfârșitul anului 1170 , Sf. Andrei Bogoliubsky a reuşit unificarea teritoriilor ruse sub conducerea lui .

În noaptea de 30 iunie 1174 sfântul cneaz Andrei Bogoliubsky a primit moarte de martir din mâinile trădătorilor, în propria casă. O mulțime de asasini, douăzeci de oameni au pătruns în curte casei şi au ucis câteva străji și au luat cu asalt dormitorul prințului neînarmat căruia îi furară sabia pe care o moştenise şi care aparținuse Sfinților Boris şi Gleb.

Pomenirea sa se face pe data de 4 iulie, în Biserica rusă.

Acest fericit părinte ***Antonie*** a trăit pe vremea blagocestivului domn Matei Basarab şi a Sf. Martir Constantin Brâncoveanu. Un timp s-a ocupat cu negoțul, ca apoi, lăsându-l, a ales „neguțătoria cea sufletească". Renunțând la desfătarea lumii acesteia, a îmbrățișat viața monahală, în prea frumoasa pustie a Iezerului din ținuturile Vâlcii. Atât de nebiruit s-a arătat Cuviosul Antonie din început către osteneala şi asprimea călugărească, încât urma Domnului, împreună răstignindu-se, de buna voie. Părea fericitul Antonie, a fi nematerialnic şi fără de trup... Dorind să sporească nevoințele monahiceşti, a cerut blagoslovenie Episcopului locului, Ilarion, să meargă la Sf. Munte Athos. Acesta cunoscând că este monah îmbunătățit şi de mare folos multora, l-a sfătuit să renunțe. Şi întorcându-se Cuviosul Antonie la Schitul Iezer, se umple de râvnă pentru repararea Bisericii şi a clădirilor din jur. Apoi învăpăiat de dumnezeiescul dor, iese mai sus de Schit, într-o frumoasă poieniță, unde era şi o peşteră. Aici îşi sapă şi un mic Paraclis, în care începe nevoința unei rugăciuni neîncetate, până la sfârşitul vieții sale pământeşti. Cine poate spune privegherile de toată noaptea, cât şi alte osteneli sihăstreşti, ca postirile, plecarea genunchilor?... Urâtorul de oameni, diavolul, i-a adus multe ispite si supărări, dar pe toate le-a biruit Cuviosul - cu Darul Lui Dumnezeu. Pentru o şi mai aspra nevoință, purta şi un brâu de lanțuri de fier. Hrana sa era după ceasul al nouălea, pâine şi apă. Vin şi alte băuturi, nu folosea niciodată. Nu dormea pe pat, ci rezemat puțin, ca odihnă a multor osteneli. Tot timpul era în rugăciune cu lacrimi fierbinți, îmbrăcămintea o avea simplă şi numai cea de trebuință.

Cu Harul Lui Dumnezeu cunoscându-şi sfârşitul vieții, a chemat pe ucenicul său Ieromonahul Nicolae, cu patruzeci de zile înainte, spunându-i în taină: „sfârțitul mi s-a apropiat. După mutarea mea la cele veşnice, să pui trupul meu în groapa ce am săpat-o la uşa peşterii". Şi după alte cuvinte de învățătură, s-a odihnit întru Domnul.

Cuviosul Antonie era la statură mărunțel şi puțin gârbov spre bătrânețe. Barba deasp şi albă, vesel la căutătură, iute la fire, dar grabnic iertător. A stat în sihăstrie 28 ani şi a trăit în total 92 ani.

După îngroparea Cuviosului, s-a arătat de mai multe ori în vis ucenicilor săi, ca fiind în Biserica şi cu o cruce strălucitoare la piept. Ucenicului său celui mai apropiat i s-a arătat de asemenea zicându-i: „nu te întrista pentru ducerea mea din această lume, ci mai mult bucură-te că sunt la odihna veşnică. De aici mă voi ruga pururea pentru voi". Mutarea sa a fost la anul 1719, luna noiembrie 23, ceasul al noualea din zi.

Viata Cuviosului Antonie a fost scrisa de Ieromonahul Nicolae, ucenicul său. În anul 1812, cronicarul Chiriac Râmniceanu, strănepot al Cuviosului Antonie, cercetând peştera de la Schitul Iezer, a mai găsit acolo pe un sihastru Ieroschimonahul Ştefan, „şezând acolo de 50 de ani". Strănepotul Chiriac a dorit „să caute Moaştele Cuviosului", dar l-a oprit acest Ştefan, zicându-i

că s-au arătat semne înfricoşate celor care de asemenea au vrut aceasta. A reparat însa bisericuta din peşteră, cu intenția de a se retrage şi el aici, unde „strămoşul său a vieţuit". Tot acest Chiriac Râmniceanu are meritul că a căutat „cu mare cheltuială şi osteneală", viața Cuviosului Antonie, documente găsite în satul Dobroceni - Vâlcea.

Pentru aspra sa nevoință şi pentru minunile sale a devenit vas ales al Duhului Sfânt, fiind canonizat de Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române la 20 iunie 1992, având zi de prăznuire 23 noiembrie.

Sfântul Ioan cel Nou de la Suceava s-a născut în jurul anului 1300, din părinți creștini și care i-au transmis această dragoste și lui. În viața sa, a împlinit porunca iubirii aproapelui, purtându-se cu toata cuviința față de cei din jurul său, așa cum își desăvârșise învățătura de la dascălii și preoții cetății. Localiatea sa de baștină este Trapezunt, unde se îndeletnicea cu negoțul. Călătoriile sale fiind cu precădere pe malurile Mării Negre în scopul înfăptuirii negoțului dar unde își marturisea și credința în Iisus Hristos și pe care o propovăduia și celor din jurul său.

Vorba lui Ioan mergea la sufletul multora, mai ales a celor nevoiași, dar au fost și oameni care l-au pizmuit pentru asta. Unul dintre aceștia a fost şi neguțătorul apusean Reitz, care își arăta fățiș împotrivirea față de credința propovăduită de el. Se pare că această ură l-a făcut pe Reitz să caute răzbunare, dorind să-l piardă pe tânărul Ioan. Așa se face că pe când Ioan era la Cetatea Alba - ocupată atunci de tătarii nogai - negustorul Reitz l-a mințit pe eparhul cetatii că Ioan dorește să treacă la religia cea straveche a tătarilor. Dând crezare, dregătorul tătar l-a chemat la el pe Ioan, fiind încântat de "intenția" sa de a trece la credința altaică. Înțelegând urzeala negustorului vienez Reitz, Ioan și-a dat seama de situația în care a fost pus și de ceea ce i se va putea întâmpla dacă îl refuză pe tătar. Mânat de imboldul puternicei sale credințe, Ioan a refuzat să renunțe la Hristos - "care l-a ocrotit și i-a dat deplina bucurie a credinței și a iubirii". Răspunsul său: "Preaputernice eparhe, vorbele care ți s-au spus despre mine sunt mincinoase, sunt iscodiri răutăcioase. Eu nu voiesc să disprețuiesc bunătatea pe care mi-ai arătat-o, dar nu pot să mă lepad de Hristos "lumina lumii"", - l-au mâniat pe eparh ce a considerat asta drept o insultă la credința tătărască. De aceea a poruncit ca Ioan să fie supus unor munci groaznice.

Însă caznele la care a fost supus Ioan i-au intărit întreaga ființă, a dobândit "cununa" vieții veșnice. "Pentru aceasta i s-a luminat fața de o lumina strălucitoare mai presus de fire." Văzând că muncile la care a fost supus nu a avut nici un efect asupra credinței sale, ighemonul l-a ispitit cu promisiunea că-i v-a vindeca rănile cu ajutorul celor mai iscusiți medici, însă Ioan i-a răspuns: "...nu te îngriji de rănile trupului meu, căci prin cele stricăcioase se dobândesc cele netrecătoare, numai cel ce rabdă până la sfarsit se va mântui". Acestea l-au mâniat și mai tare pe eparh care a poruncit ca Ioan să fie supus la tortură cruntă. A fost legat de coada unui cal și târât pe caldarâm. Deși trupu-i era sfâșiat de pietrele străzilor, buzele-i șopteau rugăciuni către Atotputernicul. Asta l-a determinat pe unul dintre chinuitori să-și scoată sabia și să-i taie capul. "Astfel, prin moarte mucenicească, mărturisitorul Domnului a primit cununa cea nevestejită a slavei sfinților și vrednicia de a fi unul din "casnicii" Lui." Ighemonul și ceilalți dregători tătari din cetate n-au dat voie creștinilor să-i ia trupul de pe drum și să-l îngroape după rânduiala creștinească. Dar Dumnezeu, în dragostea sa nemarginită față de aleșii săi, a trimis

trei îngeri din cer care i-au tămâiat trupul. Un necredincios din cetate, văzând aceasta arătare a îngerilor în vesminte strălucitoare, a crezut că sunt preoți creștini, care, nesocotind porunca ighemonului, au venit sa facă slujba prohodirii lui Ioan. A scos arcul și săgeata ca să tragă asupra lor, dar atunci s-a petrecut a doua minune, mâinile i-au ramas lipite de arc și de sageată; a fost izbăvit de pedeapsă cerească numai după ce a mărturisit ce urmărea să facă. Aceste minuni l-au înfricoșat pe conducatorul cetății, care a îngăduit creștinilor să ridice trupul lui Ioan și să-l înmormânteze după rânduiala creștină. A fost îngropat în cimitirul din Cetatea Albă.

Nevrednicul Reiz, fără să aibă mustrări de constiință pentru ucidera lui Ioan, și-a pus în gând să mai săvârșească o nelegiuire. Văzând el însuși ce minuni s-au petrecut cu trupul lui Ioan, s-a gândit să-l dezgroape în ascuns și să-l ducă în țara sa, pentru că de asemenea revărsări de daruri minunate care aveau loc în jurul trupului său să se bucure concetățenii săi. Dar și de data aceasta s-a întâmplat o minune. Pe când încerca să-l dezgroape, noul mucenic i s-a arătat în vis preotului care slujea la biserica cimitirului, descoperindu-i gândul lui Reiz. Într-adevăr, mergând la cimitir, l-a surprins pe acesta cum încerca să ia trupul lui Ioan. De aceea, preotul a înștiințat obştea credincioșilor din Cetatea Alba care au ridicat trupul neputrezit al noului mărturisitor al lui Hristos și l-au dus în altarul unei biserici din oraș. Rămășițele sale pământești, neputrezite și răspândind bună mireasmă, puteau fi considerate acum ca sfinte moaște. Ele au rămas în aceasta biserică aproximativ 70 ani, revarsând multe daruri asupra creștinilor care veneau și îngenunchiau în fața lor, cerând mijlocirile sale în fața Parintelui ceresc. Vestea minunilor ce se săvârșesc prin moaștele Sfântului Mucenic Ioan cel Nou se răspândesc în toata Țara Moldovei, al cărui ocrotitor a fost socotit atunci evlaviosul domn Alexandru cel Bun, care cu înțelepciune reușește să obțină din partea Patriarhiei Ecumenice recunoașterea canonică a mitropolitului Moldovei, Iosif Muşat dorea ca această împlinire istorică și de mare importanță bisericească s-o pecetluiască cu mutarea sfintelor moaște ale Mucenicului Ioan ce Nou de la Cetatea Alba la Suceava, unde își fixase reședința și noul ierarh. În legatură cu orașul în care a pătimit Sfântul Ioan - numit acum "cel Nou", spre a se deosebi de Sfântul Ioan Botezatorul sau de alți sfinți cu acest nume -, s-a crezut mult timp ca este vorba de Cetatea Alba de la gurile Nistrului, oraș care a aparținut secole în șir Moldovei, apoi României întregite. Mai nou, unii învățați consideră că este vorba de o localitate cu același nume de lângă strâmtoarea Kerci, din Crimeea.

În anul 1402, Alexandru cel Bun a adus moaștele Sfântului Mucenic Ioan cel Nou la Suceava. Alaiul cu moaștele Sfantului Ioan au fost întâmpinat la locul numit "Poiana Vlădicăi", în apropiere de Iași, de către domnitor și soția sa, de mitropolitul Iosif, de marii dregători, egumeni, călugări, preoți și credincioși, care l-au însoțit până la Suceava. Acolo au fost

aşezate în biserica Mirăuți, care cu multe refaceri de mai târziu, dăinuieşte până azi. Moaştele au ramas în biserica Mirăuți până în anul 1589, când au fost mutate în noua catedrală mitropolitană din Suceava - cu hramul Sfantului Gheorghe - ctitorita în prima jumătate a secolului al XVI-lea de domnitorii Bogdan III şi fiul său Ştefăniță.

În anul 1950 Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române hotărăşte ca data de prăznuire a Sfântului Ioan cel Nou să fie 2 iunie, care este ziua salvării minunate a Sucevei de pârjolul cazacilor zaporojeni în 1622.

În practică însă, în fiecare an, "hramul mare" al bisericii este tot 24 iunie, ziua Naşterii Sfântului Ioan Botezatorul (Sânzienele), zi în care se prăznuieşte şi aducerea moaştelor Sfântului Ioan cel Nou. În această zi vin mii de credincioşi din toată țara şi se închină cu evlavie la moaştele Sfântului.

Sfântul Maxim Grecul, cunoscut şi ca Sfântul Maxim Aghiorâtul sau Sfântul Maxim Vatopedinul, a fost unul dintre cei mai învățați monahi ai vremii sale, afirmându-se ca teolog, filosof, scriitor şi poet, în prima jumătate a secolului al XVI-lea. Pentru activitatea sa misionară întreprinsă cu jertfelnicie în Rusia a fost numit "luminător şi reformator al poporului rus”.

Sfantul Maxim Grecul s-a născut în jurul anului 1470 într-o familie de nobili din Arta (Epir, Grecia). Numele său de mirean era Mihail Trivolis. Educația primară a primit-o în familie şi în şcolile din Arta şi Insula Corfu (Kerkyra). La vârsta de 20 de ani a mers în Italia, unde, timp de 15 ani, a studiat la universități din Veneția, Padova, Ferrara, Florența şi Milan, cu profesori renumiți. Unul dintre cei mai cunoscuți biografi ai Sfântului Maxim, E. Golubinsky, susține că, dacă Sfântul Maxim ar fi rămas în Italia, cu siguranță ar fi devenit unul dintre cei mai eminenți profesori ai vremii sale. În acelaşi sens, părintele George Florovsky îl considera pe Sfântul Maxim Grecul drept un reprezentant de seamă al "umanismului bizantin”.

În această perioadă a vieții sale Sfântul Maxim Grecul va cunoaşte numeroase personalități ale Renaşterii precum: pictorul venețian Aldus Manutius, Angelo Poliziano, Marsilio Ficino, Pico della Mirandola, şi Janus Lascaris. Unii cercetători susțin că tânărul Mihail ar fi fost influențat profund de predicile reformatorului dominican Girolamo Savonarola astfel încat, pentru o perioada de doi ani ar fi trecut la ordinul dominican. Acest fapt nu este însa confirmat cu certitudine, neexistand numeroase mărturii cu privire la aceasta perioada a vieții sale.

Însă năzuința tânărului Mihail nu se reducea doar la învățătura lumească şi faimă. El s-a întors în Grecia hotărând să îmbrățişeze viața monahală în Sfântul Munte Athos. Astfel, la începutul anului 1056 a fost tuns în monahism la Mănăstirea Vatoped.

Vreme de zece ani a viețuit ca simplu monah în această mănăstire. În tot acest timp a avut ocazia să participe la unele activități misionare în Macedonia şi în insulele greceşti.

Faima Sfântului Maxim s-a răspândit în întreaga lume ortodoxă şi îndeosebi între popoarele slave, cu care Mănăstirea Vatoped a avut strânse relații de prietenie. Atunci când țarul rus Vasile III Ivanovich a trimis o misiune specială la Muntele Athos pentru a cere Protosului ca un monah învățat să meargă în Rusia pentru a desfăşura o activitate misionară de traducere a cărților bisericeşti din limba greacă în limba rusă, a fost ales Sfântul Maxim.

Sfântul Maxim a părăsit Sfântul Munte în vara anului 1516, fiind însoțit de ieromonahul Neofit şi monahul Lavrentie, care cunoşteau limba rusă. După o lungă şi obositoare călătorie, în care au trecut şi prin Constantinopol pentru a obține binecuvântarea Patriarhului Ecumenic Teolipt, au ajuns în Moscova la începutul anului 1518, unde au fost primiți cu mare cinste, atât de țarul Vasile III, cât şi de Mitropolitul Moscovei, Varlaam.

În această perioadă, neştiința şi ignoranța din rândul poporului rus au făcut ca superstițiile, magia, astrologia să fie mai de preț pentru acesta decât dreapta credință. Pe lângă aceasta, textele Sfintei Scripturi şi ale Sfinților Părinți au fost în mod grav afectate de copiştii iresponsabili care au îngreunat şi mai mult lucrarea misionară a Bisericii.

Prima sarcină îndeplinită de către Maxim a fost traducerea unei Tâlcuiri a Psaltirii. Când traducerea a fost finalizată, atât de mare a fost entuziasmul Mitropolitului şi al celorlalți membri ai Sfântului Sinod încat toți au numit "Tâlcuirea la Psaltire" drept un "adevărat izvor de pietate".

În pofida dorinței exprimate a Sfântului Maxim de a se întoarce în Sfântul Munte, țarul nu i-a îngăduit aceasta, încredințându-i traducerea altor opere patristice. În paralel cu activitatea de translator, Sfântul Maxim Grecul s-a ocupat cu diortosirea cărților liturgice, în special a Triodului, care avea numeroase greşeli, datorate ignoranței copiştilor şi traducătorilor.

Pe lângă activitatea filologico-literară, Sfântul Maxim a arătat un mare zel în sădirea vieții morale ți duhovnicești în rândul poporului rus, prin intermediul scrierilor sale teologice şi predicilor, în care a exprimat esența şi conținutul profund al credinței ortodoxe, luptând împotriva superstițiilor şi ereziilor vremii sale.

Succesul şi prestigiul de care s-a bucurat Sfântul Maxim în Rusia, dar mai ales faptul că, asemenea profocilor, înfiera imoralitatea şi păcatul oriunde le întâlnea, avea să-i aducă însă şi numeroase încercări din partea unor cercuri politice şi bisericeşti care urmăreau alte obiective.

Prilejul pentru răzbunare s-a născut mai ales cu ridicarea în scaunul de Mitropolit al Moscovei a lui Daniel, Staretul Mănăstirii Volokolamsk. Conflictul dintre Mitropolitul Daniel şi Sfântul Maxim se datora faptului că cel din urmă a privit ridicarea lui Daniel în scaunul mitropolitan drept necanonică şi ilegală, fiind făcută fără binecuvântarea Patriarhului Ecumenic.

La rândul său, Mitropolitul Daniel a făcut tot posibilul pentru a-l întoarce pe țar împotriva Sfântului Maxim, profitând de faptul că Sfântul Maxim nu s-a sfiit, precum odinioară Înaintemergătorul Domnului, să mustre pe țar cu privire la divorțul acestuia şi cea de-a doua căsătorie a sa.

Acestor acuzații le-au fost adăugate o serie de alte acuzații de natură bisericească, faptul că Sfântul Maxim ar fi eretic, ca a pervertit cărțile de cult ruseşti şi că a insultat sfinții ruşi.

Toate aceste demersuri au condus la arestarea şi întemnițarea Sfântului Maxim Grecul.

Sinodul care s-a reunit sub păstorirea Mitropolitului Daniel în aprilie 1525 a hotărât ca Sfântul Maxim Grecul să fie exilat şi închis pe viaţă în Mănăstirea Volokolamsk.

Protestele constante ale Sfântului Maxim împotriva acestei nedreptăţi l-au făcut pe Mitropolitul Daniel să convoace un al doilea sinod (1531), care, din nou, a hotărât ca acesta să fie închis pe viaţă, de această dată însă în Mănăstirea Otrots din orasul Tver. Sinodul a hotărât deasemenea ca Sfântul Maxim să nu primească Sfânta Euharistie până la sfârşitul vieţii.

Din viaţa sfântului aflăm că în timp ce se afla în temniţă un înger i-a apărut Sfântului Maxim dându-i Sfintele Taine şi întărindu-l în suferinţă. După această experienţă, Sfântul Maxim Grecul a fost inspirat de Dumnezeu să compună un canon închinat Sfântului Duh, pe care l-a scris pe peretele chiliei sale folosind un cărbune.

Timp de 20 de ani, cât a fost captiv în această mănăstire, îndurând numeroase chinuri şi suferinţe, Sfântul Maxim Grecul a scris o "Mărturisire de credinţă" precum şi două discursuri în apărarea corectărilor aduse de el cărţilor de cult ruseşti. După moartea ţarului Vasile III, Sfântul Maxim Grecul a trimis o petiţie noului ţar, Ivan Vasilievic, cerând permisiunea să se întoarca la Muntele Athos, însa, noul ţar, temându-se că suferinţele lui Maxim vor fi cunoscute în afara Rusiei, a refuzat cererea acestuia.

Atât Patriarhul Ecumenic Dionisie, cât şi Patriarhul Alexandriei Ioachim, au intervenit în privinţa eliberării Sfântului Maxim, însă ţarul a rămas neclintit în hotărârea sa. Tot ceea ce aceştia au reuşit să obţină a fost numai îmbunănţăţirea condiţiilor de trai ale Sfântului care putea primi de acum Sfânta Împărtăşanie.

Sfântul Maxim a rămas închis în Mănăstirea Otrots până în 1551, când prietenul său, Stareşul Lavrei Sfântului Serghie, Artemie, împreună cu mai mulţi boieri respectaţi de ţar, au obţinut de la acesta eliberarea sfântului. Acesta a fost luat în Mănăstirea Sfântul Serghie, unde a trăit o viaţă de sfinţenie pânp la sfârşitul vieţii sale. Sfântul Maxim Grecul a adormit în Domnul pe 21 ianuarie 1556, la vârsta de 86 de ani. Sfântul Maxim Grecul a fost înmormântat în partea de nord est a bisericii Lavrei Sfânta Treime.

Scrise într-un limbaj uneori ciudat de aspru pentru urechile noastre, scrierile acestui mare Sfânt Părinte - în numar de 60 - acoperă aproape toată panoplia teologică: 15 împotriva islamului, 7 contra latinilor şi a protestanţilor, 5 contra apocrifelor şi a "Zapisului lui Adam" de sorginte bogomilica, 15 morale, 7 istorice, etc

La scurt timp după moartea sa era descris în rândul poporului rus ca "sfânt", "martir", "mare învăţător" şi "proroc". Sfintele moaşte ale Sfântului sunt atestate încă de la începutul

secolului XVI, fiind făcătoare de minuni. Tot în acea perioadă i s-a compus un condac, un tropar şi o slujbă. Puțin mai târziu au apărut şi icoane cu chipul lui.

Prin şedinta din 6-9 iunie 1988 a Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe din Rusia, ținut la Mănăstirea Sfântului Serghie din Radonej, Sfânta Treime, s-a hotărât trecerea oficială în rândul Sfinților a Cuviosului Maxim Grecul (1480-1556), în actul de canonizare se putea citi printre altele:

"Plăcutu-i-a Duhului Sfânt şi nouă a trece în rândul Sfinților lui Dumnezeu din Biserica Rusă pe marele atlet a evlaviei creştine, Cuviosul Maxim Grecul care este cinstit ca fiind făcător de minuni, călugăr ascet şi povățuitor al vietii monahiceşti. Ca unul care a răbdat mulți ani de temnița, şi şi-a păstrat cugetul neînfrânt şi dreapta credință iar ca autor a diferite scrieri duhovniceşti, a afirmat adevărurile sfinte ale Ortodoxiei. Ca povățuitor duhovnicesc, a tâlcuit vechile învățături ale Sfinților Părinți" spre a fi înțelese atât de cei din vremea lui cât şi de noi cei de astăzi."

Descoperirea Sfintelor moaşte ale Sfântului Maxim Grecul, a avut loc pe 30 iunie 1996 şi a fost o mare sărbătoare atât pentru Biserica Rusă cât şi pentru întreaga Ortodoxie deoarece acest mare Cuvios este cinstit atât de Biserica din Constantinopol cât şi de Biserica Greacă.

Sfântul Maxim Grecul este prăznuit pe 21 ianuarie, în aceeaşi zi cu Sfântul Maxim Marturisitorul.

Cuviosul Moise Ungurul era de loc din Ungaria şi un apropiat al binecredinciosului cneaz - "purtător de pătimiri"- Boris; şi îi slujea acestuia împreună cu fratele său, Gheorghe. Acesta a fost ucis împreună cu Sfântul Boris la râul Alt, când a vrut să-l apere cu trupul său de ucigaşi. Scăpând de la moarte, fericitul Moise a venit la Kiev, ascunzându-se acolo de neruşinatul Sviatopolk, pînă când cucernicul cneaz Yaroslav l-a biruit. Când Sviatopolk, care a fugise în Polonia, s-a întors împreună cu cneazul Poloțki Boleslav şi l-a alungat pe Yaroslav, instalându-se la Kiev, Boleslav se retrage în țara sa, luând ostatice două surori ale lui Yaroslav şi mulți boieri ai acestuia; printre ei se afla şi fericitul Moise, încătuşat la mîini şi la picioare cu lanțuri grele de fier. Pentru că era puternic la trup şi frumos la chip, îl păzeau foarte.

În Polonia, fericitul a fost văzut de o femeie frumoasă, tânără, cu faimă şi foarte bogată. Soțul său a fost ucis în atacul asupra Kievului. Minunându-se de frumusețea lui Moise, stârnindu-şi pofta trupească către cuvios, a început a-l îndupleca cu cuvinte de linguşire: "De ce suferi aceste chinuri, când ai minte pe care o poți folosi pentru a te elibera din aceste cătuşe şi suferințe?" Moise îi răspunse: "Aşa a fost voia Domnului!" Ea i-a răspuns atunci: "Dacă mi te supui, te voi slobozi şi te voi face om mare în Polonia, şi vei avea stăpânire asupra mea şi asupra ținutului meu".

Cunoscând gîndurile sale rele, fericitul i-a spus: "Care bărbat, ascultând de soția lui, a făcut vreun lucru bun? Primul zidit, Adam, ascultând de femeia lui a fost izgonit din rai. Cum voi fi eu liber, cînd mă voi face rob femeii? Căci nu am cunoscut femeie de la naştere".

Ea îi răspunse însă: "Te voi răscumpăra şi te voi face mie bărbat; împlineşte doar voia mea, căci mi-e milă să văd cum nebuneşte piere frumusețea ta". Fericitul Moise îi răspunse: "Află, dar, că nu-ți voi împlini voia; nu doresc nici puterea ta, nici bogăția. Mai de preț este pentru mine curăția sufletească şi trupească. Fiind neascultător, nu vreau să-mi pierd truda de cinci ani, în care mi-a dăruit Dumnezeu răbdare să port fiarele acestea; pentru aceste munci, nădăjduiesc să fiu izbăvit de muncile cele veşnice".

Atunci femeia a luat o altă hotărâre diavolească: "Dacă îl voi răscumpăra, mi se va supune şi fără voie". Stăpânul lui Moise, folosindu-se de prilej, i-a cerut 1000 de galbeni şi i l-a dat pe Moise. Luând stăpânire asupra lui, îl ademenea cu neruşinare la lucruri ticăloase. L-a îmbrăcat în haine scumpe şi-l hrănea cu mâncări dulci, iar cu brațele sale necurate îl cuprindea şi îl silea la mângâieri trupeşti. Fericitul Moise, văzând turbarea ei, mai mult se dădea rugăciunii şi postului. Şi-a scos hainele frumoase, ca oarecînd Iosif - şi a fugit de păcat, nesocotind fericirea acestei vieți.

Femeia, însă, ruşinată, s-a umplut de mânie şi a pus la cale să-l omoare pe fericit cu foametea, aruncându-l în temniță. Dumnezeu, Care dăruieşte hrană la toată făptura şi Care,

oarecînd, l-a hrănit pe Ilie în pustie, nu l-a lăsat nici pe acest fericit. A plecat către milă inima unui rob al acelei femei şi acela îi aducea în taină mâncare.

Unii încercau sal înduplece: "Frate Moise, ce-ţi strică să te însori? Eşti tînăr, iar această văduvă a trăit cu soţul său doar un an şi este mai frumoasă ca alte femei; are o avere mare şi multă putere; dacă ea ar dori, chiar şi cneazul ar lua-o în seamă. Tu eşti rob în temniţă şi nu vrei să fii domnul ei. Dacă vei zice: "Nu pot să calc poruncile lui Hristos", - nu spune, oare, Hristos în Evanghelie: Pentru aceea va lăsa omul pe tatăl şi pe mama sa şi se va lipi de femeia sa şi vor fi amândoi un trup? (Matei 19:5). Tu, însă, nu eşti legat cu cinul monahicesc, ci liber de el, de ce voieşti relele şi amarele chinuri şi aşa, suferi? Dacă se va întâmpla să mori în acest necaz, ce laudă vei avea? Cine se scârbea de femei din primii drepţi? Avraam? Isaac? Iacov? Dar tu, dacă vei scăpa viu de această femeie, după aceea - aşa credem noi - vei căuta femeie; şi cine nu va râde atunci de nebunia ta? Mai bine ar fi să te supui acestei femei."

Fericitul Moise le răspundea: "Vai, fraţilor, dacă mulţi drepţi s-au mântuit cu femei, eu unul sunt păcătos şi nu mă pot mântui cu femeie. Dar, dacă Iosif ar fi ascultat mai devreme de femeia lui Putifar, nu ar fi împărăţit mai tîrziu, când şi-a luat soţie în Egipt (Facere 39 şi 40). Dumnezeu, văzând răbdarea lui, i-a dăruit împărăţia Egiptului, de aceea s-a şi proslăvit din neam în neam pentru curăţie, deşi avea copii. Eu, însă, nu doresc nici împărăţia Egiptului, nici domnia în Polonia, nici slava de pe tot întinsul pamântului rusesc, ci toate acestea le urăsc, pentru împărăţia cerească. De aceea, dacă voi ieşi viu din mâinile acestei femei, niciodată nu voi căuta o altă femeie, ci cu ajutorul Domnului, mă voi face monah. Căci scris este: "Şi oricine a lăsat case sau fraţi, sau surori, sau tată, sau mamă, sau femei, sau copii, sau ţarine, pentru numele Meu, înmulţit va lua înapoi şi va moşteni viaţa veşnică." (Matei19:29) Deci, să vă ascult pe voi mai mult, sau pe Hristos? Apostolul spune: "Cel necăsătorit se îngrijeşte de cele ale Domnului, cum să placă Domnului, iar cel ce s-a căsătorit se îngrijeşte de cele ale lumii, cum să placă femeii (1 Cor. 7:32, 33). Vă întreb: pentru cine se cade să muncim: pentru Hristos, sau pentru femeie? Deci, înţelegeţi voi, care mă ţineţi întemniţat, că niciodată nu mă va linguşi frumuseţea femeiască şi nu mă va smulge de la dragostea lui Hristos!"

Auzind acestea, văduva a poruncit să pună pe fericit pe un cal şi, cu alai de multe slugi să-l poarte prin oraşele şi satele sale, spunând: "Toate acestea sunt ale tale, dacă vrei". Şi a dat poruncă: "Acesta este domnul vostru şi soţul meu. Întâlnindu-l, închinaţi-vă lui". Fericitul, râzându-şi de nebunia femeii, i-a spus: "În zadar te trudeşti, nu poţi să mă înduplecI cu lucrurile vremelnice ale acestei lumi, nu-mi vei fura bogăţia nepieritoare. Înţelege şi nu te osteni fără rost".

Femeia, mânioasă, i-a spus: "Au nu ştii că-mi eşti vîndut? Nu te voi lăsa viu, ci şi după multe chinuri, te voi da morţii". Fericitul i-a răspuns cu îndrăzneală: "Nu mă tem de nici un

necaz, căci cu mine este Dumnezeu, Căruia de acum, după voia Lui, doresc să-l slujesc prin viața monahicească”.

În acest timp, din Pronia Dumnezeiască, a venit la fericitul Moise un ieromonah din Sfântul Munte şi l-a tuns în sfântul cin îngeresc; l-a învățat multe despre feciorie, cum să nu se lase biruit de vrăjmaşul şi să nu aibă teamă de această femeie stricată; apoi, a plecat. L-au căutat peste tot, dar nu l-au mai găsit.

Femeia, deznădăjduindu-se, a chinuit tare pe monahul Moise: întinzându-l, a poruncit să-l bată cu fiare, iar pământul s-a îmbibat de sîngele lui.

Călăii îi spuneau: “Supune-te doamnei tale, fă voia ei. Dacă nu asculți, îți vom zdrobi trupul în bucăți”. Le răspundea Moise cu vitejie: “Fraților, grabnic faceți ce vi s-a poruncit. Iar eu nicicum nu pot lepăda de călugărie şi de dragostea Domnului”. Femeia, îngrijindu-se cum să se răzbune pe cuvios, l-a dus, în sfârşit, la judecată la cneazul Boleslav. Acela îl îndemnă pe Moise să asculte de stăpâna sa şi să-i devină soț, să fie un domn cunoscut şi slăvit în pământul Poloniei. Cuviosul Moise îi răspunse: ” Şi ce folos are omul, dacă toată lumea o va dobândi, dar îşi va pierde sufletul? De ce îmi făgăduieşti slava şi cinstea de care, în curând, te vei lipsi chiar tu şi te va primi mormântul neavând nimic? Aşa şi această femeie stricată, va fi omorâtă cu cruzime”.

După aceasta, dobândind şi mai multă putere asupra lui Moise, femeia, cu neruşinare îl ademenea la păcat tot mai mult şi a poruncit săă fie pus cu de-a sila în aşternutul ei; îl cuprindea, îl săruta, dar nici aşa nu-l putea ispiti cu pofta sa. De aceea, a poruncit să i se dea în fiecare zi cîte o sută de lovituri, după care, a poruncit să i se taie părțile tainice ale trupului. Cuviosul Moise stătea întins ca şi mort, Din pricina sângelui curs, abia mai sufla.

Fiind părtaş şi dorind să placă mai mult acestei femei, Boleslav a pornit o prigoană mare asupra monahilor şi i-a alungat pe toți din ținutul său. Într-o noapte, Boleslav a murit în chip neaşteptat, iar în Polonia a avut loc o răscoală. Poporul s-a răzvrătit, a bătut mulți boieri, iar printre aceştia a fost ucisă şi acea femeie neruşinată.

Cuviosul Părintele nostru Moise, prinzând putere, a venit la Kiev, în peştera cuviosului Antonie, purtând asupra sa rănile mucenicești, ca un viteaz ostaş al lui Hristos; şi a trăit bineplăcând lui Dumnezeu în post, rugăciune, sărăcie şi în toate faptele bune ale unui monah. Zece ani a petrecut cuviosul în mănăstirea Pecerska - Kiev, în peşteră - şi s-a dus la Domnul.

Pentru multele biruințe asupra patimii desfrânării, i-a dăruit Dumnezeu puterea să dea ajutor celor care se află în aceleaşi încercări. Un frate, fiind luptat de patima desfrânării, a venit la cuvios şi i-a cerut ajutorul. “Făgăduiesc să țin până la moarte ,i-a spus el, ceea ce îmi vei

porunci.” Cuviosul i-a spus: “Niciodată în viața ta să nu spui un cuvânt vreunei femei”. Acela a făgăduit cu tărie. Atunci, cuviosul s-a atins de el cu toiagull lui, fără de care nu putea umbla, din pricina durerii de la rănile primite mai înainte şi, dintr-o dată, au murit toată patima în trupul acelui frate. De atunci, nu au mai fost pentru el acest fel de ispite.

Sfîntul Moise Ungurul, râvnind să păzească fecioria, a îndurat jigniri, suferințe şi chinuri. Lui se roagă pentru a fi apărați de siluire cei feciorelnici, sau pentru păzirea curăția cei căsătoriți, precum şi pentru ajutor în toată lupta cu trupul.

Sfintele lui moaşte împreună cu moaştele sfinților de la Pecerska - Kiev se odihnesc în peşterile Lavrei Sfintei Adormiri Pecerska - Kiev.

Prăznuirea se face la 26 iulie.

Sfantul Grigorie Decapolitul s-a născut între anii 780-790, în cetatea Irinopolis, din regiunea Isauria, în sud-estul Asiei Mici, din doi părinți creştini, pe numele lor Serghie şi Maria. În regiunea Isauria, actualele țări Iordania şi Siria, se aflau zece oraşe, numite "Decapole", adica "Zece oraşe".

Dorind a duce viața închinată în întregime lui Hristos, tânărul s-a retras într-un munte din regiunea natală, unde a întâlnit un fost episcop local, ajuns pustnic. Îndrumat de acesta, el va intra într-o mănăstire din apropiere, iar apoi, la îndemnul mamei sale, într-o alta, unde se nevoia un frate de-al său.

În acea vreme, Biserica era luptată de erezia iconoclasta. Deoarece egumenul mănăstirii s-a dovedit a fi iconoclast, Sfântul Grigorie a avut mult de pătimit pentru curajul mărturisirii sale, fiind bătut şi strâmtorat. În cele din urmă, el a plecat într-o mănăstire unde era stareț părintele Simeon, un frate de-al mamei sale. Nu după multă vreme, părintele Simeon a fost aruncat în temnița, de către iconolaşti, pentru dreapta cinstire pe care o acorda icoanelor.

Cuviosul Grigorie a petrecut în mănăstirea unchiului său vreme de 14 ani. După nenumărate nevoințe, Sfântul Grigorie s-a retras într-o peşteră aspră, unde s-a nevoit încă o perioadă de timp. După o vreme însă, în urma unei descoperiri, Dumnezeu l-a trimis înapoi, în lume, spre a fi de folos şi altora.

Dupa ce a petrecut iarna într-o mănăstire din Efes, sfântul a plecat spre Macedonia, poposind în oraşele Proconez şi Enos. Dupa aceasta, Sfântul Grigorie a petrecut o vreme în Tesalonic, poposind într-o mănăstire condusă de egumenul Marcu. Împreună cu un călugăr din această mănăstire, el a plecat spre Roma, mergând pe uscat până la Corint, iar apoi cu corabia, până la Roma. Vindecarea unui om posedat de demoni l-a făcut cunoscut în oraş, drept pentru care a plecat din Roma şi s-a oprit în Sicilia, iar apoi în Grecia.

Întors în Tesalonic, el s-a aşezat în Mănăstirea Sfântul Mina. Nu se ştie când anume, însă Cuviosul a fost hirotonit preot. Încă din timpul vieții, Cuviosul Grigorie s-a arătat făcător de minuni, tămăduind mai multe persoane de posesia duhurilor necurate. După ce unchiul său, părintele Simeon, a fost eliberat din temniță, Sfântul Grigorie a plecat din Tesalonic, spre Constantinopol, pentru a-l întâlni.

Sfântul Grigorie Decapolitul s-a îmbolnăvit de idropica, boală de care se crede că a suferit şi Sfantul Apostol Pavel, şi a adormit în Domnul în ziua de 20 noiembrie 842, fiind înmormântat într-o mănăstire din Constantinopol. Precum în timpul vieții, tot aşa şi după moarte, la mormântul său au fost tămăduiți nenumărați suferinzi şi posedați. După o vreme, când a fost dezgropat trupul sfântului, acesta a fost găsit întreg şi frumos mirositor, fiind aşezat în biserica mănăstirii întemeiată de ucenicul său, Iosif Imnograful.

În anul 1453, după ce Constantinopolul este cucerit de către turci, multe Sfinte Moaşte iau calea mănăstirilor din diverse părți ale lumii. Datorită minunilor săvârşite de către acestea, cinstitele Moaşte ale Sfântului Grigorie Decapolitul ajung în părțile Dunării, în zona Serbiei, în posesia unui dregător turc.

Moaştele Sfântului Grigorie Decapolitul au ajuns în țara noastră în anul 1498, datorită evlaviosului Barbu Craiovescu, banul Țării Româneşti, care le-a cumpărat pe acestea pentru a le aşeza în ctitoria sa, Mănăstirea Bistrița, din judetul Vâlcea, unde acestea se afla încă şi astăzi.

Potrivit tradiției, turcul a făgăduit să vândă Moaştele pe o cantitate de aur la fel de grea cu ele. Aşezate pe un taler al balanței, cinstitele Moaşte s-au uşurat în chip minunat, astfel încât a fost nevoie de foarte puțin aur pentru a echilibra celălalt taler. Văzând acest lucru, turcul a exclamat: "Vezi, creştin la creştin trage!"

Racla de argint, în care sunt păstrate Sfintele Moaşte, a fost lucrată în anul 1656, de un meşter din Braşov. În data de 28 februarie 1950, Sfântul Sinod a hotărât generalizarea cultului său în toată Biserica Ortodoxa Româna, prăznuirea sa fiind făcuta în ziua 20 noiembrie.

Sfântul şi marele Mucenic al lui Hristos, Pantelimon, s-a născut la Nicomidia din părinții Eustorgios, senator pagân, şi Evula, o creştină; aceştia i-au dat numele de Pantoleon. Încredințat spre educație lui Eufrosin, medic de renume, el ajunse după puțină vreme la o cunoaştere desăvârşita a artei medicale într-atât încât împăratul Maximian, care îi remarcase calitățile, intenționa să îl ia la palat ca medic particular. Cum tânărul trecea în fiecare zi în fața casei unde era ascuns Sfântul Ermolae (cf. 26 iulie), Sfântul Parinte ghici dupa ținuta lui calitatea înaltă a sufletului său şi îl invită într-o zi să intre şi începu să îl învețe că ştiința medicală nu poate aduce decât slaba uşurare naturii noastre suferinde şi sortită morții şi că numai Hristos, singurul Doctor adevărat, a venit să ne aducă Mântuirea, fără leacuri şi fără plată. Cu inima bătând de bucurie la auzul acestor cuvinte, tânarul Pantoleon începu să îl viziteze regulat pe Sfântul Ermolae şi fu inițiat de el în Tainele credinței. Într-o zi, pe când se întorcea de la Eufrosin, găsi pe drum un copil, mort dupa ce fusese muşcat de o năpârcă. Judecând că momentul venise să probeze adevărul promisiunilor lui Ermolae, el chemă în ajutor Numele lui Hristos şi pe dată copilul se ridică iar năpârca muri. Atunci el alergă la Ermolae şi, plin de bucurie, ceru să primească fără întârziere Sfântul Botez. Rămase apoi în preajma bătrânului Sfânt pentru a se bucura de învățăturile lui şi nu mai reveni acasă decât în a opta zi. La întrebările tatălui său neliniştit el răspunse că rămăsese la palat, ținut de vindecarea unui om de pe lânga împărat. Păstrând încă secretă convertirea lui, el arăta în acealaşi timp o adânca preocupare pentru a-l convinge pe Eustorgios tatal său de zadarnicia închinării la idoli.

După o vreme fu adus la senator un orb care îl implora pe Pantoleon să îl vindece, căci îşi pierduse zadarnic toata averea pe la doctori. Încrezător în Hristos, care sălăşluia de-acum în el cu putere, tânărul confirmă în fața tatălui său uimit că avea să îl vindece prin harul Stapânului său. Făcu semnul Crucii pe ochii orbului, rugându-se lui Hristos şi pe loc bărbatul îşi recăpătă vederea, nu numai a ochilor trupului ci şi ai sufletului, căci el înțelese că Hristos îl vindecase. Fu botezat de Sfântul Ermolae împreună cu Eustorgios, care nu după multă vreme adormi în pace.

Pantoleon împărți atunci moştenirea sa săracilor, eliberă sclavii şi se dedică şi mai vârtos îngrijirii bolnavilor cărora nu le cerea în schimb decât să creadă în Hristos, cel venit pe pământ pentru a ne vindeca de toate bolile noastre (de aceea este slavit printre Sfintii Doctori fara de arginți). Ceilalți doctori din Nicomidia începură să fie invidioşi pe el şi cum el îngrijise pe un creştin care tocmai fusese chinuit din ordinul împăratului, ei profitară de ocazie pentru a-l denunța la Maximian. După ce le-a ascultat cu tristete plângerea împotriva protejatului său, împăratul îl convocă pe cel care fusese mai înainte orb şi îi puse întrebări despre ce mijloace folosise Pantoleon ca să îi redea vederea. Precum orbul din naştere din Evanghelie, omul răspunse cu simplitate ca Pantoleon îl vindecase chemând Numele lui Hristos şi că aceasta minune îi adusese adevărata lumină, aceea a credinței. Furios, împăratul ceru să i se taie capul

pe dată şi trimise oameni să îl găsească pe Pantoleon. Când Sfântul se afla înaintea lui, îi reproşă că ar fi trădat încrederea pe care i-o acordase şi îl acuza ca îl insultă pe Asclepios şi pe ceilalţi zei prin credinţa sa în Hristos, un om mort crucificat. Sfântul îi răspunse ca atât credinţă cât şi milă faţă de adevăratul Dumnezeu sunt superioare tuturor bogaţiilor şi onorurilor acestei lumi de deşertăciune şi pentru a-şi întări argumentele îi ceru lui Maximian să îl pună la încercare. Fu deci adus un paralitic, asupra căruia preoţii păgâni spuseră incantaţiile lor. Cum eforturile lor rămaseră fără efect, Pantoleon îşi înălţă rugăciunea către Dumnezeu şi luând pe paralitic de mâna, îl ridică în Numele lui Hristos. Numeroşi păgâni, văzându-l pe om mergând plin de bucurie, crezură atunci în adevăratul Dumnezeu, în timp ce preoţii păgâni insistau pe lângă împărat să fie ucis acest rival periculos.

Cum Maximian îi aminti chinurile la care cu câtva timp în urmă fusese supus Sfântul Antim (cf. 3 septembrie), Pantoleon răspunse că dacă un bătrân făcuse dovada unui asemenea curaj, cu atât mai mult tinerii trebuiau să se arate curajoşi în încercări. Nici măgulirile, nici ameninţările neputând să îl facă pe Pantoleon să îşi schimbe atitudinea, tiranul îl încredinţa torturii. Legat de un stâlp, trupul îi fu sfâşiat cu gheare de fier apoi rănile îi fură arse cu făclii aprinse. Dar Hristos, apărut Sfântului Mucenic sub chipul părintelui său spiritual, Sfântul Ermolae, îi spuse : "Nu te teme, copilul meu, căci sunt cu tine şi îţi voi fi de ajutor în tot ceea ce vei suferi pentru mine". De îndată torţele se stinseră iar rănile Sfântului fură vindecate. Apoi, fu scufundat în plumb topit, fu aruncat în mare legat de un pietroi, în toate încercările Domnul îl însoţea şi îl păzea nevătămat. După aceea fu aruncat fiarelor sălbatice, dar şi acolo Hristos îl apără iar animalele veniră gudurându-se la picioarele lui asemeni unor animale domestice. Cât priveşte pe împăratul, rămânând el mai sălbatec decât nişte animale fără raţiune, dădu ordin ca Sfântul să fie legat de o roată cu lame ascuţite ce urma să fie lăsată să se rostogolească de pe o înălţime în faţa întregului oraş adunat. Din nou Domnul interveni în chip minunat. Îl eliberă pe slujitorul său de legăturile lui iar roata strivi în rostogolirea ei un mare număr de necredincioşi.

Cum Maximian îl întreba de unde avea o asemenea putere şi cum ajunsese el la credinţa creştină, Pantoleon îi arătă unde se ascundea Ermolae, căci Dumnezeu îi făcuse cunoscut că venise vremea, pentru el şi stăpânul său, să-L mărturisească şi să îşi găsească în muceninicie desăvârsirea. După moartea preamărită a Sfântului Ermolae şi a celor împreună cu el, tiranul îl aduse din nou pe Pantoleon şi pretinzând că mucenicii se supuseseră, încercă să îl convingă să se închine idolilor, dar preafericitul ceru să îi vadă. Suveranul răspunse că îi trimisese în misiune într-un alt oraş iar Pantoleon îi replică: "Ai spus adevărul fără să vrei, mincinosule, căci ei sunt acum în Ierusalimul ceresc!". Constatând că nu va putea să îl clintească din credinţa sa, Maximian dădu atunci ordin ca Pantoleon să fie decapitat iar trupul să îi fie aruncat în foc.

Sfântul ajunse cu bucurie la locul execuției, în afara oraşului, dar în momentul în care călăul îşi agita spada, aceasta se topi precum ceara se topeşte în foc. În fața acestei minuni, soldații care erau de față îl mărturisiră pe Hristos. Pantoleon îi îndemnă însă să îşi îndeplinească datoria şi mai spuse o ultima rugăciune. Un glas de sus îi răspunse : "Slujitor credincios, dorința ta va fi acum îndeplinită, porțile cerului îți sunt deschise, cununa ta e pregătită. Tu vei fi de-acum înainte adăpost deznădăjduiților, ajutor celor încercați, doctor bolnavilor şi teroare demonilor, de aceea numele tău nu va mai fi Pantoleon ci Pantelimon" (care înseamnă "prea milostiv"). El îşi întinse grumazul iar când capul îi căzu, curse lapte din gâtul lui, trupul său deveni alb ca zăpada iar măslinul uscat de care fusese legat înverzi din nou pe dată şi rodi cu fructe din belşug. Soldații, cărora li se dăduse ordin să ardă trupul Sfântului, îl încredințară credincioşilor care îl îngropară cu pioşenie pe proprietatea lui Arnantios Scolasticul şi se duseră să propovăduiască Vestea cea Buna şi în alte locuri.

De atunci, Moastele Sfântului Pantelimon nu au încetat să săvârşească vindecare şi să aducă harul lui Hristos, singurul Doctor al sufletelor şi trupurilor, al tuturor celor care se apropie de El cu evlavie.

Prăznuirea lui se face pe 27 iulie.

Sfântul Calinic de la Cernica s-a născut pe 7 octombrie 1787 în București, în mahalaua Sfântului Visarion, fiul unor târgoveți de condiție medie, Antonie și Floarea Antonescu. A fost botezat cu numele Constantin, nașă fiindu-i Luxandra Văcărescu, soția banului Barbu Văcărescu și mama poetului Ienăchiță Văcărescu. A urmat cursurile unei școli românești de pe lângă o biserică, (Colțea, sau poate Sfântul Gheorghe Nou), aici învățând și limba greacă. În 1807, mai înainte ca să fi împlinit 20 de ani, tânărul Constantin Antonescu și-a urmat chemarea lăuntrică și a intrat frate la Mănăstirea Cernica. Pe 12 noiembrie 1808, tânărul Constantin este tuns călugăr sub numele de Calinic, iar după o lună este hirotonit ierodiacon la Biserica Sfântul Nicolae de la Cernica, de către cărturarul și mitropolitul bulgar Sofronie al Vrancei.

În anul 1813, după ce epidemia de ciumă ucisese și mulți preoți, Calinic a fost hirotonit preot împotriva voinței sale și a devenit duhovnicul și marele ecleziarh al Mânăstirii Cernica. A servit ca duhovnic nu numai a călugărilor, dar și a celor din afara mânăstirii, chiar și mitropolitului de la acea dată, Nectarie. În acel moment, Sfântul Calinic ajunsese cârmuitorul de facto al mânăstirii, deoarece starețul bătrân îi încredințase conducerea tuturor treburilor mânăstirii. În cursul anului 1817, a vizitat mânăstirile de la Muntele Athos, unde a cunoscut viața călugărilor și asprele lor rânduieli, rânduieli care aveau să fi aplicate peste ani la Schitul Frăsinei și cărora el s-a supus de bunăvoie toată viața.

Pe 14 decembrie 1818, la 11 ani de la intrarea la mânăstire, întreaga obștea l-a ales stareț pe Calinic. De la început, noul stareț a încercat să impună ordine și disciplină duhovnicească, alcătuind regulamente scrise cuprinzătoare. S-a îngrijit de înființarea unei biblioteci care să cuprindă cele mai importante cărți de cultură teologică.

Sfântul Calinic a fost un neobosit organizator, constructor și restaurator de biserici. În mai puțin de doi ani a reușit să ducă la bun sfârșit lucrările de restaurare și de pictură ale bisericii cu hramul Sfântul Nicolae de pe ostrovul mare de la Cernica. Pentru calitățile sale, mitropolitul Dionisie Lupu l-a cinstit pe 9 aprilie 1820 pe starețul Calinic cu vrednicia de arhimandrit. Poate cea mai importantă ctitorie a sa a fost biserica cu hramul Sfântului Gheorghe-Purtătorul de Biruință, zidită între anii 1831-1832, și refăcută în anul 1838, în urma cutremurului de atunci. În 1846, neobositul stareț a început să construiască biserica Mânăstirii Pasărea, sfințită un an mai târziu. (Aici avea să-și găsească liniștea la bătrânețe mama sfântului, calugarită la Mânăstirea Pasărea, sub numele Filofteia). Tot prin grija lui s-a ctitorit și Mânăstirea Ghighiu de lângă Ploiești. Starețul Calinic s-a remarcat nu numai ca un bun administrator, dar și ca un constructor talentat, el fiind cel care întocmea planurile bisericilor pe care le ctitorea.

Conform cu mărturiile contemporanilor, Sfântul Calinic fusese binecuvântat și cu darul dumnezeiesc al facerii de minuni: exorcizări, tămăduiri și altele.

Încă din 1834, domnitorul Alexandru Ghica l-a sfătuit pe Sfântul Calinic să accepte scaunul mitropolitan. În 1850, într-un moment în care toate cel patru scaune mitropolitane din Muntenia erau vacante, domnitorul Barbu Știrbei, care avea o mare admirație pentru starețul mânăstirii ctitorite de strămoșul său, vornicul Cernica Știrbei, l-a convins pe Calinic să accepte scaunul epicopiei Râmnicului, acesta din urmă fiind ales în înalta funcție bisericească pe 15 septembrie și hirotonit arhireu pe 26 octombrie 1850, la vârsta de 63 de ani. Înscăunarea sa s-a făcut la Craiova, deoarece reședința episcopală din Râmnic era distrusă de un incendiu. Imediat după înscăunare, noul episcop s-a preocupat de ridicarea unei noi catedrale după propriile planuri, cu pictura lui Gheorghe Tattarescu. Reședința episcopală a fost mutată la Râmnicu Vâlcea în 1854. Episcopul s-a preocupat de redeschiderea Seminarului, închis în timpul revoluției din 1848. Seminarul a fost redeschis mai întâi la Craiova (1851) după care a fost mutat la Râmnicu Vâlcea în 1854. Între 1859-1864 a refăcut și redeschis Schitul Frăsinei, construit în 1763, dar mai apoi părăsit. În 1863, episcopul Calinic a construit la Frăsinei o biserică nouă, o clopotniță și noi chilii. La acest schit, Calinic a introdus rânduiala atonită și "blestemul" asupra hotarelor mânăstirești, prin care se interzicea intrarea oricărei părți femeiești (femei, păsări sau animale domestice). Pentru că în acea perioadă a intrat în vigoare "Legea secularizării averilor mânăstirești", episcopul Calinic a cerut domnitorului Alexandru Ioan Cuza ca schitului să i se permită să rămână cu toate bunurile, cerere aprobată de domn. Publică în anul 1859, pe cheltuiala sa, „Pravoslavnica mărturisire”, la Tipografia Națională a lui Iosif Romanov și Comp. din București.

Pentru nevoile bisericilor, Sfântul Calinic a înființat cu mijloace proprii tipografia "Kallinik Rîmnik" în 1861, cu bani împrumutați cum avea să mărturisească mai târziu. Aici aveau să vadă lumina tiparului imporatante cărți bisericești: colecția de Minee, Tipicul bisericesc, Manualul de pravilă bisericească, *Evanghelia, Octoihul, Liturghierul, Acatistierul, Carte folositoare de suflet, Învățătură pentru duhovnici și Pravila mânăstirească*, pravilă după care s-a condus obștea mânăstirii Cernica și a schitului de la Frăsinei. Prin înființarea acestei tipografii, Sfântul Calinic a continuat opera culturală și artistică a înaintașilor săi, episcopii Antim Ivireanul, Damaschin, Climent, Chesarie și Filaret. Cu un an înainte de moarte, Calinic a donat tipografia cu tot inventarul și cu cărțile aflate în depozit orașului, punând însă condiția ca jumătate din veniturile viitoare să fie folosite pentru întreținerea schitului Frăsinei, iar jumătate pentru întreținerea școlilor din oraș, a elevilor săraci și a Semninarului.

Episcopul Calinic a fost și un însuflețit patriot. În calitatea sa de episcop, Calinic a participat la Adunările obștești ale țării și a fost deputat în Divanul ad-hoc, care a pregătit Unirea Principatelor.

Bătrânețea și boala l-au determinat pe Sfântul Calinic să-și scrie testamentul (diata) pe 18 septembrie 1857. Pe 24 mai 1867, fără să aibă aprobarea oficială a guvernului, Calinic s-a retras la Mânăstirea Cernica. Din respect pentru marile sale realizări, lui Calinic nu i s-a retras titulatura, rămânând până la sfârșitul vieții episcop titular al Râmnicului. A murit pe 11 aprilie 1868. A fost înmormântat două zile mai târziu în tinda ctitoriei sale, biserica Sfântul Gheorghe, în prezența mitropolitului primat al României, Nifon, și a unui numeros public.

Pentru curăția vieții sale, Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române a hotărât ca să fie trecut în rândurile sfinților. Festivitățile proclamării solemne a canonizării au avut loc la Mânăstirea Cernica în zilele de 21 și 23 octombrie 1955. Prăznuirea a fost fixată la data trecerii sale către Domnul, **11 aprilie**, iar tot atunci au fost alcătuite și slujbele de pomenire ale Sfântului, precum și viața sa și felul zugrăvirii chipului său.

Despre Sfântul Calinic de la Cernica, marele istoric Nicolae Iorga spunea: "Trăind în sfințenia muncii și a înfrânării, era socotit ca sfânt de credincioșii din eparhie și părerile de rău ale tuturora se îndreptară mult timp către mormântul lui, pe care-l voise la Cernica, locul lui de învățătură și de pregatire duhovnicească, unde se retrăsese. Trăind până departe, în timpuri noi, pe care el nu le mai înțelegea, nici pentru a le combate, precum ar fi fost datoria sa, cruțat de dânsele, venerat pentru o vârstă ca a sa și pentru o astfel de viață, chiar și de cei mai antireligioși din noul curent apusean, care stăpânea statul cel nou, el încheie cu vrednicie șirul curaților călugări fără arginți, al ctitorilor de cărți și de clădiri de închinare, al sufletelor de arhierei cari o clipă nu și-au închipuit că fapta sau gândul lor scapă de sub ochiul privighetor al lui Dumnezeu" .

Petru Athonitul, acest fericit se afla cinstit cu lumească vrednicie, şi luptându-se în război cu agarenii a fost biruit şi fiind prins viu, a fost băgat în temnița din Samara, ferecat fiind cu grele lanțuri şi cu cătuşe. Iar de acolo peste nădejde scăpând prin mijlocirea Sf. Nicolae făcătorul de minuni, tot prin povățuirea acestuia s-a dus la Roma, unde îmbrăcat fiind cu schima îngerească, de către papa cel de atunci, s-a rugat lui Dumnezeu cu stăruință, ca să fie povățuit spre oarecare loc liniştit, ca să petreacă acolo restul vieții sale în linişte desăvârşită precum se şi făgăduise Domnului. Aşadar într-una din nopți, a văzut fericitul pe Preacurata Născătoare de Dumnezeu şi pe dumnezeiescul Nicolae, în urma ei, şi rugând-o zicea: "Unde porunceşti, Stăpână, ca să-şi petreacă robul tău Petru restul vieții, precum s-a făgăduit?" Iar Apărătoarea lumii a răspuns: "În muntele Athosului am plăcerea să rămână el, căci pe el l-am ales spre moştenirea mea şi pe cei ce scapă la el îi voi ocroti". Deşteptându-se cuviosul, a mărturisit darurile cele mari ale Maicii lui Dumnezeu şi ale adevăratului ei rob Nicolae. Pentru care s-a şi dus la Sfântul Munte al Athosului, şi cercetând toate cele de acolo, şi aflând o peşteră întunecoasă plină de târâtoare otrăvite, cu rugăciunea pe toate le-a izgonit de acolo, şi a petrecut după aceea în acea peşteră, ca un fără de trup, neavând nimic cu sine, în afară de trupul său şi hainele cu care era îmbrăcat, dar cu vremea şi acestea tocindu-se, petrecea gol. Hrana sa din început erau ierburile care odrăsleau în preajma peşterii şi ghinda. Mai pe urmă însă, prin ajutorul Născătoarei de Dumnezeu, s-a învrednicit de hrana cerească, ce i se aducea de înger la 40 de zile. Deci în această netrupească petrecere vieţuind fericitul pe pământ 53 de ani, şi multe ispite suferind de la urâtorul binelui, satana, şi deci toate mai presus arătându-se cu puterea lui Dumnezeu, s-a mutat către El. Pe care l-a aflat un oarecare vânător, viu încă şi aproape de sfârşit fiind. Şi fiind povățuit de Dumnezeu, a luat cinstitele sale moaşte şi le-a adus la Mănăstirea numită a lui Climent, şi acolo a aşezat această comoară. Iar de acolo le-au luat nişte monahi în vremea nopții, şi urcându-se într-o corabie, plutind s-au pogorât la un oarecare sat în preajma Traclei, numit Ficomon, şi acolo a rămas această mare şi necheltuită comoară, fiind bine primită şi cinstită şi de episcop şi de popor, şi izvoare de minuni pururea izvorând celor ce cu credință se apropie de ea.

Prăznuirea lui se face la data de 12 iunie.

Sfântul Sebastian a făcut parte din senatul roman pe vremea împăraților Diocleţian şi Maximian. Era de loc din oraşul Milan şi a adus pe mulți la dreapta credință. Marcelin şi Marcu, frați buni şi oameni cu vază şi în privința neamului şi în privința bogăției, au stat închişi în temniță vreme îndelungată; au fost supuşi la multe feluri de chinuri şi era să li se taie capetele.

Dar Tranchilin, tatăl lor, elin fiind, şi mama lor Maria, erau cât pe-aci să-i împiedice prin plânsetele lor să sufere pentru Hristos. Şi poate că s-ar fi întâmplat aceasta, dacă fericitul întru pomenire Sebastian n-ar fi păşit atunci cu îndrăzneală, el, cel dintâi (că, mai înainte Sebastian căuta să se țină ascuns, pentru ca să aducă pe tăinuite pe mulți la credință) şi n-ar fi întărit în credință nu numai pe Marcelin şi Marcu, ci trăgând la credință şi pe tatăl lor, pe Tranchilin prefectul, pe care l-a învățat credința creştină şi a crezut. Îndată dar prefectul a chemat la dânsul pe preafericitul Sebastian şi pe preotul Policarp; le-a cerut să-i facă parte de mântuire şi să-l vindece de boala de care suferea. Tranchilin a scăpat de boală, a crezut în Hristos din tot sufletul, a zdrobit idolii din casa lui şi s-a botezat.

Fericitul Galu episcopul a hirotonit pe cei doi frați, pe Marcelin şi Marcu, diaconi, iar pe tatăl lor preot. Pe Sebastian l-a făcut apărător al Bisercii. Pornindu-se prigoana împotriva creştinilor împreună cu aceştia au fost prinşi şi Nicostrat, Claudie, Castor, Tiburtie, Castul şi Zoe. Au fost chinuiți în felurite chipuri şi şi-au sfârşit viața. Sfântul Sebastian a fost chemat de Diocleţian la el; a fost cercetat şi pentru că a mărturisit cu îndrăzneală dreapta credință s-a tras în el cu săgeți ca într-o țintă, i-a fost bătut trupul cu ciomege şi tăiat în bucăți; şi aşa şi-a dat lui Dumnezeu duhul.

Praznuirea se face la data de 18 decembrie

Cuvioşii Sila, Natan şi Paisie (sec. XVIII, necanonizați)

Acesti cuviosi au fost ultimii egumeni ai Schitului Sihăstria Putnei, înainte de pustiirea schitului, care a avut loc în anul 1790, ca urmare a ocupației habsburgice. Ei duceau o viață cu adevărat pustnicească, petrecând anii vieții lor în rugăciune neîncetată, în post şi cugetare la cele dumnezeieşti.

Pentru sfințenia vieții lor, după mai bine de 200 de ani, mormintele le-au fost descoperite în timpul lucrărilor de reconstrucție la biserica schitului Sihăstria Putnei. Osemintele lor galbene şi bine mirositoare au fost aşezate într-o raclă în noua biserică a schitului, unde sunt cinstite şi sărutate astăzi de credincioşi.

Sfântul Filaret s-a născut pe 26 decembrie 1782 în Kolomna, un orășel de lângă Moscova și a primit la botez numele de Vasile. Tatăl său era diacon (mai târziu a devenit preot).

Tânărul Vasile a studiat la Seminarul Teologic din Kolomna. Aici cursurile erau predate în limba latină. Vasile era mic de statură și firav, dar talentul său l-a așezat aparte de colegii săi.

După absolvirea seminarului, s-a înscris la Academia Teologică pentru preoți ce aparținea Lavrei „Sfânta Treime" a Sfântului Serghie de Radonej. Tânărul seminarist a atras atenția Mitropolitului Moscovei, Platon, care obişnuia să viziteze destul de des mănăstirea, și care îl va lua sub oblăduirea sa.

În 1808, în timp ce era student, tânărul Vasile a primit tunderea în monahism, fiind numit Filaret, după Sfântul Filaret cel Milostiv (1 decembrie). Nu la mult timp după aceasta a fost hirotonit diacon.

În 1809, a mers să predea la Academia Teologică din Petersburg, care abia fusese redeschisă. Ierodiaconul Filaret a încercat să facă teologie pe înțelesul tuturor. Prin urmare el a luptat pentru a avea mai degrabă clase cu predare în limba rusă, decât în latină.

Filaret a fost hirotonit episcop în 1817, fiind numit vicar al Mitropoliei de Sankt Petersburg. La scurt timp după aceasta, a fost ridicat la rangul de arhiepiscop de Tver, mai apoi de Iaroslav, iar cinci ani mai târziu (1826) va fi ales Mitropolit de Moscova şi Kolomna, demnitate pe care o va păstra până la sfârşitul vieții sale.

Mitropolitul credea că era de datoria lui de a educa și lumina turma sa cu privire la învățăturile și tradițiile Bisericii. De exemplu, câtă vreme a fost episcop de Tver, a călătorit timp de o sută de zile pe la toate parohiile episcopiei sale, ținând predici în toate bisericile. A scris cărți de teologie, manuale şi articole, dar, ceea ce l-a făcut renumit au fost preafrumoasele lui predici şi cuvinte de învățătură, bazându-și mereu cuvintele pe înțelepciunea Sfinților Părinți. Din 1823, Catehismul său a devenit o carte înfluentă în Rusia și în alte țări ortodoxe.

Reformele Țarului Petru cel Mare au abolit patriarhatul și au limitat sever Biserica, plasând multe aspecte ale vieții sfântului ierarh sub controlul statului. Mitropolitul Filaret a încercat să recâștige o parte din libertatea Bisericii, afirmând mereu că Biserica și statul sunt două entități separate care lucrează în armonie. Nu toată lumea împărtășea opiniile sale, atrăgându-și desigur, partea sa de dușmani. Totuși, el reușește să atingă un anumit grad de succes.

Sfântul Filaret l-a avut ca duhovnic pe Sfântul Antonie Medvedev (12 mai), un ucenic al Sfântului Serafim de Sarov (2 ianuarie). Mitropolitul nu lua nicio decizie fără să se consulte cu

duhovnicul său, Arhimandritul Antonie, care a fost numit mai apoi egumen al Lavrei „Sfânta Treime” a Sfântului Serghie de Radonej.

Mitropolitul Filaret și-a dorit să aibă Sfânta Scriptură tradusă în limba rusă modernă, astfel încât să poată fi citită și înțeleasă de popor. Astfel, prin sprijinul său, s-a tipărit prima traducere a Bibliei în limba rusă, în timpul Țarului Alexandru al II-lea.

Sub îndrumarea duhovnicului său, Mitropolitul Filaret a făcut mari progrese în viața duhovnicească, primind de la Dumnezeu darul rugăciunii neîncetate, al înainte vederii și al tămăduirii. Nu este nici o exagerare dacă afirmăm că Sfântul Filaret a fost una din forțele din spatele renașterii spirituale în Rusia secolului al XIX-lea. El a luat apărarea Sfinților Stareți de la Optina, atunci când, înțeleși greșit, au fost atacați. Sfântul i-a sprijinit în publicarea textelor patristice de la Mănăstirea Optina. Tot Sfântul Filaret a protejat maicile de la Mănăstirea Sfântul Serafim din Diveevo.

Pe 19 noiembrie 1867, Sfântul Filaret a săvârșit Sfânta Liturghie, după care s-a retras în chilia sa. La ora paisprezece, au găsit trupul neînsuflețit al sfântului. Acesta a fost înmormântat în Lavra „Sfânta Treime” a Sfântului Serghie de Radonej.

În anul 1995, Sfântul Ierath Filaret, Mitropolitul Moscovei și Kolomnei a fost canonizat de către Biserica Ortodoxă Rusă.

Sfântul Ierarh Filaret, Mitropolitul Moscovei și Kolomnei este prăznuit pe 19 noiembrie.

Sfinții cuvioşi ucişi în Sinai şi Rait

Sfinții cuvioşi părinți ucişi în Muntele Sinai

Aceşti cuvioşi părinți dorind după viața cea pustnicească au lăsat toate cele lumeşti şi au mers să locuiască în pustiu. Împreună cu ei era şi fericitul Nil, fost prefect în Constantinopol, care, fiind foarte învățat şi având dar de la Sfântul Duh, a scris multe cărți de folos, îndemnătoare spre nevoințe pustniceşti, şi despre viață, robirea şi uciderea acestor cuvioşi părinți. Aceştia au fost ucişi de vlemizi, oameni de neam barbar, care trăiau în Arabia, până spre Marea Roşie şi Egipt, şi care şi mai înainte cu mulți ani, pe timpul împărăției lui Dioclețian şi a lui Petru, patriarhul Alexandriei, au ucis pe cei ce sihăstreau aici în muntele Sinai. După moartea voievodului lor, sarazinii care locuiau şi ei în Muntele Sinai, pornind asupra lor, au ucis pe mulți sihaştri; numai puțini au scăpat, fugind în cetate. Dar noaptea s-a arătat o pară de foc, care cuprindea tot muntele şi se înălța până la cer. Sarazinii s-au speriat de aceasta şi au fugit, lepădându-şi armele. Numărul celor ucişi întâi a fost treizeci şi opt, având multe răni pe trupurile lor. Printre cei morți s-au aflat încă doi vii, Sava şi Isaia. Din cei ucişi, unora li se tăiaseră capetele de tot, altora li se țineau capetele numai într-o bucată de piele; iar alții aveau capetele despicate în două. Cei doi părinți rămaşi vii au îngropat pe cei ucişi şi au povestit mai târziu cele întâmplate.

Sfinții treizeci şi trei de părinți ucişi în Rait.

Aceşti fericiți părinți petreceau viață pustnicească, acolo unde sunt douăsprezece izvoare de apă şi şaptezeci de trunchiuri de finic. Dar trei sute de vlemizi, pornind cu luntre mari, au trecut marea Etiopiei şi ajungând într-un loc oarecare, găsind o corabie mare şi urcându-se în ea, au ajuns în țara faraonilor. Cei de acolo le-au ieşit în întâmpinare, dar au fost biruiți de vlemizi, care au ucis patruzeci şi şapte de bărbați. Vlemizii le-au răpit femeile şi copiii, apoi s-au dus în cetate, unde se găsea biserica sfinților părinți. Aceştia închiseseră poarta şi îşi aşteptau moartea. Deci vlemizii, intrând în cetate şi negăsind bani, i-au ucis pe toți părinții. Apoi luându-şi robii, s-au dus să treacă marea; dar oamenii luați de corvoadă afundaseră corabia şi fugiseră. De aceea vlemizii înfuriindu-se, au înjunghiat pe toți robii şi apoi s-au înjunghiat cu toții, unii pe alții.

Sfântul ierarh martir Teodosie de la Brazi

Sfântul mucenic Teodosie s-a născut în prima jumătate a secolului al XVII-lea în aproprierea Mănăstirii Brazi din părinți răzeşi de la sfântul voievod Ştefan cel Mare. Părinții săi l-au dus la slujbele care se oficiau aici. La vârsta de 18 ani el a intrat ca frate la aceasta mănăstire, iar metania de călugăr a primit-o la Mănăstirea Bogdana (azi în județul Bacău).

Fiind un monah evlavios şi având o inteligență deosebită, cunoscând Sfânta Scriptura şi o parte din Scrierile Sfinților Părinți, a fost ales Episcop în anul 1669 la Rădăuți, unde mergea deseori la mormântul lui Ştefan cel Mare de la Mănăstirea Putna, unde ardea permanent o candelă.

În anul 1671 a fost trimis sa păstoreasca Episcopia Romanului, unde a activat până în anul 1674, când pentru activitatea sa pastorala şi pentru înalta sa spiritualitate a fost ales Mitropolitul Moldovei, unde scaunul era vacant prin plecarea lui Dosoftei în Polonia.

Cronicarul Ion Neculce scrie în Cronica Moldovei că domnul Moldovei era Dumitraşcu Cantacuzino, una dintre cele mai decăzute figuri din istoria noastră. El a adus pe tătari în Moldova pentru a sta cât mai mult pe tron, plătind un bir mare provenit nu numai din impozitele mari asupra moldovenilor, dar şi din banii mănăstirilor (de la Mănăstirea Rascău luând toți galbenii).

Mitropolitul Teodosie s-a dus la Domnitorul Dumitrascu Cantacuzino zicand: „Ce sunt acestea Maria Ta, au semeni lui Antihrist? şi domnul s-a mâniat şi l-a scos din scaun cu necinste", scrie cronicarul Ion Neculce, sş l-a închis la Mănăstirea Sfântul Sava din Iaşi. Când s-a întors din Polonia, Mitropolitul Dosoftei l-a scos din închisoare şi Mitropolitul Teodosie s-a retras la Mănăstirea Brazi, de care era legat sufleteşte de când a intrat ca frate la această mănăstire. Cum a ajuns aici a ridicat o biserică frumoasă cu hramul Sfântului Gheorghe, introducând reguli cu slujbe monahale de zi şi de noapte. A avut grijă şi de Mănăstirea Bogdana, determinând pe logofătul Solomon Bârlădeanu de a ridica din temelie o noua mănăstire.

A înzestrat aceste mănăstiri cu terenuri arabile, vii, pomi fructiferi, păduri şi mori de apă. În vremea aceea era Vornic de Vrancea Cronicarul Miron Costin şi împreună au semnat multe documente ale vrâncenilor, urmaşi ai celor 7 feciori ai "babei Vrâncioaia", cărora Sfântul Voievod Ştefan cel Mare le-a dat "ocine", fiindcă "l-au slujit cu credință."

În anul 1691 Mitropolitul Teodosie face o Diata în care scrie că a ridicat mai multe locaşuri pe care le ştie Dumnezeu şi lasă toate donațiile pe care le-a primit de la credincioşi pentru mănăstiri, ucenicului sau Diaconul Laurențiu ca sa mai facă doua mănăstiri.

Cronicarul Ion Neculce scrie că în vremea aceea veneau tătarii ca lăcustele şi jefuiau pe moldoveni de tot avutul lor. Astfel, în anul 1694 o hoardă de tătari răzleți au pătruns în Mănăstirea Brazi şi l-au chinuit cumplit pe Mitropolitul Teodosie ca să le dea odoarele şi banii, şi pentru ca el nu a voit să le dea, l-au ucis tăindu-i cinstitul său cap. Era după "Ziua Crucii".

Monahii împreună cu credincioşii de prin satele vecine l-au înmormântat în Biserica Sfântul Gheorghe, care era ridicată de Mitropolitul Teodosie.

Din cauza cutremurelor din regiunea Vrancei, biserica ridicată de Mitropolitul Teodosie s-a ruinat.

Atunci Ieroschimonahul Dimitrie, stareţul Mănăstirii Brazi, a dezgropat, în anul 1842, osemintele Mitropolitului Teodosie şi le-au dus să fie reînhumate în Peştera de jos, ridicată de primii pustnici ai Mănăstirii Brazi, Teofilact şi Sava, unde era şi Paraclisul "Învierea lui Lazar", în care se oficia şi Sfânta Liturghie.

În timpul în care soborul de preoți slujeau osemintele Sfântului Ierarh Teodosie, era acolo şi Cuviosul Antipa (de la Calapodeşti), pe care noi îl sărbătorim la 10 ianuarie, şi el mărturiseşte: "M-am învrednicit a vedea aceste moaşte, eu le-am atins şi erau binemirositoare". Un egumen al Mănăstirii Brazi, Anton Dumbravă, care a fost şi ajutor de stareț la Mănăstirea Neamț, scria că în anul 1857 se găsea tivda (capul) Sfântului Mucenic Teodosie la mare cinste, scoasă din mormânt la Mănăstirea Brazi.

Stareţul de la Mănăstirea Brazi - Teodosie Filimon, care după anul 1959, când Mănăstirea Brazi a fost demolată de comunişti, a dat o declarație la Mănăstirea Cernica semnata de Prea Cuviosul stareț şi cu ştampila Mănăstirii Cernica, în care scrie ca "atât în timpul meu, cât şi înainte de mine, monahii şi credincioşii veneau de aprindeau lumânări şi se rugau pentru împlinirea cererii lor la mormântul Sfântului Ierarh Mucenic Teodosie de la Mănăstirea Brazi".

Viața Sfințitului Mucenic Teodosie, râvna lui pentru ridicarea de sfinte lăcaşuri, smerenia sa, dragostea pentru buna rânduială a obştilor monahale, grija părintească față de păstoriții săi, răbdarea tuturor suferințelor şi prigonirilor nedrepte la care a fost supus, precum şi lucrarea lui încununată de jertfă martirică au făcut ca să fie întotdeauna cinstit cu evlavie de dreptmăritorii creştini.

Sfântul Teodosie de la Brazi a fost în mod solemn proclamat sfânt la data de 5 octombrie 2003. Pomenirea sa a fost stabilita pentru ziua de 22 septembrie.

Sfântul Ierarh Nectarie (vezi supra)

Sfântul Ioan Rusul s-a născut într-un sat din Rusia, în jurul anului 1690. Sfântul Ioan Rusul a participat ca soldat în razboiul ruşilor împotriva turcilor din anul 1711. A fost luat prizonier de către tătari în luptele pentru dezrobirea Azofului şi vândut unui ofițer superior turc.

Tinerii luați prizonieri în acea zona, au ales să renunțe la credința în Hristos şi s-au făcut musulmani. Sfântul Ioan Rusul a refuzat să urmeze exemplul prietenilor săi şi a răbdat cu mult curaj chinurile venite din partea asupritorilor.

Ca prizonier a fost rânduit să îngrijească de vite. Grajdul vitelor îi devine şi locul de odihnă. Deşi i se ofera în timp o cameră apropiată de grajd, refuză şi continuă să doarmă alături de animale. Îi mulțumea lui Dumnezeu că l-a învrednicit să se facă următor al smereniei lui Hristos, Cel ce a primit a Se naşte într-o iesle săracă, lângă Bethleem.

Prin rugăciunile Sfântului Ioan Rusul, grajdul se umplea de bună mireasmă. Dormea puțin, se ruga mult şi se hrănea cu puțina pâine şi apă. În fiecare sâmbătă mergea la o biserică închinată Sfântului Gheorghe şi se împărtăşea cu Trupul şi Sângele Domnului.

A primit de la Dumnezeu darul de a cunoaşte momentul trecerii sale la cele veşnice. Preotul care l-a împărtăşit înainte de moarte, i-a adus Sfânta Împărtăşanie într-un măr, pentru a fi ferit de fanatismul turcilor. După ce s-a împărtăşit, a trecut la cele veşnice, în anul 1730.

Mai târziu, în anul 1773, Sfântul Ioan Rusul s-a arătat în vis preotului care îl împărtaşise în fiecare sâmbăta, şi i-a descoperit ca trupul său este întreg şi neputrezit. Preotul, călăuzit în chip minunat de Dumnezeu, a luat sfintele moaşte ale Sfântului Ioan Rusul şi le-a aşezat în biserica "Sfântul Gheorghe”.

Amintim că în 1832, Osman Paşa a jefuit biserica "Sfântul Gheorghe” şi a aruncat în foc moaştele Sfântului Ioan Rusul, dorind prin acest gest să se răzbune pe creştini. Trupul sfântului s-a mişcat, în mijlocul flăcărilor, ca şi cum ar fi fost viu, dar nu a ars. I-a rămas numai o negreală de la jar şi de la fum, negreală care se păstrează şi astăzi ca mărturie a întâmplării de atunci.

După anul 1922, moaştele Sfântului Ioan au ajuns în insula Evvia, în actualul oraş Procopie.

Prăznuirea se face pe 27 mai.

Cel întru sfinți părintele nostru Ghelasie de la Râmeț a fost arhiepiscop al Transilvaniei în secolul al XIV-lea, călugăr, pustnic și unul din organizatorii monahismului în Transilvania. Pomenirea Sfântului Ierarh Ghelasie de la Râmeț se face în Biserica Ortodoxă la 30 iunie.

Sfântul Ghelasie viețuit în secolul al XIV-lea. A pustnicit pe valea pârâului Râmeț (în județul Alba). Se știe că în 1377 Sfântul Ghelasie era arhiepiscop în Transilvania, dar se cunosc puține date istorice despre viața lui. Menționarea Sf. Ghlelasie şi a anului 1377 apare într-o inscripție de pe peretele care desparte naosul de pronaosul bisericii de la Râmeț: „Scris-am eu mult greşitul robul lui Dumnezeu Mihul zugravul de la Crişul Alb în timpul Arhiepiscopului Ghelasie, anul 1377, 2 iulie, în zilele regelui Ludovic”.

A fost cel mai cunoscut pustnic din regiune în secolul al XIV-lea. Alți pustnici veneau la el pentru sfat duhovnicesc. Împreună cu unii dintre ei și cu ucenicii care s-au adunat în timp în jurul lui, sfântul Ghelasie a întemeiat Mănăstirea Râmeț (azi mănăstire de maici).

După tradiția locală, cuviosul Ghelasie a murit coborând înspre mănăstire, călare pe asin care l-a dus singur acasă. În fața bisericii, unde s-a oprit, a rămas imprimată copita măgăruşului într-o piatră care se află şi astăzi în muzeul mănăstirii. Se povesteşte că la şapte biserici, între care şi la mănăstire, clopotele au început singure să bată la moartea lui.

Pe 20 iunie 1992, Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române a hotărât canonizarea oficială a Sfântului Ghelasie. Canonizarea solemnă s-a făcut la Mănăstirea Râmeț la 30 iunie 1992, a doua zi după sfințirea / târnosirea bisericii noi.

Pomenirea Sfântului Ierarh Ghelasie de la Râmeț se face la 30 iunie.

Capul sfântului a fost descoperit în mod minunat în secolul XX, și se află expus pentru închinare în biserica principală a Mănăstirii Râmeț.

Sfântul Mare Mucenic Mina cel din Cotiani.

Acesta a trăit pe vremea împărăției lui Maximian şi era din Egipt, oştindu-se în cohorta ce se chema Rutalia sub Arghirisc în Cotianiul Frigiei Salutariei. Nesuferind ca să vadă cinstirea cea rătăcită a idolilor, s-a suit în munte şi s-a curățit pe sine cu postiri şi cu rugăciuni. Şi întărindu-se de ajuns şi aprinzându-i-se sufletul cu dumnezeiescul dor către Hristos, s-a pogorât din munte şi, stând în mijlocul închinătorilor la idoli, a propovăduit pe Hristos. Pentru aceea a fost dat la chinuri: i s-a frecat trupul cu târsini şi a fost ars de foc şi târât fără milă peste ciulini, de i-a spart trupul, în urma cărora şi-a primit sfârşitul prin sabie.

Prăznuirea se face la data de 11 noiembrie.

Sfinții Epictet şi Astion sunt cei mai vechi martiri din țara noastră, atestați de izvoarele aghiografice. Ei au pătimit în anul 290, ca urmare a persecuției lui Dioclețian (284-305). Sfinții Epictet şi Astion au primit moartea martirică în cetatea Halmyris, vechea cetate creştina aşezată pe malurile Dunării ce se numea în antichitate "Almyra“.

Sfântul Epictet era originar din părțile Răsăritului. A primit harul preoției şi s-a învrednicit de darul vindecării orbilor, ologilor şi a celor demonizați.

Sfântul Astion era nepotul senatorului roman Iulian. Se converteşte la creştinism în urma întâlnirii cu preotul Epictet şi împreună cu acesta ajunge în cetatea Halmyris. Mai târziu şi tânărul Astion se învredniceşte de darul facerii de minuni, tămăduind un îndrăcit şi făcând sănătos pe un om ce căzuse de la înălțime şi rămăsese aproape mort.

În acel timp, soseşte în Halmyris comandantul Latronianus. Acesta află că în oraş au ajuns doi străini care prin cuvântările lor au făcut pe mulți să renunțe la cinstirea zeilor. La porunca lui Latronianus, Epictet şi Astion sunt arestați şi întemnițați.

Nu şi-au făcut cunoscute rudele şi nici locul de natşere, ci doar faptul că sunt creştini. Au fost supuşi la diferite chinuri, dar în urma lor au rămas nevătămați. În urma acestor minuni, comandantul a poruncit să nu li se dea hrană şi apă timp de 30 de zile. Vor ieşi biruitori şi dupa cele 30 de zile de înfometare.

Latronianus, văzând că nu-i poate învinge în nici un fel, a poruncit ca celor doi sfinți să li se taie capul. Astfel, pe 8 iulie i s-a tăiat mai întâi capul lui Astion şi apoi şi preotului Epictet. Din actul martiric reiese că trupurile celor doi erau albe ca zăpada şi că cei ce se atingeau de ele primeau vindecare de orice boală erau cuprinşi. Trupurile acestora au fost îngropate de creştini.

După Edictul de la Milan, din anul 313, trupurile Sfinților Epictet şi Astion au fost îngropate în cripta bazilicii episcopale din Halmyris. Au rămas necunoscute celorlalți creştini, până în data de 15 august 2001, când ele au fost descoperite şi depuse în Catedrala arhiepiscopala din Constanța. În prezent, moaştele Sfinților Epictet şi Astion sunt prezente în Mănăstirea Halmyris, iar la Constanța au rămas doar câteva părticele din sfintele lor moaşte.

Prăznuirea se face la 8 iulie.

Sfinții paisprezece mii de prunci, uciși de Irod.

Irod, împăratul iudeilor, a poruncit magilor să se întoarcă pe la el ca să-i spună şi lui unde este Împăratul, Care S-a născut şi pe Care li-L vestise steaua ce-o urmau, pentru ca să se închine şi el Lui. Îngerul Domnului însă le-a spus magilor să nu mai treacă pe la Irod, ci să se ducă pe alta cale în țara lor. Şi aşa au făcut. Irod, văzând că a fost înşelat de magi, s-a supărat tare. A cercetat cu de-amănuntul vremea când s-a arătat steaua şi a trimis ostaşi ca să omoare pe toți pruncii, din Betleem şi din împrejurimi, de la doi ani în jos. Că se gândea că de va ucide pe toți pruncii, atunci va ucide negreşit şi pe Împăratul ce va să fie, şi nu va mai unelti împotriva tronului lui. Dar în zadar s-a ostenit, nebunul! Nu-şi dădea seama, că omul nu poate împiedica voia lui Dumnezeu. Şi aşa Irod a pricinuit pruncilor împărăția cerurilor, iar lui şi-a pricinuit osânda veşnică.

Pomenirea lor se face pe data de 29 decembrie.

Acest cuvios Onufrie era din Egipt, petrecând viața de obşte, în pustia numită Ermupol a Tiveilor. Şi auzind de viața pustnicească a lui Ilie şi a lui Ioan Înaintemergătorul, a ieşit din obşte şi a locuit în pustiu, nevăzând om nicidecum timp de 60 de ani. Pe acesta l-a aflat marele Pafnutie, când a mers în pustiul cel mai dinăuntru, ca să ia binecuvântare de la sfinții bărbați. Căci umblând Pafnutie 17 zile, şi sosind la locul acela unde era sfântul Onufrie şi mergând la dânsul l-a rugat să-i spună numele şi toată petrecerea vieții sale.

Pentru aceasta, Pafnutie, cunoscând toate acestea din însăşi gura aceluia, a povestit mai pe urma monahilor celor ce se pustniceau, nu numai despre acest dumnezeiesc Onufrie, ci şi de alți cuvioşi pe care i-a aflat umblând în pustie. Fiindcă s-a mutat Preacuviosul Onufrie către Domnul, atunci când se afla acolo Pafnutie, care şi-a rupt rasa în două: cu o jumătate a acoperit sfintele moaşte ale Preacuviosului Onufrie (că era gol, fiind acoperit numai cu părul său cel alb) iar cealaltă jumătate de rasă a oprit-o ca să se acopere pe sine. Deci a îngropat Pafnutie sfintele lui moaşte în locul acela, şi îndată a căzut coliba sfântului şi s-a uscat finicul ce era acolo sădit, şi a secat şi apa. Se face soborul lui în sfânta sa casă de rugăciune, ce este în Mănăstirea Sfântului Alipie.

Pomenirea lui se face în 12 iunie.

Sfântul Serafim de Sarov (vezi supra)

Sfântul Ioan Iacob Hozevitul

Sfântul Ioan Iacob s-a născut la 23 iulie 1913 într-un sat de pe malul Prutului, Crăiniceni, comuna Păltiniș, județul Botoșani, într-o familie de țărani foarte credincioși, anume Ecaterina și Maxim, Iacob fiind singurul copil la părinți. Din botez s-a chemat Ilie, iar în familie i se spunea "Iliuță". La 6 luni de zile de la naștere, mama pruncului Ilie își dă sufletul. După doi ani, moare și tatăl său în război, în toamna anului 1916, rămânând orfan de amândoi părinții. El este îngrijit timp de zece ani de bunica sa, Maria Iacob, care de timpuriu i-a semănat în suflet tainele credinței, învățându-l de mic cu rugăciunea, postul, cercetarea bisericii și respectarea rânduielilor creștinești. În 1923 a decedat și bunica, lăsând pe micul Ilie cu totul orfan și lipsit de mângâierea părinților și a bunicilor. De acum, copilul este luat în grija unchiului său, Alecu Iacob, care avea acasă șase copii.

Primii ani de școală îi face în satul natal, iar între anii 1926-1932 urmează gimnaziul "Mihail Kogălniceanu" la Lipcani-Hotin și liceul "Dimitrie Cantemir" la Cozmeni-Cernăuți, fiind cel mai bun elev din școală.

Dorul spre Împărăția lui Dumnezeu și al vieții pustnicești, după exemplul și pilda Părinților care au trăit în pustie, a atras din tânără vârstă pe cel ce a primit numele de botez Ilie, la viața monahicească. În vara anului 1932, rudele voiau să-l dea la facultatea de Teologie din Cernăuți, ca să-l facă preot. Dar el, simțindu-se chemat de Dumnezeu la o viață mai înaltă, le-a spus: "Nu, eu vreau să mă fac călugăr!" După un an, tânărul Ilie, pe când lucra la câmp, se ruga lui Dumnezeu să-i descopere calea pe care să o urmeze. Deodată a auzit un glas de sus, zicând: "Mănăstirea!" Din clipa aceea nu a mai avut odihnă în suflet. În vara anului 1933, cerând binecuvântarea duhovnicului său, tânărul Ilie și-a luat cărțile sfinte, crucea și icoana Maicii Domnului din casa natală, fiind în zi de duminică, și, călăuzit de Duhul Sfânt, a intrat în obștea Mănăstirii Neamț, unde face ascultare, la infirmerie și la biblioteca mănăstirii.

Între anii 1934-1935 își satisface stagiul militar la Dorohoi, în Regimentul 29 Infanterie. După terminarea stagiului militar, se reîntoarce la mănăstire, continuând aceeași ascultare. La 8 aprilie 1936, în Miercurea Mare, rasoforul Ilie Iacob este tuns în monahism de arhimandritul Valerie Moglan (viitor arhiereu vicar la Iași), în biserica mare a mănăstirii cu hramul Înălțarea Domnului – ctitorie a voievodului Ştefan cel Mare – primind, potrivit pravilei călugărești, un nou nume, cel de Ioan. Naș și părinte duhovnicesc i-a fost ieromonahul Ioachim Spătarul, egumenul schitului Pocrov, unul din cunoscuții călugări moldoveni cu viață îmbunătățită.

Dorind viață pustnicească și arzând cu inima pentru Hristos și pentru Sfintele Locuri, unde S-a născut, a pătimit și a înviat Domnul nostru Iisus Hristos, fericitul monah Ioan Iacob pleacă în Țara Sfântă împreună cu alți doi monahi din lavră, Claudie și Damaschin, în noiembrie același an. După ce se închină la toate Sfintele Locuri și sărută Crucea Golgotei și Mormântul Domnului, cei trei călugări se retrag să ierneze în obștea Mănăstirii Sfântul Sava din pustiul Iordanului. Apoi, însoțitorii săi întorcându-se la Mănăstirea Neamț, fericitul monah Ioan Iacob se nevoiește, în continuare, în Mănăstirea Sfântul Sava de lângă Betleem, timp de zece ani, răbdând grele ispite, boli și încercări de la oameni și de la diavoli. Prima ascultare în obștea Sfântul Sava a fost cea de paraclisier. Cuviosul Ioan avea mare evlavie pentru biserică și sfintele slujbe. Făcea prescuri, menținea curățenia și suna clopotul de slujbă. De asemenea păstra o atmosferă de iubire, de smerenie și milă față de toți. Avea și ascultarea de infirmier al mănăstirii și îngrijea cu dragoste atât pe călugări, cât și pe numeroșii arabi și beduini, bolnavi sau răniți în război, care erau aduși la infirmeria mănăstirii. Pentru aceasta îl iubeau și-l căutau atât unii, cât și alții.

Duhovnicul lui, ieroschimonahul Sava, macedonean de neam, care cunoștea limba română, era un mare povățuitor de suflete, și mărturisea pe toți călugării români nevoitori în Țara Sfântă. Astfel, ziua era în slujba obștii și a bolnavilor, iar noaptea se nevoia singur în chilie cu multe rugăciuni de taină, cu metanii, lacrimi și citiri din Sfânta Evanghelie și din scrierile Sfinților Părinți. Cunoscând bine limba greacă, traducea unele pagini alese patristice, din care se hrănea atât pe sine, cât și pe cei ce veneau la el. Avea și darul scrierii de învățături și versuri duhovnicești, pe care le trimitea fraților săi din Țara Sfântă sau le dădea pelerinilor români care veneau spre închinare la Mormântul Domnului.

Între anii 1939-1940 fericitul sihastru Ioan Iacob s-a nevoit împreună cu un ucenic român într-o peșteră din pustiul Qumran, aproape de Marea Moartă. Aici a cunoscut pe monahul Ioanichie Pârâială, care i-a rămas ucenic credincios până la obștescul sfârșit. Obișnuia să se roage noaptea, singur, hrănindu-se doar cu pesmeți și puține fructe, răbdând multe ispite. Între anii 1940-1941, din cauza războiului, Cuviosul Ioan a stat cu mai mulți călugări din Țara Sfântă într-un lagăr pe Muntele Măslinilor. Fiind eliberat, se reîntoarce la Mănăstirea Sfântul Sava și continuă aceleași ascultări și nevoințe.

În anul 1947 este hirotonit diacon, la 13 mai, în Biserica Sfântului Mormânt, cu aprobarea Patriarhului României, la recomandarea Arhimandritului Victorin Ursache, superiorul Așezământului Românesc din Ierusalim. În același an, Cuviosul Ioan Iacob este hirotonit preot în biserica Sfântului Mormânt de arhiereul Irinarh, fiind numit de Patriarhia Română egumen la Schitul românesc Sfântul Ioan Botezătorul de pe valea Iordanului (înființat atunci de Patriarhia română), aproape de locul unde S-a botezat Domnul nostru Iisus Hristos.

Timp de 5 ani, cât a dus această ascultare, Cuviosul Ioan Iacob a săvârșit zilnic toate sfintele slujbe, în limba română, a tradus numeroase pagini din Sfinții Părinți cu învățături pentru călugări și pelerini; a compus un bogat volum de versuri duhovnicești, a înnoit chiliile și biserica schitului și, mai ales, viața duhovnicească din schit, ostenindu-se mult pentru primirea pelerinilor din țară, pe care îi spovedea, îi împărtășea și le dădea sfaturi mântuitoare de suflet. Noaptea, însă, se nevoia singur, neștiut de nimeni, fie în chilie, fie ieșind să se roage pe valea Iordanului, încercând să urmeze, după putere, Cuvioasei Maria Egipteanca. Nevoința lui era aceasta: ziua nu mânca nimic până la apusul soarelui și rostea neîncetat rugăciunea din inimă, iar cu mâinile lucra la grădină, la întreținerea schitului și odihnea cu dragoste pelerinii care poposeau acolo. Noaptea săvârșea slujbele rânduite, spovedea închinătorii și se retrăgea câteva ore la liniște într-o peșteră de pe malul Iordanului, iar dimineața se întorcea la schit cu chipul luminat.

Singurul său ucenic statornic era monahul Ioanichie, precum și câteva maici romînce bătrâne, Melania, Natalia, Galinia, Casiana și Magdalena, care îi erau fiice duhovnicești și se aflau sub ascultarea sa. Arzând cu inima mai mult pentru Hristos și iubind desăvârșit liniștea și rugăciunea, fericitul stareț Ioan s-a retras, în luna noiembrie 1952, din ascultarea de egumen și, împreună cu ucenicul său Ioanichie, intră în obștea mănăstirii Sfântul Gheorghe Hozevitul din pustiul Hozeva, pe valea pârâului Cherit (Horat).

Din vara anului 1953, fericitul Ioan se retrage cu ucenicul la o peșteră din apropiere, numită Chilia Sfintei Ana, unde, după tradiție, ea se ruga lui Dumnezeu să-i dăruiască un prunc. Alături de el, într-o altă peșteră, se nevoia un monah cipriot, anume Pavel. Aici s-a nevoit Sfântul Ioan Sihastrul cu ucenicul său, timp de 7 ani, în rugăciuni neîncetate, în privegheri de toată noaptea, în postiri îndelungate, în lacrimi neștiute, în cugetări și în doriri duhovnicești, răbdând tot felul de ispite, suferințe, lipsuri, lupte cu diavolii și cu înstrăinare totală, aprinzându-se de multă râvnă pentru Hristos și slăvind pe Dumnezeu Cel în Treime lăudat. La peșteră, unde cu greu se ajungea, pe o scară înaltă, nu primea pe nimeni, comunicând cu cei ce veneau mai ales prin rugăciune, prin unele scrieri sfinte și prin ucenicul său.

În sărbători mari și în posturi Sfântul Ioan săvârșea Sfânta Liturghie în paraclisul peșterii Sfânta Ana și se împărtășeau amândoi cu Trupul și Sângele lui Hristos, mulțumind lui Dumnezeu pentru toate. În timpul zilei și în clipe de răgaz, ieșea în gura peșterii, la lumină, unde scria versuri religioase și traducea pagini patristice din limba greacă. Mânca o dată în zi, pesmeți, măsline, smochine și bea puțină apă, iar noaptea dormea câteva ore, pe o scândură, având o piatră drept perină.

În vara anului 1960, era bolnav și suferea toate cu multă răbdare. Simțindu-și sfârșitul aproape, miercuri 4 august, s-a împărtășit cu Sfintele Taine, iar joi dimineața la orele 5 și-a dat sufletul în mâinile lui Hristos, la vârsta de numai 47 de ani. După trei zile, a fost înmormântat în aceeași peșteră de egumenul mănăstirii Sfântul Gheorghe, arhimandritul Amfilohie. Ştiuse mai dinainte data sfârșitului său, pe care și-a însemnat-o pe peretele peșterii. A fost înmormântat în peștera în care s-a nevoit și care s-a umplut, în timpul slujbei, de nenumărate păsările, hrănite până atunci zilnic de cuviosul Ioan.

După 20 de ani, la 8 august 1980, trupul său a fost aflat întreg, nestricat de vreme, răspândind bună mireasmă, semn că l-a preamărit Dumnezeu și l-a numărat în ceata sfinților, pentru nevoința și sfințenia vieții sale de pe pământ. O mare bucurie duhovnicească i-a cuprins pe toți. La 15 august 1980, același egumen i-a pregătit raclă sculptată în lemn de chiparos, l-a așezat în ea, cu mare cinste, și l-a dus în procesiune, împreună cu câțiva arhierei de la Patriarhia Ortodoxă din Ierusalim și cu mii de pelerini care au venit la praznicul Adormirii Maicii Domnului, hramul acestei mănăstiri, depunând Sfintele Moaște în biserica cu hramul Sfântul Ştefan din incintă, unde se află și moaștele Sfântului Gheorghe Hozevitul.

De atunci, vin zilnic pelerini ortodocși, și chiar catolici, ca să se închine la moaștele Cuviosului, cerându-i ajutorul, pe care, toți cei ce se roagă cu credință, îl primesc. Această strămutare a moaștelor Sfântului Ioan s-a făcut cu binecuvântarea patriarhului Benedict al Ierusalimului. El este cinstit de toți ortodocșii, dar, mai ales, de cei din România, Grecia, Cipru și Țara Sfântă.

Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, luând în considerare sfințenia vieții Cuviosului Ioan Iacob, și văzând cinstitele sale moaște, l-a trecut în rândul sfinților, la data de 20-21 iunie, 1992, sub numele de "Sfântul Cuvios Ioan de la Neamț - Hozevitul", fixându-i-se prăznuire pe ziua de 5 august, data mutării lui la cele veșnice.

Măritul acesta şi minunatul şi vestitul mare mucenic Gheorghe, a trăit în vremea împăratului Diocleţian, trăgându-se din Capadochia, de neam strălucit şi luminat, din ceata ostaşilor ce se chemau tribuni; iar când a fost să pătimească era la cinstea dregătoriei de comis.

Având împăratul gând să pornească război asupra creştinilor, a dat poruncă să se învrednicească de cinstiri împărăteşti şi de daruri cei ce se vor lepăda şi vor părăsi pe Hristos. Iar cei cer nu se vor supune poruncii, să aibă pedeapsă moartea. Atunci sfântul acesta fiind de faţă, a declarat că este creştin, mustrând deşertăciunea şi neputinţa idolilor, luând în râs pe cei ce credeau în ei. Neplecându-se nici cu amăgiri, nici cu făgăduinţele tiranului, care făcea multe ca acestea, nici de îngroziri, ci se vedea nebăgător de seamă de toate, pentru aceea întâi l-au lovit în pântece cu o suliţă. Şi când i s-a înfipt sulița în trup, a curs sânge mult; iar vârful suliței s-a întors înapoi şi a rămas sfântul nevătămat. Apoi legându-l de o roată ţintuită cu fiare ascuţite, care a fost pornită din sus spre o vale, şi rupându-se trupul în mai multe bucăţi, cu ajutorul dumnezeiescului înger a rămas el sănătos. Şi înfăţişându-se sfântul înaintea împăratului şi a lui Magnenţiu, care şedeau alături de el şi aduceau jertfă la idoli pentru sănătatea lor, sfântul a atras pe mulţi spre credinţa în Hristos, cărora din porunca împăratului li s-au tăiat capetele afară din cetate. Şi venind la Hristos şi Alexandra împărăteasa, a mărturisit pe Hristos Dumnezeu înaintea tiranului. Au crezut şi alţii mulţi în Hristos, văzând că sfântul a ieşit sănătos dintr-o varniţă în care fusese aruncat. După aceasta i-au încălţat picioarele cu încălţăminte de fier ce avea cuie şi l-au silit să alerge. Ci iarăşi au pus de l-au bătut, fără de nici o milă, cu vine de bou uscate. Iar Magnenţiu cerând semn ca să învieze pe un mort din cei ce erau îngropaţi, din mormintele ce erau acolo, care erau de multă vreme morţi, şi făcând sfântul rugăciune deasupra mormântului, a înviat mortul şi s-a închinat sfântului, şi a slăvit dumnezeirea lui Hristos. Şi întrebând împăratul pe mort cine este, şi când a murit, a răspuns acesta că este din cei ce au trăit mai înainte de venirea lui Hristos, adică mai înainte de trei sute de ani şi mai mult şi cum că a ars în foc atâţia ani din pricina rătăcirii idoleşti. Pentru care minune crezând mulţi, şi înmulţindu-se spre credinţă, slăveau cu un glas pe Dumnezeu, între care era şi Glicherie, căruia îi murise boul, şi l-a sculat sfântul. Din care minune adeverind şi el credinţa în Hristos, a luat cununa muceniciei, făcându-l păgânii multe bucăţi cu săbiile. Deci venind mulţi la Hristos, pentru ceea ce vedeau, şi încă pentru că sfântul mucenic Gheorghe intrând în capiştea idolilor, a poruncit unui chip idolesc cioplit, ca să spună dacă este el Dumnezeu, şi de i se cuvine să i se închine lui oamenii. Iar demonul cel ce era într-însul plângând a răspuns că unul este Dumnezeu adevărat: Hristos şi dintr-aceasta s-au tulburat idolii toţi şi au căzut şi s-au sfărâmat. Ceea ce neputând răbda cei ce credeau în idoli au prins pe sfântul şi l-au dus la împăratul, şi-au cerut degrab răspuns de moarte asupra lui; iar împăratul a poruncit ca să taie pe sfântul şi pe Alexandra împărăteasa cu sabia. Sfântului Gheorghe i s-a tăiat capul, iar sfânta Alexandra făcând rugăciune în temniţă, şi-a dat sufletul lui Dumnezeu. Prăznuirea lui se face la 24 aprilie.

Sfinții Mucenici Zotic, Atal, Camasis şi Filip de la Niculițel (jud.Tulcea) fac parte din grupul de 36 de mucenici care au pătimit pe pământul țării noastre, în vechiul Noviodunum, Isaccea de astăzi, în perioada 319-324, când domnea împăratul Liciniu.

Potrivit altor cercetători, Sfinții Mucenici Zotic, Atal, Camasis şi Filip de la Niculițel au pătimit fie în vremea împăratului Iulian Apostatul (361-363), fie în jurul anilor 370-372, pe vremea domniei regelui got Athanaric.

Trupurile acestor mucenici au fost depuse într-o criptă din Niculițel. Peste această criptă s-a zidit în timp o biserică din piatră. Din cauza războaielor, biserica a fost distrusă, iar cripta a fost acoperită de moloz.

În vara anului 1971, cu ocazia unor surpări de teren datorate unor ploi abundente, s-a descoperit cripta martirilor. În interiorul criptei s-a găsit un sicriu cu osemintele a patru barbați. Deasupra sicriului, pe pereți, s-au descoperit doua inscripții greceşti.

Prima a fost tradusă prin: "Martirii lui Hristos“, iar a doua "Martirii Zoticos, Atalos, Camasis, Filipos“.

Pe 17 ianuarie 1973, arhiepiscopul Dunării de Jos, Antim Nica, a dat binecuvântare ca aceste moaşte să fie duse la Mănăstirea Cocoş, spre a fi venerate de credincioşi. Ele au fost duse de arhiereul Gherasim Constănțeanul pe atunci, actualmente Arhiepiscopul Râmnicului, şi preotul consilier Dumitru Căpăciurea din Măcin.

Sunt praznuiți pe 4 iunie.

Sfinții Cosma şi Damian erau din părțile Arabiei şi cunoşteau meşteşugul doctoricesc. Iar după ce au crezut în Hristos, tămăduiau fără plată mulțime de bolnavi, nu cu ierburi, nici cu doctorii, ci cu puterea lui Hristos. Trecînd prin cetăți şi prin sate, propovăduiau pe Hristos şi în numele Lui dădeau tuturor tămăduiri.

După ce s-au preamărit prin învățătura şi prin minunile lor pretutindeni, au fost prinşi de ighemonul din vremea împărăției lui Dioclețian şi Maximilian, împărați păgîni, chinuitorii şi prigonitorii creştinilor. Sfinții mucenici doctori Cosma şi Damian, fiind duşi în cetatea Ciliciei, au stat înaintea ighemonului Lisie, care i-a întrebat pe ei ce nume au, ce patrie au şi de ce credință sunt. Aflîndu-le pe toate, i-a silit să aducă jertfă idolilor. Fiindcă ei nu au vrut şi au mărturisit cu îndrăzneală pe Hristos, judecătorul a poruncit mai întâi ca să-i bată fără milă, apoi i-a legat şi i-a aruncat în fundul mării. Iar ei, cu ajutorul puterii dumnezeieşti, au scăpat de la înec, pentru că îngerul Domnului a dezlegat legăturile lor şi i-a scos sănătoşi la uscat.

Văzând judecătorul acest lucru, a poruncit să-i aducă la dânsul şi i-a întrebat, zicând: “Spuneți-mi mie care sunt acele farmece ale voastre cu care v-ați mântuit din mare, pentru că şi eu vreau să urmez învățăturii voastre”. Iar ei au răspuns: “Suntem creştini şi nici un fel de farmece nu ştim şi nici nu ne trebuiesc acestea, pentru că avem puterea lui Hristos, Care ne izbăveşte pe noi din toate primejdiile şi mântuieşte tot omul care cheamă numele Lui cel preasfânt”. Şi au dus atunci pe sfinți în temniță, iar a doua zi, scoțându-i, chinuitorul a poruncit ca să-i arunce într-un foc mare. Dar şi din foc au ieşit întregi, căci focul şi-a pierdut puterea sa firească şi nu s-a atins de ei, nici nu i-a vătămat. Mâniindu-se foarte tare, ighemonul a poruncit să-i spânzure şi să-i chinuiască. Slujitorii, după porunca judecătorului, au aruncat cu pietre asupra lor ca să-i ucidă, dar pietrele, sărind de pe trupurile lor ca de pe nişte ziduri, zburau asupra celor ce le aruncau şi pe aceia îi ucideau. După aceasta au aruncat cu săgeți asupra sfinților, dar şi săgețile, la fel ca şi pietrele, nu au vătămat trupurile lor, ci îi răneau numai pe săgetători.

La sfârşit, ighemonul văzîndu-i nebiruiți pe pătimitori, i-a condamnat la tăiere de sabie. Au fost tăiați pentru Hristos Sfinții fără de arginți Cosma şi Damian, împreună cu alți trei credincioşi: Leontie, Antim şi Eutropie şi i-au îngropat împreună. Dar nu numai în viața lor, ci şi după moarte li s-a dat lor darul de a face multe minuni, arătîndu-se bolnavilor şi dîndu-le tămăduire.

Prăznuirea lor se face pe 17 octombrie.

Aceşti sfinți mucenici Chir şi Ioan au trăit în zilele împăratului Diocleţian.

Chir era din Alexandra, iar Ioan era din Edesa. În prigoana pornită atunci împotriva creştinilor, Chir s-a dus spre mare, către aşa-zisul sân al Arabiei, şi luând cinul călugăresc a locuit acolo.

Ioan venind la Ierusalim şi auzind de minunile ce le făcea Chir, că vindecă tot felul de boli şi de neputințe, s-a dus la Alexandria. Iar de acolo aflând unde se găsea Chir, s-a dus la el şi a vieţuit laolaltă cu el. Şi trăind ei acolo, au auzit că a fost prinsă o femeie, anume Atanasia cu trei fiice ale ei: Teodota, Teoctista şi Eudoxia, pentru credința în Hristos, şi că trebuie să stea în fața judecătorului. Sfinții s-au temut ca nu cumva femeile, de teama chinurilor, să cadă din credință. De aceea au mers la ele şi le-au îmbărbătat să rămână tari în chinuri. Din această pricină au fost prinşi şi ei, şi după multe chinuri li s-au tăiat capetele, împreună cu femeile despre care a fost vorba.

Prăznuirea lor se face pe 31 ianuarie.

Sfântul Mucenic Varvar, un fost tâlhar din Grecia, a comis multa vreme furturi, şantaje şi crime. Dar Dumnezeu, care nu doreşte moartea păcătosului, l-a întors la pocăință. Odată, în timp ce-şi admira prada stând într-o peştera, harul divin i-a atins inima, îndreptându-i gândurile spre moartea de care nu putem fugi şi spre înfricoşătoarea judecată. Gândindu-se la mulțimea de fapte rele pe care le-a adunat s-a întristat şi s-a hotărât sa puna început bun, spunând: "Hristos nu a respins rugăciunea tâlharului care era pe cruce lângă EL; mă rog să nu mă piardă nici pe mine în mila lui fără margini"

Varvar şi-a lasat toate bunurile în peşteră şi a mers spre cea mai apropiată biserică. Acolo şi-a dezvăluit toate păcatele preotului şi a cerut iertare de relele făcute. Preotul l-a primit în casa sa iar Sf. Varvar s-a pus pe coate şi genunchi, deplasându-se ca un animal, în patru labe, pentru că nu se credea vrednic să fie numit om. În gospodăria preotului el a trăit cu vitele, mâncând cu acestea şi considerându-se cel mai rău dintre toate creaturile. După ce a primit iertare de păcatele sale, Sf. Varvar a plecat în pădure unde a trăit timp de 12 ani, gol, fără îmbrăcăminte, suferind de frig şi căldură. Corpul lui s-a înnegrit de tot de murdărie şi de arderea soarelui.

În cele din urmă, Sf. Varvar a primit un semn de sus ca a primit iertare şi că va muri ca mucenic. Într-o zi au venit nişte negustori acolo unde se nevoia Sf. Varvar. Aceştia văzând ceva ca se mişca în iarba deasă din fața lor, au slobozit mai multe sageți în acea direcție gândind că e vorba de vreun animal. Ajungând mai aproape s-au îngrozit când au văzut ca au rănit mortal o ființă umană. Sf. Varvar i-a rugat să nu-l plângă şi după ce le-a povestit cine este, i-a rugat pe aceştia să meargă la casa preotului unde a locuit el şi să-i spună ce s-a întâmplat.

Apoi Sf. Varvar şi-a lăsat duhul în grija lui Dumnezeu. Preotul care l-a spovedit pe fostul tâlhar, i-a găsit corpul neînsufleţit care strălucea cu o lumina dumnezeiască şi l-a îngropat în locul în care a fost ucis. După aceea, a început să curgă mir din mormântul sfântului, care a vindecat multe boli grele. Moaştele sale sunt la Mănăstirea Kellios din Thesalia, langa oraşul Larissa.

Prăznuirea lui se face pe 6 mai.

Sfântul Inochentie s-a născut la 26 august 1797, într-o familie săracă din Irkuțk, Siberia. Numele său de botez era Ioan. Tatăl său, care a murit pe când Ioan avea unsprezece ani, a fost epitrop al bisericii, deci era de aşteptat ca şi fiul său să lucreze într-un fel pentru Biserică. A izbutit să meargă la seminar şi a fost un elev fruntaş la învățătură.

Unul dintre stihurile sale îndrăgite din Scriptură – acela care a dorit să i se citească la înmormântare – a fost cel din Psalmul 36, 23 (*De la Domnul paşii omului se îndreptează, şi calea lui o va voi foarte*). Este foarte limpede că mâna Domnului a fost deasupra căsniciei sale. în ultimul an de şcoală, el a hotărât că trebuie să se însoare. Directorul, cu care în mod normal ar fi trebuit să discute acest lucru, nu a putut fi găsit o lungă bucată de vreme în acel an, căci un ger neobişnuit a împiedicat orice drum către insula unde trăia (într-o mănăstire legată de seminar).

Din pricina acestei vremi ciudate, seminaristul Ioan nu a mai aşteptat să ceară blagoslovenia directorului, ci a pornit să-şi caute nevastă. După cum era obiceiul vremii, i s-a găsit perechea în fiica unui preot din acele locuri, pe nume Catherina.

S-au cununat la 29 aprilie 1817. În luna următoare el a fost hirotonit diacon şi curând apoi a devenit preot: Părintele Ioan Veniaminov. Mai târziu a aflat că dacă cerea blagoslovenia directorului, acesta nu i-ar fi dat-o, căci voia să-1 pregătească pentru a fi episcop, din pricina multelor sale înzestrări. Dacă ar fi apucat pe acel drum, aproape sigur că nu s-ar fi dus vreodată în Alaska, şi o mare parte a istoriei Bisericii Ortodoxe din America ar fi fost cu totul altfel.

Părintele Ioan şi Catherina erau foarte fericiți cu viața lor într-o parohie din Irkuțk. Primul lor fiu, pe care l-au numit după tatăl lui, s-a născut acolo, iar Părintele Ioan era de-acum foarte iubit de enoriaşii săi.

Când s-au cerut voluntari spre a merge să propovăduiască în Alaska, Părintele Ioan a refuzat la început. Avea copil mic şi atât el, cât şi soția sa erau foarte mulțumiți în parohia lor. Pe deasupra, în ciuda tuturor primejdiilor şi greutăților pe care le aveau de îndurat, salariul pentru misionari era mai mic decât ceea ce dobândea în frumoasa lui parohie !

Totuşi, după câteva luni, pe când Părintele Ioan stătea de vorbă cu un om ce-şi petrecuse mult timp cu treburi în Alaska, ascultând povestirile acelui om despre băştinaşii de acolo, despre sârguință lor la rugăciune şi dorința lor de a auzi Cuvântul lui Dumnezeu, deşi mai auzise acele poveşti de multe ori, Dumnezeu i-a atins inima dintr-o dată şi adânc. Mai târziu zicea: „Am început să ard de dorința de a mă duce la acei oameni".

Acum el îl ruga pe episcop să-1 lase să plece, dar episcopul nu prea se îndura să-1 lase. Totuşi, fiindcă nu s-a găsit nimeni altcineva, până la urmă episcopul i-a dat voie să plece. Mai

târziu, Sfântul Innochentie scria: „Fie ca exemplul meu să fie o nouă dovadă despre adevărul că de la Domnul paşii omului se îndreptează, şi calea lui o va voi foarte, şi că fiecare dintre slujitorii Bisericii Sale nu e decât o unealtă în mâinile Lui. El a crezut nimerit să aşeze locul slujirii mele în America – şi aceasta în ciuda nesupunerii mele. După asemenea lucru (…), cinstit vorbind, cum aş putea socoti plecarea mea în America ca pe o vrednicie, ca pe o mare ispravă ?”

Deci, a plecat în Alaska când avea doar douăzeci şi şase de ani, împreună cu credincioasa şi viteaza sa soție, Catherina, care era chiar mai tânără decât el şi care era însărcinată. Au străbătut 2200 de mile prin Siberia, în condiții grele, spre a ajunge la țărmul Pacificului. Apoi cu vaporul au ajuns în luna octombrie a anului 1823 la Sitka, în Alaska, unde în noiembrie li s-a născut cel de-al doilea copil – o fată pe care au numit-o după mama ei.

Au avut cu totul şapte copii, pe care el i-a iubit foarte mult, cum aflăm din corespondența sa cu ei. Ştim chiar că, mai târziu, pe când era episcop şi apoi Mitropolit al Moscovei, îi plăcea să-şi petreacă vremea cu nepoții – ocupându-se chiar de lecțiile lor şi asigurându-se că primeau o bună educație.

Sfântul Inochentie este binecunoscut pentru lucrarea sa de propovăduire, fiind numit „Apostolul Americii” chiar în timpul vieții sale. A învățat mai multe dialecte ale băştinaşilor, le-a făcut alfabet şi a tradus în limbile locului Evanghelia de la Matei, ca şi alte rugăciuni şi slujbe. Prin exemplul dragostei sale şi prin cuvânt, el a adus „pre mulți la cunoştința Adevărului”, cum zice Troparul său – adevăr care este Hristos. Viața sa personală este o minunată pildă de dragoste şi ascultare de Dumnezeu şi de Sfânta Sa Biserică, ca şi de dragoste față de aproapele.

Era foarte preocupat de educarea copiilor. La începutul vieții sale, ca preot căsătorit, a înțeles uriaşa însemnătate a creşterii copiilor în Credință. Chiar pe când era un tânăr preot, în prima sa parohie, a înființat o şcoală pe lângă biserică – ceva neobişnuit în acele vremi -, ținută duminica dimineața, înaintea Sfintei Liturghii.

Nu numai că-şi învăța propriii copii, ci a şi întemeiat multe şcoli şi a predat el însuşi în câteva dintre ele. De fapt, ca urmare a sârguinței sale, băştinaşii din eparhia sa din Siberia au ajuns de la analfabetism – neavând nici măcar o limbă scrisă – să aibă un grad de alfabetizare mai mare decât al ruşilor de acolo!

Unul dintre primele lucruri pe care le-a făcut când a ajuns episcop a fost acela de a cere ca fiecare parohie din eparhia sa să aibă o şcoală pe lângă biserică. Aşa de mult prețuia şi iubea educarea copiilor, încât chiar după ce a ajuns episcop încă a mai predat religia la peste 150 de băieți şi fete. Încă de pe atunci şi-a dat seama de problema creşterii secularizării şi sectarismului

şi spunea că cea mai bună cale de a înfrunta aceste lucruri era dobândirea unei bune educații ortodoxe.

Sfântul Inochentie a fost un om nespus de înzestrat. Numai că era priceput la învățarea limbilor şi la traducere, nu numai că era un exemplu de păstor plin de dragoste şi un dascăl dăruit – ci era şi peste măsură de inteligent şi, până după şaizeci de ani, putea citi orice lucru o singură dată şi să-l țină minte. Era un iscusit ceasornicar şi constructor de orgi (şi chiar şi-a întreținut o vreme familia făcând ceasuri şi orgi): Era şi un foarte bun tâmplar şi făcător de mobilă; el a proiectat şi a construit întregul mobilier din casa lor din Kodiak. Iubea lucrul în lemn şi chiar la reşedința episcopală avea un atelier în acest scop. Făcea de asemenea şi iconostase. Bun arhitect, el a proiectat şi a ajutat la construirea multor biserici.

Sfântul Inochentie făcea chiar şi veşminte, nu doar pentru el, ci şi pentru alții. De pildă, după ce ajunsese episcop, întâlnindu-se cu un tânăr misionar ortodox în Japonia, care mai târziu avea să fie proslăvit ca Sfântul Nicolae al Japoniei, i-a spus că trebuie să fie bine îmbrăcat, spre a face o bună impresie acolo, şi i-a făcut o rasă de catifea cu mâinile sale.

Era foarte talentat la matematică şi bine informat în fizică şi chimie. I s-au şi publicat unele studii ştiințifice, în reviste din Moscova, cuprinzând observațiile sale despre floră şi faună, ca şi datele meteorologice, adunate de el în Alaska. Era bun navigator, ajutând o dată vaporul pe care se afla să scape de o ciocnire. Şi era un deosebit de bun chivernisitor, mai ales în probleme financiare.

Sfântul Inochentie avea un viu simț al umorului şi era şi un bun diplomat. Odată, în timpul unui război, a convins un grup de soldați englezi să nu îndeplinească ordinele şi să nu-l aresteze.

Avea înălțimea de un metru nouăzeci şi un trup foarte puternic. Ca exemplu de rezistență în călătoriile de propovăduire, o dată a călătorit 4000 de mile, în 126 de zile, pe uscat, mergând pe jos şi în sănii cu câini; altădată a acoperit 8 580 de mile în 153 de zile pe mare (deşi suferea foarte tare de rău de mare în primele trei zile după ce se urca pe un vapor).

Cu toate acestea, era un mare om de rugăciune, plin de roadele Sfântului Duh şi, mai ales, de dragoste. Deci era foarte iubit de oameni, oriunde s-ar fi dus.

La începutul anului 1840, „mulțumirea de a fi izbutit să se îngrijească de nevoile turmei sale a fost întunecată de vestea venită de la Irkuțk că iubita lui soție, tovarăşa tuturor ostenelilor sale, răposase” cu trei luni mai înainte. Vestea a ajuns la el pe când se afla la Moscova, dând seamă despre lucrarea sa misionară.

Curând după aceea, Mitropolitul Moscovei, Filaret, 1-a îndemnat să se călugărească, ca apoi să-1 poată face episcop. Mai întâi el a refuzat. Era preocupat de bunăstarea copiilor săi şi se temea că viața monahală avea să-i restrângă lucrarea misionară. Căutând un sfat, s-a dus la vestita Lavră a Peşterilor de la Kiev.

Când s-a întors la Moscova, Părintele Ioan a aflat că Mitropolitul Filaret obținuse aprobarea țarului ca toți copiii săi să fie primiți în şcoli din Moscova, unde „toți aveau să se bucure de ocrotire împărătească şi supraveghetori de rang înalt". El a văzut în asta mâna lui Dumnezeu; astfel că, la 24 noiembrie 1840 – la un an de la moartea soției sale şi de ziua ei onomastică, a trimis Sfântului Sinod al Bisericii Ruse cererea de a se face călugăr, spunând: „Doresc cinul monahicesc, fără însă a-mi părăsi slujirea dată mie printre cei ce au fost şi sunt luminați în credința creştinească în ținuturile noastre ruso-americane".

Două zile mai târziu a fost tuns de Mitropolitul Filaret, luând numele de Inochentie, în cinstea primului episcop de Irkuțk, Sfântul Inochentie al Irkuțkului (26 noiembrie). Apoi, la 1 decembrie, într-o întrevedere personală cu țarul Nicolae I, acesta i-a spus că voia să-1 facă primul episcop al nou-înființatei „Eparhii a Americii de Nord şi Kamciatkăi". El a primit îndată şi a fost sfințit întru episcop al Sfintei Biserici la 15 decembrie.

Trecând prin Irkuțk, pe drumul de întoarcere la locul de propovăduire, episcopul Inochentie s-a oprit „spre a plânge şi a se ruga la mormântul soției sale, care străbătuse căile atâtor necazuri şi bucurii alături de el."331 întărit cu duhul, el şi-a urmat drumul spre Alaska.

A continuat să lucreze ca episcop misionar în Alaska şi Siberia până ce a fost ales mitropolit al Moscovei în 1868. Intr-una dintre cuvântările sale la ridicarea la rangul de mitropolit, spunea:

„Cine sunt eu ca să iau asupra mea lucrarea şi stăpânirea înaintaşilor mei ? Cum să pot eu – un biet învățăcel din vremi trecute şi din locuri depărtate, care şi-a petrecut mai mult de jumătate din viață într-o țară încă şi mai depărtată; nimic mai mult decât un smerit lucrător al unei mici țarini a lui Hristos, un dascăl al copiilor şi pruncilor întru credință – cum să pot eu, cel din urmă dintre lucrători, să lucrez în această mare şi slăvită şi veche vie a lui Hristos ? Cum poate un învățător ca mine să învețe o turmă din rândurile căreia învățători şi călăuzitori – cu adevărat învățătorii învățătorilor – au plecat spre toate colțurile Rusiei ?… Dar cine sunt eu să mă împotrivesc lui Dumnezeu, împăratul cerurilor, fără a Cărui voie nici un fir de păr nu cade din capul nostru ? Sau cine sunt eu să grăiesc împotriva împăratului nostru pământesc, a cărui inimă e în mâna lui Dumnezeu ? «Nu, mi-am zis eu, facă-se cu mine cum vrea Domnul. Mă voi duce oriunde mi se va spune !»

Astfel că am venit. «Doamne, blagosloveşte-mă să îmi încep lucrarea. Doamne, sunt al Tău, şi voiesc a fi al Tău, pretutindenea şi întotdeauna. Fă cu mine cum voieşti, în viața aceasta şi în viața ce va să vie. Fie să ajung doar o jucărie în mâinile Tale !»”

Ca mitropolit, Inochentie a organizat la Moscova o societate misionară, care a făcut o lucrare uriaşă întru răspândirea Evangheliei între multele triburi din Rusia Asiatică. Tot el a întemeiat o şcoală de zugravi de icoane pentru învățarea orfanilor unor preoți. Primea la el peste trei sute de oameni săptămânal şi era foarte iubit pentru disponibilitatea şi simplitatea sa.

Sănătatea i s-a înrăutățit câtă vreme a fost mitropolit şi în ultimul său an a orbit. Dar toate le-a purtat cu bunăvoință.

La 31 martie 1879 – care în acel an era Sâmbăta Mare – după ce a primit sfintele Taine şi şi-a luat rămas bun de la toți slujitorii, Sfântul Inochentie a părăsit această viață. Avea optzeci şi doi de ani.

Prăznuirea se face la 31 martie.

Sfântul Efrem cel Nou a trăit în secolul al XV-lea în Grecia. A vieţuit ca monah la Mănăstirea Buneivestiri a Preasfintei Născătoare de Dumnezeu de pe Colina Neprihăniţilor de la Nea Makri din Attica, Grecia. După ce a trăit 27 de ani în nevoinţă călugărească aspră, mănăstirea de pe Colina Neprihăniţilor a fost cotropită de otomani. Turcii au ucis monahii prin decapitare, iar pe Sfântul Efrem cel Nou l-au facut rob şi l-au torturat în felurite chipuri, de nenumărate ori, timp de 8 luni. La sfârşit, turcii l-au atârnat cu capul în jos într-un copac bătrân, i-au străpuns trupul cu multe cuie - din acelea cu care a fost răstignit Domnul nostru Iisus Hristos pe Cruce, apoi i-au înfipt în pântece un tăciune aprins. Astfel şi-a dat sufletul în mâinile Domnului, la data de 5 mai 1426.

Vreme de 500 de ani nu a ştiut nimeni de acest Mare Mucenic din Nea Makri, până pe 3 ianuarie 1950, când Sfintele sale Moaşte – care sunt înmiresmate şi pline de har – au fost descoperite prin revelaţie de monahia Macaria, starea Mănăstirii Buneivestiri a Preasfintei Născătoare de Dumnezeu de pe Colina Neprihăniţilor (până la cotropirea ei de către turci, această mănăstire era de călugări, iar din secolul al XX-lea – când a fost restaurată – este de maici).

După descoperirea Sfintelor sale Moaşte, Sfantul Efrem cel Nou - Marele Mucenic din Nea Makri - s-a arătat de nenumărate ori stareţei Macaria, altor maici şi multor creştini (mulţi dintre ei nu ştiau nimic despre Sfântul Efrem cel Nou), fie sub chipul unui nevoitor cu faţa brăzdată de multe osteneli, fie purtând veşminte preoţeşti, fie ca un călugar, mărturisind: “Mă numesc Efrem!” si relatându-le viaţa sa şi chinurile şi torturile la care a fost supus pentru mărturisirea dreptei Credinţe Ortodoxe.

Se prăznuieşte la 3 ianuarie şi 5 mai.

Cel între sfinți Părintele nostru Ioan a fost pe vremea împăraților Iustin, Tiberie şi Mavrichie, născut în Constantinopol. Mai întâi a fost lucrător de aur, bărbat dreptslavitor, iubitor de săraci, primitor de străini şi temător de Dumnezeu. Acesta l-a primit pe un călugăr, anume Evsevie din Palestina, şi petrecea cu dânsul. Odată, ducându-se el pe cale, mergea călugărul de-a dreapta lui Ioan şi, iată, un om necunoscut i-a zis: "Nu ți se cade, Părinte, să mergi de-a dreapta celui mare!", Dumnezeu înainte vestind despre dânsul că i se va încredința arhieria cea mare.

Auzind călugărul aceasta, a spus fericitului Eutihie, Patriarhul Constantinopolului, iar Patriarhul l-a sfătuit pe Ioan să se călugărească, fiind vrednic de clerul bisericesc. Stând la rugăciune în biserica Sfântului Lavrentie, i s-a întâmplat lui că a văzut o descoperire ca aceasta: mulțime de sfinți se veseleau în altar şi toți erau îmbrăcați cu haine albe şi strălucitoare şi cântau o prea frumoasă cântare; iar un oarecare a ieşit purtând un vas, din care, luând, împărțea la mulțimea săracilor care se adunaseră şi vasul nu se mai deşerta. Iar unul din săraci de strâmtorare striga: "Doamne, miluieşte, până când nu se poate deşerta această pungă!". Şi îndată punga a rămas deşartă. Această vedenie a avut-o cuviosul şi, venindu-şi în fire, se mira de ceea ce văzuse. Aceasta, precum socotesc, însemna rânduiala lui ce avea să fie şi milostivirea cea mare către săraci.

După multă vreme Eutihie, Patriarhul Constantinopolului, a murit şi cu voia lui Dumnezeu a fost ales Ioan, ca un vrednic la hirotonisire, dar nu voia, până ce a văzut o vedenie înfricoşată în acest fel: De o parte vedea cum marea se înalță până la cer şi era un cuptor înfocat înfricoşat; iar pe de altă parte, mulțime de îngeri grăind astfel către dânsul: "Nu primeşti scaunul? Altul va fi, iar tu vei fi muncit de noi toți". Unele ca acestea zicându-i îngerii cu îngrozire, s-a supus fără de voia lui şi l-au ales patriarh al Constantinopolului.

El a avut postire desăvârşită şi viață curată cu toată fapta bună, până la sfârşit, lucru pe care îl mărturisesc minunile lui. Odată marea învăluindu-se foarte mult, Sfântul Ioan a alinat-o, cu rugăciunea şi cu semnul Crucii. Pe un orb, anume Ioan de la Gaza, l-a luminat, punând pe ochii lui o părticica din trupul lui Hristos şi zicând: "Cel ce a tămăduit pe cel orb din naştere, Acela să te tămăduiască şi pe tine", şi îndată a văzut orbul.

Odată, când era ciumă mare în Constantinopol, cu voia lui Dumnezeu, cuviosul se ruga să-Şi întoarcă Dumnezeu dreapta Sa mânie. Şi a poruncit unui credincios slujitor al său să ia două vase, unul plin de pietricele mărunte, iar altul deşert, şi să stea toată ziua în locul unde se scoteau cei morți, şi să-i numere, mutând pietricelele din vasul cel plin în cel deşert. Numărând slujitorul, a aflat în prima zi trei sute douazeci şi trei de morti, şi a spus Sfântului. Atunci el a proorocit că moartea va înceta. A doua zi, servitorul stând şi numărând în acelaşi loc, a aflat mai

puțini scoşi din cei morți, a treia zi şi mai puțini, iar la o săptămână a încetat cu desăvârşire secera morții năpraznice, după proorocia Sfântului şi cu rugăciunile lui.

Înfrânarea lui era în acest fel: şase zile nu gusta hrană, iar a şaptea zi gusta numai puțin din verdețurile grădinii, din pepeni, din struguri sau din smochine. Aşa i-a fost hrana lui în toți anii arhieriei. De dormit dormea foarte puțin, şi atunci, şezând cu pieptul lipit de genunchi, înfigând o andrea într-o lumânare aprinsă şi când ajungea focul lumânării la andrea, cădea andreaua într-un lighean şi se scula. Iar de se întâmpla să nu audă sunetul andrelei, toată noaptea următoare o petrecea fără de somn. În rugăciune şi în nevoințe multe petrecea neîncetat, luptându-se cu patimile. De multe ori a întors înapoi năvălirile barbarilor şi a izbavit cetatea din pierzare cu rugăciunea şi cu postul. Turma sa şi-a păzit-o de vrajmaşii văzuți şi nevăzuți şi era foarte milostiv; tatăl sărmanilor, hrănitorul săracilor, izbăvitorul celor năpăstuiti şi râvnitor de Dumnezeu, dezrădăcinând toată răutatea.

Odata, într-o zi de vineri, i s-a spus Sfântului că dimineața va fi alergarea cailor şi era sâmbăta Cincizecimii. Deci a răspuns Sfântul: "Alergarea cailor în sfânta zi a Rusaliilor să nu fie". Şi căzând în genunchi, s-a rugat lui Dumnezeu să fie vreun semn pentru înfricoşarea şi stricarea unui lucru ca acela, care s-a şi facut. Pentru că, făcându-se adunarea la locul unde era obiceiul şi începând alergarea şi priveliştea, din văzduh s-a iscat furtună cumplită cu tunete şi fulgere, cu ploaie cu piatră mare, încât toți de frică au fugit.

Mai avea cuviosul putere şi asupra duhurilor necurate pe care le izgonea din oameni. O femeie, având bărbat îndrăcit, l-a dus la un sihastru în pustie, iar acela i-a zis: "Mergi la Prea Sfințitul Ioan, Patriarhul Constantinopolului, ca acela poate să-ți tămăduiască bărbatul!" Făcând aceasta, femeia şi-a câştigat dorirea, pentru că luându-ți bărbatul tămăduit cu rugăciunile cuviosului, s-au dus bucurându-se la locul lor. Mulți bolnavi câştigau tămăduiri şi la multe femei se dezlegau legăturile nerodirii, cu rugăciunile lui.

Păscând bine cuvântătoarea turmă până la batrânețe, a ajuns la fericitul sfârşit şi a trecut de la pământ la cereştile lăcaşuri. În timp ce era dus sfântul lui trup, a venit la dânsul, spre sărutare, Nil, slăvitul eparh, şi, plecându-se, l-a sărutat. Iar Sfântul, mort fiind şi toți văzând şi mirându-se, a şoptit oarecare cuvinte la urechea lui Nil eparhul, pe care el nu le-a spus nimănui. Deci, l-au îngropat pe el înăuntrul altarului bisericii Sfinților Apostoli, ca pe un vrednic, slăvind şi binecuvântând pe minunatul între sfinți Dumnezeu, pe Tatăl, pe Fiul şi pe Sfântul Duh. Amin.

Prăznuirea lui se face la 2 septembrie.

Sf. Ioan Gură de Aur s-a născut la Antiohia, în jurul anului 354, din părinții Secundus, mare dregător militar care a murit la scurt timp după nașterea sa, și Antusa, descendentă dintr-o bogată familie creștină. Rămasă văduvă la numai 20 ani, ea s-a dedicat cu râvnă și perseverență educației fiului ei, renunțând la recăsătorire. Primele elemente ale educației creștine, Ioan le-a primit de la mama sa Antusa. Educația clasică a primit-o de la retorul Libaniu și de la filosoful Andragatiu, primind valorile retoricii ale clasicilor greci. Se pare că a studiat și dreptul, întrucât ar fi pledat câtva timp.

S-a călugărit în anul 368. A trăit într-o peșteră lângă Antiohia. A fost botezat târziu, probabil în jurul anului 372, de Meletie, episcop de Antiohia. În scurtă vreme, a fost făcut citeț. Sf. Ioan Gură de Aur a început să practice ascetismul acasă.

În 374, după moartea mamei sale Antusia, Ioan a putut să dea curs dorinței sale arzătoare pentru asceză. El s-a retras în munții Antiohiei, unde a dus patru ani o viață severă sub conducerea unui ascet, iar după aceea, s-a retras doi ani într-o peșteră.

În 380 s-a înapoiat la Antiohia, iar în 381, Meletie l-a făcut diacon. Timp de 10 ani, înaintea diaconatului, el a fost preocupat de problema monahismului și a fecioriei, cărora le-a consacrat mici tratate. Tratatul său „Despre preoție”, scris în cei șase ani de diaconat, este o capodoperă a literaturii patristice în care Sfântul Ioan Hrisostom om scoate în evidență sublimitatea Tainei Preoției.

Sf. Ioan a fost preoțit de episcopul Flavian în 386 și a primit misiunea de predicator. Geniul și arta sa oratorică îi creează renumele. El predică nu numai în biserica mare și frumoasă, zidită de Constantin, sau în biserica cea veche, ci în toate bisericile din Antiohia și din împrejurimi.

În timpul celor 12 ani de preoție la Antiohia, Sf. Ioan i-a combătut pe eretici, îndeosebi pe anomei și pe iudeo-creștini și s-a străduit pentru formarea morală a credincioșilor săi.

La moartea patriarhului Nectarie al Constantinopolului, în 397, Sf. Ioan a fost numit patriarh al Capitalei prin influența lui Eutropiu, ministru atotputernic pe lângă slabul împărat Arcadie.

Râvna sa de reformator implacabil, tonul tăios și neiertător al predicilor sale, care criticau aspru toate păcatele și pogorămintele, de jos și până sus, la Eutropiu și Eudoxia, dragostea sa pentru săraci, pentru adevăr și pentru dreptate, i-au făcut mulți dușmani.

Legăturile Sf. Ioan Gură de Aur cu curtea imperială au fost reci. Dușmanii Sf. Ioan începuseră să murmure. Venirea fraților Lungi la Constantinopol, izgoniți de Teofil din Egipt

ca origeniști, avea să provoace actul final al vieții patriarhului atât de frământat. Sf. Ioan i-a primit pe frații Lungi, i-a găzduit, dar nu a intrat în relații prea apropiate cu ei și a refuzat să primească o plângere împotriva lui Teofil. Aceștia s-au adresat împăratului, care a dispus convocarea lui Teofil în fața episcopului Capitalei.

Teofil a luat măsuri, trimițând înainte pe Sf. Epifaniu, spre a-l descalifica pe Sf. Ioan ca origenist, dar bătrânul episcop de Salamina și-a dat seama, până la urmă, de cursa în care a fost atras și a plecat grăbit în țara lui. Teofil însă, venit cu cei 26 episcopi ai săi, a raliat 10 episcopi nemulțumiți de Ioan, 3 văduve care se socoteau insultate de patriarh și pe împărăteasa Eudoxia. Sinodul, prezidat de Teofil, l-a convocat pe Ioan să se prezinte la Stejar, aproape de Calcedon, spre a se disculpa de calomnii și de lucruri ridicole. Ioan nu s-a prezentat și de aceea a fost destituit.

Patriarhul a fost rechemat din cauza răscoalei poporului care-și revendica păstorul și din cauza unui cutremur de pământ. Patriarhul a fost primit în triumf, dar împăcarea n-a durat decât două luni. Spre sfârșitul anului 403, Sf. Ioan critica aspru neorânduielile care s-au produs cu ocazia inaugurării unei statui a Eudoxiei aproape de Biserica unde slujea el. În Postul Paștelui din 404, Eudoxia, după sfatul lui Teofil, a convocat un sinod în care a Sf. Ioan a fost demis a doua oară pe motivul că nu a fost reintegrat de un sinod după prima demitere. Sf. Ioan a fost arestat în palat aproape de Paște și exilat după Rusalii, la 20 iunie 404.

După o oprire scurtă la Niceea, Sf.Ioan a ajuns, după 77 de zile, la Cucuz sau Arabissos, în Armenia Mică.

Din cauza legăturilor sale frecvente cu prietenii de la Constantinopol și Antiohia, autoritățile au primit ordin să-l deporteze la Pityus, un mic oraș pe malul de est al Mării Negre. El a murit pe drum spre această localitate, la Comana, în Pont, în ziua de 14 septembrie 407 cu aceste cuvinte pe buze: „Slavă lui Dumnezeu pentru toate”.

Osemintele sale au fost aduse la biserica Sf Apostoli din Constantinopol în anul 438 de către împăratul Teodosie II.

Prăznuirea se face la 13 noiembrie şi la 27 ianuarie.

Sfântul Spiridon este cinstit de Biserică pe 12 decembrie. Spiridon este sfântul care pleacă periodic din racla, pentru a-i ajuta pe oamenii care îl cheamă în rugăciune, cu credință şi cu dragoste. Astfel, precum se cunoaşte îndeobşte, Sfântul Ierarh Spiridon al Trimitundei ale cărui Sfinte Moaşte se păstrează în catedrala cea mare din insula Corfu, Grecia, este un mare făcător de minuni.

Sfântul Ierarh Spiridon s-a născut în jurul anului 270, în localitatea Askia, insula Cipru, în vremea Sfântului Împărat Constantin cel Mare. Numele său se trage din cuvântul grecesc "σπυρις", care înseamnă "coşuleț împletit". Mai înainte de a fi hirotonit episcop, fiind căsătorit şi având o fiica, Spiridon s-a îndeletnicit cu păscutul oilor. Rămânând văduv încă de tânăr, sfântul a continuat să-şi crească fiica de unul singur. Mai târziu, fiica sfântului, Irina, va trece şi ea la cele veşnice. Fiind plin de dragoste dumnezeiască, sfântul va îmbrățisa o viață ascetică, cheltuindu-şi întreaga avere cu îngrijirea bolnavilor şi găzduirea străinilor.

Pentru viața sa curată, Spiridon a fost ales episcop al cetății Trimitunda, aflată aproape de oraşul Pafos, în această calitate el participând şi la Sinodul întâi Ecumenic (Niceea, 325). Ales episcop în cetatea Trimitunda, sfântul a trecut de la păscutul oilor celor necuvântătoare, la îngrijirea cu râvnă a celor cuvântătoare, nelăsându-le însă nici pe primele. Astfel, smeritul Spiridon a continuat să pască oile şi după rânduirea lui ca episcop.

În jurul anului 295, în vremea persecuțiilor împăratului păgân Maximian, sfântul din Trimitunda este arestat şi exilat pentru o vreme. În cadrul şedințelor Sinodului Ecumenic de la Niceea, convocat de Sfântul Împărat Constantin cel Mare împotriva ereziei lui Arie, în anul 325, sfântul din Trimitunda se va arăta înaintea tuturor ca un straşnic apărător al dreptei credințe şi făcător de minuni.

Pentru a închide gura ereticilor lui Arie care luptau împotriva Sfintei Treimi, sfântul ia în mână o cărămidă, face deasupra ei semnul Crucii şi se roagă, zicând: "În numele Tatălui şi al Fiului şi al Sfântului Duh." Apoi, strângându-o în mână, cărămida se descompune în cele trei parți din care fusese compusă: focul se înalță în sus, pământul îi rămâne în palmă, iar apa curge pe podea. Aşa a arătat sfântul cum trei lucruri pot exista simultan într-unul: precum într-o cărămidă se află simultan şi foc şi apă şi pământ, tot aşa, Tatăl, Fiul şi Duhul Sfânt sunt Trei şi Unul în acelaşi timp.

Sfântul Ierarh Spiridon a trecut la cele veşnice în anul 348, la vârsta de 78 de ani, fiind îngropat după cuviință în Biserica Sfinții Apostoli, din cetatea Trimitunda. Pentru a le păzi de pericolul saracin, ciprioții au hotărât mutarea cinstitelor sale Moaşte în capitala bizantină, Constantinopol. În anul 1453, cu puțin mai înainte de cucerirea capitalei bizantine de către

turci, Moaştele Sfântului Spiridon sunt duse în Serbia, iar mai apoi în insula Corfu, Grecia, unde se află şi astăzi.

Prăznuire se face în 12 decembrie

Sfântul mucenic Panaghiotis a fost martirizat la Ierusalim după cum relatează un document din 03 aprilie 1839, scrisoarea unui misionar englez, Joseph Wolf, în care se spune ca în urma cu câțiva ani, un tânăr pe nume Panaghiotis care se afla în slujba unui nobil turc pe nume Osman Efendi, intrând împreună cu stapânul său în moscheea lui Omar din Ierusalim, este pârât de nişte turci fanatici, la Paşa din Damasc, aceştia spunând că acel necredincios a spurcat moscheea. Aşadar Paşa îi cere tânârului să creadă în Alah iar daca nu va crede va fi ucis. Auzind acestea tânărul Panaghiotis strigă în fața stăpânului său care îi comunicase hotărârea Paşei: „Hristos este Fiul Dumnezeului celui viu, să mă omoare, nu mă tem! Hristos a înviat!”

Tânărul nu a cedat nici în faşa ameninţărilor de tot felul şi atunci soldații l-au luat şi l-au dus la poarta lui David pentru a-l ucide. Acolo a căzut în genunchi și s-a rugat și a strigat " Hristos a înviat " în fața mulțimii de musulmani, a primit cununa muceniciei prin decapitare.

Este prăznuit la 5 aprilie.

IV Raclă cu 50 de părticele de sfinte moaşte (situată în biserica mare a mănăstirii, lângă icoana Sfintei Ana)

Sfântul Gherasim de la Iordan

Deprinzându-se, încă de copil, cu frica de Dumnezeu, când s-a făcut mai mare sfântul Gherasim a îmbrăcat schima monahală şi s-a dus departe, în adâncul pustiului Tebaidei, pe vremea împăratului Constantin Pogonatul, nepotul lui Eraclie. Acolo a depus atâta luptă pentru virtute şi s-a apropiat atât de mult de Dumnezeu, încât i se supuneau lui şi fiarele cele sălbatice. Astfel, el avea pe lângă sine un leu care îi slujea şi care pe lângă toate celelalte slujbe pe care i le făcea, mai făcea şi pe aceea că ducea la păscut şi aducea înapoi catârul care îi căra sfântului apă. Odată, pe când leul dormea, nişte călători care treceau pe acolo cu cămilele lor, văzând catârul păscând singur, l-au luat şi l-au legat de cămilele lor, pornind mai departe. Spre seară, monahul ce-şi făcea ucenicia pe lângă sfântul Gherasim, văzând că leul vine singur, s-a mâhnit, socotind că leul a mâncat catârul. Şi ducându-se a spus acest lucru sfântului. Iar sfântul Gherasim a poruncit ca mai departe leul să îndeplinească şi slujba catârului. Leul a primit aceasta şi tot timpul, cât catârul a fost ținut de negustătorii care-l luaseră, purta vasele cu apă pe spinarea lui şi alergând cât putea de repede, se silea să aducă apă. Dar, s-a întâmplat ca negustătorii amintiți, la întoarcere, să apuce pe aceeaşi cale. Când s-au apropiat de râul unde se găsea leul ca să aducă apă, leul văzând şi cunoscând catârul, care urma cămilelor fiind legat de ele, năpustindu-se cu o săritură neaşteptată a înspăimântat pe negustători şi i-a pus pe fugă. Apoi, apucând catârul de căpăstru, l-a tras după sine, iar catârul a tras după el toate cămilele de care era legat şi care la rândul lor erau legate una de alta, aşa cum este obiceiul, şi le-a adus la chilia sfântului. Apoi bătând cu coada la uşa chiliei, le-a înfățişat sfântului ca pe un vânat. Văzând

aceasta, sfântul Gherasim, zâmbind ucenicului său, a zis: În deşert am grăit rău despre leu; deci, să fie mai departe slobod de slujba pe care o săvârşea şi să se ducă să petreacă după obiceiul său. Atunci leul, plecându-şi capul, ca şi cum ar fi mulţumit sfântului şi-a luat calea către munte. Şi o dată pe săptămână venea şi se apropia de sfânt, plecându-şi capul înaintea lui, ca şi cum i s-ar fi închinat. După ce sfântul Gherasim s-a săvârşit din viaţă, leul a venit din nou să-şi primească binecuvântarea. Dar, negăsind pe sfânt şi aflând de la ucenicul acestuia despre sfârşitul lui şi fiind dus la mormântul sfântului, mai întâi a scos aici nişte mugete uşoare, dar în cele din urmă răcnind cu multă putere, şi-a dat duhul.

Prăznuirea se face la 4 martie.

Sfântul nostru Părinte Gheorghe Hozevitul s-a născut către mijlocul secolului al şaselea, în sânul unei evlavioase familii din insula Cipru. După moartea părinților săi, dorind să îmbrățişeze viața ascetică şi să scape de căsătoria forțată, pregătită de unchiul şi tutorele său, el şi-a părăsit patria şi neamul şi a fugit la Locurile Sfinte pentru a-şi căuta fratele mai vârstnic, care trăia acolo ca eremit de mai multă vreme. Dar acesta găsindu-l încă prea tânăr spre a putea duce o astfel de viață, l-a condus la mănăstirea Maicii lui Dumnezeu din Hozeva, pe drumul de la Ierusalim la Ierihon, care a fost întemeiată în secolul al cincilea de sfântul Ioan, episcop de Cezareea (prăznuit pe 3 octombrie).

Şi făcându-se monah şi trecând în rândul fraților, s-a arătat, de la început, în totul nebiruit în orice muncă şi aspră viețuire, încât părea că este nematerialnic şi fără de trup. Cu viețuirea lui uimea pe toți şi îi îndemna să aibă dorință şi râvna răbdării celei mai presus de fire. Deci, ajungând pe culmea nepătimirii şi umplându-se de darul Duhului Sfânt, a fost ca un stâlp însuflețit şi ca o icoană a tuturor bunătăților pentru cei din mănăstire şi pentru toți ceilalți. A strălucit cu nevoințele şi s-a dezlipit de toată desfătarea lumească, căpătând şi darul de a face minuni.

În 614, anunță mai-înainte invazia perşilor.

Ajungând la adânci bătrânețe, a căzut bolnav şi, simțind că i-a sosit ceasul plecării din această viață, şi-a chemat ucenicul. Acesta, ocupat cu slujirea pelerinilor, nu putea să-i stea la căpătâi. Dar bătrânul i-a zis: « Nu te tulbura; voi aştepta până ce-ți vei sfârşi treaba ». Când discipolul sosi, către miezul nopții, el l-a îmbrățişat şi a zis: « Ieşi suflete al meu! Mergi către Domnul! » Şi a adormit în Domnul.

Prăznuirea lui se face la 8 ianuarie.

Fericitul Agatanghel era roman de neam şi a fost botezat de însuşi Sfântul Clement, care atunci se afla la Roma, propovăduind credința şi întărind pe cei prigoniți. Fiind prinşi şi aruncați în temniță, împreună cu alți creştini, a fost hotărât ca fiecare să fie trimis la locul său de naştere, ca să fie judecat acolo. Agatanghel s-a ascuns în corabia, care avea să-l ducă pe Clement în Ancira şi acolo, au fost dați în seama guvernatorului Luchie, ca împreună cu alți creştini să fie osândiți. Mărturisind cu tărie credința în Hristos, au fost dați la tot felul de chinuri: bătuți cu toiege, arşi pe coaste cu făclii aprinse, aruncați în cuşca cu fiare, băgați câte două zile în varnița cu var şi altele asemenea, încât se minunau prigonitorii de tăria răbdării lor. Văzând dregătorul că sunt neclintiți în credință, a poruncit să li se taie capetele şi aşa s-au mutat fericiți în cereştile locaşuri, făcându-se pomenirea lor la 23 ianuarie.

Sfântul Mucenic Trifon s-a născut în Frigia, unul din districtele Asiei Mici, în satul Lampsacus. Încă din tinerețe Domnul l-a învrednicit cu puterea izgonirii demonilor şi a vindecării diferitelor boli. Odată, mucenicul a salvat întreaga sa comunitate de la înfometare, oprind cu puterea rugăciunii, invazia lăcustelor care devorau culturile şi grânele oamenilor.

Sf. Trifon a devenit faimos o dată cu izgonirea unui demon din fiica împăratului roman Gordian (238-244) şi atunci când îi ajuta pe cei neputincioşi nu le cerea altceva decât credință în Mântuitorul Iisus Hristos cu a Cărui slavă îi vindeca.

Când la tronul imperial a ajuns împăratul Decius (249-251), acesta a început o persecuție atroce împotriva creştinilor. Cineva l-a pârât comandantului Aquilinus pe Sf. Trifon spunându-i că acesta propovăduia cu mare evlavie credința în Hristos şi că pe mulți i-a botezat. Curând sfântul a fost arestat şi interogat, timp în care şi-a apărat cu putere credința sa.

Pentru mărturisirea sa sfântul a fost supus unor torturi îngrozitoare: a fost lovit cu bâtele, trupul i-a fost scrijelit cu gheare de fier, a fost ars, i s-au bătut cuie în tălpi şi dus prin oraş pe jos. Toate acestea sfântul le-a îndurat cu răbdare.

În cele din urmă a fost condamnat la tăierea capului cu sabia. Sfântul mucenic s-a rugat înainte de execuție, mulțumind lui Dumnezeu pentru că l-a întărit în încercările sale. El s-a mai rugat Domnului să miluiască pe cei care-l vor chema în ajutor. Când soldații au ridicat sabia să-i taie capul, sfântul şi-a şi dat sufletul în mâinile lui Dumnezeu, acestea petrecându-se în Niceea, în anul 250.

Creştinii au înfăşurat trupul sfântului într-un giulgiu curat, cu intenția de a-l îngropa în Niceea, acolo unde a suferit, dar sfântul li s-a arătat şi le-a cerut să-i ducă trupul în satul natal,

Lampsacus. Mai târziu, moaştele Sfântului Trifon au fost mutate la Constantinopol şi apoi la Roma.

În Rusia, Sf. Trifon este considerat sfântul patron al păsărilor deoarece, după cum se povesteşte, odată Ţarul Ivan cel Groaznic a ieşit la vânătoare iar îngrijitorul şoimului a scăpat din neatenţie pasărea preferată a ţarului. Acesta i-a dat termen îngrijitorului Trifon Patrikeiev să aducă pasărea în trei zile, iar dacă nu, va fi condamnat la moarte. Trifon a căutat pasărea prin toată pădurea dar fără rezultat.

În cea de-a treia zi, sfârşit de oboseală după atâta căutare, îngrijitorul s-a întors la Moscova, la locul numit Crângul Marinaya. Întinzându-se ca să se odihnească, s-a rugat sfântului patron al său, Sf. Mucenic Trifon, chemându-l în ajutor.

În vis a văzut un tânăr pe un cal alb care ţinea pe mână şoimul ţarului. Acesta i-a spus: "Ia pasărea pierdută şi o du ţarului şi nu te mai necăji." Când s-a trezit, îngrijitorul a zărit pasărea stând pe un brad. A luat-o, a dus-o ţarului şi i-a spus ce ajutor miraculos a primit de la Sf. Mucenic Trifon. Drept mulţumire că i-a salvat viaţa, Trifon Patrikeiev a construit o capelă în locul unde i-a apărut Sf. Trifon. Mai târziu, a construit chiar şi o biserică cu hramul Sf. Trifon în Moscova.

Sf. Mc. Trifon este sărbătorit în fiecare an la 1 februarie.

Sfântul Iacov Persul

Acesta a trăit pe vremea lui Onoriu şi Arcadie, împărați creştini, în anii 395. Creştin de la strămoşii săi, locuind în cetatea perşilor ce se numea Bitlava, în țara eluzişiilor, de neam cinstit şi luminat, şi foarte iubit de Izdegherd împăratul perşilor. Şi pentru că era iubit de el foarte, s-a lepădat de credința lui Hristos şi s-a tras împreună cu împăratul la pierzare. Deci s-au înstrăinat mama-sa şi femeia lui de dânsul, căci a ales mai mult dragostea împăratului decât a lui Hristos, şi pentru mărirea trecătoare a dobândit ruşine veşnică şi osândă, cum îi scriau ele. Din aceste cuvinte umilindu-se cu sufletul, s-a depărtat de legea cea deşartă a împăratului şi plângea că s-a despărțit de Hristos. Drept aceea stând înaintea împăratului, a mărturisit credința cea în Hristos. Iar împăratul, mâniindu-se foarte asupra lui, a poruncit ca să-i taie fiecare încheietură a mădularelor trupului lui. Deci tăindu-l tot bucăți, de prin toate încheieturile trupului, ale mâinilor, ale picioarelor şi ale brațelor, i-a rămas numai capul şi pântecele. După aceea i-au tăiat şi capul. Şi aşa a luat de trei ori fericitul cununa nevoinței cea nestricăcioasă.

Prăznuirea lui se face la 27 noiembrie.

Cuviosul părintele nostru Teodosie era de fel din satul Mogarisos din Capadocia; tatăl său se numea Proeresie şi mama sa Evloghia, şi erau amândoi credincioşi şi cucernici. Teodosie a intrat în viața călugărească, şi luând haina aceasta, a pornit spre Ierusalim, când se adunase la Calcedon Sinodul al patrulea Ecumenic, la anii 451; şi trecând prin Antiohia s-a dus la marele Simeon Stâlpnicul, de la care a deprins înclinarea spre viața cea îmbunătățită şi care i-a proorocit că va fi păstor peste multe oi cuvântătoare. Apoi a sihăstrit lângă un oarecare Longhin, în jurul Ierusalimului. În urma s-a dus într-un munte, unde era o peştera şi acolo a petrecut viață aleasă, ajungând la atâta înfrânare, încât timp de 50 de ani n-a gustat pâine, ci numai ierburi şi roade de finic. Rugăciunea lui era neîncetată şi lacrimile de pe obraz nu i se uscau niciodată. În jurul lui s-au strâns ucenici mulți, care îi ascultau povețele şi-i urmau viața. A facut si minuni. Şi făcându-se dascăl al multor ucenici, a adormit întru Domnul.

Prăznuirea se face la 11 ianuarie.

Sfântul Lavrentie din Cernigov - după numele său de botez, Luca Evseevici Proscura - s-a născut în anul 1868, în localitatea rusească Karilsk, din regiunea Cernigov. Părinții săi, Evsevii şi Hristina, au fost oameni simpli, dar muncitori şi credincioşi. Din cei şapte copii ai familiei, cinci erau băieti, Luca fiind cel mai mic dintre aceştia.

Muncind încă de mic, împreună cu toți membrii familiei sale, tânărul Luca a avut o viață destul de grea; copil fiind, din pricina unei căzături la joaca, el va şchiopata toată viața cu un picior. Rămas orfan de tată încă de mic, iar mama lui căzând la pat, lui Luca i-au revenit mai toate sarcinile casei, ceilalti frați muncind afară.

Studiile elementare au fost urmate de tânăr la şcoala din satul natal. Pentru că avea o minte luminată, profesorul l-a rânduit să aibă grijă de elevii mai mici. Încă din această perioadă a copilăriei, Luca a simțit o atragere deosebită față de muzica bisericească, precum şi față de cântarile vechi bisericeşti. Astfel, nu după multă vreme, Luca avea să cânte foarte bine la vioară, iar mai apoi, în corul bisericii, precum era obiceiul elevilor. La numai 12 ani, tânărul îi îndrumă pe ceilalți corişti, iar la 14 ani ajunsese deja să conducă întregul cor al bisericii din sat.

Încă de mic, tânărul Luca a avut o viață curată şi o rugăciune smerită; pentru aceasta, el a fost învrednicit de Dumnezeu cu multe daruri duhovniceşti. Astfel, adesea îl vedea pe diavol, fie când mergea singur pe drum, fie când lucra ceva în casa, ori în curte. Cum era şi firesc, dorința după viața monahală nu a întârziat să apară în inima tânărului.

Când avea putința, Luca mergea la Mănăstirea Rahla, aflată la o distanță de 19 kilometri de satul său, spre a lua aminte la viața monahilor rugători. Abia dupa moartea mamei sale, renunțând la partea sa de moştenire, Luca a mers la mănăstirea iubită, spre a se călugări. Aici, starețul l-a rânduit pe tânăr în corul bisericii, aşteptând momentul potrivit spre a-l călugări.

În scurtă vreme, vestea despre viața curată şi mintea luminată de har a tânărului Luca s-a răspândit în toată regiunea. Astfel, episcopul Antonie, care purta de grijă locului în care se afla mănăstirea, l-a luat pe tânărul nevoitor, spre întristarea călugărilor de la Mănăstirea Rahla, şi l-a aşezat în Mănăstirea Sfânta Treime, o mănăstire din localitatea Cernigov. Cu această ocazie, episcopul a spus călugărilor: "Ăsta e un Luca, de care o să întrebe toată lumea."

Luca s-a întristat de dorința episcopului, el iubind mult mănăstirea în care se instalase dintru început, însă în noaptea cu pricina, Maica Domnului de la Cernigov i-a apărut şi l-a binecuvântat. A doua zi, în zori, luând binecuvântare de la stareț, Luca a plecat la drum. La început, după dorința episcopului, Luca s-a ocupat de tinerii seminarişti.

Mănăstirea Sfânta Treime din Cernigov este locul unde Luca a fost tuns în monahism, primind numele de Lavrentie. Mai apoi, în anul 1895, el a fost numit ieromonah, iar după o

vreme, egumen. Parintele Lavrentie, om de statură mijlocie, nedezlipit de toiagul lui, avea un chip blând şi luminos; părul îi era alb ca zăpada, iar faţa emana bucurie; ochii albaştri trimiteau parcă spre cer.

Vestea despre bunătatea şi darul înainte-vederii Părintelui Lavrentie se răspândea tot mai departe. Toată viaţa, sfântul a rostit rugăciunea "Doamne, Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluieşte-mă pe mine, păcătosul." Cuvintele duhovniceşti ale cuviosului erau pline de har şi roditoare. Părintele îi iubea pe toţi şi era repede săritor la orice nevoie; lumea umbla în grupuri după el, dorind să audă un cuvânt de învăţătură sau pentru a-i cere un sfat de mântuire.

În vremurile grele, în care mănăstirile trebuiau închise de autorităţi "pentru reparaţii" (1930), părintele a trăit la poalele unui munte, la o văduvă drept-credincioasă. La aceasta, părintele îşi petrecea tot timpul într-o micuţă cameră, în post şi rugăciune.

În anul 1941, după ce a început războiul, sfântul a redeschis fosta mănăstire de calugari din Cernigov, a transformat-o în mănăstire de maici, precum şi Mănăstirea Domnitskii; în prima mănăstire vieţuiau 75 de maici, iar în cea de a doua, numai 35. Sfântul s-a ocupat mult de corul bisericii, precum şi de refacerea bisericilor şi a clădirilor monahale.

La un moment dat, sfântul a proorocit, zicând: "Din acest moment eu voi mai trăi un an şi jumătate. Anul 1950 vă va arăta, iar în 1952 veti vedea multe rele." Cuvântul i s-a împlinit întocmai, căci Sfântul Lavrentie a trecut la cele vesnice în anul 1950, iar în anul 1952, Mănăstirea Domnitskii a fost închisă de autorităţi, "pentru reparaţii".

În toamna anului 1949, cuviosul Lavrentie, fiind tare slăbit, a participat la ultima sa priveghere; după slujbă, el a fost dus pe mâini la chilia sa, de unde nu s-a mai ridicat din pat. Bolnav fiind, sfântul s-a împărtăşit zilnic, până în ultima zi. După o boala de câteva luni, Sfântul Cuvios Lavrentie de Cernigov a adormit întru Domnul în anul 1950, în ziua Botezului Domnului, la ora 10.30, dupa citirea Psaltirii şi a altor rugăciuni. Trupul său a rămas în biserică vreme de patruzeci de zile, neschimbându-se catuşi de puţin. În ziua de 20 februarie 1950, sfântul a fost coborât în mormânt.

Prăznuirea se face la 20 ianuarie.

Sfânta Mare Muceniță Ecaterina

Aceasta a trăit pe vremea împăratului Maximian, în jurul anului 304, şi se trăgea din cetatea Alexandriei, fiică fiind a unui principe care se numea Consta. Era foarte frumoasă şi înaltă la trup, având ca la optsprezece ani. Aceasta a învățat desăvârşit toată învățătura şi ştiința grecească şi latinească, citind pe Homer şi pe Virgiliu, marele poet al latinilor, pe Asclepios şi pe doctorii Hippocrat şi Gallin, pe filosofii Aristotel şi Platon, pe Filistion şi Evsevie, şi învățătura cea tainică a marilor magi (astronomi) Ianni şi Iambri, pe a lui Dionisie şi profețiile Sibilei. A învățat ea încă şi tot meşteşugul ritoricesc (al grăirii frumoase), cât se afla pe atunci în lume. Deci nu numai acestea, ci şi multe alte limbi şi dialecte ale multor neamuri cunoştea. Nu numai cei ce au văzut-o o admirau, ci şi acei care nu mai auziseră de renumele şi înțelepciunea ei. Deci în anii împăratului Maximian şi a fiului său Maxentie a fost prinsă pentru mărturisirea cea în Hristos şi a fost cercetată cu multe feluri de chinuri. Iar cu înțelepciunea sa şi cu buna grăire, a înduplecat pe o sută şi cincizeci de ritori ca să creadă în Hristos, împreună şi cu alți mulți păgâni. Cu care împreună i s-a tăiat capul fericitei şi a luat cununa mărturisirii.

Sfântul Apostol Andrei

Acesta era din oraşul Betsaida, fecior al unui oarecare Iona evreul, fratele lui Petru, cel dintâi dintre ucenicii lui Hristos. Acesta a fost mai întâi ucenic al lui Ioan Înaintemergătorul şi Botezătorul. Apoi dacă a auzit pe dascălul său arătând cu degetul şi zicând: "Iată Mielul lui Dumnezeu cel ce ridică păcatul lumii", lăsându-l pe el a urmat după Hristos. Şi zicând lui Petru: "Aflat-am pe Iisus cel din Nazaret", l-a atras spre dragostea lui Hristos. Se află şi altele multe în Sfânta Scriptură despre dânsul. Acestuia, după ce a urmat lui Hristos, când a fost după înălțarea Lui de au luat sorți apostolul, şi au mers care într-o țară, care într-alta, atunci acestui întâi-chemat i-a căzut soarta şi a luat Bitinia şi Marea Neagră şi părțile Propontidei şi Calcedonul, Bizanțul, Tracia, Macedonia şi părțile cele ce ajung până la fluviul Dunărea, Tesalia, Grecia şi părțile Ahaiei, asemenea şi Aminsos, Trapezunta, Iraclia şi Amastris. Însă acestea le-a umblat nu aşa degrabă, cum le trecem cu cuvântul, ci în fiecare țară răbdând multe împotrivă şi multe lucruri cu nevoi, le-a biruit pe toate cu îndemnul şi cu ajutorul lui Hristos. Dintre care cetăți aducând una la mijloc, voi lăsa pe celelalte celor ce le ştiu. Căci mergând acesta la Sinope şi propovăduind cuvântul lui Dumnezeu, a suferit multe necazuri şi torturi de la cei ce locuiau acolo, pentru că acei sălbatici oameni l-au trântit jos şi, apucându-l de mâini şi de picioare, l-au tras grăpiş, şi cu dinții l-au scuturat, şi l-au bătut cu lemne şi cu pietre, şi l-au lepădat departe de

cetate, dar el iarăşi s-a arătat cu totul întreg şi sănătos de răni, cu harul Învățătorului şi Mântuitorului său.

Deci, sculându-se de acolo a trecut multe cetăți şi oraşe, precum: Neocezareea, Samosata, la alani, la abasgi, zichii, bosforiți şi hersoniți, apoi s-a întors la Bizanț şi acolo hirotonind episcop pe Stahie, şi colindând celelalte țări, a venit la luminatul Ostrov al Peloponesului şi în Paleapatra, primit fiind în gazda de un om anume Sosie, care bolea greu, l-a tămăduit şi îndată toată cetatea Patrelor, a venit la Hristos. Şi Maximila, femeia proconsulului, fiind vindecată de cumplită boală şi dobândind grabnică tămăduire, a crezut în Hristos, împreună cu preaînțeleptul Stratoclis, fratele proconsulului Egheat, şi alții mulți ce aveau multe feluri de boli s-au tămăduit prin punerea mâinilor apostolului. Pentru aceasta mâniindu-se Egheat, şi prinzând pe apostolul Domnului şi răstignindu-l cu capul în jos pe o cruce, l-a scos din viața aceasta. Pentru aceasta şi el, nedreptul, dreaptă răsplătire a luat de la Dumnezeu, căci căzând într-o râpă înaltă, s-a risipit. Iar moaştele apostolului după aceea peste multă vreme au fost mutate la Constantinopol, în zilele împăratului Constantiu, fiul mai-marelui Constantin, prin porunca lui, de Mucenicul Artemie. Şi au fost aşezate cu ale lui Luca Evanghelistul şi cu ale lui Timotei în luminata biserică a Sfinților Apostoli.

Prăznuirea se face pe 30 noiembrie.

Cuviosul Siluan (Simeon Ivanovici Antonov) s-a născut în 1866 într-o familie modestă de țărani ruşi, alcătuită - pe lângă părinți - din cinci băieți şi două fete. Tatăl lui Simeon, un om plin de adâncă credință, blândețe şi de multă înțelepciune, îi este primul model în viața sa lăuntrică.

Încă de mic copil, Simeon şi-a pus în gând - avea doar patru ani - ca atunci "când va fi mare să caute pe Dumnezeu în tot pământul". Auzind mai apoi de viața sfântă şi minunile săvârşite de Ioan Zăvorâtul (un sfânt rus contemporan) tânărul Simeon şi-a dat seama că "dacă există Sfinți, înseamnă că Dumnezeu e cu noi şi n-am nevoie să străbat tot pământul să-L găsesc."

De îndată ce şi-a dat seama că a găsit credința - împlinise 19 ani - Simeon, înflăcărat de dragostea lui Dumnezeu, simte o prefacere interioară şi atracția pentru viața monahală. Tatăl său este însă categoric: "Fă-ți mai întâi serviciul militar, apoi eşti liber să te duci."

Această stare excepțională a durat trei luni, după care l-a părăsit. Tânărul Simeon, viguros şi chipeş, începe să ducă o viață asemenea celorlalți tineri de vârsta lui; o viață departe de sfințenia fiorului divin care îl cercetase.

Dotat cu o fire robustă şi cu excepțională forță fizică, trece prin multe ispite ale tinereții; într-o zi loveşte pe un flăcău din sat atât de puternic, încât acesta de-abia rămâne în viață.

În vâltoarea acestei vieți de păcat, prima chemare la viața monahală începe să se stingă. Într-o zi, însă, este trezit dintr-un coşmar de glasul blând al Maicii Domnului, care înrăureşte sufletul său tulburat. Până la sfârşitul vieții, Cuviosul Siluan i-a mulțumit Preasfintei Fecioare pentru că a binevoit să-l ridice din căderea sa .

Această a doua chemare, petrecută cu puțin timp înaintea serviciului militar, a jucat un rol hotărâtor în alegerea căii pe care avea să meargă de acum înainte. Simeon a simțit o adâncă ruşine pentru trecutul său şi a început să se căiască fierbinte înaintea lui Dumnezeu. Atitudinea sa față de tot ce vedea în această viață s-a schimbat radical.

Simeon îşi execută serviciul militar la Sankt Petersburg, în batalionul de geniu al gărzii imperiale. Soldat conştiincios, cu o fire paşnică şi purtare ireproşabilă, a fost foarte prețuit de camarazii săi. Dar gândul său era mereu la pocăință, la Sfântul Munte Athos (unde trimitea uneori chiar şi bani). În timpul serviciului militar, sfaturile sale salvează de la destrămare tânăra familie a unui soldat căzut in ispită.

Puțin înainte de eliberare s-a dus să ceară binecuvântarea Părintelui Ioan din Kronstadt; însă negăsindu-l îi lasă o scrisoare. Întors în cazarmă, Simeon simte puterea rugăciunii Sfântului Părinte.

Ajuns mai apoi acasă, se îmbarcă în scurt timp pentru o nouă perioadă a vieții sale: Muntele Athos. "Grădina Maicii Domnului", citadela monahismului răsăritean şi oaza spiritualității filocalice, Sfântul Munte cunoştea la sosirea sa un moment de apogeu.

În vârstă de 26 de ani, intră în mănăstirea rusească a "Sfântului Mucenic Pantelimon" (Russikon). Introdus în tradiția seculară atonită: rugăciunea singuratică la chilie, lungile slujbe în biserică, posturi, privegheri, deasa mărturisire şi cuminecare, citirea, munca şi ascultarea - fratele Simeon se împărtăşeşte din negrăita bucurie a rugăciunii lui Iisus: "Doamne, Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluieşte-mă pe mine, păcătosul!"

Într-o seară, pe când se ruga înaintea icoanei Maicii Domnului, dobândeşte - ca un dar neprețuit - rugăciunea inimii, ce țâşnea de la sine, fără încetare.

Lipsit de experiență, tânărul frate cade mai apoi pradă unor ispite cumplite: chinurile demonice.

După 6 luni de sfâşieri lăuntrice, într-o după-amiază, şezând în chilia sa, a atins treapta ultimă a deznădejdii, încercând preț de o oră sentimentul unei părăsiri totale de către Dumnezeu - fapt care i-a cufundat sufletul în întunericul unei spaime de iad.

Pradă aceleiaşi spaime şi întristări, se duce la Vecernie în paraclisul "Sfântului Ilie" şi abia şopteşte "Doamne, Iisuse Hristoase, miluieşte-mă!". Atunci, în dreapta uşilor împărăteşti, în locul icoanei Mântuitorului, Îl vede pe Iisus Hristos Cel Viu! Întreaga sa făptură s-a umplut de focul harului Duhului Sfânt, o lumină dumnezeiască l-a învăluit, răpindu-i mintea la cer. Intensitatea viziunii îi provoacă o stare de epuizare aproape de moarte.

Cuviosul Siluan face parte din acei rari sfinți creştini care primesc încă de la începutul căii lor ascetice arătarea desăvârşită a harului lui Dumnezeu. Calea lor este însă cea mai anevoioasă, căci sentimentul părăsirii şi al pierderii harului sfâşie sufletul ("nu puteți înțelege durerea mea" spunea Siluan).

Câteva zile după arătarea lui Hristos, Simeon trăieşte o stare de fericire pascală. A trecut apoi un răstimp. Într-o zi de sărbătoare, acelaşi har l-a cercetat a doua oară, dar cu mai puțină intensitate, după care treptat lucrarea sa simțită a început să slăbească; pacea şi bucuria lăsau loc unei chinuitoare nelinişti şi temeri de a pierde harul.

În efortul de a păstra adânca pace a lui Hristos, fratele Simeon (devenit acum monahul Siluan) recurge la mijloace ascetice care pot părea incredibile.

Păstrându-şi "ascultarea" de econom (responsabil administrativ) al mănăstirii cu peste două mii de viețuitori, se cufundă şi mai adânc în rugăciune.

Începe o lungă perioadă (15 ani !) de alternări continue între vizite ale harului şi părăsiri dublate de intense atacuri demonice.

După 15 ani de la prima arătare a Domnului Hristos, într-o înfricoşătoare noapte de luptă spirituală împotriva demonilor, Siluan cade din nou în ghearele unei disperări vecine cu moartea şi necredința. Descurajat, cu inima îndurerată, se roagă fierbinte. Şi atunci aude glasul Domnului: "Cei mândri suferă pururea din pricina demonilor".

"Doamne, zice atunci Siluan, învață-mă ce să fac ca sufletul meu să ajungă smerit".

Şi din nou, în inima sa primeşte acest răspuns de la Dumnezeu:

"Ține mintea ta în iad şi nu deznădăjdui."

Începând din acel moment sufletul său a înțeles că locul de bătălie împotriva răului, a răului cosmic, se găseşte în inima noastră; că rădăcina ultimă a păcatului stă în mândrie - acest flagel al umanității care-i smulge pe oameni de lângă Dumnezeu şi cufundă lumea în nenorociri şi suferințe; mândria - această adevărată sămânță a morții care face să apese asupra întregii omeniri întunericul deznădejdii. De acum înainte Siluan îşi concentrează toate puterile sufletului pentru a dobândi smerenia lui Hristos: biruieşte orice suferință pământească, aruncându-se într-o suferință încă şi mai mare; osândindu-se la iad, ca nefiind vrednic de Dumnezeu; dar, sigur de iubirea Domnului său, stă în chip înțelept pe marginea adâncului, "şi nu deznădăjduieşte".

Timp de încă 15 ani, Siluan urmează calea de foc ce i-a fost arătată. De acum înainte harul nu-l mai părăseşte ca mai înainte - Duhul Sfânt îi dă din nou puterea de a iubi.

În această stare, Cuviosul Siluan începe să înțeleagă în profunzimea lor marile taine ale vieții duhovniceşti. Puțin câte puțin, în rugăciunea sa începe să predomine compătimirea pentru cei ce nu-l cunosc pe Dumnezeu. Întinsă la extrem şi însoțită de lacrimi din belşug, rugăciunea sa trece dincolo de marginile timpului. Duhul Sfânt îi îngăduie să trăiască aievea iubirea pentru "întreg Adamul" - iubirea lui Hristos pentru toată omenirea.

Aceeaşi iubire îl îndeamnă pe Siluan să-şi aştearnă în scris experiența interioară, extraordinara sa viață duhovnicească, ignorată aproape cu totul de confrații săi monahi. În această perioadă a vieții sale îl descoperă Arhimandritul Sofronie, cel care avea să publice însemnările sale.

Sfârşitul pământesc al Cuviosului Siluan de la Athos a fost la fel de blând, liniştit şi smerit ca întreaga sa viață de călugăr. După o scurtă suferință (8 zile), perfect lucid, senin şi cufundat

în rugăciune, se stinge uşor - fără ca vecinii de infirmerie să audă ceva - între orele 1-2 din noaptea de 24 septembrie a anului 1938, în timp ce în paraclisul infirmeriei se cânta Utrenia.

Prin Viața sfântă şi însemnările Părintelui Siluan Athonitul, Hristos transmite un mesaj umanității strivite de absurditatea experiențelor cotidiene, durere şi deznădejde. Probabil - cum spunea Părintele Sofronie (Saharov) într-una din cărțile sale - ultimul...

"Fost-a un om pe pământ mistuit de dorința lui Dumnezeu. Numele său era Simeon. El s-a rugat îndelung, vărsând lacrimi nestăvilite şi zicând: "Miluieşte-mă!". Dar strigătul său se pierdea în tăcerea lui Dumnezeu. Luni şi luni de zile a rămas în această rugăciune şi puterile sufletului său s-au istovit. Atunci a căzut în deznădejde şi a strigat: "Eşti neînduplecat!" Şi când, o dată cu aceste cuvinte, încă un lucru s-a rupt în sufletul său strivit de deznădejde, dintr-o dată în scânteierea unei clipe Îl vede pe Hristos viu. Inima şi trupul său au fost năpădite cu totul de un foc atât de năprasnic încât, dacă vederea ar fi durat doar o clipă mai mult, n-ar mai fi putut să-i supraviețuiască. Şi de atunci n-a mai putut uita privirea lui Hristos, o privire de o negrăită blândețe, nesfârşit iubitoare, plină de pace şi bucurie. Şi în toți anii îndelungatei sale vieți ce se vor scurge mai apoi, el a dat neobosit mărturie că Dumnezeu este Iubire, Iubire nesfârşită, nepătrunsă..."

Sfântul Ierarh Nectarie (vezi supra)

Sfântul Ioan Botezătorul a fost ultimul dintre prooroci, înainte-mergător și botezător al Domnului nostru Iisus Hristos, „cel mai mare dintre cei născuți dintre femei” (Matei 11,11; Luca 7,28), așa cum îi spune Mântuitorul. Iisus mai afirmă că el nu este nici o „trestie clătinată de vânt”, nici un „om îmbrăcat în haine moi” (Matei 11,7-8), indicând astfel caracterul neclintit și auster al profetului.

Nașterea Sf. Ioan Botezătorul

Nașterea Sfântului Ioan a fost ea însăși o minune. Părinții Sfântului Ioan, preotul și proorocul Zaharia și Elisabeta, din neamul lui Aaron, au ajuns la bătrânețe fără să aibă copii, lucru rușinos în rândul poporului evreu în acea vreme (Luca 1,25). Un înger, pe nume Gavriil îl anunță pe Zaharia că rugăciunea sa a fost ascultată și că nevasta sa, Elisabeta îi va naște un fiu căruia îi va pune numele de Ioan. Zaharia însă nu a crezut aceste vorbe (Luca 1,20), invocând faptul că și el și nevasta sa erau bătrâni (Luca 1,18). Drept pedeapsă pentru necredința lui, Zaharia a rămas mut până când s-a săvârșit ceremonia tăierii-împrejur, cu punerea numelui pruncului.

Elisabeta era mătușă sau verișoară a Maicii Domnului. Și ei i s-a vestit în chip minunat că avea să nască un copil și a primit vestea cu bucurie, însă a ascuns-o vreme de cinci luni (Luca 1,24).

Pruncul pe care îl purta s-a arătat a fi profet încă din pântecele maicii lui. După Bunavestire, Fecioara Maria, purtându-L în pântece pe Mântuitorul Iisus Hristos, a vizitat-o pe Elisabeta. Când cele două femei s-au întâlnit, Ioan a săltat de bucurie în pântecele maicii lui, iar mama lui s-a umplut și ea de Duhul Sfânt și a binecuvântat-o pe Maica Domnului și pe Prunc (Luca, cap. 1).

În ziua a opta, când avea loc ceremonia tăierii împrejur, participanții vroiau să îi pună numele de Zaharia, după numele tatălui său. Elisabeta se opune, spunând că numele noului născut avea să fie Ioan. Cei de față au insistat, spunându-i Elisabetei că nimeni dintre rudele ei nu purta acest nume și l-au întreabat și pe Zaharia care era numele pe care dorea să îl dea pruncului. Acesta a scris pe o tăbliță același nume, Ioan, pentru că acesta era numele pe care i-l spusese mai înainte îngerul Gavriil. Toți s-au minunat, pentru că cei doi soți nu se înțeleseseră de mai înainte unul cu altul asupra numelui pruncului. Din acel moment Zaharia și-a recăpătat darul vorbirii și la rândul său a început să profețească despre fiul său ca înaintemergător al lui Mesia (Luca 1,59-79).

Când, după nașterea Domnului Iisus, regele Irod cel Mare a poruncit uciderea pruncilor de până la doi ani, Sf. Elisabeta și pruncul ei s-au refugiat, potrivit Protoevangheliei lui Iacov (cap. XXII-XXIII), pe dealurile din jurul Ierusalimului. Urmăriți cu insistență de soldați, întrucât se știa despre nașterea miraculoasă a lui Ioan, Elisabeta s-a rugat fierbinte lui Dumnezeu să o apere, iar pământul s-a deschis și i-a adăpostit, mamă și prunc, până la trecerea primejdiei. Zaharia a fost însă ucis, chiar în Templul din Ierusalim, de către ostașii trimiși de Irod (Matei 23,35).

Pustnicia

Când a ajuns aproape de vârsta adultă, Ioan s-a retras în pustiu, ducând o viață ascetică, de post și rugăciune. Purta o haină aspră, din păr de cămilă (în semn de pocăință) și încinsă cu o curea de piele (care, potrivit exegeților, simbolizează stăpânirea pornirilor trupești). Se hrănea cu lăcuste și miere sălbatică și își petrecea vremea în rugăciune și contemplare (Luca 1,80). Sfântul Ioan, Înainte-mergătorul și Botezătorul Domnului avea să primească de la Însuși Domnul Hristos mărturia că el era cel mai mare dintre toți oamenii născuți din femeie (Matei 11,11; Luca 7,28), cel dintâi între prooroci și prooroc al Celui Preaînalt (Luca 1,76).

Botezul Domnului

Aproximativ în anul 29 d.Hr., în vremea domniei împăratului Tiberiu (14-37 d.Hr.), Ioan s-a dus, la porunca lui Dumnezeu, în regiunea Iordanului și și-a început propovăduirea, chemând oamenii la pocăință și vestind apropiata venire a lui Mesia (Matei 3,2). Pe cei care veneau la el în număr din ce în ce mai mare, atrași de viața sa sfântă și de puterea cuvintelor sale, îi boteza prin afundarea în apa Iordanului, în semn de curățire a păcatelor și de lepădare de ele și spre a-i pregăti pentru venirea lui Mesia, Mântuitorul (Luca 3, 1-28).

Îi îndemna pe toți să își părăsească păcatele, fără deosebire de condiția lor socială. Le cerea celor care veneau la el să se boteze să nu o facă doar de formă, ci să facă și „roade vrednice de pocăință”. Le arăta că faptul că descindeau din patriarhul Avraam nu era suficient pentru a le aduce mântuirea (Matei 3,7-12). Îndemna la milostenie și la o viață dreaptă și propovăduia venirea apropiată a lui Mesia. Astfel Ioan îndemna poporul să facă pomeni cu tot prisosul lor de haine și mâncare; vameșilor care veneau la el le spunea să nu ceară nimic peste taxele stabilite oficial, iar ostașilor să nu stoarcă nimic de la nimeni prin amenințări, să nu învinuiască pe nimeni pe nedrept și să se mulțumească cu solda lor (Luca 3,11-14).

Întrebat fiind dacă nu era el însuși Mesia, Sf. Ioan arată despre sine însuși că este doar înaintemergătorul Domnului, „glasul celui ce strigă în pustie”, făcând aluzie la un fragment din profețiile lui Isaia:

Un glas strigă: „În pustiu gătiți calea Domnului, drepte faceți în loc neumblat cărările Dumnezeului nostru. Toată valea să se umple și tot muntele și dealul să se plece; și să fie cele strâmbe, drepte și cele colțuroase, căi netede. Și se va arăta slava Domnului și tot trupul o va vedea căci gura Domnului a grăit”(Isaia 40, 3-5).

Le precizează că botezul lui era unul pregătitor și că Cel care avea să vină era mai mare decât el: „Eu unul vă botez cu apă spre pocăință, dar Cel ce vine după mine este mai puternic decât mine; Lui nu sunt vrednic să-I dezleg încălțămintea; Acesta vă va boteza cu Duh Sfânt și cu foc.” (Luca 3,16).

Întâlnirea cu Mântuitorul

Pentru viața lui îngerească, Sf. Ioan s-a învrednicit să-L vadă pe Mântuitorul a Cărui cale o pregătise și să Îl boteze în Iordan, fiind atunci și martorul descoperirii Sfintei Treimi (de acest moment se face pomenire la Teofanie, 6 ianuarie). Atunci când, după ce restul poporului se botezase, Iisus înaintează și El spre apa Iordanului ca să fie botezat, Ioan Îl recunoaște drept Mesia – „Mielul lui Dumnezeu, Cel ce ridică păcatele lumii” – și mărturisește că el ar fi avut mai degrabă nevoie să fie botezat de Iisus, iar nu invers, pentru că Iisus nu avea nevoie de pocăință. Primește însă cu smerenie să Îl boteze pe Domnul la cererea Acestuia, moment în care vede cerurile deschizându-se și aude mărturia dumnezeiască: „Tu ești Fiul Meu cel iubit, întru Tine am binevoit”, și pe Duhul Sfânt în chip de porumbel pogorându-Se deasupra lui Iisus (Matei 3,13-17).

Și mai târziu avea să-și păstreze aceeași atitudine smerită față de Mântuitorul. Când ucenicii săi îl întreabă mai târziu despre Iisus, el reafirmă cele spuse despre Mântuitorul și se descrie pe sine doar ca „prietenul mirelui [Hristos], care stă și ascultă pe mire, [și] se bucură cu bucurie de glasul lui”, adăugând: „Acela trebuie să crească, iar eu să mă micșorez” (Ioan 3, 29-30).

Probabil pentru a-i convinge pe ucenicii săi despre adevărul mărturiei lui și pentru a le arăta drumul de urmat, Ioan, aflat deja în închisoare, îi trimite la Iisus pe doi dintre ucenicii săi ca să-L întrebe dacă El era Mesia, Cel care trebuia să vină, iar atunci Domnul le spune: „Mergeți și spuneți lui Ioan cele ce ați văzut și cele ce ați auzit: Orbii văd, șchiopii umblă, leproșii se curățesc, surzii aud, morții înviază și săracilor li se binevestește./Și fericit este acela care nu se va sminti întru Mine” (Luca 7, 22-23).

Hristos însuși mărturisește despre Ioan că a fost prooroc „și mai mult decât prooroc”, „cel mai mare dintre cei născuți din femeie” și, totuși, „cel mai mic în împărăția cerurilor este mai mare decât el”, așa cum spune Iisus (Matei 11,11). De la el încolo împărăția cerurilor se ia prin

stăruință (Matei 11,12). El este mărturisitor al adevărului, „făclia care arde și luminează”, de lumina căreia oamenii au vrut să se bucure o clipă (Ioan 5, 35) și, cu cuvintele lui Isaia, „înger trimis înaintea feței Domnului ca să-I pregătească calea” (Luca 1,27).

Reproșurile adresate lui Irod

Sfântul Ioan, care se ruga și medita mereu la Cuvântul lui Dumnezeu și își trăia viața în curăție, dobândise nu doar darul smereniei, ci și pe cel al proorociei. Îi mustra pe cei păcătoși, de orice condiție ar fi fost, cu cuvinte aspre.

Între cei care veneau la Ioan pentru a-i asculta cuvintele se afla și Irod Antipas, tetrarhul Galileii, care la început îl respecta pe Ioan ca pe un om drept și sfânt și asculta sfaturile lui, dar se și temea de el, pentru că era foarte iubit de popor. Însă sfântul Ioan nu s-a temut să adreseze aspre mustrări nici lui Irod. Astfel, Ioan l-a mustrat pe față pe Irod Antipas, pe care l-a învinuit că trăiește într-un păcat grav, acela de a o fi luat de soție pe Irodiada, soția lui Filip, fratele său, aflat încă în viață (Luca 14,3-4). Căci, potrivit legii ebraice, era interzis cu desăvârșire oricui să „descopere goliciunea” nevestei fratelui, căci ea echivala cu descoperirea goliciunii fratelui (Levitic 18,16; 20,21), fiind, în plus, o preacurvie care se pedepsea cu moartea ambilor păcătoși (Levitic 20,10; Deuteronom 22,22). De asemenea, Ioan l-a mustrat pe Irod Antipas și pentru toate relele pe care le făcuse (Luca 3,19). Irod Antipas l-a întemnițat pe Ioan și ar fi vrut să-l omoare (Matei 14,5), ceea ce dorea și Irodiada (Marcu 6,24). Irod se temea însă de popor, pentru că acesta îl privea pe Ioan ca pe un prooroc (Matei 14,5, Luca 20,6) și se temea și de Ioan, căci știa că era „bărbat drept și sfânt” (Marcu 6,20). Irod îl și ocrotea și, când îl auzea, de multe ori stătea în cumpănă, neștiind ce să facă; și îl asculta cu plăcere (Marcu 6,20).

Moartea Sf. Ioan Botezătorul

La cererea Irodiadei, Irod Antipas l-a aruncat în închisoare pe Ioan (Marcu 6,17). O vreme, a fost probabil tratat mai bine, întrucât li se îngăduia ucenicilor săi să-l vadă și să vorbească cu el, acesta primind astfel știri din afară (Matei 11, 2).

Totuși, atunci când Irod și-a prăznuit ziua de naștere, dând un ospăț curtenilor săi, mai-marilor oastei și fruntașilor Galileii, Salomeea (fiica Irodiadei) a intrat la ospăț, a dansat și i-a plăcut lui Irod și oaspeților lui. Regele i-a zis Salomeeei: „Cere-mi orice vrei, și-ți voi da”. Apoi a adăugat cu jurământ: „Orice-mi vei cere, îți voi da, fie și jumătate din împărăția mea”. Fata a ieșit afară și a întrebat-o pe mama ei ce să ceară, iar Irodiada i-a spus să ceară capul lui Ioan Botezătorul. Regele s-a întristat, dar pentru că jurase și rușinându-se de invitații săi, a poruncit să i-l dea. Ioan a fost decapitat, iar sfântul său cap a fost adus pe un platou și înmânat Salomeei, care i l-a dat mai departe Irodiadei (Matei 14, 1-12; Marcu 6, 14-29).

Moartea sângeroasă a lui Ioan de atunci a fost probabil îngăduită de Dumnezeu pentru ca Înaintemergătorul lui Hristos din această lume să vestească venirea Izbăvitorului și în împărăția morților, mai înainte ca Hristos, prin patima și moartea Sa pe Cruce, să biruiască puterea morții și a iadului și să aducă învierea și mântuirea.

După moartea acestuia, ucenicii Sfântului Ioan i-au luat trupul și l-au îngropat în Sevastia, dându-i apoi de știre și lui Iisus. Moaștele sale au fost regăsite mult mai târziu, în chip miraculos, iar acum fragmente din acestea se găsesc în mai multe locuri din lume.

Sfântul Ioan Înaintemergătorul este pentru toți creștinii cel mai mare dintre prooroci, întruchipare a vieții duhovnicești. Viața lui este ea însăși un model pentru toți creștinii: trăitor în nevoință și în rugăciune, grăitor și apărător al dreptății, al fidelității în căsătorie (Matei 14,3-4), al milei față de săraci (Luca 3,11), propovăduind ascultarea față de Legea lui Dumnezeu și curățirea de orice păcate.

Întruchipare a smereniei, curăției, iubitor și propovăduitor al pocăinței, „înger în trup”, el este considerat în mod deosebit drept arhetipul vieții monahale.

Cel între sfinți Părintele nostru Nicolae a trăit pe vremea împăraților Diocleţian şi Maximian. Mai întâi a strălucit prin viețuire călugărească; iar pentru viața lui îmbunătățită a fost făcut arhiereu. Dar pentru că sfântul propovăduia cu îndrăzneală credința în Hristos a fost prins de mai-marii cetății, a fost bătut şi chinuit, apoi aruncat în temniță, împreună cu alți creştini. Când marele şi binecredinciosul împărat Constantin a ajuns, cu voia lui Dumnezeu, împărat al romanilor, au fost eliberați din legături toți cei închişi şi, odată cu aceştia, şi Sfântul Nicolae, care s-a dus în Mira. Nu după multă vreme a fost adunat de marele Constantin cel dintâi sinod de la Niceea, la care a luat parte şi minunatul Nicolae.

Sfântul Nicolae a făcut multe minuni aşa cum arată istoria vieții sale. A izbăvit de la moarte pe trei bărbați năpăstuiți pe nedrept. Pe când aceştia erau în închisoare au aflat de timpul când aveau să fie omorâți şi au chemat pe sfânt în ajutor; i-au pomenit şi de binefacerile ce le făcuse cu alții, cum izbăvise de moarte pe alți trei bărbați din Lichia. Iar Sfântul Nicolae, cel grabnic spre ajutor şi gata spre apărare, s-a arătat în vis împăratului şi eparhului; pe eparh l-a mustrat pentru că a defăimat împăratului pe cei trei bărbați, iar împăratului i-a arătat şi i-a dovedit ca bărbații aceia sunt nevinovați şi că din pizmă au fost pârâți că au uneltit împotriva lui. Şi aşa i-a izbăvit Sfântul Nicolae de la moarte.

Pe lângă acestea a făcut încă şi alte minuni. A păstorit dumnezeieşte poporul ortodox şi ajungând la adânci bătrâneți, s-a mutat către Domnul.

În octombrie 1788, în orăşelul Mahnovo din gubernia Kiev, Eufrosina, soția preotului Andrei Gorenkovski, slujitor al Bisericii „Naşterea Maicii Domnului”, a născut gemeni: Toma şi Calinic. Spre uimirea Eufrosinei, Toma n-a vrut să sugă, întorcându-şi de fiecare dată fața de la sân. Ca să-şi scape copilul de la moarte, mama a fost nevoită să găsească un mijloc pentru a-l hrăni: îi dădea să mănânce fiertură de cartofi, ridichi şi morcovi. Toate acestea Toma le primea cu plăcere, însă numai ce-i atingeau de buze vasul cu lapte, copilul îşi întorcea imediat fața, plângând în hohote.

În inima mamei a început să se înfiripeze răceala față de micuțul Toma. După o vreme, Eufrosina s-a hotărât să scape de un asemenea copil şi a încercat în mai multe rânduri să-l înece. Însă de fiecare dată Dumnezeu i-a salvat pruncului viața.

Tatăl necăjit, văzând cât de mult îşi urăşte soția sa propriul copil, a hotărât să-l îndepărteze pe Toma de ea pentru o bucată de vreme. Pentru aceasta a căutat fără ştirea Eufrosinei o doică căreia i-a dat spre creştere pruncul. Femeia, neavând alte mijloace, îl hrănea pe Toma cu pâine înmuiată în miere îndoită cu apă, înştiințându-l zilnic pe tată despre starea copilului.

Doica îl îngrijea pe Toma ca pe propriul său fiu. Se spune că îl ducea pe copil la biserică în fiecare duminică, spre a-l împărtăşi cu Sfintele Taine.

Curând a fost plăcut înaintea lui Dumnezeu ca să-l cheme la Sine pe tatăl şi purtătorul de grijă al lui Toma. Simțind apropierea morții, preotul Gorenkovski l-a încredințat pe copil unui morar, iar acesta l-a dat unui țăran înstărit care nu avea copii.

După mutarea lui Toma în casa bogătaşului fără copii, acest binefăcător şi al doilea tată al pruncului s-a stins pe neaşteptate. Soția acestuia, dorind să se recăsătorească, s-a grăbit să se despartă de Toma. Pentru aceasta ea l-a înduplecat pe preotul satului să-l ia pe băiat.

Preotul s-a învoit, iar micuțul Toma şi-a găsit un nou adăpost.

Spre uimirea tuturor, micuțul nu arăta nici o înclinație către jocurile obişnuite vârstei sale. El se retrăgea de o parte şi, alegându-şi un loc mai singuratic, se cufunda în sine încruntat, trist şi cugetător. Biserica devenise adăpostul cel mai drag al acestui neobişnuit copil. Băiatul nu pierdea nici o slujbă, grăbindu-se vesel, odată cu primul dangăt de clopot, să meargă acolo unde sufletul lui se odihnea. Toma era găsit adesea înaintea uşilor închise ale bisericii din sat, cufundat în rugăciune şi desprins, parcă, din tot ceea ce-l înconjoară în această lume.

Lipsindu-se de lucruri, Toma dădea tot ce putea săracilor. Odată Toma a văzut pe uliță un băiat îmbrăcat în zdrențe; fără să stea pe gânduri, şi-a scos cămaşa şi a dat-o săracului, iar el s-a

întors acasă doar cu haina pe deasupra. Totuşi binefăcătorul lui a văzut altfel cele întâmplate, iar Toma a fost aspru pedepsit pentru fapta sa de milostenie…

Iubea mult Psaltirea, învățând pe dinafară psalmii îndrăgiți

Când Toma a împlinit şapte ani, preotul a început să-l înveţe carte; curând însă, el s-a îmbolnăvit şi a murit. Cu nemângâiată amărăciune Toma a plâns pentru ocrotitorul său.

Epitropul bisericii locului, presupunând că ura Eufrosinei faţă de fiul ei pierise, a hotărât să-l ducă pe Toma înapoi acasă. Atunci când şi-a zărit fiul, Eufrosina spărgea lemne. Văzându-l, a aruncat cu toporul în el, furioasă, încât ascuţişul toporului i-a despicat lui Toma umărul drept. Epitropul l-a luat repede pe micuţ şi l-a dus acasă. În timp ce lui Toma i se vindeca rana, epitropul a aflat întâmplător că în Kiev, la Mănăstirea Bratski, trăieşte un bătrân, preot văduv, care îi era lui Toma unchi bun. La acest monah şi ultim ocrotitor l-a dus epitropul pe copilul care încă nu se însănătoşise deplin. El i-a povestit stareţului tot ce ştia despre nefericita lui rudă, încredinţându-il spre creştere, într-acest chip, pe copilul său de suflet. Toma a fost înscris la Academia Duhovnicească de la Mănăstirea Bratski. Copilul a crescut dând dovadă de o purtare exemplară şi învăţând cu spor. Iubea mult Psaltirea, învățând pe dinafară psalmii îndrăgiți.

Lovită de Domnul cu o boală de nevindecat, Eufrosina, văzând asupra sa mânia lui Dumnezeu, a început să se căiască, vărsând lacrimi, pentru cruzimea cu care îl prigonise pe fiul ei. Nu cu mult timp înainte de moartea mamei, Toma a venit în casa ei, având mângâierea de a o vedea împăcată cu el şi de a primi binecuvântarea ei.

– Iartă-mă, fiule, striga, pocăindu-se, mama lui, iartă-mă pe mine împietrita, proasta, necugetata… Am avut mintea întunecată şi n-am cunoscut greutatea nelegiuirii pe care am făcut-o… Nu mă blestema pe mine, mama ta cea rea, şi pomeneşte-mă pe mine, păcătoasa, în rugăciunile tale neîncetate…

Spunând acestea, Eufrosina şi-a strâns fiul cu putere la piept şi însemnându-l cu o cruce mare, şi-a dat duhul în pace.

Ca elev, Toma îndeplinea tot ceea ce i se cerea la şcoală; nesimţind însă chemarea de a continua cu studii academice superioare, privea la acestea ca la nişte mijloace defel sigure pentru dobândirea acelor cunoştinţe care îl duc pe om la cunoaşterea adevăratului Dumnezeu şi descoperă inimilor curate tainele măririi dumnezeieşti. De aceea, tânărul Toma şi-a ales ca instituţie de învăţământ superior biserica, unde, sârguind la citire şi cântare, îşi deprindea mintea cu neîncetata cugetare la Dumnezeu şi rugăciune. Începând de atunci, gândul la călugărie nu l-a părăsit o clipă: mai devreme sau mai târziu, trebuia să-l pună în practică.

După ce a murit şi unchiul său, Toma a rămas fără mijloace de trai şi fără adăpost. Retrăgându-se din Academie, în anul 1810, Toma a fost numit dascăl în oraşul Cighirin; din pricina glasului prea slab a fost mutat în acelaşi an ca paracliser în târguşorul Obuhov. După puțin timp, în toiul războiului din 1812, Toma a intrat ca frate în Mănăstirea Kievo-Bratski. Aici a împlinit felurite ascultări: brutar, bucătar, ajutor de felcer, paracliser şi clopotar. Această ascultare îi plăcea cu deosebire lui Toma.

În rândul monahilor

Pe 11 decembrie 1821 Toma a fost primit în rândul monahilor cu numele Teodorit. La puțin timp după aceasta, Teodorit a fost numit veşmântar, iar pe 30 septembrie 1822 a fost hirotonit ierodiacon. Primind, după rânduiala mănăstirească, o mică sumă din danii, Teodorit a rămas acelaşi postitor aspru şi nu avea nimic în chilia sa. Dimpotrivă, străin de orice dorință de agonisire, afla în aceasta prilejul de a face bine aproapelui: căci rămânând fără mâncare câte două-trei zile, dădea hrană şi bani pelerinilor, săracilor şi nevoiaşilor.

Arătând față de toți dragoste de aproapele, după pilda lui Hristos, el îndeplinea cu bucurie şi ascultările fraților, şi luând asupra sa ostenelile altora, slujea obştii cu osârdie.

Pe 6 februarie 1827, Teodorit a fost hirotonit ieromonah, fiind numit iconom al Mănăstirii Bratski. Dorind să rămână în desăvârşită însingurare, a cerut să fie eliberat din funcție şi totodată a cerut să i se îngăduie a pustnici în peşterile săpate de Preacuviosul Teodosie în satul Lesniki. Această din urmă cerere fiindu-i respinsă, Teodorit a păşit pe calea unei nevoințe aparte, luând asupră-şi marea cruce a nebuniei pentru Hristos.

Mărindu-şi şi mai mult nevoințele întru nebunia pentru Hristos, fericitul şi-a aşezat în chilie un sicriu vechi, însă nu se culca noaptea în el, ci păstra acolo felurite provizii şi vase. Mai mult, în ziua tunderii sale în marea schimă, când a primit numele de Teofil şi-a cusut culionul de schimnic din bucăți de cârpă şi l-a purtat aşa până la moarte.

Credincioşii se țineau întotdeauna după el, însetând să audă măcar un singur cuvânt din partea lui. Conducerea Academiei nu-l iubea pe „murdarul şi zdrențărosul monah Teofil" şi se plângea în fiecare zi mitropolitului că numeroşi curioşi tulburau liniştea şi bunul mers al activităților şcolare. În urma acestor plângeri, fericitul a fost mustrat aspru; şi, pentru a nu stârni noi nemulțumiri, a fost nevoit să se ascundă în pădure de admiratorii săi, întorcându-se acasă numai după apusul soarelui. Şi aici însă îl găsea mulțimea şi, aşteptându-l pe malurile Niprului, îl petrecea până la chilie.

Fiindcă viața plină de zarvă a Mănăstirii Bratski îl obosea, Teofil s-a retras într-o livadă mare şi umbroasă în Glubocița unde se îndeletnicea cu citirea de cărți mântuitoare de suflet.

Pe 1 decembrie a anului 1844, ieroschimonahul Teofil, din pricina vârstei înaintate şi a slăbiciunii, a cerut să fie mutat din Mănăstirea Kievo-Bratski în Lavra Kievo-Pecerska, anume în Mănăstirea Bolnicinâi. Înaltpreasfinţitul Filaret l-a mutat însă în pustia Goloseev din apropierea Kievului, dându-i spre folosinţă „acea chilie în care locuia răposatul ierodiacon Eustatie". Faima nevoitorului a crescut tot mai mult, atrăgând spre pustia Goloseev o mulţime de oameni râvnitori. Mireasma vieţii sale sfinte ajunsese până departe, fiind simţită de toţi cei aflaţi în căutare de mângâiere şi sfat duhovnicesc. Conducerea mănăstirii, în primele zile ale intrării lui Teofil acolo, a dat puţină atenţie „ciudăţeniilor" lui. În anul 1848 asupra fericitului s-au pornit prigoane şi felurite nemulţumiri pentru viaţa sa ciudată. Mitropolitul Filaret l-a oprit pe fericit de la slujire şi i-a îngăduit doar a se împărtăşi în fiecare sâmbătă, îmbrăcat cu toate veşmintele preoţeşti, „pentru mântuirea sufletului".

După această hotărâre, Teofil a fost îndepărtat din pustia Goloseev şi strămutat în aşa-numita „livadă Novopasecinâi". Chiar dacă biserica era foarte departe, el nu pierdea nici o slujbă, ajungând în biserică mai înainte de primul sunet al clopotului.

Fericitul Teofil a vieţuit mai bine de o jumătate de an în livada Novopasecinâi, după care a fost strămutat, potrivit poruncii mitropolitului, în pustia Kitaev din apropierea Kievului. Aceasta se întâmpla în ziua de 29 aprilie 1849. Aici, fericitul Teofil n-a părăsit nevoinţa nebuniei pentru Hristos, ci dimpotrivă. Plimbându-se adesea prin pădure, alegea o buturugă mare şi petrecea zile şi nopţi întregi îngenunchind pe ea, suspinând neîncetat din pricina stricăciunilor veacului acestuia şi rugându-se pentru iertarea lumii păcătoase.

Ca să nu rămână nici o clipă în nelucrare, fericitul torcea lână, împletea ciorapi şi ţesea pânză, pe care o dădea mai ales pictorilor de icoane pentru a o folosi în munca lor. În vreme ce se îndeletnicea cu rucodelia, citea Psaltirea, pe care o ştia pe dinafară, precum şi felurite rugăciuni. Făcând zilnic nenumărate mătănii înaintea icoanelor, fericitul Teofil nu dădea trupului său ostenit decât răgazul cel mai scurt cu putinţă. Chilia fericitului Teofil nu lăsa să se vadă că de ea se îngrijea mâna unui om; era plină de lucruri îngrămădite şi acoperită pe dinăuntru cu un strat de gunoi şi murdărie. Atunci când era întrebat de ce face aşa, fericitul răspundea:

– Pentru ca tot ce se află în jurul meu să-mi amintească neîncetat de neorânduiala ce o am în suflet.

Avea obiceiul de a da vizitatorilor câte un lucru oarecare, neînsemnat în sine, dar care cuprindea o aluzie profetică la soarta ce-i aştepta. Un ciob, o aşchie, un măr putred, o pară, o bucată de plăcintă, un castravete, o cârpă, o prescură, un muc de lumânare, chiar câte o balegă, din care se găseau adesea în coşurile lui – toate acestea aveau la fericit un sens simbolic strâns legat de persoana cu pricina…

Cu puțin înainte de sfârşitul său, care s-a întâmplat în ziua de 23 aprilie a anului 1853, Teofil s-a mutat din Kitaev în Goloseev, la dorința întâistătătorului de aici, care nutrea față de fericit sinceră dragoste şi cinstire.

– Fie după voia ta, i-a zis fericitul ca răspuns la călduroasa chemare a sa. O să mă mut la tine, dar ține minte – mă voi întoarce ca să mor în vechiul cuib.

Aceste cuvinte s-au adeverit: în ziua de 15 iulie, fericitul Teofil, la porunca mitropolitului, s-a întors iar la Kitaev.

În ultimele zile ale vieții sale era văzut şi în Lavră, unde venea în fiecare zi să slujească un acatist al Maicii Domnului înaintea icoanei făcătoare de minuni numită „Cenotohovska”.

În octombrie 1853, Teofil a încetat să mai primească hrană şi se mulțumea doar să stea în picioare la rugăciune, au început să i se umfle picioarele, dar el nu băga de seamă, şi îşi sporea încă şi mai mult nevoințele de rugător.

În pace şi fără tulburare, fericitul Teofil şi-a încredințat sufletul în mâna lui Dumnezeu în ziua de 28 octombrie la ora 5 după-amiaza, anul 1853.

Vestea despre sfârşitul fericitului a atras în Sihăstria Kitaev mulțimi de oameni nu numai din vecinătăți, ci şi din oraşele mai îndepărtate.

Procesiunea de înmormântare a fost săvârşită în jurul Bisericii „Sfânta Treime” şi după câteva minute sicriul, în sunetul cântării „Sfinte Dumnezeule” şi al tânguirii clopotelor de la Kitaev, a fost coborât în sânurile pământului.

Moaştele Sfântului Cuvios Teofil cel nebun pentru Hristos se păstrează la Mănăstirea Kitaev si Sfântul se prăznuieşte pe 23 iulie.

Sfântul **Macarie Egipteanul** s-a născut şi a crescut pentru viaţa pustnicească. Din fragedă copilărie îndeletnicindu-se cu fapta bună şi iubind viaţa virtuoasă şi împodobindu-se cu ea, a ajuns locaş dumnezeiesc al Duhului. A dobândit atâta răbdare în ostenelile lui pentru fapta bună, încât a primit puterea să gonească duhurile necurate. El avea deopotrivă şi darul înţelegerii; spunea mai dinainte ce avea să se întâmple şi era făcător de minuni. Pentru toate acestea după rugămintea îndelungată a arhiereului de atunci, a primit preoţia, căci arhiereul a hotărât să nu stea ascunsă făclia sub obroc, ci a căutat să-şi sfinţească mâna, prin atingerea de el. După sfinţire Macarie s-a dedat la nevoinţe şi mai grele: a făcut o hrubă pe sub pământ, care începând de la chilia lui, se întindea pe o lungime de o jumătate de stadiu, şi la capătul hrubei şi-a săpat cu mâinile lui o peşteră. Când veneau mulţi oameni să-l cerceteze, el intra în hrubă şi se ascundea în peşteră şi nimeni nu-l afla. Cât despre mâncare şi băutură, este de prisos să mai vorbim, de vreme ce trupul prin înfrânarea cea desăvârşită şi dumnezeiască mărturisea aceasta. Odată, venind la el un eretic, stăpânit de demonul îngâmfării şi zicând că nu există învierea morţilor, ca să-l înfrunte pe acest eretic, cuviosul a înviat pe un mort. Şi zicea cuviosul că sunt două cete de demoni; una se luptă cu oamenii prin patimi înspăimântătoare şi alta, a îngâmfării, împinge pe oameni la rătăcire. Satan rânduieşte ceata din urmă la fermecători şi la eretici. Acest sfânt a proorocit urgia Domnului asupra ucenicului său, care ascundea lucrurile săracilor şi nu se pocăia şi pentru aceasta s-a şi îmbolnăvit de lepră. Iar pe unul, care împins de demon mânca în fiecare zi câte trei coşuri de pâine, şi bea un vas mare de vin, l-a făcut să mănânce numai trei bucăţi mici de pâine. Cuviosul Macarie a văzut şi pe diavol cum îşi purta meşteşugirile şi înşelăciunile în tigvuliţe. Pe Teopempt monahul, cel înşelat de diavol, l-a îndreptat. El a auzit glas dintr-o tigvă uscată a unui preot al idolilor, care se găsea în pustiu, zicând ca prin mijlocirea rugăciunilor lui cei din chinurile iadului se uşurează puţin. A proorocit pustiirea aşezărilor călugăreşti de la Skit. Pe un mort l-a înviat, ca să spună unde a ascuns averea unor oameni şi iarăşi a poruncit de a adormit. Deci cu astfel de lucruri dumnezeieşti fiind împodobit, a părăsit viaţa la adânci bătrâneţi, trăind nouăzeci de ani.

Prăznuirealui se face pe 19 ianuarie.

Sfântul Arhidiacon Ştefan este prăznuit pe 27 decembrie, în a treia zi după Naşterea Domnului. Părintele Nicolae Steinhardt, făcând diferența între cele două verbe vecine, dar nu identice, "a şedea" şi "a sta", ne descoperă de ce Sfântul Ştefan este sărbătorit după Naşterea Domnului şi Soborul Maicii Sale. "A şedea", spune părintele, înseamna în limba româna a se afla aşezat pe ceva (un scaun, o bancă, o laviță ...), iar "a sta" înseamna a se ține în picioare, vertical. În textul de la Fapte, 55-56 se spune: "A văzut slava lui Dumnezeu şi pe Iisus stând de-a dreapta lui Dumnezeu. Şi a zis: Iată văd cerurile deschise şi pe Fiul Omului stând de-a dreapta lui Dumnezeu". Observăm că în textul Noului Testament este prezent verbul a sta, adica a se afla în picioare, şi nu a şedea. În iconografie, Hristos e mereu reprezentat şezând, de-a dreapta Tatălui, pe tronul Sau ceresc, iar în textele liturgice se face referire la Iisus şezând în slavă, niciodata stând. Părintele Nicolae Steinhardt explica de ce s-a folosit verbul "a sta": "Pentru a primi jertfa primului mucenic al Sau, Domnul S-a ridicat în picioare. Din respect pentru Arhidiaconul Ştefan şi spre a-i aduce osebită cinstire". Din acest motiv, Sfinții Părinți au rânduit ca Sfântul Ştefan să fie cinstit în a treia zi de Crăciun.

Mărindu-se numărul creştinilor după întemeierea Bisericii, a crescut şi numărul cererilor pentru diverse slujiri ale apostolilor. Astfel, au fost aleşi din cadrul comunității, şapte barbați "plini de Duh Sfânt şi de înțelepciune" care să slujească atât în cadrul slujbelor religioase cât şi să supravegheze buna orânduială la mesele comune. Primul dintre aceştia a fost Ştefan, iar ceilalti şase sunt: Filip, Prohor, Nicanor, Timon, Parmena si Nicolae. Rolul lor în Biserica primară depăşea cu mult rolul pe care îl au diaconii în zilele noastre. Ei predicau cuvântul Evangheliei, botezau şi ajutau la desfăşurarea cultului aparținând organelor de conducere ale Bisericii din Ierusalim.

Sfântul Ştefan s-a arătat un apărător al credinței adevărate cu privire la persoana lui Hristos, mărturisind că El este Fiul lui Dumnezeu, care S-a născut, a murit, a înviat şi S-a înălțat la ceruri pentru mântuirea noastră. A fost acuzat că a adus blasfemie lui Moise şi lui Dumnezeu. Atunci când Caiafa a întrebat dacă cele ce se mărturisesc despre El sunt adevărate, Sfântul Ştefan a rostit o lungă cuvântare în care a arătat că Iisus Hristos este Mesia, cel prezis de profeți şi că iudeii sunt vinovați pentru uciderea Lui. Furioşi, evreii au cerut uciderea lui cu pietre. După ce L-a văzut pe Mantuitorul Hristos în chip minunat în slavă, stând de-a dreapta lui Dumnezeu, s-a rugat pentru sine şi pentru cei care îl omorau: "Doamne nu le socoti lor păcatul acesta" (Faptele Apostolilor VII, 59-60). Locul uciderii Sfântului Ştefan a fost în valea lui Iosafat. Având în vedere că în vremea aceea cei care erau ucişi cu pietre nu puteau fi înmormântați în cavoul familiei, se presupune că trupul Sfântului Ştefan a fost pus în mormântul unui creştin. Moaştele sale au fost descoperite în anul 415, atunci când preotul Luchian din Kefar-Gamala a avut o întreită viziune. Când i s-au descoperit moaştele, pe

mormântul sau scria "chiliel", care în limba ebraica înseamna "cununa", pentru că într-adevar el a luat, cel dintâi dintre creştini, cununa muceniciei.

Sfântul Mucenic Trifon,

Sfântul Vasile cel Mare,

Sfântul Ioan Rusul,

Sfântul Ioan Iacob Hozevitul (Vezi supra)

Cuviosul Xenofont era din Constantinopol, om bogat pe dinafară, iar pe dinăuntru plin de cucernicie. Deci, şi-a trimis pe cei doi fii ai săi la Beirut în Fenicia, pentru deprinderea de bune obiceiuri şi pentru învățătura de carte. Dar aflând că s-a nimicit corabia în care călătoreau fiii săi, a purces cu soția să-i caute. Şi i-a găsit la Ierusalim, îmbrăcați în haine monahiceşti. Atunci s-a călugărit şi el cu soția lui; şi atât au sporit în fapte bune încât s-au învrednicit a face şi minuni. Fiind plăcuți până la sfârşit lui Dumnezeu, s-au mutat în locaşurile cereşti.

Prăznuirea se face la 26 ianuarie.

Cuviosul părintele nostru **Nicolae Mărturisitorul Egumenul Studiților** s-a născut în insula Creta, în satul ce se numea Chidonia, din care era şi Sfântul mucenic Vasilid, unul din cei zece mucenici care au pătimit în Creta. Părinții acestui fericit Nicolae fiind creştini, l-au dat din tinerețe să învețe Sfintele Scripturi şi, la zece ani, obişnuindu-se cu dumnezeieştile cărți, l-au trimis în Constantinopol la unchiul său, fericitul Teofan, monahul, care petrecea în mănăstirea Studiților. Acesta, primind pe nepotul său cu dragoste, l-a dus la Cuviosul Teodor, egumenul studiților. Dar fericitul Teodor, văzînd mai înainte cu duhul că copilul acela avea să fie vas de bună trebuință al lui Dumnezeu, l-a binecuvântat şi i-a poruncit să petreacă cu alți copii la un loc deosebit, ce era afară din mănăstire, fiind rânduit pentru învățătura copiilor. După aceasta, egumenul, văzând pe fericitul Nicolae priceput şi bun la obiceiuri, blând şi smerit, având vârsta potrivită, l-a dus înăuntru, în mănăstire, şi l-a tuns în chipul monahicesc. Apoi după câțiva ani l-a silit să primească şi preoția, pentru viața lui cea îmbunătățită.

Petrecând fericitul Nicolae în mănăstirea aceea cu plăcere de Dumnezeu, a venit la dânsul un frate al lui, după trup, anume Tit şi i-a spus cu lacrimi cum că saracinii cei fără de Dumnezeu prădând ostrovul Critului au robit pe părinții lor şi i-au dus în pământul lor. Iar el, deşi îl durea inima de părinți, sfătuia pe fratele său să nu se mâhnească de aceea, zicîndu-i: "Aşa a fost plăcerea lui Dumnezeu, fără de a Cărui voie nu cade nici un fir de păr din cap. El ştie ceea ce rânduieşte pentru folosul oamenilor, deci către El să aruncăm grija noastră şi purtarea de grijă pentru părinții noştri. Iar nouă ni se cade să ne îngrijim de noi înşine, ca să nu fim robiți de poftele trupeşti şi de înşelăciunea veacului acestuia şi să nu ne ducă pe noi în mâna vrăjmaşilor nevăzuți în locul întunericului şi al negurii celei neluminoase". Astfel mângâind Nicolae pe fratele său, l-a adus la umilință şi l-a făcut bun monah.

În acele vremi, Biserica lui Hristos ocârmuindu-se în pace şi linişte prin păstorii cei buni, deodată, prin voia lui Dumnezeu s-a ridicat viforul tulburării, prin rău-credinciosul Leon Armeanul, care tulbura Biserica cu eresul luptei contra sfintelor icoane.

Iar când sfințitul patriarh Nichifor şi drept-credincioşii arhierei şi arhimandriți, precum şi toți părinții cei de Dumnezeu insuflați i s-au împotrivit, neînvoindu-se la păgânătatea lui şi îl sfătuiau să nu facă rău şi să nu tulbure cu un eres ca acela Biserica lui Hristos, îndată el, ticălosul, i-a izgonit din palat cu necinste pe toți şi i-a trimis în surghiun, în diferite țări.

Atunci şi Sfîntul Teodor Studitul, împotrivindu-se împăratului, a fost surghiunit împreună cu ucenicul său, fericitul Nicolae, în hotarele Apoloniadei, în cetatea ce se numea Mezopa, unde au stat închişi în temniță un an. Apoi, auzind împăratul despre dânşii cum că acolo, prin învățătura lor, au îndemnat pe mulți oameni la cinstirea sfintelor icoane, a poruncit să-i izgonească de acolo în părțile Răsăritului, la un loc ce se numea Zonit; şi acolo să-i păzească într-o temniță, ca nimeni să nu meargă la dânşii şi ca să nu poată vorbi cu nimeni. Însă bunii

mărturisitori, când nu puteau să grăiască cu gura către popor şi să înveţe dreapta credinţă, prin scrisorile din temniţă scrise către cei credincioşi risipeau dogmele eretice ca prin nişte trâmbiţe cu mari glasuri, ca zidurile Ierihonului; iar dreapta credinţă o îndreptau şi o propovăduiau. De acest lucru înştiinţîndu-se împăratul, a trimis pe un oarecare ostaş, pe nume Anastasie, ca prin bătăi cumplite să-i pedepsească. Deci, mergând trimisul, i-a bătut cu nemilostivire, mai întâi pe fericitul Teodor, apoi pe ucenicul lui, fericitul Nicolae, încât li s-au sfărâmat trupurile de bătăile suferite. Apoi iarăşi i-au închis în temniţă şi au astupat intrarea, poruncind ca prin foame şi sete să-i chinuiască.

Dar cine va spune necazul, răbdarea şi foamea fericiţilor închişi şi toate primejdiile pe care le-au răbdat în strâmtoarea temniţei trei ani şi mai ales în urma bătăilor luate, încât nu numai de dureri, ci şi de foame şi sete slăbeau? Pentru că uneori a treia zi, a patra zi şi câteodată la câte o săptămână le aduceau străjerii puţină pâine pe fereastră şi aceea cu ocară şi cu defăimare. Asemenea şi apă foarte puţină le dădea. Apoi rănile de pe trupul lor nevindecîndu-se încă bine, a venit iarăşi alt trimis de la împărat să-i chinuiască, pentru că oarecare din cei răutăcioşi a dus la împărat o scrisoare a lor, pe care fericitul Nicolae, de faţă cu Teodor, o scrisese către creştini. Într-însa era scrisă mustrarea păgânătăţii, a răutăţii împăratului şi a eresului luptei contra sfintelor icoane, cum şi pierderea cea vătămătoare de suflet, şi cuprindea pentru credincioşi o frumoasă şi folositoare învăţătură despre credinţă.

Acea scrisoare citind-o rău-credinciosul împărat Leon, s-a umplut de multă mânie şi, răcnind ca o fiară în chipul leului, a trimis îndată pe un prigonitor cumplit, ca să le arate scrisoarea aceea de este a lor şi să-i bată până la cea din urmă suflare.

Ajungînd prigonitorul acela la închisoarea cuvioşilor, i-a scos din temniţă şi, arătîndu-le scrisoarea, i-a întrebat de este a lor. Iar ei nu au tăinuit lucrul lor, căci Cuviosul Teodor poruncea, iar fericitul Nicolae scria. Atunci, mâniindu-se trimisul, mai întâi pe Nicolae dezbrăcându-l, l-a întins la pământ şi l-a bătut fără milă, mult timp. Apoi, lăsându-l jumătate mort, s-a întors la Teodor, bătându-l şi pe acela asemenea, tot trupul i-a umplut de răni, nesfărâmându-i oasele. Apoi, lăsându-l abia viu, iarăşi s-a întors la Nicolae şi se ispitea ca prin îmbunări să-l înduplece la un gând cu împăratul. Iar el, fiind nemişcat în dreapta credinţă, îi nesocotea cuvintele.

Mâniindu-se şi mai mult chinuitorul, a poruncit iarăşi ca mai cu asprime să-l bată pe fericitul Nicolae. Apoi îl bătură pe Cuviosul pe spate şi pe pântece mult, iar după bătăile cumplite, prigonitorul l-a lăsat gol, ca să stea în ger toată noaptea - pentru că atunci era în luna lui februarie şi era iarnă. Iar pe el durându-l trupul, de multe răni ce avea, şi înghemţând de frig, răbda chinurile mulţumind lui Dumnezeu. După aceasta, chinuitorul aruncându-l iarăşi în temniţă, s-a întors la împăratul.

Cuvioşii părinți, după primirea bătăilor celor multe, aveau trupurile rănite pînă la oase, iar străjerii, văzând o pătimire ca aceasta, se umileau şi, schimbându-se în milă, le-au dat apă caldă şi untdelemn. Şi astfel, cuvioşii pătimitori îşi spălau unul altuia rănile cu un burete muiat în apă şi, ungându-le cu untdelemn, le tămăduiau. Aşa astfel pătimind sfinții nouăzeci de zile şi încă netămăduindu-se desăvârşit de răni, împăratul cel păgân iarăşi a poruncit să-i ducă de acolo la hotarele Smirnei. Acolo, dându-le multe bătăi şi băgându-le picioarele în obezi, a poruncit să-i arunce în temniță, unde au zăcut cuvioşii douăzeci de luni în primejdii şi strâmtorări multe. Iar Dumnezeu, auzind pe robii Săi care strigau către El ziua şi noaptea, şi aducându-Şi aminte de cei ferecați, a binevoit ca acel rău-credincios împărat să piară, fiind ucis în biserică chiar de ostaşii săi. După dânsul, venind Mihail, ce se numea Valvos, a luat sceptrul împărăției greceşti. Acela, însă, deşi era rău-credincios, nu prigonea pe creştini şi nu a oprit ca fiecare să se întoarcă la locul său.

Atunci fiind liberați şi fericitul Nicolae, şi marele Teodor, au venit în Calcedon, la patriarhul Nichifor, care era în surghiun. Iar fericitul Nichifor s-a mângâiat foarte mult de venirea lor şi, văzând pe trupurile lor răni de pătimitori, îi cinstea ca pe nişte sfinți mucenici. Deci, petrecând acolo câtva timp, au venit cu patriarhul la Constantinopol, ca să se sfătuiască cu împăratul şi să primească dreapta credință. Dar acela, pentru învârtoşarea cea multă, n-a ascultat învățătura lor şi n-a voit ca să se închine sfintelor icoane; dar nici pe alții nu-i oprea de la cinstirea lor. Însă în împărătească cetate n-a lăsat să se pună icoane, dar prin cetățile cele de primprejur, unde ar fi voit cineva, putea să le aibă. Pentru aceasta, Sfinții Părinți Teodor şi Nicolae, sărutând pe patriarh, au ieşit din împărătească cetate, ca să-şi poată păzi sfânta credință cea dreaptă mai cu libertate, prin închinarea la icoane.

Sălăşluindu-se ei în insula Heronis Acriton şi acolo petrecând cîtăva vreme lângă biserica Sfântului Mucenic Trifon, marele Teodor s-a mutat către Dumnezeu. Fericitul Nicolae, rămânând după părintele său cel duhovnicesc, nu se ducea de la mormântul lui, ci, petrecând lângă dânsul, în mai multe nevoințe îşi ducea viața cea monahicească. Dar Mihail împăratul, ducându-se din viața aceasta, iar apoi Teofil, fiul său luând împărăția, s-a ridicat iarăşi prigonire asupra credincioşilor pentru sfintele icoane; şi erau chinuiți de eretici toți cei care cu dreaptă credință se închinau icoanei lui Hristos.

De atunci şi fericitul Nicolae, lăsându-şi petrecerea de lîngă mormântul părintelui său, rătăcea din loc în loc, pînă ce a murit împăratul Teofil, luptătorul contra sfintelor icoane, după a cărui moarte a luat împărăția femeia lui, drept credincioasa Teodora, cu fiul său Mihail, care era minor. Acum făcut iarăşi linişte în Biserica lui Hristos şi dreapta-credință a strălucit, fiind patriarh în Constantinopol Sfântul Metodie.

În acea vreme fericitul Nicolae a venit în Mănăstirea Studitul şi a fost egumen, după moartea Cuviosului Navcratie, Mărturisitorul, pe când era patriarh Sfântul Ignatie, care a fost după Sfântul Metodie. Ţinând egumenia trei ani, a încredinţat-o fericitului Sofronie, bărbatul cel îmbunătăţit, iar el, sălăşluindu-se la un loc liniştit, petrecea în tăcere. Dar şi Sofronie, după patru ani ai egumeniei sale, a trecut către Domnul şi, mergând fraţii la Cuviosul Nicolae, cu multă rugăminte l-au silit ca iarăşi să primească egumenia.

Deci, vieţuind el cîtăva vreme, împăratul Mihail, ajungînd în vîrstă şi îndărătnicindu-se, a izgonit din palatul împărătesc pe fericita Teodora, maica sa, şi a silit-o a se tunde într-una din mănăstirile de fecioare, după sfatul fratelui ei şi al unchiului său, Barda, pe care l-a făcut părtaş împărăţiei sale. Atunci s-a făcut mare tulburare şi sminteală în popor, pentru faptul că împăratul s-a ridicat asupra maicii sale, iar Barda, lăsându-şi femeia sa legiuită, a întinat patul fiului său, luîndu-i femeia. Atunci şi pe sfinţitul patriarh Ignatie, care voia să îndrepte o răzvrătire ca aceea între împăraţi şi să dezrădăcineze fărădelegea lui Barda, îl învăţa neîncetat, dar n-a folosit la nimic.

Odată, împăratul Barda, venind în sobornicească biserică la o vreme de praznic, voia să se împărtăşească cu preacuratele Taine. Dar patriarhul l-a oprit nu numai de la împărtăşanie, ci şi înaintea a tot poporul a mustrat fărădelegea lui şi l-a despărţit de Biserică. Atunci Barda, îndrăcindu-se cu răutatea asupra patriarhului, a pornit pe împăratul Mihail asupra lui şi l-a izgonit de pe scaun, iar în locul lui l-a ridicat pe Fotie.

Văzînd o tulburare şi o neorînduială ca aceasta, fericitul Nicolae şi-a lăsat mănăstirea şi, luându-şi pe fratele său, s-au dus la un sat mănăstiresc ce se numea Prenet şi acolo vieţuiau în linişte, nevrând să audă de fărădelegile ce se făceau de împăraţi. Însă, nu mult a vieţuit acolo, şi a fost izgonit. Pentru că s-a întâmplat cândva ca împăraţii să plutească cu corabia spre apele cele calde, pe lângă locul acela unde sfântul avea locuinţa sa, şi ştiind despre dânsul că este bărbat îmbunătăţit şi între toţi slăvit, s-au abătut pe la el, vrând să-l înduplece la unirea lor prin înşelăciune. Adică şi el să se învoiască şi să întărească izgonirea patriarhului Ignatie, cum şi însoţirea cea desfrânată a lui Barda. Dar sfântul nu numai că n-a lăudat acele fapte rele ale lor, ci chiar le-a proorocit că de nu se vor pocăi de răutăţile lor, apoi vor pieri cu rea moarte, ceea ce s-a şi întâmplat mai pe urmă.

Unele ca acestea auzind de la dânsul, împăraţii cei răi s-au mâniat asupra lui şi l-au izgonit de acolo, iar în Mănăstirea Studiţilor au poruncit să pună alt egumen. Fericitul Nicolae, trecând din loc în loc, îşi chinuia bătrâneţele sale. Apoi, din porunca împăraţilor celor fărădelege, prinzându-l iarăşi şi legându-l, l-au dus în mănăstirea sa şi doi ani a fost închis în temniţă, până la moartea acelor împăraţi, Mihail şi Barda, pentru care s-a şi împlinit proorocirea sfântului. Căci, mergând ei cu oaste în Creta asupra saracinilor (arabilor), au făcut sfadă între dânşii, iar

Mihail a tăiat în două pe ticălosul împărat Barda. Atunci împăratul Mihail îndată s-a întors înapoi, iar el, asemenea, fiind tăiat de casnicii săi în palat, foarte rău s-a sfârşit.

După dânsul a luat împărăția drept-credinciosul Vasile, care a întors pe fericitul patriarh Ignatie, la scaunul său şi pe Cuviosul Nicolae l-a eliberat din temniță. Apoi, fiind chemat de împăratul Vasile, a fost silit iarăşi să-şi ia mănăstirea sa, iar el, deşi nu voia să o ia în stăpânire din pricina bătrâneții, pentru rugămintea împăratului a luat-o. Deci, adeseori chemând împăratul pe sfântul, vorbea cu dânsul şi se folosea de cuvintele şi de viața lui cea îmbunătățită şi multă cinste îi făcea.

Apoi a dăruit Dumnezeu plăcutului Său, fericitului Nicolae, darul de a tămădui neputințele între oameni. Pentru că, Evdochia, femeia iubitorului de Hristos, împăratul Vasile, căzând într-o boală cumplită şi necâştigînd ajutor de la doctori, se deznădăjduise de viață şi aştepta moartea, de care lucru se mâhnise împăratul foarte mult. Adormind împărăteasa puțin, a văzut în vis pe un monah bătrân, în mare slavă, zicând către dânsa: "Nădăjduieşte spre Dumnezeu, căci nu vei muri acum, pentru că acum vei lua tămăduire şi vei fi sănătoasă". Iar ea, sculându-se din somn, a spus bărbatului său vedenia şi l-a rugat să cheme de la toate mănăstirile Constantinopolului pe monahii cei renumiți, care viețuiesc în fapte bune, ca să o cerceteze. Deci, începând cuvioşii părinți a veni în palat la împărătească, a venit acolo şi fericitul Nicolae, având fața luminoasă ca a lui Moise, pe care văzându-l împărăteasa, l-a cunoscut că este cel ce a vorbit cu dânsa în vis, făgăduindu-i sănătate. Apoi, sculându-se, s-a închinat sfântului şi îndată s-a făcut desăvârşit sănătoasă.

După aceasta, Elena, femeia lui Manuil patriciul, bolind de aceeaşi neputință, se apropiase de moarte şi, după obicei, pregătindu-i-se hainele de îngropare, a sosit Cuviosul Nicolae şi, făcându-i cruce cu mâna pe cap şi pe tot trupul, a tămăduit-o de boala ce o cuprinsese şi îndată s-a sculat sănătoasă de pe patul ei. Atunci s-a întâmplat ca şi Manuil, patriciul, să cadă într-o boală grea şi, neaflând nici un folos de la doctori, aştepta sfârşitul. Chemând pe fericitul Nicolae, l-a rugat să-l îmbrace în chip îngeresc. Sfîntul i-a zis: "Fiule, nu-ți va fi aceasta spre folos, pentru că degrabă te va tămădui Dumnezeu şi vei putea să ții dregătoria, s-o rânduieşti bine şi după aceea te voi tunde în chip monahicesc, ca să mergi în lumea cea cu fapte bune". Şi s-a împlinit proorocia sfântului, pentru că Manuil, însănătoşindu-se degrabă, a trecut prin felurite dregătorii, bine rânduindu-le; apoi, sosind sfârşitul lui, s-a îmbolnăvit şi fiind tuns de Cuviosul Nicolae, s-a dus către Domnul.

Alt dregător, cu numele de Teofil Melisianul, cu soția sa, erau în mare necaz pentru că fiii pe care îi năşteau îndată mureau. Acela, odată, a adus la sfântul un prunc parte femeiască ce se născuse, rugându-l să fie primitor pruncului, la Sfântul Botez, pentru că tatăl avea credință că rugăciunile acestui cuvios părinte vor păzi pe fiica lui de moarte. Fericitul n-a voit a-l boteza,

însă, punînd mâna pe capul copilului, s-a rugat lui Dumnezeu şi a zis: "Acestea grăieşte Sfântul Duh. Vie va fi fiica voastră şi veți vedea pe fiii fiilor ei". Şi s-a împlinit acea proorocie a sfântului, pentru că prunca s-a făcut sănătoasă şi frumoasă şi, măritându-se după bărbat, a fost bună roditoare de fii.

Când a sosit fericitul sfârşit al sfântului, el s-a îmbolnăvit şi toți frații înconjurându-l, fericitul le-a zis: "Acum spuneți, fraților, de ce sunteți lipsiți?" Iar ei, mirându-se de o întrebare ca aceea, au zis: "Grâu nu avem". Sfîntul a răspuns: "Nu vă va lăsa Dumnezeu, Care a hrănit pe Israil în pustie, căci, după ducerea mea, a treia zi, vă va veni grâu destul". Apoi le-a pus egumen pe Clement, care atunci era econom, şi s-a odihnit cu pace Cuviosul părintele nostru Nicolae, în a patra zi a lunii februarie, trăind şaptezeci şi cinci de ani şi a fost îngropat cu cinste. A treia zi după proorocia sfântului a venit la mănăstire, de la împăratul Vasile, o corabie plină cu grâu, pe care Clement, cu bucurie primind-o, a zis către frați: "Iată, părinților şi fraților, Cuviosul Nicolae, părintele nostru, şi-a împlinit făgăduința sa, trimițându-ne grâu destul".

Atunci era în mănăstirea aceea un monah, anume Antonie, cuprins de boala curgerii de sânge de mulți ani şi, de la doctori fiind deznădăjduit, era aproape de moarte. De aceea i-a poruncit egumenul să intre în chiliuța Cuviosului părinte Nicolae, ca într-însa să se sfârşească. Intrând Antonie în chiliuța aceea şi culcându-se, i s-a arătat în vis Cuviosul Nicolae, zicându-i: "Ce te doare, fiule Antonie?" Iar el i-a spus boala sa. Cuviosul i-a zis: "Nu te teme că de acum vei fi sănătos". Antonie deşteptându-se, a văzut nu în vis, ci la arătare, pe Cuviosul părinte. Apoi, ieşind din chiliuță şi având foarte frumoasă mireasmă, s-a simțit îndată tămăduit de boală şi s-a sculat sănătos. De atunci a mai trăit patruzeci de ani, neavând nici o boală, cu rugăciunile Cuviosului părinte Nicolae.

Prăznuirea lui se face la 17 februarie.

Sfântul Luca al Crimeei este un sfânt al veacului nostru, fiind mai întâi medic al trupului (chirurg), iar mai apoi medic şi al sufletelor (arhiepiscop). Întreaga lui viață se poate rezuma în câteva din cuvintele sale: "Am iubit pătimirea, fiindcă minunat curățeşte sufletul."

Numit adesea drept doctor "fără-de-arginți", Sfântul Luca al Crimeei a fost un ierarh mărturisitor ce a pătimit mult pentru dragostea şi credința lui în Hristos în temnițele comuniste. Născut într-o familie princiară, sfântul a fost un bun chirurg şi profesor universitar, iar in cele din urmă, unul dintre marii predicatori ai secolului nostru.

În plină teroare bolşevică, fiind chirurg de excepție refuza să opereze fără icoana Maicii Domnului pe peretele sălii. Episcopul chirurg Luca Voino-Iasenețki, mărturisitor al credinței în Hristos şi titan al științei deopotrivă, oferea lumii contemporane o minunată lecție de jertfire de sine, de slujire a semenilor şi de sfințenie.

În anul 1904, în timpul războiului ruso-japonez, sfântul va sluji pe post de medic chirurg, în slujba Crucii Roşii, adică fără salariu. Vreme de aproape un an, sfântul va îndeplini misiunea de chirurg prin mai multe spitale de tară, lipsite de fonduri şi într-o stare de sărăcie avansată. Între timp, tânărul Valentin se va căsători cu Ana, împreună cu care va avea patru copii.

În anul 1916, doctorul Valentin hotărăşte să-şi publice experiențele medicale într-o carte de medicină, numită "Eseu despre chirurgia infecțiilor septice". În timp ce lucra la prologul cărții, un gând îi veni, cum că sub titlul cărții va sta un nume de episcop.

Peste încă un an, în 1917, Valentin se stabileşte împreună cu familia in oraşul Taşkent, unde primeşte postul de medic-şef al spitalului din localitate. O boală incurabilă cauzează moartea timpurie a soției sale, Ana. Astfel, sfântul va rămâne singur, cu cei patru copii ai săi.

Într-o zi oarecare, episcopul locului îl cheamă pe Valentin la el şi îi zice: "Doctore, trebuie să deveniți preot!" Încredințat de faptul că aceasta este misiunea şi calea ce îl aşteaptă, doctorul Valentin va accepta fără nici o reținere hirotonia întru preot, în anul 1921. Hirotonia unui chirurg, ba încă a unuia dintre cei mai buni, nu a bucurat câtuşi de puțin conducerea comunistă a vremii.

În scurt timp, părintele primi numele monahal de Luca. În anul 1923, părintele Luca ajunge episcop al regiunii Taşkent. După hirotonia întru arhiereu, bolşevicii îl vor aresta imediat. Acum începe pătimirea, un lung şir de ani de pribegie şi suferințe în închisorile sovietice.

Fiind un chirurg foarte bun, episcopul Luca primeşte acceptul de a opera în spitalele de prin închisorile prin care este purtat. Fiecare operație incepea şi se termina cu rugăciune către

Maica Domnului, iar curățarea trupului cu iod, spre dezinfectare, o făcea sfântul țn semnul crucii, spre ajutor.

Bolşevicii hotărăsc să-l trimită pe episcop la Cercul Polar de Nord, urmând ca apoi să fie trimis in regiunea Arhangelsk pentru încă vreo trei ani. După aceasta, sfântul va mai primi încă şi un al treilea exil, în îndepărtata Siberie. Orbind de ochiul drept, de la bătăi şi chinuiri, sfântul nu a cârtit de cele pe care le pătimea.

În anul 1946, după terminarea perioadei de detenție, datorită meritelor deosebite în studiul medicinei, cât şi pentru lucrarea "Eseu despre chirurgia infecțiilor septice", sfântul va primi Premiul Stalin. Sfântul Luca împarte banii primiți ca premiu orfanilor de război.

Tot în anul 1946, Sfântul Luca este numit arhiepiscop de Simferopol şi Crimeea. Sfântul se va osteni neîncetat să reînvie credința şi viața duhovnicească. Predicile lui erau ascultate, pe lânga credincioşii de rând, de studenți intelectuali şi chiar de oameni având altă credință. Sfântul nu s-a temut niciodată a condamna atitudinea regimului ateu.

La bătrânețe, sfântul şi-a pierdut desăvârşit vederea. Despre aceasta însă, el spunea: "Cel ce şi-a închinat viața Domnului nu poate fi niciodată orb, fiindcă Dumnezeu îi dă lumina la fel cu cea de pe Tabor."

Sfântul Luca al Crimeei va adormi în Domnul în data de 11 iunie 1961, aceasta fiind şi ziua lui de prăznuire. Doctorul trupurilor şi al sufletelor semenilor săi va fi canonizat în anul 1966, în ziua de 18 martie, sfintele lui Moaşte fiind aşezate în Catedrala Sfânta Treime, în localitatea Simferopol, în Ucraina.

Sfinții 40 de Mucenici

Cei patruzeci de mucenici au trăit în vremea împăratului Liciniu (308-324). Deşi erau de obârşie din diferite locuri, făceau parte din aceeaşi ceată ostăşească. Ei au fost prinşi din pricina mărturisirii credinței în Hristos şi au fost duşi la cercetare. Dar nelăsându-se înduplecați să jertfească idolilor, mai întâi au fost loviți cu pietre peste față şi peste gură, dar pietrele în loc să-i atingă pe ei, se întorceau şi loveau pe cei ce le aruncau. Apoi au fost osândiți, în vreme de iarnă, să petreacă toată noaptea în mijlocul unui lac, care se găsea în apropierea Sevastiei. Pe când se găseau în mijlocul apei, unul dintre ei, care iubea mai mult viața, ieşind din lac, a alergat la o baie din apropiere, dar de îndată ce a fost atins de căldura de acolo, s-a topit cu totul. Unul dintre ostaşii care erau de pază acolo însă a intrat laolaltă cu sfinții în lac şi l-a înlocuit pe cel plecat, văzând în noapte pe sfinți înconjurați de lumină şi cununi, pogorându-se din cer asupra fiecăruia dintre ei.

Iar când s-a făcut ziuă, sfinții care erau leşinați, de abia se mai vedeau suflând. Atunci li s-au frânt fluierele picioarelor şi au luat cununile muceniciei. Cât de plăcută s-a cunoscut a fi moartea pentru aceştia şi cât de dorită să fie îmbrățişată se poate vedea şi din următoarea împrejurare. După zdrobirea fluierelor picioarelor, unul dintre ei, care din pricina vârstei mai tinere şi a puterii trupeşti mai sufla încă, a fost lăsat la o parte de tiran, socotind că acesta poate îl va înduplеca să-şi schimbe gândul. Dar mama lui, care în tot timpul cât mucenicii pătimiseră, rămăsese pe lângă el, văzând acum pe fiul ei, care era mai tânăr decât toți ceilalți, se temea ca nu cumva tinerețea şi dragostea de viață să-i insufle în cele din urmă teamă şi să se arate nevrednic de ceata şi de cinstea celorlalți.

De aceea aceasta sta încremenită şi cu trupul şi cu privirea, uitându-se la el, în starea în care se găsea, dându-i curaj şi întinzându-şi mâinile, în cele din urmă şi zicând: Fiul meu preadulce, mai rabdă puțin, ca să ajungi cu adevărat şi fiu al Tatălui Celui din ceruri. Nu te înfricoşa de chinuri, căci, iată, Hristos Dumnezeu îți stă ție într-ajutor. Nu vei mai întâlni mai departe nici o neplăcere, nici o durere; toate acelea au trecut, pe toate le-ai învins cu vitejia ta; după acestea va fi numai bucurie, desfătare, odihnă şi veselie, din care te vei împărtăşi împărățind împreună cu Hristos şi vei fi rugător pe lângă Dânsul, pentru mine, mama ta.

După ce sfinților li s-au zdrobit fluierele picioarelor, ei şi-au dat sufletele în mâna lui Dumnezeu. Iar slujitorii tiranului aducând nişte căruțe şi încărcând în ele sfintele lor trupuri le-au pornit către țărmul unui râu, care trecea prin apropiere. Şi văzând că tânărul acela, al cărui nume era Meliton, mai sufla încă, l-au lăsat să trăiască mai departe. Când mama lui a văzut însă că rămâne singur, a socotit că lucrul acesta înseamnă ceva mai mult decât moartea ei şi a fiului ei. De aceea, neținând seama că este femeie slabă şi înăbuşindu-şi în suflet toată durerea de mamă, a luat pe fiul ei pe umeri şi a pornit cu el după căruțele cu trupurile sfinților, întocmai ca o viteză, socotind că numai atunci fiul ei va trăi cu adevărat, când l-ar vedea şi pe el mort şi părăsit împreună cu ceilalți.

Dar, în timp ce-l purta astfel pe umere, acesta şi-a dat şi el duhul. Şi atunci mama simțindu-se eliberată de griji, s-a bucurat mult şi sufletul ei a săltat în chip plăcut de sfârşitul fiului ei. Şi ducând trupul neînsuflețit al iubitului ei fiu până la locul unde se găseau trupurile sfinților, l-a pus deasupra lor şi l-a numărat cu toate celelalte, pentru ca nici măcar trupul, al cărui suflet pornise să se numere laolaltă cu sufletele celorlalți, să nu se deosebească de trupurile lor. Iar slujitorii aceia ai vrăjmaşului, aprinzând un foc mare, au ars trupurile sfinților. Apoi, pentru ca nu cumva creştinii să poată lua moaştele lor, le-au aruncat în râu.

Dar acolo, prin purtarea de grijă a lui Dumnezeu, s-au strâns cu toate laolaltă într-o surpătură, de unde fiind scoase de mâinile creştinilor, ne-au fost dăruite nouă ca o bogăție de neînstrăinat.

Sfânta Mare Mucenițã Marina.

Această sfânta era din Antiohia Pisidiei, fiind fiica una născuta a unui Edisie, popă idolesc. Şi după ce a murit mama ei, a dat-o tatăl său pe seama unei femei; făcându-se ea de 12 ani, se ruga să învețe credința creştinilor, şi a învățat-o de la creştinii ce erau din acel sat. Iar când a fost ca de 15 ani, a poftit să săvârşească lupta muceniciei. Dacă a aflat de aceasta, ighemonul Olimvirie a trimis de a prins-o şi a băgat-o în temniță. Peste puține zile, scoțând-o, a adus-o la judecată sa şi, văzând-o, s-a spăimântat cu totul de frumusețile ei. Şi, întrebând-o de unde este şi cum îi este numele, ea zise: "Marina mă cheamă, născută şi crescută în Pisidia; şi cred în numele Domnului meu". De aceea, nevrând ea a se lepăda de Hristos, a poruncit şi a fost bătută cu toiege fără milă, până s-a roşit pământul de sângele ei; apoi au băgat-o în temnița. Şi s-a făcut cutremur mare, încât se cutremura temnița, şi iată a ieşit dintr-o parte a temniței un balaur şuierând tare, şi târându-se, părea că varsă foc împrejurul sfintei. De aceea, speriindu-se ea foarte şi îngrozindu-se, ruga pe Dumnezeu. Atunci acel groaznic balaur s-a prefăcut aratându-se în chip de câine negru; iar sfânta, luându-l de păr şi găsind un ciocan, l-a bătut pe cap şi peste spinare pâna l-a slăbit. După aceasta, fiind adusă sfânta la a doua cercetare şi rămânând tare în credința lui Hristos, a fost supusă la multe chinuri pe care răbdându-le, ighemonul cu mânie i-a tăiat capul.

Prăznuirea ei se face la 17 iulie.

Sfântul Ierarh Teodosie de la Brazi (vezi supra)

În 1820 au fost trimişi în Creta de la Sfânta Mănăstire Vatopedi, ieromonahii Neofit şi Ambrozie, ierodiaconul Parthenie şi monahii Dionisie şi Dorótheos iar mai târziu Macarie, aducând cu sine sfinte moaşte, în urma rugăminții pe care au primit-o din partea locuitorilor insulei, care sperau că se vor izbăvi astfel de ciumă, înspăimântătoarea molimă care care-i chinuia de multă vreme. Sfintele obiecte şi moaşte pe care le-au dus cu ei monahii vatopedini erau următoarele: o parte din Cinstitul Brâu al Maicii Domnului dăruit mănăstirii Vatopedi de împăratul Ioan Cantacuzino, o bucată din Cinstitul Lemn şi capul Sfântului Andrei din Creta.

După povestirea monahului Arsenie de la Pantokrator, care a fost transcrisă pe data de 25 iunie 1932 şi care se păstrează în Mănăstirea Vatopedi, aflăm că mănăstirea a trimis la Megálo Kastro din Creta, Irákleio de astăzi, în luna iunie 1820, cinci frați ai mănăstirii, cu cinstitele moaşte şi obiecte sfinte pomenite mai sus. După o călătorie care a durat cincisprezece zile, părinții vatopedini au ajuns la Irákleio şi după primirea oficială care li s-a făcut, au făcut masluri pe insulă până de Paşte, adică vreme de aproape un an.

Pe 21 iunie 1821 preoți şi credincioşi erau adunați la Mitropolia de Irákleio, de teama turcilor care în multe locuri se răsculaseră. În timpul asaltului turcilor asupra clădirii Mitropoliei, au fost uciși mulți dintre preoții şi credincioşii adunați acolo, printre care şi ieromonahii vatopedini Neofit şi Ambrozie şi monahul Macarie. Ierodiaconul Parthenie şi monahii Dionisie şi Dorótheos au luat Sfântul Brâu, Cinstitul Lemn şi capul Sfântului Andrei din Creta şi s-au ascuns în casele criptocreştinilor.

După mai multe peripeții turcii l-au prins pe monahul Dionisie, „l-au constrâns să se turcească, dar el nu a consimțit”. După multe cazne, i-au străpuns capul cu un fier ascuțit şi l-au spânzurat, în prima zi din Postul Mare al anului 1822. Înainte de a fi prins se mărturisise şi se împărtăşise cu Sfintele şi Preacuratele Taine. Într-o scrisoare a ierodiaconului Parthénie Vatopedinul, din data de 2 septembrie 1824, se adevereşte faptul că unul dintre părinți a fost spânzurat, acesta fiind, cel mai probabil, Dionisie.

Sfintele moaşte, trecând prin mai multe mâini, au ajuns în Santorini, de unde egumenul Dionisie Vatopedinul, după multe eforturi, a reuşit, cu ajutorul mitropolitului locului, Zaharia, să le obțină şi să le aducă înapoi la Vatopedi, pe data de 2 mai 1831.

Marea Biserică a lui Hristos, Cinstita Patriarhie Ecumenică, prin Actul Patriarhal şi Sinodal nr. 837 din 21.9.2000 a inclus în Sinaxarul Bisericii Ortodoxe pe cuvioşii mucenici vatopedini amintiți, alături de ceilalți mucenici şi sfințiți mucenici cretani, „fiindcă au primit mucenicia pentru Hristos în mod public şi au mărturisit numele Mântuitorului cu vitejie în fața tuturor, vărsându-şi sângele pentru mărturia dreaptă pe care au dat-o, ca adevărați mărturisitori ai lui Hristos, fiind martirizați în fața tuturor creştinilor ortodocşi din marea insulă a Cretei”.

Mai exact, în minei, în slujba dedicată acestor sfinți, se arată că au fost uciși arhierei, preoți şi „părinți aghioriți din Marea Mănăstire Vatopedi, trimişi în Méga Kástron cu sfintele moaşte şi cinstitul brâu al Maicii Domnului, spre închinare pentru izbăvire de epidemia de ciumă”.

Ieromonahul Chírillos Kogherákis, mitropolit de Rodos, în canonul sfinților, mai exact în cântarea a şaptea, scrie: „Slavă a Mănăstirii Vatopedi, sunteți toți cinci, sfințiți Părinți, strălucită adunare, următori Mucenicilor, imitatori zeloşi ai lui Hristos, până la moarte”.

Prăznuirea se face la 10 octombrie.

Preacuviosul şi de Dumnezeu purtătorul părintele nostru **Gavriil Athonitul** s-a născut pe 8 ianuarie 1849 în gubernia Kievului, într-o familie de oameni simpli, nu prea bogați. S-a născut în ziua de pomenire a Sf. Gheorghe Hozevitul, fiind astfel numit la botez cu numele de Gheorghe.

La vârsta de 12 ani copilul a rămas orfan. Încă din fragedă vârstă a arătat o dragoste deosebită față de Sf. Scriptură acumulând repede şi cu uşurință toate învățăturile duhovniceşti care le afla din cărți. Tânărul era înzestrat nu numai cu o minte lumintată, cu o memorie clară, ci şi cu dagostea de a face cât mai multe fapte bune.

În sufletul acestui copil minunat cu timpul a crescut odată cu vârsta şi dorința de a urma vieții Cuvioşilor Părinți, dorind să urmeze nevoințele lor, căutând să se lepede de lume şi să-şi închine viața sa vieții monahale.

În timp ce fusese bolnav de boală grea a făgăduit lui Dumnezeu că dacă se va vindeca va merge la Lavra Kievului pentru a se închina. Şi aşa s-a şi întâmplat, fapt pentru care a vizitat locurile sfinte de la Kiev, fiind uluit de vederea acelor chilii în care s-au nevoit sfinții Lavrei despre care aflase din cărți.

Când vine a doua oară la Kiev, tânărul îi roagă pe frații mănăstirii din Pustiul Sf. Teofan să-l primească ca ascultător în mănăstire, fiind acceptat şi rânduit să învețe înțelepciunea vieții monahiceşti de la smeritul şi înțeleptul stareț Bonifatie.

În anul 1867 i s-a oferit şansa binecuvântată de a merge în Țara Sfântă, de a vizita Ierusalimul. Primind binecuvântarea starețului său, ascultătorul Gheorghe se îndreaptă spre Ierusalim, închinându-se aici la Sf. Mormânt şi altor Sfințenii, după care, după un an de zile merge la muntele Athos.

Ajungând la muntele Athos fratele şi ascultătorul Gheorghe rămâne uluit de sfințenia prezentă în „Grădina Maicii Domnului”. Văzându-i pe călugării care se nevoiau acolo, chipul lor sfânt, rugător şi smerit, cunoscând asprimea vieții monahale de aici Gheorghe doreşte cu nerăbdare să rămână aici pentru toată viața. Şi, în cele din urmă este primit după mai multe încercări ca ascultător la schitul Sf. Ilie a cărui stareț era părintele Paisie. În anul 1869 a fost tuns în monahism cu numele de Gavriil, în cinstea Sf. Arhanghel Gavriil. Înaintând duhovniceşte, din „treaptă în treaptă” spre desăvârşirea cea dumnezeiască, în anul 1874 el a fost hirotonit în treapta de ierodiacon, iar în anul 1876 — în treapta de ieromonah.

În primăvara anului 1876 părintele Gavriil a fost numit iconom al schitului, încredințându-i-se ascultarea de a merge în fiecare an în Rusia în calitate de căpitan al corabiei care aparținea

schitului Sf. Prooroc Ilie. Corabia schitului era ca o mică mănăstire, având prevăzută şi o mică biserică şi toate cele trebuincioase pentru o viaţă monahicească.

Ani de-a rândul a făcut ascultare ca iconom al mănăstirii, mergând în Rusia pentru a aduce cele strict necesare pentru această viaţă pământească, pentru întreţinerea schitului, iar în anul 1891 (după 15 ani) ieromonahul Gavriil a fost ridicat în treapta de arhimandrit de către patriarhul Constantinopolului de atunci, de Sanctitatea Sa Ioachim al III-lea.

A construit între anii 1894-1896 în Odessa o catedrală măreaţă în stil bizantin cu trei Sfinte Altare pentru pelerinii care se pregăteau aici să-şi continue pelerinajul său spre muntele Athos, construind în curtea acestei catedrale şi un mic hotel pentru pelerini. În acelaşi timp sub conducerea sa a fost construit la schitul Sf. Prooroc Ilie şi o clădire pentru monahii care trăiau aici.

În anul 1894 după o viaţă plină de osteneli şi nevoinţe duhovniceşti arhimandritul Gavriil îşi încredinţează sufletul său în mâna lui Dumnezeu, trecând la cele veşnice pe data de 19 octombrie, în Novonicolaevsk, pe unde trecea cu corabia în drum spre Schitul Sf. Prooroc Ilie de la Athos. Rămăşiţele sale trupeşti au fost aduse la Odessa în data de 2 noiembrie şi îngropate în gropniţa catedralei din Odessa construite de el.

Sfintele sale moaşte au fost descoperite cu binecuvântarea Înalt Prea Sfinţitului Agatanghel, pe data de 9 (22) iulie 1994 fiind aşezate în catedralala Sf. Prooroc Ilie, prin intermediul lor Dumnezeu săvârşind şi astăzi minuni, tămăduind bolnavi şi întărindu-i pe creştini în credinţă.

Sfântul Mucenic Haralambie, episcopul Magnesiei, împreună cu martirii Porfirie şi Vaptos şi cele Trei Mucenițe au suferit în anul 202.

Sf. Haralambie, a răspândit cu succes credința în Mântuitorul Hristos, călăuzindu-i pe oameni pe calea mântuirii. Vestea despre faptele lui Haralambie a ajuns la urechile ighemonului Lucian şi a comandantului de armată Luchie, care l-au arestat pe sfânt şi l-au adus în fața judecății, unde el şi-a mărturisit credința în Hristos, refuzând închinarea la idoli.

În ciuda vârstei înaintate (sfântul avea 113 ani), aceştia l-au supus la torturi inimaginabile. I-au rupt carnea cu cârlige de fier şi l-au jupuit de piele, timp în care sfântul le mulțumea torționarilor săi, spunând: "Vă mulțumesc, fraților, că mi-ați reînnoit sufletul care doreşte să se unească cu veşnicia!"

Văzând că sfântul rabdă durerile fără să scoată vreun cuvânt rău, doi soldați, Porfirie şi Vaptos au crezut în Hristos şi au fost omorâți prin tăierea capului cu sabia. La fel, alte trei femei care au văzut puterea sfântului de a îndura chinurile, L-au lăudat pe Hristos şi au fost imediat martirizate.

Luchie a turbat de mânie la vederea celor întâmplate şi a apucat el instrumentele de tortură, începând să-l rănească pe sfântul martir, când deodată mâinile i-au căzut ca secerate de sabie, rămânându-i atârnate de corpul sfântului. Apoi guvernatorul l-a scuipat în față pe sfânt şi gura i s-a întors la ceafă.

Luchie l-a implorat pe sfânt să-l salveze cu rugăciunile sale şi să se milostivească de el, iar martirul în bunătatea sa s-a rugat pentru cei doi şi s-au vindecat pe loc. La vederea acestor minuni, mulți din cei prezenți au trecut la creştinism, printre care şi Luchie, care a căzut la picioarele sfântului episcop şi l-a rugat să-l boteze.

Luchie i-a spus despre cele întâmplate împăratului Septimiu Sever (193-211), care se afla atunci în Antiohia (vestul Asiei Mici). Împăratul a ordonat să fie adus Sf. Haralambie la el în Antiohia. Soldații i-au legat barba în jurul gâtului şi l-au tras de ea pe drum. Apoi i-au înfipt un piron de fier în trup dar împăratul nu s-a mulțumit şi le-a cerut să-l chinuie şi mai mult, arzându-l încetul cu încetul. Dar Dumnezeu l-a ocrotit pe sfânt şi acesta a rămas nevătămat.

La cererea păgânului împărat, ca să-i dovedească puterea Dumnezeului său, Sf. Haralambie a făcut multe şi mari minuni cu harul lui Dumnezeu, înviind din morți un tânăr şi izgonind diavolul dintr-un om chinuit de 35 de ani, astfel încât mulți oameni au crezut în Hristos Mântuitorul. Chiar şi fiica împăratului, Galinia, a trecut la creştinism zdrobind cu mâinile ei pe idoli, de două ori la rând, într-un templu păgân. Împăratul a mai dat ordin să-i

zdrobească sfântului gura cu pietre şi să-i ardă barba dar sfântul a întors flăcările asupra chinuitorilor săi.

Plin de răutate drăcească Septimiu Sever împreună cu un eparh numit Crisp au hulit numele lui Dumnezeu, îndrăznind să-L provoace pe Dumnezeu şi să-L cheme să vină pe pământ să-i înfrunte pe ei, cei puternici. Atunci Domnul a dat un cutremur înfricoşător, ridicându-i pe cei doi păgâni în aer şi nu i-a lăsat pe pământ până când Sf. Haralambie nu s-a rugat pentru ei. N-a trecut mult şi după ce şi-a revenit din sperietură, împăratul a dat din nou ordin să-l tortureze pe sfânt.

În cele din urmă, Sf. Haralambie a fost condamnat la tăierea capului cu sabia. În timpul rugăciunii dinainte de moarte, cerurile s-au deschis şi sfântul a văzut pe Mântuitorul şi pe îngerii Săi. Sfântul martir i-a cerut lui Dumnezeu să aibă grijă de locul unde vor rămâne moaştele sale, ca acel loc să nu sufere niciodată de foame sau boli, să aibă prosperitate, pace, abundență de fructe, roade şi vin, iar sufletele oamenilor din acel loc să fie mântuite. Domnul i-a promis că o să-i îndeplinească dorințele şi S-a ridicat la cer împreună cu sufletul martirului Haralambie. Din mila Domnului, sfântul a murit înainte de a fi executat. Galinia a îngropat trupul martirului cu multă cinste.

Sfântul sfințit mucenic Haralambie se praznuieşte pe 10 februarie.

Sfântul Dionisie din Olimp este unul dintre sfinții isihaşti care au trăit în secolul al XVI-lea. După ce s-a nevoit la Meteora şi Sfântul Munte, Sfântul Dionisie a ales ca loc de nevoință Muntele Olimp. În acest loc, pe care vechii greci îl credeau casă a zeilor, avea să zidească numerose "case Domnului", atât biserici, paraclise, capele, cât şi "biserici vii", ucenici vrednici, monahi şi mireni cu viată îmbunătățită. Viața duhovnicească în mănăstirea întemeiată de către Sfântul Dionisie pe Muntele Olimp s-a fundamentat pe tradiția isihastă şi rânduielile monahale atonite.

Sfântul Dionisie din Olimp s-a născut înspre sfârşitul secolului al XV-lea în localitatea Sklataina, situată în regiunea Karditsa, Grecia. Deprizându-se încă din copilărie cu rugăciunea şi citirea cărților duhovniceşti, după moartea părinților săi, Dionisie a hotărât să urmeze calea monahală. Tânăr fiind, a mers la Mănăstirea Marea Meteoră, unde a fost tuns în monahism şi a primit numele Daniil. Căutând un loc de nevoință şi mai izolat, a mers la Muntele Athos unde, la început a viețuit alături de un Bătrân îmbunătățit, Ieromonahul Serafim, sub povățuirea sa duhovnicească începând să înainteze în viața ascetică, postind aspru şi lucrând virtuțile. În Muntele Athos a primit Schima Mare şi tot în acest loc a fost hirotonit diacon şi preot.

Pentru mulți ani a trăit ca pustnic lângă Mănăstirea Caracalu, dedicându-se curățirii şi păzirii minții prin rugăciunea lui Iisus. Deasupra Mănăstirii în pădure se afla o peşteră în interiorul căreia Sfântul Dionisie a construit o capelă pe care a închinat-o Sfintei Treimi. În această capelă se retrăgea nopțile pentru a se ruga. Viața îmbunătățită a Sfântului Dionisie a devenit cunoscută în Sfântul Munte şi mulți monahi veneau la el pentru sfat duhovnicesc.

Viața sa îngerească a dus la alegerea sa ca stareț al Mănăstirii Filoteu (care pe atunci aparținea bulgarilor), pe care a renovat-o, şi a reformat-o, transformând-o în mănăstire grecească. Reacțiile fată de aceste schimbări nu au întârziat să apară din partea unor membri ai obştii, iar pentru a pune capăt tulburărilor Sfântul Dionisie a hotărât să meargă la Mănăstirea Sfântului Ioan Botezătorul din Veria, iar pentru a nu fi hirotonit episcop, din acest loc a fugit în ascuns pe Muntele Olimp.

A înființat o mănăstire în Pelion, la Zagora, şi alta pe Olimp, în defileul râului Enippeas, la altitudinea de 1.000 m. Lui i se datorează, de asemenea, construirea a două biserici situate pe piscuri: Sfântul Prooroc Ilie şi Schimbarea la Față.

După ce a pus la punct viața de obşte la mănăstirea de pe Olimp (caracterizată, dupa legendă, prin faptul că era înconjurată de chiparoşi înalți), sfântul s-a retras nu departe, în munte, într-o peşteră. Acolo a construit, ca loc de rugăciune, o altă biserică, despre care se crede ca este cea mai mica din Grecia (are loc să se închine doar un singur credincios), chiar sub bolta de piatră. Seara, după ce Slujba Pavecerniței se încheia în mănăstire, sfântul pleca spre peşteră.

Acolo petrecea întreaga noapte în rugăciune şi înainte de a se lumina se întorcea la mănăstire pentru Sfânta Liturghie. Ucenicii Sfântului Dionisie mărturisesc faptul că, deşi era noapte, pe drumul către şi dinspre pesteră Sfântul nu folosea lumânări sau făclii. Lumina care îl călăuzea nu era o lumină din lumea aceasta, era lumina dumnezeiească ce îl ilumina şi emana din el.

Sfântul Dionisie din Olimp nu a fost numai un reprezentant de seamă al vieții isihaste a vremii sale, ci şi un misionar şi cărturar. Purtând de grijă grecilor ce se aflau sub ocupația turcă, Sfântul Dionisie mergea adesea în satele şi oraşele din Macedonia şi Tesalia, oferindu-le oamenilor povățuire duhovnicească şi sprijin. În timpul vieții Sfântului Dionisie din Olimp în Mănăstirea Sfânta Treime s-a desfăşurat o intensă activitate scriitoricească.

Sfântul Dionisie din Olimp a trecut la cele veşnice spre sfârşitul secolului al XVI-lea, într-o zi de 23 ianuarie, în peştera Sfântul Lazăr situată lângă Mănăstirea Sfânta Treime.

Sfântul Mare Mucenic Mina (vezi supra)

La 22 iulie calendarul ortodox pomeneşte pe Sfânta Mironosiță, cea întocmai cu Apostolii, Maria Magdalena. Femeile mironosițe sunt prăznuite de Biserică, laolaltă, în a treia duminică după Învierea Domnului. Sfintele Evanghelii amintesc despre Maria (mama lui Iacob şi Iosi), Maria lui Cleopa, Salomeea (mama fiilor lui Zevedei), Ioana (femeia lui Huza, iconomul lui Irod), Suzana, Marta şi Maria (surorile lui Lazăr din Betania) şi Maria Magdalena. Au primit numele de „mironosițe“ întrucât Dumnezeu a rânduit ca ele să fie acele purtătoare de mir care, alături de Maica Domnului, au privegheat pe Mântuitorul Hristos în timpul Sfintelor Sale Patimi, când era părăsit chiar de cei mai apropiați.

Maria Magdalena era din seminția lui Neftalim, din Magdala Galileei, un sat pescăresc de pe țărmul vestic al Lacului Ghenizaret, între oraşele Capernaum şi Tiberiada. Evangheliile nu menționează nimic despre anii tinereții fragede a Mariei, dar Tradiția consemnează că era tânără, frumoasă la chip şi înstărită. Evanghelistul Luca notează că Iisus Hristos a izbăvit-o de şapte demoni, moment din care a început o nouă viață, alăturându-se celor ce-L urmau în propovăduirea Sa. Şi-a împărțit averea săracilor şi s-a alăturat grupului Mântuitorului, urmându-L în cetățile din Iudeea şi Galileea şi ascultând cuvintele despre împărăția lui Dumnezeu.

Cea dintâi între femeile mironosițe

În relatările evangheliştilor, numele Mariei Magdalena este amintit în fruntea celorlalte femei mironosițe, probabil datorită râvnei cu care urma pe Iisus Domnul, alături de Maica Sa. Dincolo de momentele plăcute, în care alături de mulțimi savura cuvintele minunate ale lui Hristos şi lua parte la minunile Sale săvârşite în popor, Maria Magdalena şi-a arătat dragostea şi devotamentul în fața cumplitelor patimi la care Fiul lui Dumnezeu a fost supus. Cu un curaj atipic unei femei, nu s-a dezlipit de Fecioara Maria, fiindu-i sprijin în greaua încercare de a-şi vedea Fiul şi Mântuitorul osândit pe Cruce. Atunci când chiar şi apostolii L-au abandonat şi s-au risipit în mulțime, ea Îl urma. În curtea arhiereului, la procesul din fața lui Pilat, pe drumul Crucii, Îi era alături şi primea chiar cuvinte de încurajare din partea Celui osândit. Iar la umbra Sfintei Cruci, pe Golgota, se găseau doar Maria, mama lui Iisus, Ioan, ucenicul cel iubit, şi Maria Magdalena. A rămas credincioasă lui Dumnezeu, nu numai în zilele de glorie, în care mulțimile Îi cântau „Osana, Fiul lui David!“, ci şi atunci când au strigat către Pilat: „Răstigneşte-L!“. După cuvintele Sfântului Evanghelist Matei, a fost prezentă şi la punerea Domnului în mormântul nou săpat în piatră. I-a fost dat să vadă cum Iosif din Arimateea şi Nicodim, ucenicul Domnului, coboară trupul lui Iisus de pe Cruce, Îl înfăşoară în giulgiu curat şi Îl depun în mormântul rece. După ce piatra a fost pecetluită, femeile mironosițe s-au întors în cetate împreună cu Iosif şi Nicodim, numai Maria Magdalena şi cealaltă Marie, Născătoarea de Dumnezeu, au rămas lângă mormânt, şezând în preajmă. Şi pentru că era vineri, seara târziu, iar Legea mozaică poruncea ca în ziua sâmbetei să se odihnească, s-au retras şi au mers la casa lor,

iar a doua zi s-au odihnit, respectând porunca Legii. După odihna sabatului, au hotărât să revină la mormânt cu miresme pentru a îmbălsăma trupul Mântuitorului.

„Hristos a înviat!“ - cuvântul Mariei Magdalena către Sfinții Apostoli

Sfintele Evanghelii relatează cum femeile mironosițe, în grupuri, revin de mai multe ori la mormânt, unde primesc vestea Învierii. Dintre toate, Sfânta Maria Magdalena este singura care s-a întors la mormânt de patru ori, situații prezentate succesiv de evangheliști. Evanghelistul Ioan descrie cum, în ziua cea dintâi a săptămânii, dis-de-dimineață, Maria Magdalena a venit la el şi la Sfântul Apostol Petru, mărturisindu-le că a găsit piatra ridicată de pe mormânt. Însoțită de cei doi ucenici, au observat că mormântul era gol, giulgiurile erau puse jos, iar mahrama era înfăşurată. Întorcându-se Petru şi Ioan la ai lor, Maria Magdalena a rămas singură în fața mormântului, tânguindu-se. Motivul lacrimilor reiese din răspunsul dat îngerilor în veşminte albe ce şedeau deasupra mormântului, întrebând de ce plânge: „Că au luat pe Domnul meu şi nu ştiu unde L-au pus“. Şi întorcându-se, înaintea ei stătea Însuşi Hristos Domnul cel Înviat, punându-i aceeaşi întrebare. Iar ea, crezând că este grădinarul acelor locuri, L-a întrebat dacă nu cumva L-a luat, să-i spună unde L-a pus, ca ea să-L ridice. Milostivindu-se Iisus de suferința ei, a chemat-o pe nume, iar ea, recunoscându-L, a căzut la pământ, numindu-L Învățător. Şi îndată a primit porunca misiunii de a deveni „apostol al Apostolilor“, vestind ucenicilor Săi ceea ce văzuse. După ce, prin căderea Evei în ispită, a intrat păcatul în lume, şi prin păcat, moartea, biruința asupra morții a fost rânduită a fi vestită pentru prima dată de o femeie.

Mironosița cea întocmai cu Apostolii

De la Învierea Domnului şi până la Înălțare, a rămas la Ierusalim, lângă Preasfânta Născătoare de Dumnezeu. Alături de Maica Domnului şi de Sfinții Săi Apostoli va fi participat la minunea Înălțării Domnului pe Muntele Măslinilor, dar şi în casa cu foişor, în ziua Cincizecimii, când Duhul Sfânt cel făgăduit S-a pogorât în chip de limbi de foc peste cei prezenți. Tradiția confirmă că Maria Magdalena şi-a continuat misiunea apostolească de propovăduire a învățăturii creştine în Biserica primară, făcând călătorii misionare în Egipt, Fenicia, Siria, Galia şi chiar la Roma. La Roma, Tradiția spune că a ajuns chiar în fața împăratului Tiberiu (14-37 d.Hr.), pe care l-a tămăduit, având un ochi bolnav. În acele vremuri, când cineva dorea să apară în fața împăratului, trebuia să aducă şi un dar pentru el. Legenda spune că Maria Magdalena s-a prezentat în fața împăratului Tiberiu doar cu un ou de găină, conform obiceiului vremii de a se oferi ouă drept daruri în prima zi din an sau cu ocazia zilei de naştere a cuiva. Oferindu-i oul împăratului, şi-a prezentat salutul: „Hristos a înviat!“. Răspunsul împăratului a fost că este greu de crezut că se poate trezi cineva din moarte, aşa cum oul pe care l-a primit de la ea nu-şi poate schimba singur culoarea în roşu. În acel moment s-a petrecut minunea înroşirii oului în mâna împăratului, devenit simbol al Învierii lui Hristos, iar Maria Magdalena se bucura de respectul Cezarului Romei. Apoi, i-a spus împăratului că în provincia romană Iudeea, Iisus Galileeanul, un Om Sfânt, tămăduitor şi puternic prin puterea lui

Dumnezeu în fața oamenilor, a fost executat după instigările mai-marilor preoților iudei, iar sentința a fost confirmată de procuratorul Ponțiu Pilat. Istoricul Eusebiu de Cezareea consemnează că Ponțiu Pilat a fost destituit din funcție în anul 36 şi chemat să răspundă în fața împăratului pentru slaba sa administrație, în timpul căreia în Iudeea se înregistraseră provocări, violențe şi mişcări populare, consemnând că fie s-a sinucis, fie a fost executat. De asemenea, au fost convocați şi arhiereii Ana şi Caiafa. Caiafa şi-a aflat sfârşitul în drum spre Roma, în Creta, iar Ana a fost torturat, fiind închis într-o piele de bivol. Revenită la Ierusalim, Maria Magdalena şi-a continuat activitatea de propovăduire. Împreună cu Sfântul Maxim, unul dintre cei 70 de ucenici ai Mântuitorului, au fost prinşi de iudei şi abandonați, alături de alți creştini, în mijlocul mării, fără hrană, pe o corabie fără pânze şi fără vâsle, naufragiind până la Marsilia, în Galia. Acolo au debarcat vii şi nevătămați, prin puterea lui Dumnezeu, însă s-au aflat tot în fața unor păgâni ce îi disprețuiau. A început Sfânta Maria Magdalena a le vorbi despre singurul Dumnezeu adevărat, chiar în fața guvernatorului roman al provinciei, Ipatie, venit împreună cu soția sa pentru a jertfi idolilor, ca să aibă un copil. După mai multe cuvântări ale Sfintei, acesta a primit-o în palatul său şi i-a cerut să-l povățuiască în credința creştină. Iar prin mijlocirea Mariei, a fost binecuvântat de Dumnezeu cu un prunc, însă soția i-a murit când l-a adus pe lume. După o vizită la Roma şi un pelerinaj la Ierusalim, s-a întors acasă şi şi-a aflat soția vie, supraviețuind prin rugăciunile şi grija Sfintei Maria Magdalena. După această minune, Ipatie s-a botezat dimpreună cu toată casa sa.

Din nou alături de Mântuitorul Hristos, într-o nouă viață, veşnică

Sfârşitul vieții Mironosiței Maria Magdalena o găseşte pe aceasta în Efes, unde l-a regăsit pe Sfântul Ioan, ucenicul cel iubit, ce o avea în grijă pe Fecioara Maria, Maica Domnului. Continuând activitatea apostolească până în cel din urmă ceas, a trecut la cele veşnice, fiind îngropată la intrarea într-o peşteră, unde aveau să adoarmă şi cei şapte tineri martirizați în Efes, pomeniți de Biserica noastră la 4 august. Acea peşteră a devenit locaş de binecuvântare şi de tămăduire a multor neputințe, până în anul 899, când împăratul bizantin Leon al VI-lea Filosoful a poruncit strămutarea sfintelor sale moaşte la Constantinopol, pentru a fi aşezate în ctitoria sa, Mănăstirea „Sfântul Lazăr“. Racla cu mâna stângă a Sfintei Maria Magdalena este cinstită la Mănăstirea „Simonos Petra“ din Sfântul Munte Athos. Deşi, uneori, Sfânta Maria Magdalena este asimilată diferitelor femei păcătoase prezentate în Evanghelii, acest lucru nu este atestat nicăieri în Tradiția bisericească, nici în imnologia cultică sau în scrierile Sfinților Evangheliști, care afirmă doar că Domnul a izbăvit-o de şapte demoni ce o chinuiau, fără a face referire la viața sau moravurile sale dinaintea întâlnirii Mântuitorului.

Sfântul Calinic de la Cernica, Sfântul Teodosie de la Brazi,

Sfăntul Teofil de la Kitaev (vezi supra)

V Raclă cu 50 de părticele de sfinte moaşte (situată în biserica mare a mănăstirii, în naos, partea dreaptă)

1 Sfântul Teodor de Smolensk

2 Sfântul Cuvios Gherasim (Boldinski ?)

3 Precuvioasa Eufrosina din Polotsk

4 Sfântul Gheorghe Hoyevitul

5 Sfântul Tohon din Yadonsk

6 Sfântul Sofronie al Irkutsk-ului

7 Sfântul Alexie duhovnicul din Carpați

8 Preacuviosul Cornelie Alexandrovski

9 Sfântul Cneaz Veaceslav

10 Sfântul Teodor (?)

11Sfântul Cneaz Gheorghe al Vladimirului

12 Sfântul Cuvios Anatolie de la Optina

13 Sfântul Nectarie de la Optina

14 Sfântul Macarie Kaliazinki

15 Sfântul Mucenic Alexandru din Harkov

16 Sfântul Mucenic Andronic Permski

17 Sfântul Teodor Zvirinevski

18 Sfântul Maxim Grecul

19 Sfântul Teofil de la Kitaev

20 Sfânt necunoscut –

21 Sfântul Cneaz Gleb

22 Sfântul Ambrozie de la Optina

23 Sfântul Moise dela Optina

24 Sfântul Petru Athonitul

25 Sfântul Apostol Ermie, unul din cei 70

26 Sfântul Macarie mitropolitul Kievului

27 Sfântul Antonie Râmleanul

28 Sfântul Antonie de la Radonej

29 Sfântul Teodosie Totemski

30 Sfânt necunoscut

31Sfântul Cneaz Gavriil Pekovski

32 Sfânta Sofia de la Suzdal

33 Sfântul Zosima din Palestina

34 Sfântul Iona de la Kiev

35 Sfântul Mucenic Tihon de la Voronej

36 Sfântul Mare Mucenic Mina

37 Sfântul Antipa Atono-Valaamitul (de la Calapodeşti)

38 Sfântul Atanasie Vâsoțki

39 Sfântul Ioan Olenevski

40 Sfânt necunoscut

41 Sfântul Cneaz Roman Ugligski

42 Sfântul Şio Mevimski

43 Sfântul Teodor Sanaksar

44 Cuviosul Gheorghe din Zadonsk

45 Sfântul Atanasie Kovrovski

46 Sfânt necunoscut

47 Sfântul Zosima Alevandrovski

48 Sfântul Alexei Gulaseevski

49 Sfântul Sofronie Iberdski

50 Sfânt necunoscut

Fericitul Teodor era fiul principelui de Smolensk, Rostislav Mstislavovici. Împodobit cu blândeţe şi smerenie, din tinereţe a dus o viaţă evlavioasă şi plăcută lui Dumnezeu, lucrând în toate faptele lui potrivit voii lui Dumnezeu. Până la adâncile sale bătrâneţi a condus poporul său cu cumpătare şi înţelepciune. Drept şi milosârd faţă de toţi supuşii săi, în mod deosebit i-a ocrotit pe cei orfani, pe văduve şi pe cei săraci. Postea aspru şi se ruga cu multă râvnă, fie în particular, fie în bisericile, pe care el însuşi le-a costruit şi le-a înfrumuseţat. Când s-a îmbolnăvit şi a simţit că i se apropie sfârşitul, şi-a chemat lângă el soţia şi copiii şi le-a lăsat ca pe o preţioasă moştenire să trăiască în dragoste şi pace. Imediat după aceea a cerut să-l ducă într-o mănăstire, unde îndeplinindu-şi o veche dorinţă, a fost tuns monah. În pragul morţii a primit marea şi îngereasca schimă, a cerut iertare de la toţi şi şi-a încredinţat sufletul lui Dumnezeu pe 19 septembrie 1299.

Sfântul Gherasim din Boldin

S-a născut la 1489, pe numele său de botez Grogorie.

A intrat în Mănăstirea Sfintei Treimi de la Danilov, primind numele de Gherasim. Acolo a avut ascultarea de cizmar.

Nevoidu-se mult în postiri, rugăciuni şi privegheri de toată noaptea a ajuns la măsuri duhovniceşti mari, retrăgându-se în linişte dar Maica Domnului în vedenie i-a apărut cerându-i să fondeze o mănăstire. Astfel Gherasim a înființat mănăstirea Sfintei Treimi de la Boldin, în 1528.

1554 la 1 mai trece la Domnul.

Sfânta Eufrosina a fost fiica Cneazului Vseslav din Polotsk. Când părinții ei au voit să o logodească, ea a fugit la o mănăstire şi s-a tuns în îngerescul chip. Un înger al Domnului i s-a înfățişat de trei ori şi i-a descoperit locul în care trebuia să întemeieze o nouă mănăstire pentru fecioare. Ea a atras-o chiar şi pe sora ei Eudochia la viața călugărească, împreună cu multe alte fecioare de neam bun, din rândurile aristocrației. Verişoara ei, Zvenislava, născută Prințesă Borisov, şi-a adus toate bogățiile ei, toate hainele ei scumpe şi toate bijuteriile şi a zis: „Toate cele lumeşti le lepăd, iar această zestre ce s-a pregătit pentru cununia mea o aduc şi o dăruiesc Bisericii Mântuitorului. Iar eu pe mine însămi Lui mă logodesc întru cununie duhovnicească şi capul mi-1 pun în jugul Său blând, şi asupra mea iau sarcina Lui uşoară". Eufrosina a tuns-o pe aceasta monahie şi i-a dat numele de Eupraxia. La vârstă înaintată ajungând, Eufrosina a dorit să moară la Ierusalim, şi L-a rugat pe Dumnezeu cu dinadinsul pentru aceasta. Dumnezeu a ascultat ruga ei şi cu adevărat, când Eufrosina a mers la Ierusalim, ea a murit acolo. Eufrosina a fost înmormântată în Mănăstirea Sfântului Teodosie în douăzeci şi trei de zile ale lunii mai din anul 1173. Prâznuirea se face aşadar la 23 mai.

Sfântul Gheorghe Hozevitul (vezi supra)

Sfântul Tihon din Zadonsk s-a născut în anul 1724 în Rusia, din părinți creştini. A primit la naştere numele de Timotei. Din cauza morții tatălui său, diaconul Savelie Chirilov, familia pierde susținerea materială. Acesta va fi motivul pentru care Domnica, mama sa, va fi la un pas de a-l da pe Tihon spre creştere unui vizitiu.

A absolvit seminarul în anul 1754, într-o vreme în care scolastica era la modă. Va fi profesor de retorică în seminar, din anul 1754 până în 1758, anul când intră în monahism, primind numele de Tihon. Devine arhimandrit şi egumen al Mânăstirii Jelticov, episcop-vicar al Novgorodului pentru un an de zile şi din 1763 episcop de Voronej şi Eletk pentru vreme de patru ani şi jumătate.

În această calitate, luptă împotriva ereticilor, păgânismului, dezvoltă învățământul din zona în care păstorea şi se îngrijeşte să aibă în eparhia sa preoți competenți.

Decide să se retragă în singurătate în anul 1769, la Mânăstirea Bogoroditk din Zadonsk. Aici, se adânceşte în rugăciune şi viață ascetică, încât de multe ori a fost văzut cu chipul strălucind, în extaz duhovnicesc.

Sfântul Tihon de Zadonsk a trecut la cele veşnice pe 13 august 1783. A fost înmormântat într-o criptă de sub altarul Mânăstirii Bogoroditk. A fost trecut în rândul sfinților de către Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Ruse, pe 25 mai 1861.

Sfântul Sofronie Episcop de Irkutsk, născut în provincia Poltava, depune voturile monahale la Mănăstirea Acoperământului din Krasnogorsk, la 23 aprilie 1730.

Prin decret al Împărătesei Elisabeta este hirotonit Episcop de Irkutsk la 23 februarie 1753. În 20 martie 1754 , a ajuns în Irkutsk. Aici a facut numeroase calatorii misionare la Nercinsk , Kirensk , Yakutsk. A construt multe biserici şi a fondat un seminar unde a predat.

Pe părintele Sinesie, bunul său prieten, care îl însoțise în acele locuri, l-a numit stareț al Mănăstirii Înălțării pe care o înființează în 1754. Mai târziu pe Sinesie l-a ridicat la rangul de arhimandrit şi a fost un permanent ajutor pentru episcop în problemele administrative.

Înaintând în vârstă şi starea sănătăţii înrăutățindu-i-se, Sfântul Sofronie cre să fie înlocuit dar Sinodul amână o decizie în acest sens şi Sofronie a murit în Irkutsk 30 martie 1771 , în a doua zi de Paşti.

Trupul său este pus în Catedrala la Irkutsk şi a rămas aşa din martie până în 8 octombrie fără să dea nici un semn de descompunere. Acum începe Sfîntul Sofronie sa fie venerat ca sfânt iar în 1874 când sunt dezgropate sfintele moaşte sunt aflate tot neputrezite. Din nefericire în 18 aprilie 1917, un incediu distruge o bună parte din sfintele moaşte şi din mormântul sfântului.

Schiarhimandritul Alexie (Kabaliuk)

Acest mărturisitor al Dreptei-slăviri s'a născut la 1 Septembrie 1877 în satul Carpato-rus Iasinie, în evlavioasa familie a unui tăietor de lemne, Ivan Kabaliuk şi a iubitoarei sale soţii Anna. Pruncul, unul dintre cei opt, a fost numit după Sfântul Cneaz Alexandru Nevski. Copilul a început şcoala parohială la vârsta de şase ani şi a arătat bună-cucernicie şi isteţime, citind tot ce putea despre Ortodoxie. Cerceta adesea mănăstirile Dreptslăvitoare din Bucovina învecinată, ca şi mănăstirea Uniată Kiş-Baran. Ca tânăr, şi-a făcut stagiul militar, după care s'a întors acasă, aflându-şi tatăl pe patul de moarte. A mers apoi la Mănăstirea Bixad, acum în România, pentru a-l întreba pe văzătorul cu duhul Stareţ Arcadie dacă să se căsătorească sau să se călugărească. Răspunsul a fost monahismul.

Pentru că acest suflet simţitor nu putea primi minciunea Uniaţiei, în 1905 şi 1906 Alexandru a cercetat Lavrele de la Kiev şi Pociaev, unde i-a întâlnit pe bătrânul Mitropolit al Kievului, Flavian, şi pe dinamicul Arhiepiscop Antonie (Hrapoviţki), care va juca un rol vital în viaţa Părintelui Alexie. În 1908, se hotărăşte să meargă în pelerinaj la Muntele Athos şi la Ierusalim. A devenit dreptslăvitor în Iulie 1908, la mănăstirea Rusească a Sfântului Panteleimon din Muntele Athos şi s'a întors în Rusia ducând ca dar o icoană a Maicii Domnului „A Neşezutei Cântări", care îl va însoţi pentru tot restul vieţii. La începutul lui 1910, se călugăreşte la mănăstirea Iablocino (acum în Polonia), ia numele de Alexie şi începe studii theologice. La 15 August 1910, din nou cu sprijinul Arhiepiscopului Antonie, este hirotonit ieromonah, cu numele de Alexie. De acolo, a fost chemat în Iza. A slujit aici în taină, precum şi în Mukacievo şi în alte sate.

Nimic nu-l putea însă opri pe Părintele Alexie, nici chinul, nici prigoana. Credinţa sa, râvna şi dorinţa de a-şi sluji poporul erau atât de puternice, încât a lucrat ca strungar, deoarece nu era dispus să trăiască pe seama ţăranilor săraci. Colinda prin toate satele ce se întorseseră la Dreapta-slăvire, slujind tainele, propovăduindu-le şi întărindu-i în credinţă. Doar într'o zi a botezat 200 de copii şi a împărtăşit peste 1000 de credincioşi. Potrivit unei gazete Maghiare, în comitatul Maramureşului, în jurul Izei, peste 14.000 de oameni au devenit ortodocşi.

În doi ani, Părintele Alexie a întemeiat 28 de obşti dreptslăvitoare în felurite sate. A căutat pretutindeni ajutor, ducându-se iarăşi în Athos şi întâlnindu-se acolo cu Patriarhii Constantinopolei şi Serbiei. Prigoanele s'au înteţit, şi Părintele Alexie a fost arestat de mai multe ori. Soldaţii înconjurau bisericile, căutau prin case, confiscau cărţile de rugăciune, icoanele, crucile şi literatura religioasă. Asupra ţăranilor erau impuse dări uriaşe, tot ţinutul era plin de trupe militare, iar paraclisele au fost închise. Cei ce se făceau Dreptslăvitori erau întemniţaţi. Drept răspuns, şi mai multe sate au devenit ortodoxe.

Părintele Alexie era vânat de autorităţile catolice Maghiare ca o fiară sălbatică. La mijlocul lui 1912, a fost silit să treacă mai întâi în Iablocino, apoi în primăvara lui 1913 în Rusia, iar în cele din urmă în America, unde se găsea o mare colonie Carpato-rusă. Acolo, împreună cu Părintele Alexandr Hotoviţki, şi-a continuat lucrarea misionară, iar sute de mii de

Carpato-ruşi s'au întors la Ortodoxia strămoşilor lor. De aici, Părintele Alexie a corespondat neîncetat cu turma sa, şi Austro-Ungarii au început să aresteze pe oricine purta vreo scrisoare cu timbru de America. Câteva sute au fost întemnițați, printre care toate rudele Părintelui Alexie.

Alți Sfinți Mărturisitori

Soldații au recurs la chinuri. Dreptslăvitorii erau spânzurați de copaci, fără ca picioarele să poată atinge pământul. Astfel, începeau să le sângereze nasul, gura şi urechile. Dacă cei munciți îşi pierdeau cunoştiința, soldații aruncau peste ei apă, ca să continue chinul. O femeie din satul Lejie a murit în urma chinurilor. Mulți au cunoscut „copacul chinurilor", dar nu s'au lepădat de Dreapta-slăvire. Alții au fugit în munți şi păduri.

Astfel, unsprezece fete, învățate de sora Părintelui Alexie, Vasilisa, s'au făcut în taină monahii. Au plecat în munți, au ridicat o casă în pădure şi au viețuit acolo călugăreşte. Soldații au aflat cele întâmplate, le-au vânat şi le-au găsit. Le-au silit să se dezbrace şi să stea, îmbrăcate doar în rufărie, în apă înghețată vreme de două ceasuri, apoi le-au aruncat în temniță. Numele lor erau: Maria Văcaru, Pelaghia Smolik, Anna Văcaru, Maria Madiar, Pelaghia Tust, Pelaghia Şerban, Parascheva Şerban, Iuliana Azai, Maria Prokun, Maria Dovganici, Anna Camen. În 1910, Dreptslăvitorii, rămaşi fără preot, au căutat ajutor în Rusia. La mănăstirea din Iablocino au fost trimişi mai mulți candidați pentru hirotonie. Printre aceştia se numărau Vasile Camen şi Vasile Văcaru. Ei au fost primiți în mănăstire cu dragoste. Între timp, oamenii din Iza se adunau să se roage în casa unui sătean, Maxim Procop. În 1913, nepoata sa, Iuliana Procop, a pătimit pentru Hristos, făcându-se sfântă mărturisitoare. Deşi era doar o fetişcană, în 1913 a organizat în sat o mănăstire de maici.

Pe 23 Iulie, în acelaşi an, a început un alt proces în Sighetu Marmației. Aici, procurorul i-a pus sub acuzare pe „Alexandru" Kabaliuc, în vârstă de 36 ani, şi alte 94 persoane, printre care preoții Grigore Grițac şi Nicolae Sabău, ca şi alți țărani din Iza. Părintele Alexie s'a întors de bunăvoie după câteva luni din Statele Unite ale Americii ca să ia parte la judecată, pentru a pătimi împreună cu turma sa. Au fost învinuiți că au primit ajutor din Rusia Orthodoxă şi de la Muntele Athos pentru a-i converti pe Uniați la Dreapta-slăvire, lucru socotit ca trădare de Austro-Ungari.

La proces, Părintele Alexie s'a apărat, spunând că nu au avut nici un interes politic, ci s'au preocupat doar de credința ortodoxă; iar dacă va trebui să pătimească din această sfântă pricină, aşa să fie. Procesul a ținut două luni. În sfârşit, pe 3 Martie 1914, Părintele Alexie a fost osândit la patru ani şi jumătate de închisoare şi amendat. Ceilalți au primit între trei ani şi şase luni. Auzind sentința, Țarul Rus Nicolae al II-lea i-a dăruit Părintelui Alexie o cruce pectorală de aur pentru mărturisirea sa de credință, iar în bisericile din Rusia s'au ținut slujbe anume.

În timpul procesului, soldații au năvălit în Iza şi au prins-o pe Iuliana Procop şi pe celelalte surori de mănăstire. Duse la postul de poliție, au fost schingiuite şi soldații au încercat să le convingă să se lepede de Dreapta-slăvire. Apoi, în plin ger, acestea au fost udate cu apă şi aruncate pe uliță. Aici, li s'au smuls hainele şi au fost bătute fără milă. Desculțe şi dezbrăcate,

au fost târâte aşa prin sat, în speranța că se vor lepăda de credința ortodoxă. Ulițele au rămas goale şi sătenii şocați, fără să poate interveni nicidecum. Preotul Uniat, care chemase soldații, a poftit-o pe Iuliana să stea de vorbă şi a încercat cu viclenie să o convingă să se lepede de credință. Ea a rămas neclintită, deşi chinurile au continuat pentru încă trei luni. Nici una din surorile de mănăstire nu s'a lăsat de credința sa dreptslăvitoare.

La începutul lui 1914, trei preoți au sosit din Rusia, Părintele Amfilohie (Vasile Camen), Părintele Matthei (Vasile Văcaru) şi Părintele Serafim (ucis mai târziu în război). Au fost de îndată arestați şi trimişi la centrul local învecinat din Hust. Primii doi au fost puşi sub arest la domiciliu, iar Părintele Serafim a fost trimis în armată. Când a izbucnit Primul Război Mondial, Părintele Amfilohie şi alți patruzeci de țărani au fost arestați. El a fost condamnat la patru ani de închisoare. Au fost arestate şi Iuliana şi surorile ei întru Hristos, apoi şi ele au fost trimise la Hust. Au fost eliberați abia când trupele Ruseşti au intrat în oraş. După retragerea Ruşilor, surorile au rămas credincioase şi se întâlneau noaptea ca să se roage. Drept îndrumător duhovnicesc îl aveau pe Părintele Amfilohie, pe atunci închis la Kosițe (acum în Slovacia).

În 1917, toată obştea de surori a fost pusă din nou sub arest la domiciliu, însă de data aceasta ele trebuiau să se ducă la postul de poliție pentru cercetări de trei ori pe zi. În 1918, Iuliana a fost bătută aproape până la moarte. Trupul îi era plin de răni, nasul spart, capul rău învinețit. Bătăile au fost însoțite de discursuri pentru a o convinge să se lepede de Dreapta-slăvire şi de viața monahală. Însă au dat greş. Desfigurată şi plină de sânge, Iuliana a fost dusă la beci şi acoperită cu nisip. Nu i s'a îngăduit nimănui să o vadă. În a patra zi, Iuliana a revenit la viață. Soldații nu se aşteptau să supraviețuiască. A fost dusă la tatăl ei şi s'a chemat un doctor. Ea a refuzat însă asistența medicală şi s'a tămăduit în chip minunat. În 1924, Iuliana Mărturisitoarea a fost tunsă în monahism cu numele Parascheva şi a devenit Igumena Mănăstirii din Maramureş. După adormire, a fost îngropată la Mănăstirea Sfântului Nicolae din Mukacievo (Muncaciu).

În 1998, Biserica Ortodoxă Sârbă l-a canonizat pe Episcopul Dosithei, care a făcut atâtea pentru ortodoxia acestui ținut înaintea celui de-al Doilea Război Mondial. În Februarie 1999, la Mănăstirea Sfântului Nicolae din Iza, Episcopul Agapit al Hustului şi Arhimandriul Stratonic au dezgropat moaştele Schiarhimandritului Alexie (Kabaliuk). Le-au găsit a fi aproape în întregime nestricate. Trupul, pielea şi mantia călugărească erau toate neatinse, şi doar picioarele şi încheieturile se descompuseseră în pământul extrem de umed. Din mormânt a fost luată icoana de la Iviron a Maicii Domnului, pe care Părintele Alexie o adusese cu sine din Muntele Athos. Culorile ei nu s-au şters deloc. Canonizarea sa a avut loc la Mănăstirea Sfântului Nicolae din Iza pe data de 21 Octombrie 2001, în prezența Înalt Preasfințitului Mitropolit Vladimir al Kievului şi a toată Ucraina, a multor alți episcopi şi a aproape douăzeci de mii de credincioşi.[1]

[1] Acest articol a fost preluat în întregime de pe http://www.familiaortodoxa.ro/2010/03/17/patimirile-ortodocsilor-din-carpatii-ucraineni-2/

Sfântul Corneliu din Alexandrov are sfintele moşte în Mănăstirea Adormirea Maicii Domnului din Alexandrov

Sfântul Cneaz Veaceslav este pomenit în 28 septembrie.

Sfântul Mucenic Gheorghe Vsevolodovici, mare cneaz al Vladimirului, Rusia (4 februarie)

Acesta se născu în anul 1189, fiind fiul marelui cneaz Vsevolod, zis „Cuibul cel mare", al cărui scaun îl moşteni în anul 1212. Se distinse prin iscusința militară, smerenia şi cucernicia sa. Având multă evlavie pentru locaşurile Domnului, citori Mănăstirea Nijni Novgorod.

În anul 1237, când hoarda tătară a lui Batu ajunse pe pământul rus, cneazul Gheorghe pentru a-şi cruța fiii părăsi oraşul mergând în nord pentru a se uni pe alți cneji.

La 4 martie 1238, purtă sângeroasa luptă de pe râul Sita împotriva tătarilor. Chiar înaintea bătăliei, cneazul Gheorghe primi vestea că tătarii ocupaseră capitala Vladimirului, iar fiii săi fură ucişi. Cuprins de tristețe adâncă, se rugă lui Dumnezeu să fie învrenicit de martiriu pentru dreapta credință şi pentru poporul bine credincios. Iar Dumnezeu ascultă rugăciunea robului Său, căci în luptă primi cununa martiriului prin tăierea capului.

După sfârşirea bătăliei, episcopul Rostovului Chiril al II-lea, trecând pe câmpul de luptă, află trupul marelui cneaz şi îl luă cu multă cinste la Rostov. Doi ani mai târziu trupul său fu mutat în Catedrala Adormirii Maicii Domnului din Vladimir.

În anul 1645, fiind aflat trupul sfâtului Gheorghe necuprins de stricăciune răspândind bună mireasmă, fu proslăvit cu sfinții. Iar în vremea patriarhului Iosif moaştele fură mutate într-o raclă de argint.

Sfântul Anatolie de la Optina

Acesta a fost unul dintre sfinții stareți ai Optinei cinstiți până astăzi cu evlavie pretutindeni pentru mulțimea învățăturilor izvorâte din ostenelile şi înțelepciunea lor, păstrate de la dânşii până la noi.

Sfântul Anatolie a fost ucenicul sfântului Macarie de la Optina (pomenit la 7 septembrie, al cărui chip poate fi aflat aici, clic). Învățând de la acesta rugăciunea lui Iisus, adesea pleca adânc în singurătatea pădurii pentru a se ruga. Stareţul Macarie fiind prins cu ocârmuirea mănăstirii, îl trimise pe ucenicul său la sfântul Ambrozie (pomenit la 10 octombrie, al cărui chip poate fi aflat aici, clic). Astfel, sub călăuzirea celor doi sfinți părinți cuviosul Anatolie crescu precum o mlădiță ascultătoare.

Odată, venind la Optina sfântul ierarh Ignatie Briancianinov (pomenit la 30 aprilie, al cărui chip poate fi aflat aici, clic) poposind la mănăstirea Optina, ceru să vorbească cu un frate care a pătruns învățătura Sfinților Părinți. Stând de vorbă cu sfântul Anatolie, sfântul ierarh se arătă bucuros şi mirat să afle un monah atât de înțelept şi iscusit.

După plecarea la cele veşnice a sfântului Macarie, cuviosul Anatolie continuă să se povățuiască cu sfântul Ambrozie. Atunci când venea la acesta, sfântul Anatolie se aşeza cu smerenie în genunchi.

Fiind numit egumen al schitului, sfântul Anatolie plin de jertfelnicie şi dragoste părintească, se îngriji de sporirea duhovnicească a fraților şi de liniştea şi buna rânduială a obştii.

Maicile de la mănăstirea Şamordino apelau la cuviosul Ambrozie ca la un stareţ, iar la cuviosul Anatolie ca la un tată care lua asupra lui toate problemele lor. Cuviosul Ambrozie le spunea adeseori maicilor:

- Vorbesc arareori cu dumneavoastră pentru că sunt liniştit: sunteți ămpreună cu părintele Anatolie.

Mai spunea despre cuviosul Anatolie:

- Are o rugăciune şi un har care se dau unuia dintr-o mie.

Odată, o monahie în spuse cuviosului Anatolie:

- Mi-e tare teamă că voi fi ispitită.

Sfântul părinte îi răspunse:

- Vieţuieşte fără să judeci, priveşte-i pe toţi doar din partea cea bună, nu-i urmări pe oameni în mod iscoditor şi Dumnezeu te va apăra. Îţi voi mai spune: cel ce spune rugăciunea lui Iisus trece peste ispite fără să bage de seamă.

Alteori, sfântul părinte spunea:

„Tu, maică, mă rogi să te învăţ răbdarea… Dumnezeu te învaţă! Te învaţă oamenii, surorile! Te învaţă împrejurările întregii vieţi! Toţi te învaţă răbdarea, te învaţă prin faptă, prin lucruri, prin însăşi fiinţa capacităţii de a răbda, iar tu îmi ceri o lecţie teoretică de răbdare… Rabdă toate cele ce se abat asupra ta şi te vei mântui!”

După plecarea la cele de Sus a sfântului Ambrozie, cuviosul Anatolie începu să slăbească vizibil. La sfârşitul anului 1892, merse la Sankt Petersburg şi Kronstadt pentru a-l întâlni pe sfântul Ioan de Kronstadt (pomenit la 20 decembrie şi 1 iunie, al cărui chip poate fi aflat aici, clic) pe care îl cinstea. Când începu Sfânta Liturghie, sfântul Ioan văzu că împreună cu sfântul Anatolie slujeau doi îngeri.

Slăbit de boală şi neputinţa trupului pe care le purta cu blândeţe, sfântul Anatolie primi schima în taină la 15 decembrie 1893. Peste 3 luni şi jumătate, la 25 ianuarie 1894,în timpul citirii rugăciunilor la despărţirea sufletului, plecă la cele veşnice, la vârsta de 71 de ani.

Cuviosul Nectarie de la Optina

Nicolae Vasilievici Tihonov, după numele său de mirean, s-a născut în anul 1853, în localitatea Elit, din regiunea Orlov. Părinții săi, oameni simpli, nu aveau o situație materială deosebită. Tatăl său, care lucra la moară, a trecut la cele veşnice pe când Nicolae era încă mic. Mama sa, care i-a dăruit o educație deosebită, a trecut şi ea la cele veşnice, nu după multă vreme.

Rămânând orfan, copilul s-a angajat ca ajutor în prăvălia unui negustor din oraş. De fiecare dată, în timpul liber, el se îndeletnicea cu citirea cărților bisericeşti şi cu participarea la sfintele slujbe.

În anul 1873, pe când avea doar 20 de ani, tânărul Nicolae a paşit pe poarta Mănăstirii Optina, având în mână doar Sfânta Scriptură. După o convorbire cu starețul sihăstriei, anume Cuviosul Ambrozie, el nu a mai părăsit vreodată locul sfințit în care Dumnezeu i-a îndrumat paşii. A fost rânduit, ca ascultare, lânga Cuviosul Anatolie, iar ca duhovnic l-a păstrat pe Cuviosul Ambrozie.

Dupa o perioadă în care s-a ocupat de florile din grădina mănăstirii, fratele Nicolae a fost rânduit în slujirea de paraclisier. Chilia lui, în care se va nevoi mai bine de douazeci de ani, se afla în apropierea bisericii. Din pricina îndelungilor privegheri, fratele Nicolae întârzia adesea la biserica, iar ceilalți frați se plângeau de el.

Cuviosul Ambrozie, însă, obişnuia să zică tuturor celor din obşte: "Aveți răbdare, acest Nicolae va fi de folos multora!" Astfel, în data de 14 martie 1887, fratele Nicolae a fost tuns în monahism, primind numele "Nectarie", iar în data de 19 ianuarie 1894 a fost hirotonit întru slujirea de ierodiacon. Mai apoi, în anul 1898, cuviosul a fost hirotonit întru ieromonah de către arhiereul din oraşul Kaluga.

Cuviosul Nectarie de la Optina a primit încă de la început mari daruri duhovniceşi de la Dumnezeu. Între acestea, ceilalți frați au deosebit darul discenământului, al cunoaşterii inimilor şi al tămăduirii bolnavilor. Pe toate acestea, însă, cuviosul le ascundea cu o smerenie nebunească.

În anul 1912, pe când avea 59 de ani, obştea din sihăstrie a hotărât să fie pus stareş. Aflând aceasta, Cuviosul Nectarie a refuzat categoric, zicând: "Nu, părinți şi frați! Am puțina minte şi nu pot duce o astfel de povară." În cele din urmă, după multe insistențe, primind canon de ascultare, cuviosul a acceptat stăreția.

Câtă vreme a fost stareț, sfântul a fost foarte cercetat de pelerinii care au venit în sihăstrie, el având pentru fiecare suflet medicamentul sau mângâierea potrivită. Toți erau uimiți de

înțelepciunea şi cunoaşterea sa, neputând crede că toate aceste daruri veneau doar din Sfânta Scriptura.

În anul 1923, dupa închiderea mănăstirii, de către autoritățile atee, Cuviosul Nectarie a fost arestat şi aruncat în închisoare. După eliberarea din închisoare, sfântul a locuit la un om simplu din satul Holmscina. În ciuda tuturor greutăților vremii, mulți dintre fiii săi duhovniceşti au continuat să-l viziteze, pentru îndrumare şi pentru întărire.

Sfântul Cuvios Nectarie a trecut la cele veşnice în data de 29 aprilie 1928, pe când avea 75 de ani, fiind înmormântat în cimitirul local. Mai tarziu, în data de 3 iulie 1989, după redeschiderea mănăstirii, cinstitele sale moaşte au fost aduse şi aşezate în biserica mare a Mănăstirii Optina. Haina în care a fost înmormântat sfântul era neputrezită, iar cinstitul său trup împrăştia o mireasmă plăcută.

Este prăznuit la 29 aprilie.

Sfântul Alexandru Petrovski s-a născut în Lutsk – Volânia, pe 23 august 1851. A studiat dreptul şi în continuare a predat în şcolile laice ca mulți alți tineri nobili din acei ani, care erau interesați de ridicarea nivelului poporului.
În 1890 a devenit monah în Mănăstirea Maicii Domnului „Donskoi" din Moscova, unde a trăit mulți ani, împărtăşind şi el atrocitățile Bisericii Ruse. Pe 30 octombrie 1932, a fost hirotonit Episcop de Oman şi a devenit Episcop-Epitrop al Mitropoliei de Kiev. În anul următor, a fost numit Episcop de Vinghitza, iar Arhiepiscop de Harkov în 1937. Râvnitor al credinței şi om al neîncetatei rugăciuni, a rămas credincios până la moarte Ortodoxiei şi Sfintei Biserici. Ca şi mulți alții a căzut victimă terorii comuniste şi pe 28 iulie 1938 a fost condamnat la 10 ani de temniță pentru „propagandă antirevoluționară". A adormit în închisorile din Harkov între 1939 şi 1940, neştiindu-se exact când.

În 23 noiembrie se face pomenirea Sfântului sfințit Mucenic Alexandru Arhiepiscop de Harkov

Sfinții Mucenici Tarah, Prov şi ***Andronic*** au vieţuit în vremea împăratului Diocleţian (284-305) şi au murit pentru că au refuzat închinarea în faţa idolilor. Tarah s-a născut în Claudiopolisul Siriei, Prov a fost din Perga Pamfiliei, iar Andronic a fost fiul unui cetăţean de mare vază din Efes. După ce au fost torturaţi în mai multe cetăţi, au fost aruncaţi în faţa fiarelor împreună cu câţiva criminali. Fiarele i-au sfâşiat pe criminali, în vreme ce sfinţii au ieşit nevătămaţi. În urma acestei minuni, mulţi cetăţeni au primit credinţa în Hristos. Ei au fost ucişi de soldaţi la porunca proconsulului Numerian Maximus.

Deşi trupurile acestora au fost amestecate cu cele ale criminalilor, Dumnezeu le-a descoperit unor creştini în chip minunat care sunt trupurile martirilor - trei lumânări s-au arătat deasupra trupurilor acestora. Astfel, cei trei mucenici au fost îngropaţi cu cinste.

Prăznuirea se face pe 12 octombrie.

Sfântul Teofil de la Kitaev

Sfântul Maxim Grecul (vezi supra)

Sfântul Prinț Gleb, botezat cu numele David, a fost unul din primii martiri ruşi cunoscuți sub numele de "Purtători de pătimiri". El a pătimit împreună cu fratele său, prințul Boris (botezat în creştinism cu numele de Roman). După uciderea Sf. Boris, Svyatopolk Blestematul i-a trimis Prințului Gleb un mesager mincinos care-i aducea informații eronate despre tatăl lor, Marele Prinț Vladimir, mort din cauza unei boli, încercând astfel să scape şi de ultimul pretendent la tronul din Kiev.

Fiind mințit, Prințul Gleb s-a grăbit să ajungă la Kiev însoțit de o mână de oameni. Fratele său mai înțelept Yaroslav, ajungându-l din urmă la Smolensk, nu l-a putut opri pe acesta din drum, deoarece sfântul Gleb nu-şi putea imagina o astfel de crudă înşelăciune din partea fratelui său Svyatopolk.

Nu departe de Smolensk, ucigaşii au urcat pe nava Sf. Gleb, care nu s-a opus, cerând doar să fie lăsat în viață pentru vârsta lui fragedă. Dar la ordinul criminalilor, bucătarul navei i-a tăiat gâtul lui Gleb îngropându-l lângă Smolensk, într-un loc pustiu, între două trunchiuri de copac, într-un sicriu modest din lemn. (+1015). În perioada 1019-1020 fratele său, Yaroslav i-a descoperit mormântul şi trupul neputrezit care a fost mutat la Vyshgorod lângă Kiev şi îngropat lângă sfântul prinț Boris.

Mai târziu, moaştele fraților au fost mutate în 2 mai la Biserica Sf. Vasile cel Mare, săvârşindu-se multe minuni la raclele celor doi sfinți "Purtători de Pătimiri". Mitropolitul Ioan al Kievului a compus o slujbă pentru prinții sfinți fixând şi data prăznuirii lor în comun ziua de 24 iulie, începând din prima jumătate a sec. al XI-lea.

Biserica Rusă i-a cinstit din vremuri străvechi pe aceşti doi sfinți, care prin rugăciunile lor au ajutat locul lor de naştere, mai ales în perioadele de mari tulburări. Astfel, chiar înainte de Bătălia de la Neva din 1240, Pătimitorii Boris şi Gleb au apărut în vis unui soldat din armata prințului Alexander Nevsky (23 noiembrie, 30 august şi 23 mai), ajutând ruşii în timpul luptei.

Părintele Ambrozie, pe numele său de mirean Alexandr Mihailovici Grenkov, s-a născut la 23 noiembrie 1812, într-o familie de credincioşi din regiunea Tambov. După şcoala primară începe să studieze la seminarul din Tambov. În anul 1835, pe când se afla la seminar, Alexandr Mihailovici se îmbolnăveşte foarte grav, aflându-se în faţa morţii, fără putere de împotrivire şi această împrejurare i-a hotărât calea vieţii. Bătrânul Ambrozie mărturiseşte: "Am făgăduit Domnului că dacă mă va face sănătos şi mă va ridica din patul de boală, voi merge la mănăstire negreşit". Se însănătoşeşte în chip miraculos dar hotărârea de a merge la mănăstire îl înfricoşează prin marea îndatorire înaintea lui Dumnezeu şi a omului, pe care se pregătea să o primească, şi îl speria ruptura de partea mai luminoasă a vieţii din lume. A început în sufletul lui o luptă cumplită între hotărârea luată şi şovăielile fără de voie.

La terminarea studiilor s-a întors în satul natal unde a lucrat ca profesor. Dar chemarea Domnului veni în chip minunat; într-o zi plimbându-se prin pădure auzi în mod clar: "Dă slava lui Dumnezeu, ţine-te aproape de Dumnezeu". Această chemare Dumnezeiască îl determină să-şi învingă nehotărârea şi cerând sfat duhovnicesc unui pustnic cunoscut pentru învăţăturile sale, Părintele Ilarion, primeşte binecuvântarea şi îndemnul să meargă la Mănăstirea Optina. În 1839 Alexandr a intrat ca frate în Mănăstirea Optina unde a fost primit de starețul Leonid. A fost tuns în monahism în anul 1842, primind numele Ambrozie, în cinstea Sfântului Ambrozie al Milanului. Trei ani mai târziu, în 1845, a fost hirotonit ieromonah (preot călugăr), însă nu avea să slujească pentru multă vreme la altar, datorită unei boli chinuitoare care îi va şubrezi sănătatea pentru tot restul vieţii. Sub harul rugăciunii neîncetate, perspicacitatea naturală a părintelui Ambrozie se transformă în clarviziune, acest dar deosebit datorită căruia va deveni unul dintre cei mai sporiţi duhovnici ai vremii sale.

Cu inima deschisă, părintele iubea fără limite pe fiecare om care se găsea în prezenţa lui până la a se uita pe sine. Această uitare de sine caracteriza modul de viaţă al Părintelui Ambrozie. El spunea: "Toată viaţa mea am reparat acoperişurile celorlalţi, iar al meu a rămas găurit". Nici un defect omenesc şi nici un păcat nu erau o piedică pentru dragostea părintelui - înainte de a judeca el iubea şi compătimea. Astfel, cei bolnavi cu sufletul se apropiau de el fără frică, cu încredere şi nădejde. Părintele Ambrozie căuta mai întâi să uşureze sufletele oamenilor înainte de a-i îndruma pe calea credinţei. Către anii din urmă ai vieţii sale Părintele spunea adeseori: "La începutul duhovniciei mele eram sever, dar acum nu mai sunt aşa; oamenii au atâtea dureri, atâtea dureri!" Deşi se arăta bun faţă de toţi, Starețul Ambrozie manifesta mai multă dragoste faţă de persoanele dezagreabile, dificil de suportat, către păcătoşii cei mai înrădăcinaţi în rele şi către cei disprețuiţi de oameni; niciodată nu s-a descurajat în faţa mulţimii păcatelor oamenilor, niciodată nu a spus: "Nu pot face nimic". Spiritul său de părinte îmbrăţişa întreaga viaţă interioară şi exterioară a celui cu care se întreţinea; de aceea putea să ghideze cu siguranţă voia oamenilor, acordând-o pe aceasta cu voia lui Dumnezeu. Destinele oamenilor îi

erau descoperite; se poate spune că el participa la sfatul Dumnezeiesc pentru fiecare persoană. Cei care îl cunoşteau bine pe stareţ ştiau din experienţă că ceea ce le spunea părintele lor duhovnicesc trebuia urmat întocmai, fără a-l contrazice vreodată. Chiar Părintele Ambrozie spunea adesea: "Nu staţi la discuţii cu mine. Altfel aş putea să vă cedez, pentru că sunt slab, şi atunci va fi întotdeauna în dauna voastră". Ce a atras întotdeauna inima oamenilor către părintele Ambrozie?

Este limpede pentru toţi că marea putere a harului Lui Dumnezeu odihnea peste bătrânul Ambrozie, umplându-i inima de bucurie şi dragoste neobosită, şi mintea de înţelepciune şi vedere duhovnicească. Era creştin înţelept cu adevărat, în stare să lămurească tainele cele mai mari şi dureroase ale vieţii, să povăţuiască omul să iasă din încurcăturile sufleteşti şi materiale cele mai grele, şi aparent fără cale de ieşire. De-a lungul celor 30 de ani de bătrâneţe duhovnicească, Bătrânul a fost ca o "mamă" prevăzătoare şi iubitoare pentru oamenii în suferinţă. Sute de oameni, de cele mai felurite profesiuni şi ranguri veneau la el în fiecare zi, fiecare având tulburarea, întrebarea ori durerea sa. Nimeni nu era alungat, nimeni nu pleca fără să primească dragostea lui, nimeni nu pleca neliniştit ori nemângâiat. Cu toţii se simţeau ca nişte copii în faţa unui părinte cu experienţă, blând şi înţelept. Sufletul său era de o cuprindere şi o bogăţie foarte mare. Părintele Ambrozie a îmbinat în lăuntrul său credinţa vie, viaţa lucrătoare, severitatea cu blândeţea, asprimea cu un simţ al umorului, neîmprăştierea duhului cu vorbirea cu oamenii, mărinimia, simplitatea, cunoştinţe teoretice nemăsurate şi experienţa de viaţă - o viaţă în întregime împreună cu Dumnezeu îmbinată cu aspectul lucrător. Bătrânul Ambrozie era înţelept, dar înţelepciunea sa nu era simplă învăţătură după carte sau erudiţie teologică, ci era o mare experienţă a minţii şi a inimii, sensibilitate faţă de cea mai adâncă suferinţă creştină şi putinţa de a folosi această experienţă şi de a o împărtăşi oamenilor potrivit împrejurărilor specifice. Înţelepciunea Părintelui Ambrozie era atât de mare, bunătatea inimii şi căldura simţămintelor erau atât de mari, era în stare să înţeleagă atât de bine pe fiecare om şi să se apropie de rănile sale sufleteşti, că nu numai oamenii cei simpli care se adunau întotdeauna în jurul mănăstirilor şi al bătrânilor, ci chiar şi cei ştiutori de carte - care erau adesea prea slabi în credinţă, laşi, cârtitori, iubitori de sine, nerăbdători, istoviţi de îndoieli şi uneori chiar duşmănoşi fată de biserică şi de toate lucrurile bisericii, toţi aceştia îl cercetau, îl preţuiau şi erau atraşi de el, ca să se poată încălzi la inima lui cea blândă, iubitoare şi ca să primească de la el înţelepciunea creştină. Iar ei se încălzeau şi învăţau cu adevărat. La 10 octombrie 1891 viaţa pământească a Părintelui Ambrozie a luat sfârşit. Sufletul lui sfânt a plecat într-o altă lume pentru a sta înaintea tronului Dumnezeului Preaînalt, în strălucirea dragostei aceleia, cu care era atât de îndestulat pe pământ. În iunie 1988, Patriarhia Bisericii Ortodoxe Ruse a anunţat înscrierea în rândul sfinţilor a Părintelui Ambrozie, hotărându-se prăznuirea sa cu cântări de laude la 10 octombrie, ziua adormirii sale.

Sfântul Moise s-a născut în data de 15 ianuarie 1782, în localitatea Borisoglebsk, din regiunea Iaroslavsk. Născut în familia unui negustor credincios, anume Ivan Grigorievici Putilov, pruncul a fost numit Timotei. Fiind întâiul-născut al familiei, tânărul Timotei a avut grija de toți ceilalți frați ai săi, învățându-i şi îndrumându-i duhovniceşte.

Apropiindu-se de vârsta majoratului, tânărul Timotei a început să cugete la viața cea pustnicească. Nu după multă vreme, împreună cu fratele său, Iona, tânărul Timotei a început să cerceteze mănăstirile şi duhovnicii din zonă, aflând toate cele necesare despre monahism şi nevoință.

Pentru început, cei doi frați au intrat în mănăstirea din Sihăstria Sarov, unde pe atunci era stareț Sfântul Serafim de Sarov. După numai trei ani, cu binecuvântarea starețului, fratele Timotei s-a retras în pădurile din regiunea Roslavsk, unde s-a nevoit vreme de zece ani. În această vreme, cei doi frați au fost tunşi în monahism, Timotei fiind numit Moise, iar Iona fiind numit Antonie.

Dupa cei zece ani de pustnicie, cei doi frați au fost trimişi în Sihăstria Optina, unde ființa un vechi schit, închinat Sfântului Ioan Botezatorul. Reparând toate clădirile schitului şi organizând bine viața monahală, nu după multă vreme, părintele Moise a fost rânduit drept stareț al sihăstriei.

Sub stăreția starețului Moise, vechile biserici din sihăstrie s-au reparat, altele noi s-au ridicat, precum şi anexele necesare obştii, chiliile, bucătăria şi trapeza, biblioteca etc. În acelaşi timp, starețul s-a îngrijit şi de toate proprietățile mănăstirii, păstrându-se în bună stare, neînstrăinate şi nepărăsite, pădurile, păşunile, grădinile, livezile, iazurile, animalele şi albinele.

Sfântul Moise de la Optina a fost mai ales un ctitor şi un administrator smerit, decât un povațuitor duhovnicesc, asemenea Cuvioşilor Leon şi Macarie. Totodată, sfântul s-a îngrijit şi de viața duhovniceasca a monahilor, de programul slujbelor şi de rânduiala personală a fiecărui viețuitor. Pentru un mai mare sprijin duhovnicesc, Sfântul Moise l-a chemat la Optina pe Cuviosul Leon, care se va dovedi un adevărat părinte duhovnicesc. Mai apoi, tot Sfântul Moise l-a chemat la stăreție, în locul său, pe Cuviosul Ambrozie.

În paralel cu îndrumarea duhovnicească, prin predici şi spovedanie, starețul Moise s-a îngrijit însă şi de editarea cărților ziditoare de suflet. Numai în vremea stăreției sale s-au editat şaisprezece volume de carte. În această privință, cuviosul spunea: "Cândva, cineva va citi o carte sau alta, iar folosul sufletesc al unui singur om va răsplati toate ostenelile noastre. Dumnezeu va da cititori, rugători, cândva vor fi roade." Iubind cărțile sfinte, cuviosul a organizat o biblioteca de seamă, pentru îndrumarea duhovnicească a fraților şi a monahilor.

În data de 6 iunie 1862, cuviosul stareț a fost învrednicit de primirea schimei monahale. Abia în ultimele zile ale vieții sale, frații au observat darul duhovnicesc al înainte-vederii, pe care Cuviosul Moise îl tăinuise atât de bine toata viața. Sfântul şi-a cunoscut mai dinainte sfârşitul, spunând ucenicului său că duminică, va fi în biserică, însa nu va mai putea sluji. Cu adevărat în acea zi, trupul neînsuflețit al cuviosului a fost depus în biserica mănăstirii.

Sfântul Moise de la Optina a trecut la cele veşnice în ziua de 16 iunie 1862, la vârsta de 81 de ani. După adormirea sa, multe au fost minunile petrecute la mormântul său. După mai mulți ani, când i-a fost deschis mormântul, pentru a fi înmormântat Cuviosul Antonie, trupul Cuviosului Moise a fost descoperit neputrezit şi frumos mirositor.

Sfântul Petru Athonitul (vezi supra)

Sfântul Apostol Ermie a fost soldat în armata romană. I s-a cerut în timpul împăratului Antonin Piul (138-161), să renunțe la credința în Hristos. A refuzat şi a fost supus la cumplite chinuri: i s-au zdrobit dinții cu o piatră, pielea feței i-a fost luată cu un cuțit, a fost aruncat în foc, dar prin harul lui Dumnezeu a rămas nevătămat.

La porunca judecatorului, i s-a dat să bea otravă de la un vrăjitor. A băut-o, dar otrava nu i-a facut niciun rău. În urma acestei minuni, vrăjitorul a primit credința în Hristos, motiv pentru care a fost ucis.

După alte chinuri, i s-a tăiat capul. Creştinii au luat în taină trupul Sfântului Ermie şi l-au îngropat cu cinste. Sfintele lui moaşte vindecă în chip minunat pe cei cuprinşi de diverse boli.

Pomenirea lui se face la 30 mai.

În mai 1497, lângă râul Pripyat este martirizat Macarie, Mitropolit de Kiev, de către invadatorii tătari. Slujea Sfânta Liturghie cand s-a produs atacul şi el a rămas la altar. I s-a tăiat capul. A luptat mult pentru reducerea disensiunilor între cler şi popor şi a refăcut multe biserici din proriile venituri.

Cuviosul Antonie s-a născut şi a crescut în Roma cea veche, întru acei ani când Biserica Apusului se despărțise acum de dreptcre-dincioasa Biserică a Răsăritului, iar părinții sfântului țineau în taină buna credință, încă şi mulți alții făceau aceasta, ținându-se în taină de mărturisirea Bisericii Răsăritului. Şi fiind dat copilul la învățătura cărții, a învățat nu numai limba latină, ci şi a citi şi a înțelege dumnezeiasca Scriptură în limba greacă. Şi venind el în vârstă, s-a deprins sfânta credință de la părinții lui cei buni şi s-a întărit în ea din citirea cărților, la care se nevoia foarte şi lua aminte la învățăturile Sfinților Părinți, care au luminat şi au întărit dreptslăvitoarea credință prin cele şapte sinoade a toată lumea, de care el se ținea tare.

Apoi, părinții lui ducându-se către Domnul, tânărul a început a împărți la săraci averea care rămăsese de la ei, dorind să treacă cu vederea deşertăciunile lumeşti şi să slujească lui Dumnezeu. El voia încă să iasă şi din Roma, de vreme ce vedea în ea tulburările şi dezbinările ce se făceau în vremea aceea. Deci, grăbindu-se să iasă de acolo, a băgat într-un poloboc averea ce rămăsese, adică aurul şi argintul, vasele bisericeşti şi alte lucruri scumpe, şi, întărindu-l cu cercuri de fier, l-a aruncat în mare, lăsându-l în purtarea de grijă a lui Dumnezeu, iar el s-a dus în pustie. Şi aflând el undeva oarecare monahi viețuitori în pustie, între care unul era preot, i-a rugat să-l primească să viețuiască în obştea şi în rânduiala lor. Dar aceia abia au voit să-l primească, de vreme ce îl vedeau tânăr, având 18 ani.

Deci sălăşluindu-se Antonie în pustie cu acei monahi plăcuți lui Dumnezeu, s-a îmbrăcat în chipul monahicesc şi a viețuit acolo 20 de ani, în ascultare şi în nevoințe pustniceşti. Apoi călcătorii de lege ridicând asupra binecredincioşilor creştini prigoana cea desăvârşită şi ajungând aceea şi la locaşurile pustniceşti, mulți au fost prinşi şi munciți, iar monahii abia au fugit de acea prigonire, fiecare unde putea să se ascundă. Atunci Cuviosul Antonie, ducându-se de acolo, a trecut prin pustietăți şi prin locuri neumblate, şi găsind la marginea mării o piatră, a stat pe ea, rugându-se neîncetat lui Dumnezeu ziua şi noaptea. El nu avea nici colibă, nici acoperământ, iar ca hrană avea ceea ce adusese cu el din locaşul său cel pustnicesc şi rodul pe care îl dădea pustia cea de lângă mare. Şi mânca din ea foarte puțin, o dată pe săptămână, postind de Duminică până Duminică. Şi viețuind el pe acea piatră un an şi două luni, în anul 6614 de la facerea lumii - 1106 după Hristos -, în a cincea zi a lunii septembrie, s-au ridicat nişte vânturi mari şi marea s-a tulburat foarte şi valurile se ridicau până la piatra pe care era cuviosul. Şi deodată, repezindu-se un val, a ridicat piatra pe care stătea cuviosul şi l-a dus ca într-o corabie uşoară. O, minune preaminunată! Cine a văzut vreodată sau a auzit să plutească piatra deasupra apei? Insă poruncii dumnezeieşti toate îi sunt slujitoare şi piatra plutea pe mare mai presus de fire, fiind purtată de valuri, dar mai ales de puterea dumnezeiască; iar Antonie, robul Domnului, şedea pe dânsa, rugându-se întru nevoință. O, ce fel de nădejde avea acest bărbat minunat! Cât de tare era nădejdea lui în Dumnezeu! Că, fiind în

aşa de mare primejdie, nu s-a temut, nici nu s-a deznădăjduit, ci întemeindu-şi mintea întru Dumnezeu, s-a lăsat în voia Lui, având înaintea ochilor pe Preacurata Fecioară Maria.

Şi i se părea că vede sus în nor - precum singur a spus mai pe urmă la nişte bărbaţi duhovniceşti -, pe Preacurata Stăpâna noastră, Născătoarea de Dumnezeu şi pururea Fecioară Maria, ţinând în mâini pe preaveşnicul său Prunc, pe Domnul nostru Iisus Hristos. Deci cuviosul, fiind cu totul în bucurie duhovnicească, nu băga de seamă acea înotare înfricoşată prin mijlocul valurilor mării; ci, ca fiind fără de trup, se uitase pe sine şi se îndulcea de acea vedenie, luminat fiind de aceea ca şi de o rază dumnezeiască. Şi i-a fost înotarea din părţile Romei, pe ocean, şi pe râul Neva, pe iezerul Ladojosculuı şi pe râul Volga, pe deasupra apelor, împotriva repejunilor negrăite, până ce a ajuns la marea cetate Novgorod. Acolo piatra a stat noaptea la mal, unde este mănăstirea. Şi a auzit cuviosul clopotele de la cântarea de noapte şi s-a înspăimântat, părându-i-se că l-a adus iarăşi la Roma, deoarece nu ştia încotro l-a povăţuit porunca lui Dumnezeu.

Iar a doua zi, venind oamenii la malul râului, s-au minunat, văzând piatra care nu era acolo mai înainte şi pe omul cel străin stând pe dânsa. Deci l-au întrebat de unde este şi el nu le-a răspuns nimic, pentru că nu ştia limba slavonească, ci numai s-a închinat lor. Deci a stat pe piatra aceea trei zile, nedându-se jos de pe dânsa şi rugându-se lui Dumnezeu să-i descopere lui despre cetate, despre oameni şi despre limbă. Iar a patra zi, după multă rugăciune, s-a dat jos de pe piatră şi s-a dus în cetate, dorind să afle vreun om cu care să poată vorbi şi astfel să afle în care cetate este. Şi după rânduiala lui Dumnezeu, a găsit un om, pe care, după îmbrăcăminte, l-a cunoscut că era grec. Deci, grăindu-i cu cuvinte greceşti, a aflat că ştia nu numai limba grecească, dar şi pe cea romană şi rusească, pentru că era neguţător şi umblase prin multe ţări, ştiind felurite limbi. Pe acela l-a întrebat ce fel de cetate este aceasta, ce fel de oameni sunt în ea şi ce credinţă au. Iar neguţătorul i-a spus: „Cetatea aceasta se numeşte marele Novgorod, oamenii sunt ruşi, având credinţa creştinească dreptcredincioasă a Sfintei Sofia, biserica cea sobornicească, arhiereu, pe Nichita, iar stăpânitor al cetăţii este binecredinciosul domn Mstislav Vladimirovici Monomahovici".

Auzind acestea Cuviosul Antonie, s-a bucurat foarte şi a mulţumit lui Dumnezeu că l-a adus la creştini dreptcredincioşi. Apoi l-a întrebat iarăşi pe neguţătorul acela: „Prietene, te mai rog să-mi spui câtă depărtare este de la Roma cea Veche până la această cetate?" Acela i-a răspuns: „Părinte, este depărtată şi grea calea pe uscat şi pe mare, că abia într-o jumătate de an o trec". Şi s-a mirat cuviosul de atotputernicia lui Dumnezeu, cum în două zile şi două nopţi a chivernisit a-l trece atâta lungime de cale.

Deci, închinându-se bărbatului acela, s-a dus să se roage în biserica Sfintei Sofia şi să-l vadă pe marele arhiereu. Şi văzând el frumoasa podoabă a bisericii, rânduiala şi arhiereasca

vrednicie, s-a veselit cu duhul foarte; apoi a cercetat şi celelalte biserici şi s-a întors iar la locul său, la piatră, nearătându-se arhiereului, de vreme ce el nu ştia limba rusească. Insă se ruga lui Dumnezeu cu dinadinsul ca să-i lumineze mintea, pentru a înțelege acea limbă. Apoi au început a veni la dânsul oamenii care locuiau aproape de mal, şi îi aduceau hrană ca unui străin. Iar el a început a înțelege de la dânşii vorba rusească şi, cu ajutorul lui Dumnezeu, a deprins-o degrab. Şi între-bându-l oamenii despre patrie şi despre naştere şi cum a venit la dânşii pe piatra aceea, el nu le-a spus nimic, ci numai se numea păcătos.

Iar după puțină vreme, arhiereul Nichita a aflat de dânsul. Şi era Sfântul Nichita călugărit în Mănăstirea Pecersca din Kiev, fiind plin de Duhul lui Dumnezeu. Deci a trimis să cheme la dânsul pe acel monah străin şi văzându-l, l-a întrebat cine este, de unde vine şi cum a venit acolo. Iar el n-a răspuns nimic altceva, decât numai se închina şi zicea: „Stăpâne sfinte, iartă-mă, că sunt om străin şi păcătos!" Căci acest cuvios nu voia să afle cineva cele despre dânsul, ca să nu fie slăvit de oameni. Iar Nichita, arhiereul lui Dumnezeu, înțelegând cu duhul că o taină dumnezeiască este într-însul, l-a luat deoparte şi a început a-l întreba cu jurământ ca să-i spună tot adevărul despre dânsul.

Atunci cuviosul, fiind silit de porunca arhiereului, a început a povesti cu de-amănuntul despre naşterea şi creşterea sa în Roma, despre prigoana asupra dreptcredincioşilor, de fuga sa în pustie şi cum a fost purtat de piatră pe ape şi în două zile şi două nopți a ajuns la Novgorod. Şi grăind acestea sfântul, plângea cu lacrimi; şi căzând ta picioarele arhiereului, îl ruga cu tot dinadinsul să nu spună nimănui despre aceea, ca să nu cadă în deşartă cinstire omenească. Iar arhiereul Nichita, ascultând povestirile lui, era în mare mirare şi spaimă şi nu îl socotea a fi om, ci înger al lui Dumnezeu. Apoi, sculându-se de la locul său, s-a întors spre rugăciune şi, rugându-se din destul, a căzut înaintea cuviosului la pământ, cerând de la dânsul binecuvântare şi rugăciune.

Iar cuviosul a căzut înaintea arhiereului, rugându-se şi cerând binecuvântare, numindu-se pe sine păcătos şi nevrednic. Deci amândoi au zăcut la pământ multă vreme, udându-l cu lacrimi. Arhiereul Nichita zicea către cuviosul: „Tu te-ai învrednicit de mare dar de la Dumnezeu, pentru că asemenea minunilor celor de demult s-a lucrat în tine. Ilie cu căruță de foc, Apostolii pe nori erau purtați în văzduh, iar pe tine te-a adus Domnul în cetatea noastră pe piatră peste ape, şi a cercetat şi a binecuvântat prin tine, plăcutul său, pe poporul său cel nou luminat!" Iar cuviosul a zis către arhiereu: „Tu eşti arhiereul Dumnezeului Celui Preaînalt! Pe tine te-a pus Dumnezeu stătător înaintea Lui, ca să fii rugător pentru toată lumea; deci ție ți se cade să te rogi pentru mine, păcătosul, precum te rogi pentru toți".

Deci sculându-se arhiereul de la pământ, a ridicat şi pe cuviosul, l-a binecuvântat şi i-a dat sărutare în Hristos, neputând să înceteze din lacrimi. Apoi a vorbit multe cu dânsul, îndulcindu-se de cuvintele lui cele curgătoare cu miere. Şi voia să preamărească acea minune, dar, după rugămintea sfântului cea cu dinadinsul, s-a oprit; căci nu cuteza să calce rugămintea celui atât de plăcut lui Dumnezeu. Şi dorea arhiereul ca să petreacă cu dânsul Cuviosul Antonie, până la sfârşitul vieţii, dar el n-a voit, zicând: „Arhiereule al lui Dumnezeu, pentru Domnul, nu mă sili; ci lasă-mă să viețuiesc în acel loc, unde mi-a poruncit Dumnezeu". Atunci arhiereul l-a eliberat cu pace. Apoi arhiereul neîntârziat s-a dus el însuşi să vadă piatra pe care a înotat şi locul unde a stat plăcutul lui Dumnezeu şi, văzând-o, s-a minunat de dumnezeiasca lucrare. Şi degrabă a făcut cuviosului lângă malul acela o biserică mică de lemn în numele Preasfintei Fecioare Maria, Născătoarea de Dumnezeu, şi a cinstitei sale naşteri; căci spre praznicul acela a adus Dumnezeu în cetatea lor pe plăcutul Său. Incă i-a mai făcut lângă biserică şi o chilie spre adăpostirea monahilor.

Iar după un an, pescarii vânând peşte în râul Volga aproape de piatra Cuviosului Antonie şi ostenindu-se toată noaptea, n-au prins nimic şi, slăbind de osteneală, şi-au tras la mal mrejele lor, fiind mâhniți. Iar cuviosul, după săvârşirea rugăciunilor sale de dimineață, a mers la pescari şi le-a dat lor plată, zicându-le: „Să aruncați mrejele voastre spre vânat şi orice veți afla, aceea să fie în casa Preasfintei Născătoare de Dumnezeu". Dar ei întâi nu voiau, zicând: „Toată noaptea ne-am ostenit şi n-am prins nimic". Apoi, fiind siliți de rugămintea starețului, au luat plata şi au aruncat mrejele în râu. Şi au tras la mal mulțime mare de peşti, încât aproape se rupeau mrejele. Iar între peşti au tras un poloboc mare, având cercuri de fier. Şi a cunoscut Cuviosul Antonie că acela este polobocul pe care îl aruncase el în mare la Roma; deci a zis către pescari: „Fiii mei, vedeți mila lui Dumnezeu, cum poartă grijă de robii săi! Deci voi luați-vă peştele, iar polobocul mi l-a dăruit Dumnezeu mie, ca cele ce sunt în el să fie spre zidirea mănăstirii mele". Dar pescarii nu voiau să-i dea lui polobocul şi ziceau: „Noi ne-am năimit să-ți vânăm ție peşte, iar nu poloboc; deci peştele este al tău, iar polobocul al nostru, căci noi înşine l-am aruncat în apă spre pază". Iar cuviosul le-a zis: „Eu nu mă voi certa cu voi, ci să mergem la judecători". Cuvântul acesta a plăcut pescarilor. Deci au mers în cetate, ducând şi polobocul cu ei şi, stând înaintea judecătorilor, au spus cele despre vânat.

Şi pescarii se certau pentru poloboc, spunând că este al lor; dar cuviosul a zis către judecători: „Domnilor, întrebați-i pe ei, să spună ce au pus în el, dacă polobocul este al lor". Şi fiind întrebați pescarii, nu ştiau ce să spună. Atunci cuviosul, fiind silit de o nevoie ca aceea, fără voia lui a descoperit în parte taina care era ştiută numai de Dumnezeu, pentru că vedea spre sine rânduiala Lui cea minunată, care ieşea la arătare.

Deci, neputând tăinui minunatul lucru al lui Dumnezeu, a zis: „Acest poloboc este al meu, dat în adâncimea mării din Roma, cu ale mele mâini păcătoase; iar cele puse în poloboc sunt vase bisericeşti, de aur, de argint şi de cristal, potire şi blide şi alte multe lucruri sfințite, având pe ele inscripții cu litere latineşti. Afară de acestea, am mai pus în el din averile părinților mei, aur şi argint, şi l-am aruncat în mare, nădăjduind în dumnezeiasca purtare de grijă. Aceasta am făcut-o din pricina tulburărilor şi prigoanelor ce erau acolo împotriva celor dreptcredincioşi".

Cuviosul a spus judecătorilor aceasta despre poloboc, însă n-a spus cealaltă mare minune despre sine, adică cum a plutit pe piatră peste ape, două zile şi două nopți, fiind purtat de puterea lui Dumnezeu până la cetatea lor; şi nimeni nu ştia acea taină despre dânsul, decât numai Nichita, arhiereul lui Dumnezeu. Atunci judecătorii au poruncit să desfunde polobocul şi au aflat aşa precum le spusese starețul. Şi s-au minunat de dumnezeiasca lucrare cea minunată şi preaputernică a lui Dumnezeu şi de acel minunat bărbat, de Cuviosul Antonie, şi au poruncit să-şi ia toate acelea; iar pescarii s-au dus ruşinați.

Deci cuviosul, luându-şi lucrurile sale, le-a arătat arhiereului Nichita, spunându-i despre acestea, iar acela, minunându-se de o altă minune asemenea cu cea dintâi, a proslăvit pe Dumnezeu. Iar cuviosul a făcut o biserică de piatră şi o mănăstire mică cu aurul şi cu argintul ce era în poloboc. Şi a adunat puțini frați, a cumpărat pământul din preajma mănăstirii şi un iaz, spre vânarea de peşte, pentru hrana monahilor. După aceasta, Nichita, arhiereul lui Hristos, s-a mutat către Domnul, nespunând nimănui taina cea despre Sfântul Antonie; astfel nu a ştiut nimeni acestea, până la pristăvirea lui Antonie.

După Sfântul Nichita a luat scaunul Ioan. Acela, păstorind biserica douăzeci de ani, a slăbit de bătrânețe şi s-a dus la linişte. După dânsul a fost adus la arhieria Novgorodului Cuviosul Nifon din Mănăstirea Pecersca. Acesta, având dragoste duhovnicească către Cuviosul Antonie, l-a silit să primească sfințirea preoției şi puterea egumeniei. Deci Sfântul Antonie era povățuitor ales fraților şi tuturor pildă de viață plăcută lui Dumnezeu.

Şi viețuind el mulți ani şi ajungând la adânci bătrâneți, s-a apropiat de fericitul său sfârşit. Deci, chemând pe unul din monahii lăcaşului său, un bărbat duhovnicesc, cu numele Andrei, i-a spus lui toate cele despre sine, ca şi mai înainte arhiereului Nichita, şi i-a descoperit taina pe care până atunci o ascunsese, adică cum a plutit pe piatră din Roma până la cetatea Novgorodului. Apoi, învățând pe frați şi numindu-le pe Andrei egumen al lor după sine, le-a dat tuturor binecuvântarea şi sărutarea cea din urmă şi s-a mutat către Domnul în anul de la facerea lumii 6655, iar de la naşterea lui Hristos 1147, viețuind 80 de ani.

Sfântul Antonie de Radonej, pe numele lui de botez Andrei, s-a născut în 6 octombrie 1792, într-o familie de țărani liberi, tatăl îi moare când avea 4 ani. Face studii de farmacie şi în 1821, din cauza lipsei de medici, primeşte permisiunea oficială de a practica medicina.

În 27 iunie 1822 a depus voturile monahale primind numele de Antonie în cinstea Sfântului Antonie al peşterilor din Kiev, fiind viețuitor al Mănăstirii din Sarov.

La 22 iulie 1822 este hirotonit preot.

Permanent cerea sfatul Sfântului Serafim de Sarov.

23 februarie 1831 este ridicat la rangul de arhimandrit şi rânduit să preaia conducerea Lavrei Sfânta Treime - a Sfântului Serghie din Radonej. Săreția cuviosului a durat 46 de ani.

Va avea o intensa activitate de reconstrucție si dezvoltare a Lavrei Sfântului Serghie, a cărei activitate filantropică şi pedagogică se va amplifica considerabil. Dar Sfântul Antonie nu a uitat sfatul Sfântului Serafim de Sarov care i-a spus ca să le fie călugărilor ce îi are în grijă „mamă, tată şi frate" şi tot sfântul serafim îi spunea: „Să nu îi cerți pentru păcatul făcut ci pentru ca să se îndrepte".

Sfântul Antonie a fost duhovnic Sfântului Filaret, Mitropolitul Moscovei.

După trecerea la cele veşnice a Sfântului Serafim, Sfântul Antonie a avut grijă de obştea de la Deveevo.

Sarhimandritul Antonie a trecut la Domnul în 12 mai 1877.

Canonizarea sa s-a făcut la 16 octombrie 1998.

Sfântul Teodosie Totemski s-a născut la Vologda în jurul anului 1530, crescut în familie binecredincioasă, a primit o bună educație. La insistența părinților s-a căsătorit şi a avut o fiică, însă el iubea mult viața de rugăciune şi adesea nopțile şi le petrecea în priveghere.

După moartea părinților şi a soției îşi dă averea rudelor carora le-o da în grijă pe fiica sa. Iar el se retrage la mănăstirea schimbării la față din Vologda. Aici depune voturile monahale, îndeplinind diverse ascultări. Mai târziu înființează o Mănăstire în regiunea Totemski.

După o viață de nevoințe trece la Domnul pe 28 ianuarie 1568.

Sfânta Sofia de la Suzdal, pe numele său din lume Solomonia, a fost mare prințesă, fiică a nobilului Iuri Saburov.

În anul 1505 fu aleasă să-i fie mireasă viitorului moştenitor al tronului, marele prinț Vasilie al III-lea. Căsnicia lor a fost nefericită, căci în ciuda frumuseții şi aleselor daruri ale Solomoniei, mai ales blândețea, aceasta nu putea naşte prunci, aşa că prințul, îngrozit să lase tronul urmaşilor fraților lui, o părăsi. Pentru a avea moştenitor la tron, marele prinț se căsători pentru a doua oară cu Elena Glinski, iar la 25 noiembrie 1525 îi porunci Solomoniei să intre în cinul monahal. Astfel, Solomonia fu silită să primească îndată tunderea în monahism în Mănăstirea Naşterii Domnului din Moscova, iar apoi fu escortată până la Mănăstirea Acoperământul Maicii Domnului din Suzdal. Aici, prin nevoințe tăinuite de ceilalți reuşi să alunge gândurile cele lumeşti, să biruiască patimile şi să îşi dăruiască mintea şi inima întregi lui Dumnezeu.

Prințul Kurbski a numit-o pe maica Sofia „muceniță". Într-o notare veche din Viețile Sfinților este numită „Sfânta prințesă Sofia, făcătoarea de minuni, care a viețuit în Mănăstirea Acoperământului Maicii Domnului". În vremea prințului Teodor era cinstită ca sfântă. Țarina Irina trimise la Suzdal „marii prințese Solomonia, numită şi Sofia, o țesătură de catifea reprezentând pe Mântuitorul Hristos dimpreună cu alți sfinți". Patriarhul Iosif îi ceru printr-o scrisoare arhiepiscopului Serapion de Suzdal să slujească o panihidă şi alte rugăciuni la mormântul cuvioasei maici Sofia.

Sfânta cuvioasă Sofia plecă la cele veşnice în anul 1542. De-a lungul vremii se săvârşiră multe minuni la mormântul ei.

Pomenirea sa se mai săvârşeşte la 16 decembrie, ziua fericitei sale adormiri (1542) şi la 1 august, ziua aflării cinstitelor sale moaşte (1995).

Cuviosul Zosima a fost monah în mânăstirea de la Iordan în timpul împărăției lui Teodosie cel Mic. El este acel Cuvios Zosima care a aflat-o pe Sfânta Maria Egipteanca care se nevoia dincolo de Iordan, căreia i-a dus Sfânta împărtăşanie o dată iar în următorul an a îngropat-o. Sfântul Cuvios Zosima a trecut la Domnul la vârsta de o sută de ani, în veacul al şaselea.

Cuviosul Iona din Kiev s-a născut la sfârşitul secolului al XVIII-lea şi a murit la începutul secolului al XX-lea. A trăit 108 ani. Încă de mic copil Iona a fost luat la cer de trei ori, prima oara la un an, apoi pe la 5-6 ani şi a treia oara a fost în Împaraţia Cerească pe la 7-9 ani. Toate acestea sunt scrise în cartea despre viaţa Cuviosului. A fost ucenic al Sfântului Serafim din Sarov timp de opt ani. În scrierile despre viaţa Sfântului Serafim nu se aminteşte despre Cuviosul Iona, însa se spune că atunci când Iona s-a dus la Sarov, stareţul Serafim i-a spus: ”De ce ai întârziat? Te aştept de doi ani. Mi-a aratat Maica Domnului ca vei veni”. Cuviosul Iona avea atunci 30 de ani.

Înainte de a muri Sfântul Serafim de Sarov l-a îndrumat pe Iona să plece la mănăstirea Belobereskaia. Aici Cuviosului i s-a arătat de mai multe ori Maica Domnului care i-a spus să plece la Kiev, pentru a ridica o mănăstire. Dar Iona se consideră nevrednic să facă o lucrare atât de mare. A plecat însă la Kiev şi s-a oprit la mănăstirea Mihailovsk, apoi la mănăstirea Vidubitki. Credincioşii, aflând despre harul lui Iona, au început să vină la mănăstire, în număr tot mai mare, pentru a cere ajutorul părintelui. Aceasta a trezit invidia unor călugări cu mai puţină credinţă şi Iona începe să fie prigonit chiar în interiorul bisericii.

Cuviosul Iona pleaca din mănăstire şi se stabileşte pe un deal din apropiere unde işi ridică o chilie. În martie 1865 i se arată din nou Maica Domnului, îndemnându-l din nou să ridice o mănăstire. Maica Domnului stropeşte cu apă sfinţită locul viitoarei mănăstiri, momentul fiind imortalizat în doua fresce din Biserica Sfintei Treimi în care ne aflăm. În jurul Cuviosului Iona se adună mai mulţi călugări şi enoriaşi cu posibilităţi materiale mai mari. În 1870 începe zidirea Mănăstirii Sfânta Treime. Încă de la întemeiere mănăstirea a avut reguli foarte stricte. Aici nu erau primiţi călugări de la alte mănăstiri ci numai tineri cu sufletul curat, neprihănit. Postul era sever, slujbele erau foarte lungi iar regulile vieţii monahale erau foarte stricte. Nu e de mirare că din această mănăstire au ieşit multe înalte feţe bisericeşti.

Cuviosul Iona a avut parte de o viaţă zbuciumată fiind, nu de puţine ori, persecutat de oameni din afara bisericii dar şi din interiorul ei. Prin intrigi a fost până la urma înlăturat de la conducerea mănăstirii, în ultimii ani ai vieţii sale. A avut însă foarte mulţi fii duhovniceşti şi foarte mulţi oameni credincioşi l-au ajutat aducând cele necesare pentru construirea acestei

biserici începute în secolul al XIX-lea. Cuviosul a spus că după moarte el va fi mucenic. În anii '50 niste vandali au descoperit mormântul, l-au scos pe Cuvios din sicriu, i-au tăiat capul şi au jucat cu el fotbal. Aici în raclă sunt acum moaştele sfinte dar fără cap. Capul este probabil undeva peste graniță, dus probabil de vreun credincios. Perioada comunismului a fost una foarte grea.

În anul 1934 comuniştii au închis mănăstirea Cuviosului Iona iar mai târziu au deschis mormântul acestuia. Sfintele moaşte au fost mutate într-un cimitir din Kiev dar în 1993 au fost aduse din nou în mănăstire de către noua obşte de călugări şi aşezate în raclă în cripta bisericii. Cuviosul Iona a fost canonizat în 1996 de catre Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe din Ucraina.

Sfântul Tihon de Voronej (acelaşi cu Sfântul Tihon de Zadonsk, vezi supra)

Sfântul Mare Mucenic Mina (vezi supra)

Cuviosul Antipa

Acest cuvios părinte se numără printre cele mai alese roade duhovniceşti pe care le-a odrăslit binecuvântatul pământ al Moldovei. Viața lui a fost povestită de el egumenului Pimen de la Mănăstirea Valaam din nordul Rusiei. S-a născut în anul 1816 în satul Calapodeşti, azi în județul Bacău, primind din botez numele de Alexandru. Tatăl său era Gheorghe Constantin Luchian, diacon la biserica satului, iar mama Ecaterina Manase, călugărită mai târziu sub numele Elisabeta. A învățat carte la şcoala satului. Încă nu terminase şcoala când tatăl său a fost chemat la Domnul. Rămas orfan, a fost nevoit să învețe meşteşugul legării de cărți, pentru a contribui şi el la întreținerea familiei. Dar pe când avea 20 de ani „fără de veste a fost cuprins de o negrăită şi minunată lumină, care i-a umplut inima de o nespusă bucurie”, cum scria biograful său. Drept aceea, şi-a părăsit familia, îndreptându-se spre Mănăstirea Neamț, dar starețul de aici nu l-a primit. A mers atunci spre o mănăstire din Țara Românească, se pare la Căldăruşani, în care erau încă vii tradițiile paisiene, moştenite prin ucenicii vrednicului de pomenire, starețul Gheorghe. Aici fratele Alexandru s-a dovedit a fi cu luare aminte la toate cuvintele de învățătură ale părinților, nevoindu-se cu rugăciunea, cu postul, cu ascultarea, aşa cum se cuvine celor dornici de viață călugărească. Fără îndoială că va fi stăruit şi în citirea cărților folositoare de suflet, lucru pe care nu-l făcuse în copilărie. Starețul de aici l-a tuns în monahism, dându-i numele de Alipie.

După doi ani a plecat la Muntele Athos, despre care îi vor fi vorbit unii din părinții

mai în vârstă care trăiseră în acea „grădină a Maicii Domnului”. S-a aşezat la Schitul românesc Lacu, unde se nevoiau mulți călugări de neam român, fiind cunoscut de toți pentru asprimea vieții călugăreşti care se ducea acolo. În acest schit s-a întărit sufleteşte, prin ascultările la care a fost rânduit, ca şi prin sfaturile pe care le primea cu dragoste şi smerenie de la părinții cu învățătură şi viață îmbunătățită.

Vreo patru ani a trăit în Mănăstirea Esfigmenu, în nordul Sfântului Munte, mult ajutată de domnii moldoveni, precum şi de familia marelui mitropolit Veniamin Costachi (1803-1842). Acum a primit „schima cea mare” a călugăriei, care cere post aspru, rugăciune şi slujire neîntreruptă, devenind „schimonahul Antipa”. Se pare că tot acum a fost hirotonit întru ierodiacon şi ieromonah. A trăit apoi într-o chilie, pe care a refăcut-o. În anul 1860, Cuviosul schimonah Antipa, după o viețuire de aproape 20 de ani în Sfântul Munte, se reîntoarce în Moldova. Tocmai atunci, doi îmbunătățiți monahi moldoveni care trăiau la Athos, Nifon şi Nectarie, începuseră zidirea Schitului românesc Prodromu, care va fi terminat şi sfințit în 1863. Antipa a fost rugat să meargă în Moldova pentru a strânge ajutoare, în vederea terminării lucrărilor de zidire. A stat la un metoc din Iaşi (Bucium) al unei mănăstiri din Sfântul Munte. Numele său ajunge să fie cunoscut şi aici, încât era căutat de mulți credincioşi, pentru care era o adevărată pildă de smerenie, de dragoste şi de trăire cu adevărat creştină.

Se îndreaptă apoi spre pravoslavnica Rusie, tot în vederea strângerii de ajutoare pentru Schitul Prodromu. S-a oprit la Kiev, pentru a se închina moaştelor Cuvioşilor părinți din Lavra Pecerska, după care a pornit spre Moscova, şi în cele din urmă spre Petersburg, unde a primit felurite ajutoare de la mitropoliții din aceste două oraşe, stareți de mănăstiri şi credincioşi.

Chiar din primul an al venirii sale în Rusia, a vizitat Mănăstirea Valaam, situată pe o insulă din lacul Ladoga, în apropiere de Finlanda, care l-a impresionat în chip deosebit. Drept aceea, după ce a trimis ajutoarele la Schitul Prodromu, în noiembrie 1865 s-a aşezat pentru totdeauna la Mănăstirea Valaam, şi anume într-o chilie de la schitul cu hramul Tuturor Sfinților. Aici şi-a continuat nevoințele duhovniceşti, căutând să fie folositor obştei care îl înfiase. De altfel, în această mănăstire erau cunoscute tradițiile paisiene, căci unii dintre monahii de pe vremuri fuseseră ucenici ai marelui stareț de la Neamț. Datorită vieții sale alese a ajuns să fie cunoscut în părțile de nord ale Rusiei, încât era căutat de mulți călugări şi credincioşi, pentru slujbe şi cuvânt de învățătură. S-au format, sub îndrumarea lui, mai mulți ucenici care l-au urmat în cele duhovniceşti.

După 17 ani de aspră viețuire, în ziua de 10 ianuarie 1882, Cuviosul Antipa ieroschimonahul şi-a plătit obştească datorie, departe de țara sa, dar mereu cu gândul la ea. A

fost înmormântat în gropnița mănăstirii Valaam. Pentru că era cunoscut şi cinstit de toți pentru vrednicia sa, unul din ucenicii săi, ieromonahul Pimen, i-a scris viața care s-a tipărit în anul următor la Petersburg, în ruseşte, sub titlul: Viața vrednică de pomenire a ieroschimonahului Antipa. Cartea s-a răspândit repede, încât în 1893 a apărut din nou, tot la Petersburg.

Faima lui de „sfânt" s-a menținut atât în Rusia, cât şi la Muntele Athos, fie prin aceia care l-au cunoscut în timpul vieții, fie prin cartea pomenită aici. Aşa se face că în 1906, deci la 24 de ani de la mutarea lui către Domnul, monahii ruşi de la Mănăstirea Sfântul Pantelimon sau Rusicon, din Sfântul Munte Athos, l-au trecut în Mineiul rusesc pe luna ianuarie, ziua 10, care s-a tipărit atunci în limba slavă. Era deci vorba de o trecere în rândul sfinților fără un act oficial de canonizare din partea Bisericii, ci doar prin înscrierea numelui său în Minei.

La noi în țară, numele schimonahului Antipa a fost mai puțin cunoscut, de vreme ce el şi-a petrecut cea mai mare parte a vieții în afara hotarelor ei. Dar este o mândrie pentru noi că el a fost iubit şi prețuit de monahii ruşi, care l-au trecut în Sinaxar ca „sfânt cuvios", fiind singurul călugăr român athonit care s-a învrednicit de o asemenea cinstire. Faptul acesta a constituit un temei şi pentru Sfântul Sinod al Bisericii noastre, în 1992, de a-l introduce în calendarele noastre în ziua chemării sale la Domnul, adică la 10 ianuarie, şi de a-l cinsti ca pe un „vas ales" al lui Hristos şi a-i cere să se roage pentru noi şi pentru a noastră mântuire.

Sfântul Ioan Olenevsky, născut la 5 august 1854, a dus o viața modestă, închinată lui Dumnezeu, timp de 7 ani a ajutat la altar într-o biserică din Penza, se ruga mult mai ales noaptea şi de asemnenea postea mult.

A fost hirotonit preot în 1946, slujind la bisericile Olenivka și Solovtsovka din regiune, el având vârsta de 65 de ani.

La 26 martie 1951 a fost bătut cu cruzime de un grup de indivizi necunoscuți şi ca urmare a acestei bătăi, a murit. A fost înmormântat în cimitirul de la Solovtsovke .

27 decembrie 2000 prin decizia Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Ruse, preotul Ioan Kalinin Olenevsky a fost inclus în rândul Noilor Martiri și Mărturisitori ai secolului XX .

Moaştele sale se păstrează în biserica de la Solovtsovka Penza.

Sfântul Teodor de Sanaksar (în lume Solomin Ushakov a trăit între 1718 - 19 februarie 1791.

S-a născut în apropiere de satul Burnakovo , între Romanov (în prezent Tutaev) şi Rybinsk provincia Yaroslavl , în familia de nobili Ignatie Vasilievici (1670-1753) şi Irina (m. 1724) Ushakov, şi la botez a fost numit Ioan.

A fost tuns călugăr în mănăstirea Alexandru Nevsky la 13 august 1748. A depus voturile monahale în prezența împărătesei Elisabeta. Tunderea în monahism a fost oficiată de arhiepiscopul de Sankt-Petersburg, Teodosie, şi a primit numele de Teodor.

La 10 august 1764 a devenit starețul Mănăstirii Sanaksar.

A fost îngropat în partea de nord a bisericii zidite de el şi pe mormântul său a fost pusă o lespede de piatră cu inscripția: “Aici a fost ingropat bătrânul călugăr Teodor, numit şi Ushakov, în vârstă de 73 de ani, restauratorul Mănăstirii Sanaksar; care a fost tuns monah în Mănăstirea Alexanfru Nevsky, urmând viața monahala 45 de ani. A murit la 19 februarie 1791 ca un bun si adevărat călugăr.”

Sfintele sale moaşte se află în Catedrala Naşterii Maicii Domnului din Sanaksar.

În 2004 Sinodul Bisericii Ortodoxe Ruse l-a canonizat.

Sfântul Atanasie Kovrovski

S-a născut la 2 iulie 1887 în satul Tsarevka, raionul Kirsanovsky , provincia Tambov si a fost episcop de Kovrovsk, vicar al Eparhiei de Valdimir.

A absolvit şcoala religioasă din Shuisko (1902), seminarul Vladimir (1908), Academia Teologică din Moscova (1912).

La 12 octombrie 1912 depune voturile monahale, la 14 octombrie acelaşi an devine ierodiacon si pe 17 octombrie ieromonah.

Din 6 octombrie 1912 este profesor la Seminarul Teologic Poltava, iar din 3 septembrie 1913 este profesor la Seminarul Teologic Ortodox din Vladimir.

În 20 ianuarie 1920 este ridicat la rangul de arhimandrit.

La data de 17 iunie 1921 este ales episcop de Kovrovski, iar din 18 iunie 1921 este şi starețul Mănăstirii Bogolyubov.

Din martie 1922 până în martie 1955 a trecut prin nenumărate perioade de detenție în închisorile şi lagărele sovietice.

În ultimii ani ai vieții a lucrat la studii de cult ortodox şi ale vieților sfinților ruşi.

Trece la cele veşnice pe 28 octombrie 1962.

Sinodul Bisericii Ortodoxe Ruse îl canonizează în august 2000, trecându-l în rândul noilor martiri şi mărturisitori ruşi.

Sfântul Zosima Alexandrovski (Verhovski)

Născut într-o familie de negustori şi proprietari de pământuri, dar totodată şi oameni evlavioşi, sfântul cuvios Zosima nu s-a lăsat ademenit de bogăţii şi de viaţa desfătătoare a plăcerilor. După o scurtă rătăcire tinerească prin hăţişurile vieţii de societate, el apucă pe cărarea cea strâmtă a vieţuirii monahale şi o urmă cu statornicie până la sfârşitul vieţii sale pământeşti.

După ce s-a nevoit o vreme în pustiul siberian, dând ascultare voinţei dumnezeieşti, Zosima a întemeiat o mănăstire de călugăriţe.

Iar după ce a fost încercat în cuptorul prigoanelor şi al strâmtorărilor, asemenea tuturor slujitorilor adevăraţi ai lui Dumnezeu, a plecat la corturile cereşti în anul 1833, anul în care a adormit şi sfântul Serafim de Sarov (pomenit la 2 ianuarie şi 18 iulie), lăsând cu încredere turma sa cuvântătoare în mâinile proniei Domnului nostru Iisus Hristos şi ale Preacuratei Maicii Sale, Născătoarea de Dumnezeu, Cărora Le-a slujit cu credinţă şi dragoste până la ultima sa suflare.

Proslăvirea sa cu sfinţii se săvârşi în anul 2004 de către Biserica Ortodoxă Rusă.

Surse bibliografice

Bălan, arhim Ioanichie, *Patericul românesc, ce cuprinde viaţa şi cuvintele unor sfinţi cuvioşi părinţi ce s-au nevoit în mănăstirile româneşti,* Editura Mănăstirii Sihăstria, 2011

Frontier, pr Ambrosie, *Sfântul Nectarie din Egina, schiță biografică,* trad. Paul Bălan, Ed Cartea Ortodoxă, Agapis, 2009,

Mari stareți ruşi, *viețile, minunile, îndrumări duhovniceşti,* vol. I, trad. Dr. Gheorghe Zapotinschi, Ed Platytera, Ed Sofia, 2010

Patericul de la Optina, trad. Cristea Florentina, Ed. Egumenița, Ed. Cartea Ortodoxă, 2012

Patericul Lavrei peşterilor de la Kiev, Ed. Bunavestire, 2007

Patericul Sarovului, trad. Svetlana Ceapă, Ed Cartea Ortodoxă, Ed Egumenița,

Patericul Valaamului, Ed Egumenița, 2012,

Proloagele, în fiecare zi împreună cu sfinții, vol. I, II, Ed Institutului Biblic şi de Misiune Ortodoxă, 2011

Viețile sfinților de peste tot anul, după sinaxarele din mineie, Triod şi Penticostar, Ed Biserica Ortodoxă Alexandria, 2003.

Suse bibliografice web

TOWARDS THE GLORIFICATION OF THE HOLY NUNS OF DIVEYEVO, Hierodeacon Theophan. St. Petersburg., (Report read at the 8th Congress of clergy, monastics and laity of the Suzdal diocese of the Russian Orthodox (Autonomous) Church (November, 2000)) pe http://www.roacusa.org/htdocs/diveevo.htm

http://hristos-imparatul-slavei.blogspot.ro/2011/07/treime-de-barbati-sfierandrei-criteanul.html

http://en.wikipedia.org/wiki/Andrey_Bogolyubsky

http://www.familiaortodoxa.ro/2010/03/17/patimirile-ortodocsilor-din-carpatii-ucraineni-2/